

NYÍRMADA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

„...hogy ne csak városunk múltja, de jelene és jövője is figyelemreméltó legyen ...”

2010. január

NYÍRMADA VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

(Az adatgyűjtés lezárva: 2010. január 20..)

KÉSZÍTETTE: MEGAKOM STRATÉGIAI TANÁCSADÓ IRODA

A TANULMÁNY KIDOLGOZÁSÁBAN RÉSZTVEVŐ SZAKÉRTŐK:

Gonda József, Májas Anikó, Várhegyi Tamás, Guti András, Vámos Mariann,
Vojtonovszki Gergő

KÖZREMŰKÖDŐK NYÍRMADA VÁROS RÉSZÉRŐL:

Kálmán Béla, Szojma Péter, Némethné dr. Horváth Andrea, Tamási Zoltán, Albi Istvánné,
Jóni Bertalan, Tóthné Szűcs Éva, Balogné Kresznóczki Ildikó

2010.

TARTALOMJEGYZÉK

1	Vezetői összefoglaló	7
1.1	Az IVS kidolgozásának módszertana	7
1.2	Helyzetelemzés	7
1.3	Városrészek bemutatása	9
1.4	AZ IVS célrendszere	11
1.5	Fejlesztési akcióterületek kijelölése 2007-2013 időszakra	12
1.6	A megvalósítás mechanizmusai	13
2	Nyírmada szerepe a településhálózatban	14
2.1	Nyírmada elhelyezkedése	14
2.2	Általános információk a településről	15
2.3	Nyírmada szerepe az egyes térszerkezeti egységekben	16
2.3.1	Nemzetközi szerepkör	16
2.3.2	Országos szerepkör	16
2.3.3	Regionális és megyei szerepkör	17
2.3.4	Kistérségi, mikrotérségi szerepkör	19
2.3.5	Egyéb szerepkörök	19
2.4	Nyírmada vonzáskörzetének bemutatása és szerepe a térségi munkamegosztásban	21
3.1	Városszerkezet	23
3.1.1	Településtörténeti tényezők	23
3.1.2	Nyírmada településszerkezete	23
3.2	Gazdaság	25
3.2.1	Mezőgazdaság	28
3.2.2	Ipar	29
3.2.3	Szolgáltatások	30
3.2.3.1	Turizmus, kultúra	31
3.2.4	Információs társadalom	32
3.3	Társadalom	33
3.3.1	Demográfia	33
3.3.2	Képzettség	36
3.3.3	Foglalkoztatás, munkanélküliség	37
3.3.4	Egészségügyi helyzet	39
3.3.5	Jövedelmi és szociális helyzet	40
3.3.6	Társadalmi önszerveződések, civil szféra	41
3.4	Települési környezet	44
3.4.1	Természeti környezet	44
3.4.2	Épített környezet	46
3.4.3	Lakásállomány	47
3.4.4	Települési környezeti infrastruktúra	48
3.4.5	Közlekedési infrastruktúra	49
3.5	Közforgalmazások	51
3.5.1	Oktatás-nevelés	51
3.5.2	Egészségügy	56
3.5.3	Közigazgatás	56

3.5.4	Szociális ellátás	58
3.5.5	Sport és szabadidő, közművelődés	59
3.5.6	Közbiztonság	60
3.6	Korábbi időszak fejlesztései	61
3.7	Fejlesztési elképzelések	62
3.8	Összegzés	64
3.8.1	A város egészére vonatkozó SWOT elemzés	64
4	Városrészek elemzése	66
4.1	A városrészek beazonosítása	66
4.2	A városrészek helyzetelemzése	67
4.2.1	A városrészek összehasonlító helyzetelemzése	67
4.3	A városrészek helyzetelemzése	68
4.3.1	A városrészek összehasonlító helyzetelemzése	68
4.3.2	Belváros	71
4.3.3	Nyugati kertváros	75
4.3.4	Keleti kertváros	78
4.3.5	Ipari, kereskedelmi, logisztikai övezet	81
5	Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek helyzetértékelése	84
5.1	Szegregátumok, illetve a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása	84
5.1.1	A lehatárolt területek helyzetének elemzése	87
5.2	Tervezett fejlesztések és egyes ágazati politikák szegregációs hatásának felmérése	99
6	Stratégia	100
6.1	A város jövőképe	100
6.2	Fejlesztési célok a városra és a városrészekre	101
6.2.1	Átfogó cél	101
6.2.2	Középtávú tematikus célok	101
6.2.3	Számszerűsített városfejlesztési célkitűzések	108
6.2.4	Városrészekhez kapcsolódó célok	112
6.2.4.1	Belváros	112
6.2.4.2	Nyugati városrész	113
6.2.4.3	Keleti városrész	114
6.2.4.4	Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna	115
6.2.5	A fejlesztendő, illetve háttérbe szorítandó funkciók összefoglalása	116
6.2.6	Számszerűsített fejlesztési célkitűzések városrészekre	116
6.2.7	Nyírmada Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának célrendszere	118
6.3	Beavatkozások – az akcióterületek kijelölése	119
6.3.1	Belváros, mint a funkcióbővítő integrált fejlesztési akcióterület	121
6.3.1.1	Az akcióterületen tervezett tevékenységek	122
6.3.1.2	Az akcióterületi fejlesztések eredményei és hatásai	123
6.3.2	Középtávon fejlesztésre kijelölt további akcióterületek	125
6.3.2.1	Szociális városrehabilitációs akcióterület	125
6.3.2.2	Ipari, kereskedelmi és logisztikai fejlesztési akcióterület	128
6.3.2.3	Rekreációs és turisztikai akcióterület	129
6.4	Fenntarthatósági szempontok	131
6.4.1	A fenntartható környezeti fejlődés programja	131

6.4.1.1	Nyírmada környezeti problémáinak összefoglalása	131
6.4.1.2	A település városrészeinek fenntarthatósági szempontú vizsgálata – a társadalmi, a természeti és az épített környezeti problémák beazonosítása	131
6.4.1.3	Az IVS és a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia, valamint a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia összhangja	132
6.4.1.4	Az IVS célstruktúrája és a konkrét fejlesztési tevékenységek környezeti szempontú vizsgálata	134
6.4.2	Anti-szegregációs program	140
6.4.2.1	A szegregátumokban megvalósítandó programok eszközzrendszere	140
6.4.2.2	Monitoring	145
6.5	A stratégia külső és belső összefüggései	149
6.5.1	A stratégia főbb külső összefüggései	149
6.5.1.1	Illeszkedés, összhang a településfejlesztési koncepcióval, településrendezési tervvel	149
6.5.1.2	Illeszkedés az önkormányzat ágazati vagy tematikus stratégiáival	149
6.5.1.3	Az Önkormányzat gazdasági programjában foglalt célkitűzésekkel való összhang	150
6.5.1.4	A Települési Környezetvédelmi Programmal és más környezetvédelmi tervekkel való összhang	152
6.5.1.5	Területi fejlesztési tervdokumentumokkal való összhang	153
6.5.2	A stratégia főbb belső összefüggései	155
6.5.2.1	A célok logikai összefüggései	155
6.5.2.2	A stratégia megvalósíthatósága	157
6.5.2.3	A célok érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatásai	158
6.5.3	A stratégia megvalósításának főbb kockázatai	160
6.5.3.1	Felmerülő kockázatok	160
6.5.3.2	Kockázatkezelési stratégia	160
7	A megvalósítás eszközei	162
7.1	A célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek	162
7.1.1	Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet	162
7.1.2	Hatékony és következetes városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése	162
7.1.3	Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás	163
7.2	Az integrált stratégia megvalósításával kapcsolatos szervezeti elvárások	164
7.2.1	A városfejlesztés tervezett szervezeti rendszere	165
7.3	Településközi koordináció mechanizmusai	166
7.4	Ingtalngazdálkodási koncepció	168
7.4.1	Az önkormányzat belterületi ingatlanvagyonának áttekintése	168
7.4.1.1	Az önkormányzat belterületi törzsvagyona	168
7.4.1.2	Az önkormányzat belterületi egyéb vagyona	169
7.4.2	Az ingatlanngazdálkodás alapelvei és stratégiai irányvonalai	170
7.4.2.1	Az önkormányzati ingatlanngazdálkodás hasznosításának, fejlesztésének módja	172
7.4.3	Az akcióterületeken található önkormányzati ingatlanok	172
7.4.3.1	Belvárosi akcióterület (funkcióbővítő városközpont fejlesztés)	172
7.4.3.2	Középtávon fejlesztésre kijelölt akcióterületek	173
8	Partnerség	175
8.1	Nyilvánosság biztosítása: lakossági tájékoztatás és együttműködés a civil szervezetekkel	175
8.2	Szakhatósági egyeztetés	176
8.3	Vállalkozói egyeztetések	176
8.4	Együttműködés a környező településekkel	177

8.5	Érdekcsoport elemzés	177
8.6	Partnerségi együttműködés Nyírmada Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának megvalósításában	179
9	Az IVS eredményeinek nyomon követése (monitoring) és az IVS rendszeres felülvizsgálata, aktualizálása	180
10	Mellékletek	182
10.1	KSH, Népszámlálás 2001. adatok és igazolás	183
10.2	Városfejlesztési kérdőív	191
10.3	A városfejlesztési kérdőíves felmérés eredményei	196
10.4	Városfejlesztési fórumok jelenléti íve, emlékeztetője	203
11	Források	208
12	Záradék	209

1 Vezetői összefoglaló

1.1 Az IVS kidolgozásának módszertana

Az IVS-sel szemben a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, valamint a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség olyan szigorú módszertani előírásokat fogalmazott meg, amelyek biztosítják a stratégiai dokumentum belső koherenciáját, szakmai megalapozottságát és hosszú távú megvalósíthatóságát. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia operatív kidolgozása a MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda Városfejlesztési Csapata által kialakított, és nemzetközileg is ismert módszertan alapján történt, hasonlóan Nyíregyháza, Hajdúszoboszló, Nagykálló, Polgár, Téglás, Biharkeresztes, Komádi, Várpalota, Ajka, Csurgó, Tapolca és számos további város fejlesztési tervdokumentációja esetében.

Az IVS központi gondolata a funkcionalitás, azaz mind a helyzetelemzés, mind a stratégiaalkotás során hangsúlyosan vizsgáltuk a város és a városrészek jelenlegi és fejlesztendő funkcióit.

1.2 Helyzetelemzés

Nyírmada az Észak-alföldi régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye északkeleti részén fekszik, ahonnan az ukrán–szlovák–román határ 40–50 km távolságon belül elérhető. A település a megyeszékhelytől, Nyíregyházától 41km, a kistérségi központtól, Baktalórántházától 13km, Vásárosnaménytől 13km, Mátészalkától 22km távolságra található. Személygépkocsival a 41-es számú főúton közelíthető meg, és a 116-os számú Vásárosnamény-Nyíregyháza vasútvonal is átszeli területét. További 18 településsel (Apagy, Baktalórántháza, Besenyőd, Berkesz, Laskod, Levelek, Magy, Nyíribrony, Nyírájkó, Nyírkarász, Nyírkércs, Nyírtass, Nyírtét, Ófehértó, Petneháza, Pusztadobos, Ramocsaháza, Rohod) együtt alkotják a Baktalórántházai kistérséget. A Baktalórántházai kistérség a 311/2007 kormányrendelet értelmében a 33 komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé tartozik.

A város közlekedés-földrajzi helyzetén javíthat, hogy az európai közlekedési folyosók közül a TEN hálózathoz tartozó M3 autópálya rövidesen kiépülő szakasza a település közelében fog elhaladni, és nem esik távol a település az V. számú Helsinki vasúti folyosóhoz, azaz a 100-as vasúti fővonalától sem.

Nyírmada a Baktalórántházai kistérségen belül létrehozott **mikrotérségi társulás központi települése**, melynek keretében a kistérség valamennyi településére kiterjedő intézményi tevékenységet folytat. A kistérségbe tartozó 19 település közül különösen szoros kapcsolat fűzi Nyírmadához az alábbi településeket: Pusztadobos, Nyírkarász, Petneháza és Rohod, melyek számára az alapszolgáltatásokon túl egyéb, intézményi és infrastrukturális feladatokat is ellát, mint például a családsegítő, gyermekjóléti és támogató szolgálat működtetése; környezeti nevelés és tájékoztatás; ivóvíz és szennyvízcsatorna szolgáltatás; művészeti és zenei oktatás; egészségügyi szolgáltatások nyújtása; pénzügyi szolgáltatások.

Gazdaság

Nyírmadán a mezőgazdaság – erdőgazdálkodás terén, illetve az ipar - építőipar terén dolgozók aránya meghaladja az országos szintet; a szolgáltató szektorban tevékenykedőké viszont elmarad attól. Mindez jól igazolja a hagyományos mezőgazdasági ágazatok máig fennálló jelentős szerepét a település életében.

Bár a városban a terciér szektor vezető szerepe kétségtelen, a mezőgazdaság és az ipar, építőipar az országos átlagnál nagyobb mértékben játszik szerepet a városban működő vállalkozások esetében. 2007-ben a működő vállalkozások többsége a kereskedelem, vendéglátás, illetve az ingatlanügyek terén tevékenykedett.

Az iparüzési adóból befolyó bevételek a működő vállalkozások számának ingadozása ellenére növekvő tendenciát mutatnak. Megfigyelhető, hogy a kiinduló 2000-es évhez képest 2008-ra közel harmincszoros növekedés következett be a vállalkozások által befizetett iparüzési adó mértékében. Mindez összefüggést mutat az iparüzési adót fizető vállalkozások számának folyamatos növekedésével (mely 2000 és 2008 között több mint 50%-os volt).

A Nyírmadán működő cégek legáltalánosabb jellemzője a kis méret: a vállalkozások döntő többsége egyszemélyes, vagy mikrovállalkozás. 250 fő foglalkoztatottat meghaladó vállalkozások nem működnek Nyírmadán. A működő gazdasági társaságok többsége, 67,6%-a szolgáltatás, 24,5%-a az ipar, 7,9%-a a mezőgazdaság-erdőgazdálkodás nemzetgazdasági ágban tevékenykedett.

A településen foglalkoztatottak szektoronkénti megoszlását vizsgálva kitűnik, hogy míg a mezőgazdaságban a foglalkoztatottak mindössze 7,6%-a dolgozik, addig az ipar/építőiparban ez az arány közel ötszörös (38,6%), a terciér ágazatokban pedig majd hétszeres (53,8%) értéket mutat.

Nyírmada esetében is megfigyelhető tehát a lakosság szektorok közötti átrétegződése, melynek keretében a korábban mezőgazdasági ágazatban foglalkoztatottak folyamatos átáramlása jellemző a szekunder és terciér szektorokba. Mindez pedig összhangban van a globális méretekben is tapasztalható gazdasági jelenségekkel.

Társadalom

Nyírmadán 2007-ben 3882 hektárnyi (38,82km²) területen a lakónépesség száma 5039 fő, míg az állandó népesség száma 4885 fő volt. Ezen adatok alapján az állandó népesség esetében számított népsűrűség 125,8 fő/km², a lakónépességre vonatkozóan 129,8 fő/km². 2000 és 2007 között az állandó népesség száma 4%-kal, 4824 főről 5039 főre emelkedett, míg a lakónépesség valamivel kisebb mértékű növekedést mutatott (2,6%-kal 4758 főről 4885 főre). A hasonló méretű településekhez képest, ahol népességszám csökkenés figyelhető meg, meglepő a népességszám növekedés.

A lakosság korcsoport szerinti megoszlása viszonylag egyenletesnek mondható, a 60 év felettiek aránya az össznépelességen belül mindenhol 20% alatt marad, ami a gazdasági aktivitás szempontjából kedvező, ugyanakkor a munkaképes korú lakosság (15-59 év) aránya meghaladja mindenütt a 60%-ot, ami nemcsak a foglalkoztatottság szemszögéből nézve jelent pozitívumot, hanem a természetes szaporodás további növekedésének biztosítékát is jelenti.

A helyzetet némileg árnyalja, hogy napjainkban egyre több aktív, versenyképes tudással rendelkező fiatal hagyja el a települést és költözik a megyeszékhelyre, illetve a környező fejlettebb városokba, de ez a veszteség nem járul hozzá számottevő mértékben a település lakosságszámának csökkenéséhez, ráadásul aktív önkormányzati politikával a tendencia megállítható.

A település főbb foglalkoztatottsági adataiból kedvezőtlen kép rajzolódik ki: 2000 és 2008 között közel 34%-kal emelkedett a nyilvántartott munkanélküliek száma. A növekedés azonban nem volt egyenletes: míg 2000 és 2003 között évről évre eltérő tendencia volt jellemző, addig 2004-től már folyamatos növekedés figyelhető meg. A munkanélküliek száma 2008-ban tetőzött (825 fő). A népesség 39,68%-a gazdaságilag inaktív, míg a gazdaságilag aktív népesség 9,88%-a munkanélküli, az aktív korú népességéből a népszámlálás évében 19,03%-ot ért el a foglalkoztatottak aránya. A kedvezőtlen értékek oka a lakosság országos

összehasonlításban alacsony iskolai végzettsége. Pozitívumként értékelhető, hogy a negatív tendencia az utóbbi években lassulni látszik, azonban fontos megjegyezni, hogy ebben az időnyomok ideiglenes munkahelyteremtő hatásának is.

A foglalkoztatottak munkavégzés helyének vizsgálatából kiderül, a Nyírmadán foglalkoztatottak 60,6%-a volt helyi lakos, 18,9%-a pedig más településről bejáró dolgozó. Ugyanakkor a helyi lakosok 39,4%-a más településen talált magának munkát. Látható tehát, hogy a foglalkoztatottság tekintetében a település lakossága előnyt élvez.

Környezet

Nyírmada **természetföldrajzi** szempontból a Nyírségi homokvidék területén fekszik. A város jelentős **zöld felületeit** a kertek és udvarok, valamint köztéri parkok jelentik. A város területén országos **védtett műemlék** jelenleg Papp-kúria (Hunyadi u. 26.), és a Református templom (Kálvin tér).

Nyírmadán a **lakásállomány** 2001 és 2007 között 4,5%-os **növekvő tendenciát mutat**. A **lakások komfortfokozata** magasnak tekinthető. A 2001-es népszámlálási adatok alapján Nyírmadán a lakások 70%-a volt összkomfortos/komfortos; 8% félkomfortos; 20% komfort nélküli; 2% pedig szükséglakás, a 1565 lakás 85%-a kapcsolódott a **közüemi ivóvízvezeték-hálózat**ra. A **közüemi szennyvízcsatorna-hálózat**ra kapcsolt lakások aránya 70%. A településen a víztermelés, -kezelés és -elosztás; a szennyvízgyűjtés és -kezelés; az épület, híd, alagút és közművezeték építését a MADAVÍZ Víz és Csatornaművet Üzemeltető és Szolgáltató Kft végzi.

Heti egyszeri **hulladékszállítás** van a településen, havonta egy alkalommal szelektív hulladékszállítás is biztosított a településen, erre rendszeresített külön szemetes zsákokban. Minden hulladékot a Nyíregyházán található szeméttelre szállítanak.

A település belterületén az **önkormányzati utak** hossza 94 km, ezek 96%-ban szilárd burkolattal ellátottak. A közúthálózat meghatározó eleme a 41-es számú főút, amely felfűzi a kistérség településeit a központ, Baktalórántháza körül, illetve gyorsan és egyszerűen elérhetővé teszi a kistérség lakossága számára a megyeszékhelyet, Nyíregyházát. A közösségi közlekedést kiszolgáló infrastruktúrák közül vasútállomással és autóbusz váróval rendelkezik a település. A kerékpár-úthálózat még kiépítetlen.

Közüszolgáltatások

Egy település helyzetében, társadalmi folyamatainak alakulásában a gazdaság helyzete és az infrastrukturális feltételek mellett rendkívül fontos szerepet játszanak a **közüszolgáltatások**. A fejlett közüszolgáltatási háttér, a megfelelő színvonalú szolgáltatáskínálat nem csupán a helyben lakók számára fontos, hanem Nyírmada településhálózatban betöltött szerepét is jelzi: a város az oktatás, az egészségügyi és a szociális ellátás, a közüszolgáltatás, a közüművelődés és az egyéb közüszolgáltatások terén – a megfelelő intézményrendszernek köszönhetően – széleskörű szolgáltatásokat kínál a helyi és térségi lakosság számára.

1.3 Városrészek bemutatása

Nyírmada belterületén a településrendezési terv, a korábbi elemzések és az előzetes egyeztetések alapján 4 városrész lehatárolására került sor:

- **Belváros.** A városrész a település központi részét foglalja magában. A területet északról a belterület határa, keletről a Bem József, Jókai Katona József utcák, délről a Kossuth Lajos utca, Nyugatról pedig a Hunyadi, Rákóczi és Szabolcs utcák határolják. Sajátossága a természeti-topográfiai adottságok folytán a síkvidéki

településekre jellemző, hosszan elnyúló történelmi településmag, ugyanakkor kifejezetten falusias a településközpont;

- **Nyugati kertváros:** A városrész a Belvárostól nyugatra, a Szabolcs, Rákóczi, Hunyadi, Petőfi utcák és a belterület határa közötti területen helyezkedik el. A városrész főbb funkcióit tekintve lakóterület, amelynek viszonylag nagy területi tartalékai vannak. A településrész építészeti örökségeiben gazdag. Területéhez tartozik a Papp-kúria, a református templom, a II. világháborús emlékmű, kopjafa, az új sétálóutca és az 1848-49-es emlékmű is. A városrész területén a KSH 2001-es népszámlálási adatai alapján 2 szegregátum is található
- **Keleti kertváros:** A Keleti kertváros a város belterületének keleti részén található, a Jókai, Bem, Ady, Kölcsey, Kossuth, Hunyadi, Petőfi utcákkal, délről, keletről és északról pedig a település belterületének szélével határolt terület. A településrész elsősorban lakó funkciókat lát el, azonban a városon belüli elhelyezkedése és területe következtében a másik kertvárosinál nagyobb arányban található itt vállalkozások (54 db). A városrész beépítettsége sűrűbb mint a nyugati kertvárosé. Lakó - kereskedelmi - szolgáltató funkciókra alkalmas, jelentős, jelenleg még beépítetlen illetve terjengősen beépített területek állnak rendelkezésre.
- **Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna:** Nyírmada város előzőekben bemutatott 3 városrészén kívül a túlnyomóan gazdasági funkciókkal jellemezhető területrész. Az Ipari, kereskedelmi, logisztikai övezet a város lakott területein kívül helyezkedik el. A városrész területén jelenleg is több termelő üzem, vállalkozás telephelye található meg, Lakások csak alacsony mértékben, a városhoz tartozó 10 külterületi egységen található a városrész területén, javarészt mezőgazdasági termelésre hasznosított területek találhatóak itt.

1.4 AZ IVS célrendszere

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia célhierarchiája maximálisan épít a városban meglévő fejlesztési koncepcióra és egyéb stratégiai dokumentumaira, amelyek közül a legjelentősebbek:

- Nyírmada Város Gazdasági Programja 2007-2010 (2007.),
- Településrendezési terv (2009.)

Mindez jelzi, hogy a város jelenleg is egy kiforrott, szakmailag megalapozott és társadalmilag elfogadott célrendszerrel rendelkezik, ezért az IVS-nek nem célja egy teljesen új stratégia létrehozása, sokkal inkább egyfajta szintézis, amely során a jelenlegi állapotnak és a jövőben várható folyamatoknak megfelelően formáljuk, pontosítjuk a korábbi, de még hatályban lévő célkitűzéseket.

Összességében az alábbi célkitűzésekre való törekvések támogatása bír kiemelkedő jelentőséggel:

Összességében az alábbi megállapítások tehetők:

- Funkcionálisan a településközpontban indokolt a helyi és térségi közösségi- és humán közszolgáltatások befogadása, fejlesztése, a lakóövezeti városrészekben a lakófunkciók erősítése, az ipari övezet városrészben a nagy volumenű termelő és szolgáltató egységek megtelepedése.
- A város különböző részein eltérő közösségi jellegű fejlesztésekre van szükség.
- A szegregációban érintett területen a szociális gondoskodás és humán szolgáltatás fokozására, és a társadalmi, illetve munkaerő-piaci integráció ösztönzésére, illetve lakókörnyezet fejlesztésekre kell hangsúlyt helyezni.
- A zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztése a településközpontban és a lakóövezetekben a meglévő parkok megújításával valósítható meg.
- Kereskedelmi és szolgáltatási fejlesztéseket egyfelől a településközpontba, másfelől a lakóövezetekben is célszerű fejleszteni. Ezek jellege azonban alapvetően különbözik egymástól: a településközpontban a városi lakosság mellett a településre érkező átutazók, turisták kiszolgálását biztosító kisebb, egyedi arculattal rendelkező üzleteknek kell teret biztosítani, míg a lakóövezetekben az érintett utcákban élő lakosok számára a mindennapi megélhetéshez szükséges árucikkek árusításával foglalkozó helyi kiskereskedőknek kell teret engedni.
- Az ipari jellegű területek esetében cél az elérhetőség javítása, a meglévő területek intenzívebb hasznosítása, szükség esetén új területek bevonása és az infrastruktúra fejlesztése.
- A falusias beépítésű utcákban az intenzívebb, de zsúfoltságot nem eredményező területhasznosítást kell előtérbe helyezni, ami a közművek jobb kapacitás kihasználását is lehetővé teszi.

Jövő- kép	„A mikrotérési szerepkörrel rendelkező Nyírmada kihasználja a várossá válásából is adódó fokozatosan felértékelődő térszervező helyzetét. A fejlődés hatására kialakuló esztétikus és egészséges környezet, a biztonságos társadalmi háttér és megélhetési viszonyok, a fejlett egészségügyi-, kereskedelmi- és közszolgáltatások a minőségi élet alapját jelentik a város és térsége lakosai számára.”				
Átfogó cél	„Nyírmada saját értékeinek erősítésével és hangsúlyozásával, a körülvevő hazai és határmenti térséggel összehangoltan, kölcsönös előnyökön alapuló fejlesztések hatására növeli a versenyképességét, modern kisvárosi lakókörnyezete, valamint fejlett köz- és közösségi, szociális és munkaerő-piaci szolgáltatásai biztosítják a lakosság életminőségének javulását.”				
Középtávú tematikus célok	A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása	B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése	C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása	D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése	E. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása
	F. A magas szintű kultúra, hagyományörzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása	G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése	H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása	I. A város külső elérhetőségének fejlesztése	
Városrészi célok	Belváros	Keleti városrész		Nyugati városrész	Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna
	„Modern települési központ kialakítása a városi, közszféra, közösségi, közigazgatási, humáninfrastruktúra és gazdasági funkciók és szolgáltatások növelése érdekében.”	„A társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével, a lakókörnyezet fejlesztésével a Keleti városrész lakosságának nagyobb mértékű integrálása Nyírmada társadalmi-gazdasági folyamataiba.”		„A társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével, a lakókörnyezet fejlesztésével a Nyugati városrész lakosságának nagyobb mértékű integrálása Nyírmada társadalmi-gazdasági folyamataiba.”	„A településrendezés és közszolgáltatások eszközeivel elősegíteni a városkörnyéki tanyákon élők esélyegyenlőségének javulását, és biztosítani számukra mindazon lakókörnyezeti feltételeket és közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, a település rekreációs lehetőségeinek fejlesztése, továbbá az ipari-gazdasági területek fejlesztésével modern vállalkozási környezet kialakítása a város tökevonzó képességének növelése és a helyi vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása érdekében.”

1.5 Fejlesztési akcióterületek kijelölése 2007-2013 időszakra

Nyírmada arra törekszik, hogy a városrehabilitációs programokon kívül is a lehető legtöbb támogatási forrást és magántőkét mozgósítani tudja annak érdekében, hogy a város fejlődése területileg kiegyensúlyozott legyen, azaz a városrészi célok teljesítéséhez kapcsolódó projekteket minél nagyobb arányban végrehajtsa – elősegítve ezáltal a város dinamizálódását, a társadalmi esélyegyenlőség megteremtését és a gazdaságos működést.

A konkrét, gyakorlati beavatkozásokat térbelileg fókuszáltnak, pontosan beazonosított területeken kell végrehajtani a kedvező hatások érdekében. Ennek megfelelően az integrált városfejlesztés során a tevékenységeket akcióterületekre kell összpontosítani, amelyek a városfejlesztés funkcionális magjaiként szolgálnak. Az akcióterületek kijelölése tehát nem jelenti azt, hogy mindössze ezekben a városrészekben történnek átfogó fejlesztések, hiszen az önkormányzat és a magán szféra egyéb projektjei, pályázatai és más jellegű beruházásai Nyírmada teljes területét érinteni fogják. A fejlesztési akcióterületek kijelölése során az alábbi alapelveket vettük figyelembe:

- az akcióterületek teljesítsék legalább a minimálisan előírt követelményeket az ellátandó funkciók tekintetében;

- az akcióterületek kiterjedése ne legyen eltúlzott, csak azok az utcák kerüljenek bele, amelyek a fejlesztési kívánt épületek, intézmények és közterek, valamint a lehetséges magánberuházások miatt valóban indokoltak;
- az akcióterületek megjelenésében minél homogénebb, térbelileg pedig koncentrált legyen;
- funkcionális szempontból az akcióterületek egy egységet alkossanak úgy, hogy a funkcióváltásra és -bővítésre megfelelő helyszínt kínáljanak;
- a kijelölt akcióterületen a lehető legnagyobb addicionális hatást érjük el a magántőke mobilizálásával.

Annak tudatában, hogy minden szükségesnek látszó fejlesztés megvalósítására a potenciálisan jelenleg rendelkezésre álló források nem elegendőek, kirajzolódnak olyan további területek, amelyek fejlesztése vagy magántőkéből, vagy a fenti időszakon kívül más pályázati forrásból valósul, valósulhat meg. Három kiemelt terület került így azonosításra, melyek a következők:

- Szociális városrehabilitációs akcióterület
- Gazdaságfejlesztési akcióterület
- Rekreációs és turisztikai akcióterület

1.6 A megvalósítás mechanizmusa

A fejlesztések megvalósítását többek között a kidolgozott ingatlangazdálkodási terv, a nem fejlesztési jellegű tevékenységek (pl. városmarketing, kiszámítható szabályozási környezet), az érintettekkel (lakossággal, civil szervezetekkel, vállalkozásokkal, szakhatóságokkal, környező településekkel) folytatott rendszeres egyeztetések, kialakított együttműködések és szoros partnerségek szolgálják.

Emellett kiemelt jelentőséggel bír a követelményeknek megfelelő szervezeti struktúra kialakítása. A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszerét képező képviselő testület, bizottságok, kiemelten a Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság, irodák, kiemelten az Igazgatási, Városfejlesztési és Okmányiroda és a Városgazdálkodási Kht., valamint a Madai Hírek alkotta egységet a városrehabilitációs projekt lebonyolításának idején kiegészíti a projektmenedzsment feladatokat ellátó külső szakértő cég. Az IVS megvalósításának másik sarkalatos pontja a nyomon követés és a monitoring rendszer felállítása, melynek keretében a képviselőtestület kétévenként értékeli

- a stratégia keretein belül megvalósuló projekteket és azok állását,
- a stratégia keretein belül megvalósuló projektek finanszírozási jellemzőit,
- a városrészi és tematikus célok elérését,
- a stratégia indikátorrendszere alapján mért előrehaladást.

A monitoring rendszer alapját az elérendő átfogó, tematikus és városrészi célokhoz hozzárendelt, számszerűsíthető és objektív output-, eredmény-, illetve hatásindikátorok jelentik (pl. kerékpárutak hossza, lakosság szám, várható élettartam). A szakmailag megalapozott és részletesen kidolgozott Integrált Városfejlesztési Stratégia és a folyamatban lévő akcióterületi tervezés lehetővé teszi, hogy Nyírmada sikerrel pályázzon a rendelkezésre álló városrehabilitációs forrásokra, amelynek eredményeként a város fenntartható módon fejlődhet, megerősítheti térségi szerepkörét, valamint magasabb színvonalú életminőséget és környezetet biztosíthat lakossága számára.

2 Nyírmada szerepe a településhálózatban

2.1 Nyírmada elhelyezkedése

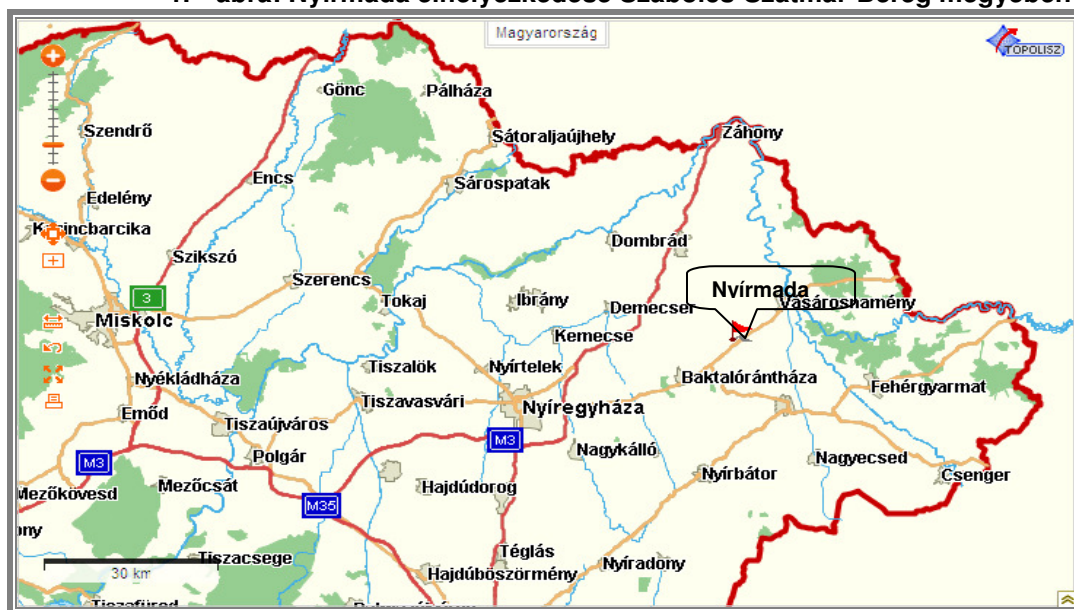
Nyírmada Város természet-földrajzilag az Északkelet-Nyírség kistáján, hazánk egyik legnagyobb összefüggő egykori futóhomok területén helyezkedik el.

Nyírmada az Észak-alföldi régió települése, amely három megyét foglal magába: Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét, Hajdú-Bihar megyét és Jász-Nagykun-Szolnok megyét. A régió teljes lakossága 2007-ben 1 514 020 fő volt, területe pedig 17 729km², melynek domborzata alföld.

Nyírmada városa Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az ukrán–szlovák–román határ 40–50 km távolságon belül elérhető, ami kiváló lehetőséget biztosít a település számára a határon átnyúló kapcsolatok kialakítására/ápolására. A megye megyeszékhelye és legnépesebb városa Nyíregyháza.

További 18 településsel (Apagy, Baktalórántháza, Besenyőd, Berkesz, Laskod, Levelek, Magy, Nyírbrony, Nyírbátor, Nyírkércs, Nyírtass, Nyírtét, Ófehértó, Petneháza, Pusztadobos, Ramocsaháza, Rohod) együtt alkotják a Baktalórántházai kistérséget. A Baktalórántházai kistérség a 311/2007 kormányrendelet értelmében a 33 komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé tartozik.

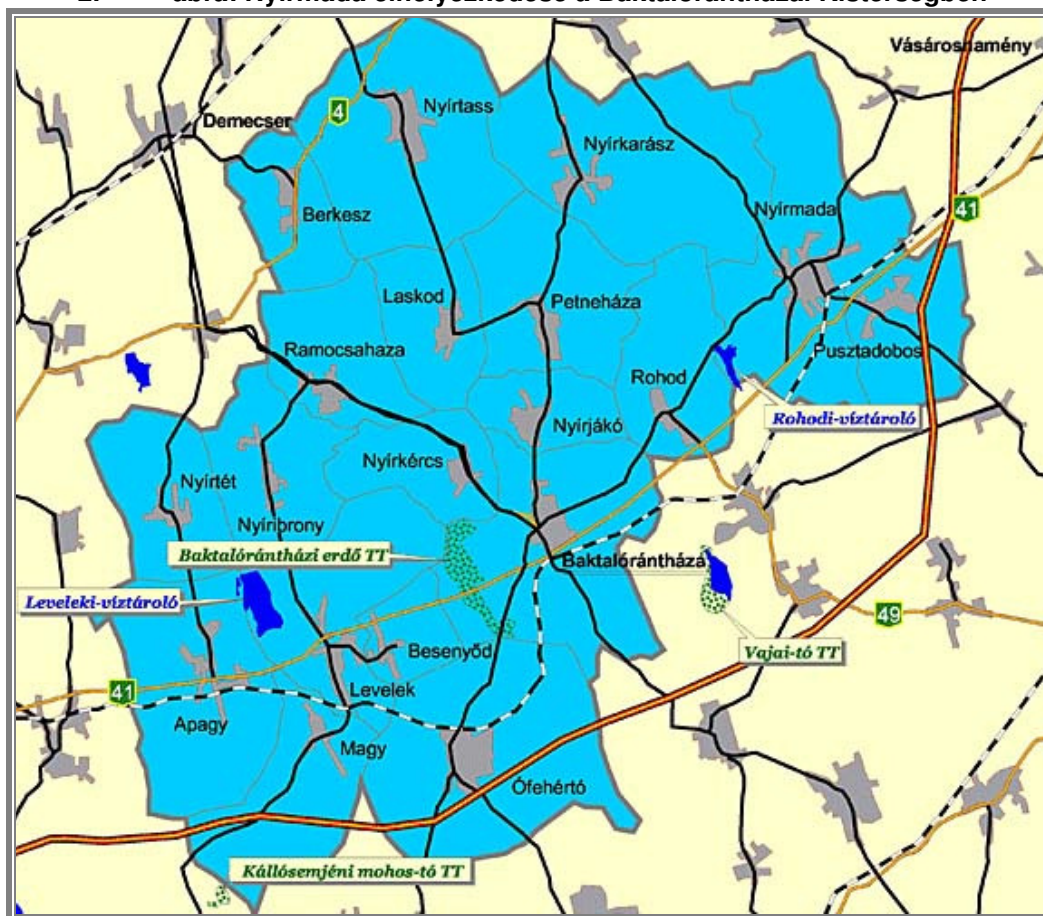
1. ábra: Nyírmada elhelyezkedése Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

Forrás: [http:// www.utvonalterv.hu](http://www.utvonalterv.hu)

A település a megyeszékhelytől, Nyíregyházától 41km, a kistérségi központtól, Baktalórántházától 13km, Vásárosnaménytől 13km, Mátészalkától 22km távolságra található. Személygépkocsival a 41-es számú főúton közelíthető meg, és a 116-os számú Vásárosnamény-Nyíregyháza vasútvonal is átszeli területét.

2. ábra: Nyírmada elhelyezkedése a Baktalórántházai Kistérségben

Forrás: MEGAKOM Tanácsadó Iroda, saját szerkesztés

2.2 Általános információk a településről

18. táblázat: Általános adatok, Nyírmada

	2001	2007/2008
A város területe (km²)	38,73	38,73
belterület (km ²)	4,35	4,35
külterület (km ²)	34,38	34,38
Lakónépesség száma (fő)	4615	5039
belterületi népesség (fő)	4582	5025
külterületi népesség (fő)	33	14
Külterületi lakónépesség aránya az össznépességen belül (%)	0,71	0,27
Népsűrűség (fő/km²)	118,9	130,1
belterületi (fő/km ²)	1053,33	1155,4
külterületi (fő/km ²)	0,35	0,26

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata

2.3 Nyírmada szerepe az egyes térszerkezeti egységekben

2.3.1 Nemzetközi szerepkör

Nyírmada nem rendelkezik testvérvárosi szerződéssel, ennek ellenére több szlovákiai településsel ápol baráti viszonyt, melynek keretében évente több alkalommal érkeznek vendégek a városba, ahol különböző kulturális és sport rendezvényeken vesznek részt.

2.3.2 Országos szerepkör

Nyírmada település az Országos Településfejlesztési Konceptió 35/1998. (III. 20.) OGY. határozata alapján társadalmi–gazdasági szempontból elmaradott, jelentős munkanélküliséggel sújtott, fejletlen, felzárkózó térségben helyezkedik el. Ennek megfelelően a 311/2007. (XI. 17.) Kormányrendelet a komplex programmal segített, leghátrányosabb helyzetű térségek közé sorolta a települést.

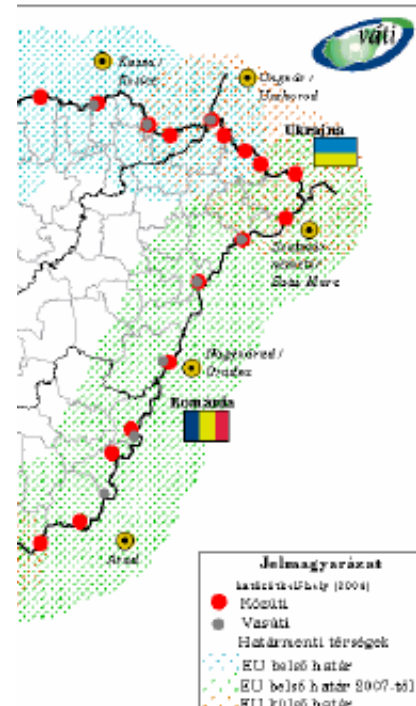
Az Országos Településhálózat-fejlesztési Konceptió (35/1998. III. 20. OGY határozat – Az OTK felülvizsgálata) célkitűzéseivel összhangban - melyek közül kiemelkedik a *településrendszerek harmonikus fejlődésének elősegítése* – Nyírmada város rövid-, közép- és hosszú távú fejlesztési elképzelései között egyaránt szerepel az életkörülményekben, szociális és infrastrukturális feltételekben megnyilvánuló területi egyenlőtlenségek kialakulásának ill. súlyosbodásának, a hátrányos helyzetű térségek leszakadásának, valamint a szegregációs folyamatok felerősödésének megelőzésére való törekvés, mely által Nyírmada önkormányzata biztosítani kívánja a település szerepének megerősítését a térségben.

A térségi szerep megerősítésének egyik lehetséges pillére, hogy a városnak az Országos Területfejlesztési Konceptióban foglaltak alapján a határmenti területek együttműködésének színterévé kell válnia.

Az OTK-ban is megfogalmazásra került, hogy ugyan az ország határ menti térségei – az észak-nyugati országrész kivételével – többnyire az ország elmaradott, alacsony társadalmi-gazdasági státuszú területei, de ezen térségeknek sajátos elhelyezkedésük, az átértékelődő szerepű országhatár jelenléte kitörési pont lehet, amennyiben ennek lehetőségeit, mint erőforrást ki tudják használni. Különösen nagy szerepe van ennek Nyírmada esetében.

Az európai közlekedési folyosók közül a TEN hálózathoz tartozó M3 autópálya rövidesen kiépülő szakasza a település közelében fog elhaladni, és nem esik távol a település az V. számú Helsinki vasúti folyosóhoz, azaz a 100-as vasúti fővonalától sem.

1. ábra: Határmenti térségek

Forrás: OTK, 2005

3. térkép: A „Helsinki folyosók” közép-európai szakaszainak rendszere

Forrás: www.kti.hu

2.3.3 Regionális és megyei szerepök

Az Észak-alföldi régió Stratégiai Programja szerint Nyírmada a felzárkóztatásra váró térségek közé tartozik, ezen belül pedig a környéken élők számára kistérségi központként szolgáló település.

Nyírmada település az **Észak-alföldi Régió** Stratégiai Programjának (2007–2013) specifikus célkitűzéseivel összhangban a településfejlesztési koncepció kidolgozása és a város fejlesztési irányainak meghatározása során hozzájárul a régió fejlődésének hosszú távú biztosításához. Ennek keretében fejlesztési tevékenysége során szem előtt tartja az alábbiakat:

- hozzájárulás a régió gazdasági versenyképességének növeléséhez ('*Dinamikus régió*');
- a természeti környezet fenntartható fejlődésének biztosítása ('*Öko – régió*');
- a lakosság egészségi állapotának javítása ('*Egészséges régió*');
- a mezőgazdaság helyi adottságokhoz és piaci igényekhez való igazítása ('*Agrár – régió*');
- a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok integrálása és az elmaradott területek felzárkóztatása ('*Esélyteremtő és felzárkózó régió*').

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Magyarország egyik legelmaradottabb megyéje. Az egy főre jutó GDP nem éri el az országos átlag 75%-át sem. Ezzel a megye országos szinten az Észak-magyarországi Régió megyéivel együttesen a legrosszabb helyezést éri el. Okai egyrészt a közlekedési infrastruktúra nem megfelelő kiépítettségére vezethető vissza, ami maga után vonja a befektetések alacsony számát, ezzel együttesen pedig a termelő infrastruktúra alacsony kiépítettségét. Ugyanakkor szembevetve az inaktív lakosság magas aránya is, ami szintén kedvezőtlenül hat a gazdasági folyamatokra.

A lakónépesség, valamint a gazdasági potenciált kifejező mérőszámok vizsgálatából kiderül, hogy Nyírmada gazdasági és társadalmi adottságai alapján inkább elmaradott szerepet tölt be a megye gazdaságában: a vállalkozások aránya elmarad a lakosság arányától, a munkanélküliek aránya viszont meghaladja azt.

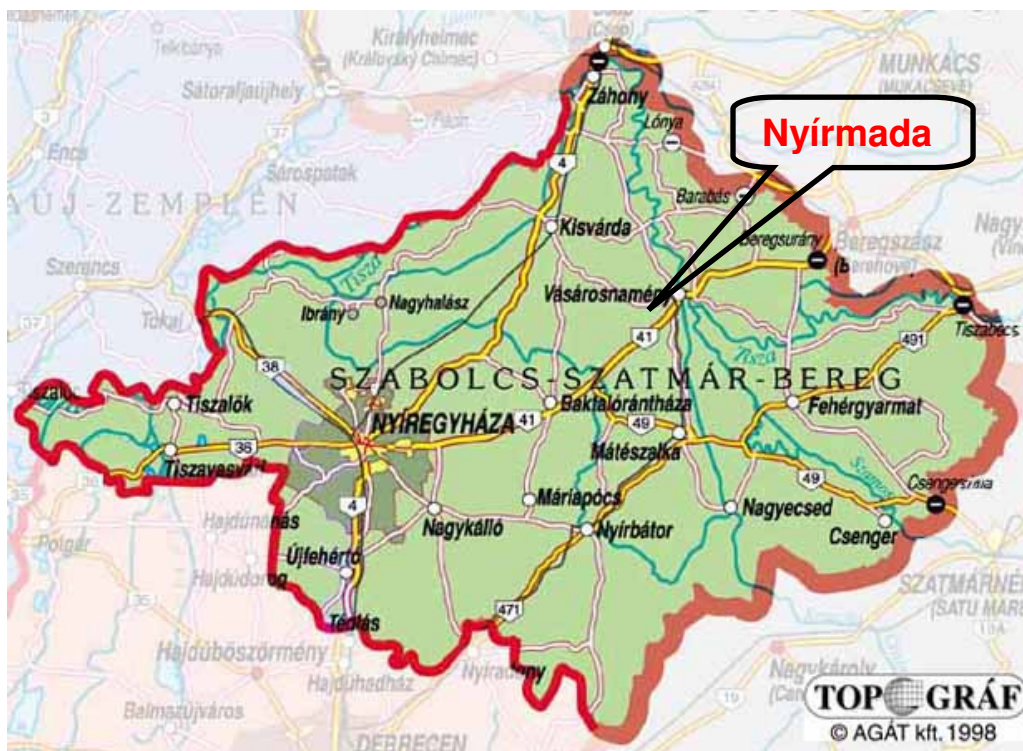
1. táblázat: Nyírmada fontosabb adatai megyei összehasonlításban, 2007

Megnevezés	Nyírmada	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Részesedés a megyén belül (%)
Lakónépesség száma	4885	571 018	0,86
Nyilvántartott álláskeresők száma	806	52 112	1,55
Regisztrált vállalkozások száma	302	51 743	0,06
Összes kereskedelmi szálláshely szállásférőhelyeinek száma	0	10 705	0

Forrás: KSH, T-Star 2007

A fenti táblázat jól mutatja a település szerepét a megye életében: míg a népességszámot tekintve Nyírmada részesedése az 1%-ot sem éri el, addig a népességszámhoz viszonyítva az álláskeresők aránya meghaladja a másfél százalékot. A településen regisztrált vállalkozások aránya megyei összehasonlításban szintén elenyésző. Látható tehát, hogy jelenleg Nyírmada gazdaságilag nem játszik jelentős szerepet Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, ugyanakkor a megyét általánosan érintő problémák (munkanélküliség) itt is jelen vannak.

2. ábra: Nyírmada elhelyezkedése Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

Forrás: <http://www.valasztas.hu/parval2002/onkweb/tart/inf/terkep2/szabolcs.htm>

2.3.4 Kistérségi, mikrotérségi szerepkör

A Baktalórántházai kistérséget a kedvezményezett térségek besorolásáról szóló 311/2007. (XI. 17.) Kormányrendelet az ország 174 kistérségén belül a komplex fejlettségi mutató alapján a 25. helyre sorolta, azaz a régióon belül **leghátrányosabb helyzetű, komplex programmal segített térség**nek számít.

A 2004. január 1-től érvényes statisztikai lehatárolás alapján a **Baktalórántházai kistérség**hez a következő 19 település tartozik: Apagy, Baktalórántháza, Besenyőd, Berkesz, Laskod, Levelek, Magy, Nyíribrony, Nyírájkó, Nyírkarász, Nyírkércs, Nyírmada, Nyírtass, Nyírtét, Ófehértó, Petneháza, Pusztadobos, Ramocsaháza, Rohod. A kistérség 19 települése közül 2 város, 1 nagyközség, valamint 16 község. A kistérség településeinek területe összesen 452,75 km², lakónépességének száma a legfrissebb adatok szerint (2008. jan. 1.) 34 342 fő, melyből Nyírmada lakossága 14,22%-ot tesz ki.

Nyírmada a Baktalórántházai kistérségen belül létrehozott **mikrotérségi társulás központi települése**, melynek keretében a kistérség valamennyi településére kiterjedő intézményi tevékenységet folytat. A kistérségbe tartozó 19 település közül különösen szoros kapcsolat fűzi Nyírmadához az alábbi településeket: Pusztadobos, Nyírkarász, Petneháza és Rohod, melyek számára az alapszolgáltatásokon túl egyéb, intézményi és infrastrukturális feladatokat is ellát:

- családsegítő, gyermekjóléti és támogató szolgálat;
- környezeti nevelés és tájékoztatás;
- ivóvíz és szennyvízcsatorna szolgáltatás;
- művészeti és zenei oktatás;
- egészségügyi szolgáltatások;
- pénzügyi szolgáltatások;
- gazdálkodók oktatása.

A Szociális Ápolási Gondozási Központban, az Idősek Otthonában, az ország bármely pontjáról érkező, önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek ellátásáról gondoskodnak.

A MADAVÍZ Kft. az ivóvíz és szennyvízcsatorna – hálózat működtetéséért felelős.

A Magyar Korona Gyógyszertár, a Rétköz Takarékszövetkezet és a Postahivatal nyitva áll a kistérségi lakosok előtt is.

A Rendőrőrs a szomszédos települések biztonságát is óvja.

A Nyírmadán foglalkoztatott Falugazdász pedig a környező települések őstermelői számára évente több alkalommal rendez előadásokat, fórumokat és kiállítást, ahol a legkorszerűbb mezőgazdasági ismeretek átadásával segíti munkájuk eredményességét.

2.3.5 Egyéb szerepkörök

A település társulásokban való részvétele

Az önkormányzat feladatainak hatékony, célszerűbb, gazdaságosabb és ésszerűbb megoldása érdekében az alábbi társulásokban vesz részt:

- Észak–Alföldi Régió Ivóvízminőség-javító Program II. üteme

- Szabolcs–Szatmár–Bereg Megyei Szilárdhulladék–Gazdálkodási Társulás
- Közép–Nyírségi Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társulás
- Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat működtetése (Társulási Megállapodás keretében)
- Környezetvédelmi előadó foglalkoztatása (Társulási Megállapodás keretében).

A Beregi Ivóvízminőség javító Önkormányzati Társulás

A Társulás tagjai: Dombrád, Döge, Fényeslitke, Jánd, Nyírmada, Pusztadobos, Tiszaadony, Tiszavid és Vásárosnamény települések önkormányzatai.

A Társulás 2008. november 27-én Fényeslitkén alakult meg azzal a céllal, hogy az Észak–Alföldi Régió Ivóvízminőség-javító Program II. ütemének keretében a fent említett települések ivóvízhálózatának modernizációját elősegítse.

A Szabolcs–Szatmár–Bereg megyei Szilárdhulladék–gazdálkodási Társulás

A Társulás 2006-ban jött létre a társult önkormányzatok közigazgatási területén összehangolt fejlesztések megvalósítására, melynek keretében EU konform regionális hulladékgazdálkodási rendszer kialakítását, az illegális hulladéklerakók felszámolását, valamint környezetvédelmi projektek kidolgozását vállalta magára a Társulás.

A Közép–Nyírségi Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társulás

A Baktalórántházai kistérség önkormányzatai a 65/2004. (IV.14.) Korm. rendelet 1.§ a.) pontja szerinti Többcélú Kistérségi Társulást alakítottak.

A Társulás tagjai a Baktalórántházai statisztikai kistérség tagtelepülései: Apagy, Baktalórántháza, Besenyőd, Berkesz, Laskod, Levelek, Magy, Nyíribrony, Nyírájkó, Nyírkarász, Nyírkércs, Nyírmada, Nyírtass, Nyírtét, Ófehértó, Petneháza, Pusztadobos, Ramocsaháza, Rohod. A Társulást az alábbi feladatok ellátására hozták létre:

- egyes oktatási és nevelési, szociális ellátási, egészségügyi ellátási és területfejlesztési feladatok végrehajtására,
- a kistérség területének összehangolt fejlesztésére,
- térségi közszolgáltatások biztosítására, fejlesztésére és szervezésére,
- intézmények fenntartására,
- a településfejlesztés és a feladatainak összehangolására.

A Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermejjóléti Társulás

A Társulás 2005. május 31-én, Nyírmadán jött létre. A Társulás tagjai: Nyírmada, Nyírkarász, Petneháza és Pusztadobos községek önkormányzata. A Társulás célja, hogy a tagtelepülések közigazgatási területén a gyermejjóléti és a szociális alapellátási feladatokat biztosítsák. A támogató szolgálat feladata a fogyatékos személyek életvitelének megkönnyítése és a speciális segítségnyújtás. A gyermejjóléti szolgálat figyelemmel kíséri a településen élő gyerekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét, jogait, valamint a

fejlődését biztosító tanácsadást és támogatást nyújt. A családsegítés keretében a települési önkormányzat segítséget nyújt a lakosság szociális és mentálhigiénés problémáinak megoldásához.

A Környezetvédelmi előadó közös foglalkoztatására létrehozott Társulási Megállapodás

A környezetvédelmi előadó Nyírmada település önkormányzatának alkalmazásában áll, aki a társulás többi tagjának (Aranyosapáti, Gyüre, Pusztadobos) aktuális környezetvédelmi információkkal való ellátásáról ill. képzéséről is gondoskodik.

2.4 Nyírmada vonzáskörzetének bemutatása és szerepe a térségi munkamegosztásban

Nyírmada vonzáskörzetét és térségi munkamegosztásban vállalt szerepét a településen megtalálható funkciók és azok térségi hatásai alapján elemezhetjük. A „Városfejlesztési Kézikönyv” című módszertani útmutatóban felsorolt funkciók alapján **Nyírmada mikrotérségi szinten mutatja a legnagyobb funkcionális koncentrációt.** Szinte az összes vizsgált területen (*gazdasági funkciók; közlekedési, közösségi funkciók; állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási funkciók; humán szolgáltatási funkciók*) viszonylag széles körű és változatos szolgáltatásokat kínál mind saját lakosainak, mind a környező települések lakosságának.

A város funkcióinak vizsgálatát a következő táblázat mutatja.

A vizsgálat alapján látható, hogy Nyírmada méretéhez képest valamennyi funkcióval ellátott, ezek azonban leginkább települési és mikrotérségi szerepkört töltenek be. Összességében megállapítható, hogy a város méretének megfelelő térszervezési feladatokat lát el. Ugyanakkor egyes területeken relatív funkcióhiány merül fel:

- Közigazgatási szolgáltatások
- Gazdasági szolgáltatások
- Kultúra
- Vendéglátás

3. táblázat: Nyírmada funkcióinak területi hatásköre

Funkciók	Országos / Nemzetközi	Regionális	Megyei	Kistérségi	Mikrotérségi	Települési
<i>Gazdasági</i>		Agrárfórum	Ipari terület	Piac	Mezőgazdasági szaktanácsadás Takarékszövetkezet Gyógyszertár Posta Kereskedelmi egységek	Vendéglátó egységek
<i>Közlekedési</i>					Vasútállomás	Buszmegállók
<i>Közösségi</i>					Művelődési Ház Könyvtár	Egyházak

Funkciók	Országos / Nemzetközi	Regionális	Megyei	Kistérségi	Mikrotérségi	Települési
<i>Államigazgatási</i>					Önkormányzati ügyintézés Rendőrség	Polgárőrség
<i>Humán szolgáltatások</i>		Idősek Otthona			Általános Iskola Szociális szolgáltatások Családsegítés Gyermekjóléti szolgáltatások	Óvoda Háziorvos Fogorvos Védőnői szolgálat
<i>Közműszolgáltatások</i>					Ivóvíz-hálózat Szennyvíz-hálózat	

Forrás: saját szerkesztés

3 Városi szintű helyzetértékelés

3.1 Városszerkezet

3.1.1 Településtörténeti tényezők

Nyírmada az írásos emlékek alapján, több mint 750 éves múltra tekint vissza. Az első írásos forrás, mely említi a települést 1296-ból származik. A XVI. században előbb vásártartási jogot kapott, majd mezővárosi rangra emelkedett. A korábban két településrészről (Nagy – és Miklósmada) álló települést a XIX. században már Mada néven említették a források. A következő századokban több település olvadt be határába, ezzel is növelve területét és jelentőségét. A XIX. században a fejlődés hatására jelentős pénzügyi, kulturális és kereskedelmi intézmények jöttek létre Nyírmadán. 1900-ban körjegyzőségi székhely lett, majd 1970-ben kapta meg a nagyközségi rangot. Jelenleg pedig, mint a Baktalórántházai kistérség legnagyobb települése számos, a települési alapfeladatán túlmutató mikrotérségi feladatot ellát (2009. január 1. óta a kistérség mind a 19 településére kiterjedő intézményi feladatok).

Nyírmada városi rangját 2009. július elsejével kapta meg.

4. ábra: Mada és Kis – Mada elhelyezkedése a megyehatáron

Forrás: 1784. I. Katonai felmérés, (térképszelvény – részlet XXVII. 11. sz.)

3.1.2 Nyírmada településszerkezete

Nyírmada az ún. egyutcás típusba tartozó települések közé sorolható, azaz a főút mentén sorakozó lakóépületek mögött helyezkedik el a kertség. Az 'L' – alakú történelmi főutca a mai Ady Endre és Hunyadi János utcák útvonálát követte, a Kálvin tér mai területe a Református templommal pedig a korábbi időkben is központi szerepet játszott a város életében. A településről kivezető utak nyomvonala ugyancsak változás nélkül átöröklődött, a mai napig betölti hagyományos funkcióját. Jól látható tehát, hogy bár a település utcahálózata a történelem folyamán állandóan bővült, a 17. században kialakult fontosabb útvonalak a mai napig megőrződtek.

1. térkép: Nyírmada Várostérképe

Forrás: Nyírmada Város honlapja

A település mai arculatát meghatározza a főutak (Ady Endre utca, Hunyadi János utca) vonalát követve hosszan elnyúló településközpont, mely a város mindennapi életében jelentős szerepet betöltő intézményeknek ad helyet. Itt található többek között a Polgármesteri Hivatal, a Posta, a Művelődési Ház és Könyvtár, az Egészségház, a Gyógyszertár, valamint több üzlet. Az általános iskola, a rendőrség, a tűzoltóság, az öregek otthona és a piactér a főutaktól sugárirányban nyíló utcákon találhatóak.

A város szerkezetét meghatározó közlekedéshálózati elemek:

- 41-es számú főút,
- Gyulaháza-Járméi összekötőút
- Rohod-Ilk összekötő út
- Nyírmadai összekötő út
- 116-os számú vasútvonal
- külterületi mezőgazdasági utak, összekötő utak.

A 2001 – es népszámlálás adatai alapján Nyírmada településhez 10 külterület tartozik, ahol mindössze 14 fő él – többségük mezőgazdasági jellegű lakótelepen. A külterületi tanyákon lótenyésztés és legeltető állattartás folyik, a földterületek nagyobb része pedig művelés alá vont szántó, gyümölcsös és erdő, melyek nagy jelentőséggel bírnak a természetes élőhelyek megóvása szempontjából.

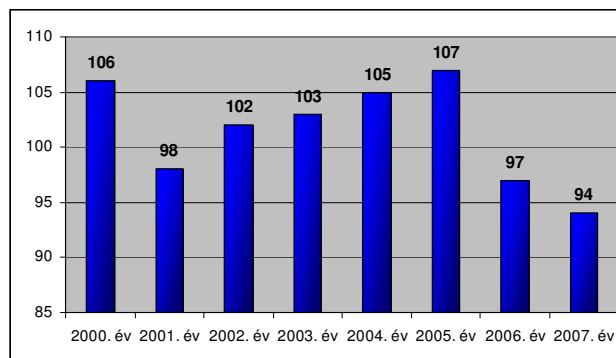
3.2 Gazdaság

Nyírmada gazdasági szerkezete a település gazdasági-társadalmi fejlettségét tükrözi. Bár napjainkra az egyes nemzetgazdasági ágak súlypontjai globális méretekben is a mezőgazdaság rovására és a tercier/szolgáltató szektor javára tolódtak el, az ún. gazdasági szerkezetváltás az egyes területi szinteken eltérő intenzitással zajlott le.

Nyírmadán a működő vállalkozások száma 2000 és 2007 között jelentős ingadozásokat mutatott: a 2000. évi 106 működő vállalkozás 2001-re 98-ra csökkent, majd 2002-től ismét növekedésnek indult. Ez a felfelé ívelő tendencia egészen 2005-ig tartott, aztán ismét csökkenés állt be, mely a 2007-es év után is folytatódott.

Összességében megállapítható, hogy a kezdeti (2000.) évhez képest 2007-re közel 11%-os visszaesés volt megfigyelhető a vállalkozások számát illetően.

5. ábra: Működő vállalkozások száma Nyírmadán

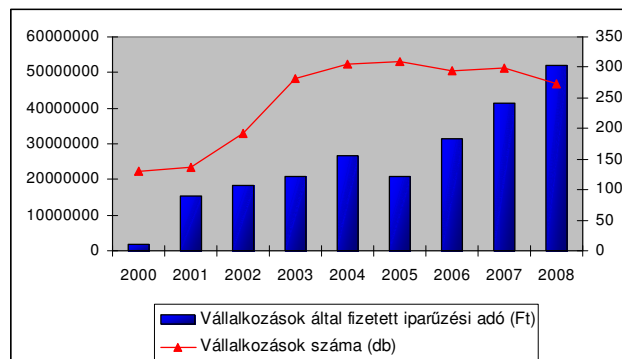

Forrás: KSH, T-Star, 2007

Ez az ingadozó tendencia pedig a beruházási környezet bizonytalanságára és a vállalkozói kedv adott időintervallumon belüli gyakori változására enged következtetni.

A vállalkozások által lebonyolított pénzügyi forgalomhoz kapcsolódó, és az önkormányzat számára jelentős bevételi forrást megtestesítő iparüzési adóból befolyó bevételek a működő vállalkozások számának ingadozása ellenére növekvő tendenciát mutatott. Jól megfigyelhető továbbá az is, hogy a kiinduló 2000-es évhez képest 2008-ra közel harmincszoros növekedés következett be a vállalkozások által befizetett iparüzési adó mértékében. Mindez összefüggést mutat az iparüzési adót fizető vállalkozások számának folyamatos növekedésével (mely 2000 és 2008 között több mint 50%-os volt).

6. ábra: Nyírmada iparüzési adóból befolyó bevételei (Ft)

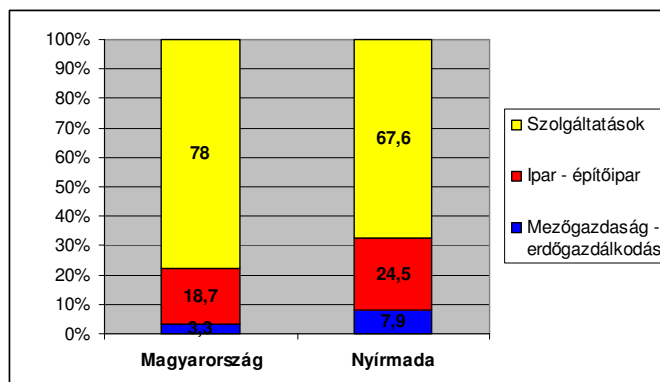
Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata

A legfrissebb 2008-as adatok szerint a 10 legnagyobb iparüzési adót fizető vállalkozás között az alábbiak szerepeltek:

Carbon-Black (Nyíregyháza), Rauch-Hungária (Budapest), Mada-Hús Kft. (Nyírmada), EVIKER Kft. (Nyírmada), Hotisz-fa Kft. (Nyírmada), Steel Const (Nyírmada), Baromfi Coop (Nyírkércs), Bartha Tibor (Nyírmada), Hélix-90 Kft. (Oros), E-on (Debrecen).

A működő vállalkozások összevont nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlásának vizsgálatakor a bevezetőben említett gazdasági szerkezetváltás eltérő intenzitása látszik beigazolódni Nyírmada esetében is. Habár a városban a tercier szektor vezető szerepe kétségtelen, a mezőgazdaság és az ipar, építőipar az országos átlagnál nagyobb mértékben játszik szerepet a városban működő vállalkozások esetében. 2007-ben a működő vállalkozások többsége a kereskedelem, vendéglátás, illetve az ingatlanügyek terén tevékenykedett.

7. ábra: Működő vállalkozások összevont nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása, 2007

Forrás: KSH, T-Star, 2007

A helyben székhellyel rendelkező, **működő vállalkozások foglalkoztatotti létszámát** tekintve 2007-ben a következő képrajzolódott ki:

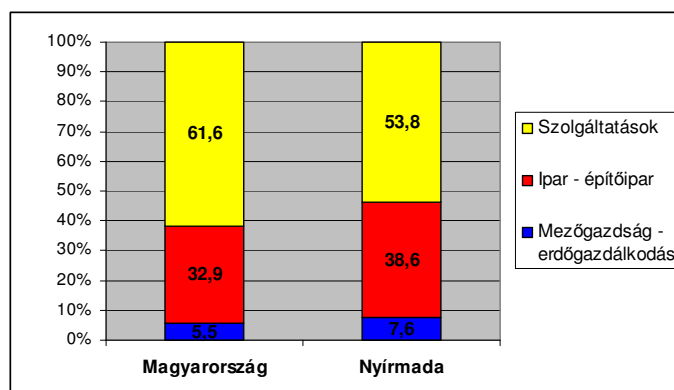
- 10-19 főt foglalkoztató működő vállalkozások száma: 3db;
- 20-49 főt foglalkoztató működő vállalkozások száma: 3db;
- 50-249 főt foglalkoztató működő vállalkozások száma: 2db;
- 250 ill. 500 főt foglalkoztató vállalkozás nem működik a településen.

A Nyírmadán működő vállalkozások legáltalánosabb jellemzője a kis méret: a vállalkozások döntő többsége mikro- és kisvállalkozás, a nagyobb létszámmal működő vállalkozások nem képviselik magukat a településen.

Ha a foglalkoztatottakat vizsgáljuk a nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlás tekintetében, megállapítható, hogy Nyírmadán a mezőgazdaság – erdőgazdálkodás terén, illetve az ipar - építőipar terén dolgozók aránya meghaladja az országos szintet; a szolgáltató szektorban tevékenykedőké viszont elmarad attól.

Mindez jól igazolja a hagyományos mezőgazdasági ágazatok máig fennálló jelentős szerepét a település életében.

8. ábra: Foglalkoztatottak összevont nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001

A településen foglalkoztatottak szektoronkénti megoszlását vizsgálva kitűnik, hogy míg a mezőgazdaságban a foglalkoztatottak mindössze 7,6%-a dolgozik, addig az ipar/építőiparban ez az arány közel ötszörös (38,6%), a tercier ágazatokban pedig majd hétszeres (53,8%) értéket mutat.

Nyírmada esetében is megfigyelhető tehát a lakosság szektorok közötti átrétegződése, melynek keretében a korábban mezőgazdasági ágazatban foglalkoztatottak folyamatos

átáramlása jellemző a szekunder és terciér szektorokba. Mindez pedig összhangban van a globális méretekben is tapasztalható gazdasági jelenségekkel.

A népesség **gazdasági aktivitását** a foglalkoztatottak, valamint a foglalkoztatottak és a munkanélküliek együttes arányával lehet mérni. Utóbbi csoport a gazdaságilag aktív népesség, azaz akik munkaerő-kínálatukkal megjelennek a munkaerőpiacon.

A népesség gazdasági aktivitás szerinti vizsgálata során a foglalkoztatottakon és a munkanélkülieken túl a statisztikai adatgyűjtés módszertana további két kategóriát definiál. Inaktív keresőknek minősülnek a nyugdíjból, GYES-ből, GYED-ből, a vagyonuk kamataiból, vagy pl. az ingatlanjuk bérbeadásból élők. Ide tartoznak azok a munkanélküli-ellátásban részesülők is, akik nem keresnek munkát. Az eltartottak csoportját a tanulók, az egyetemi hallgatók, a háztartásbeliek alkotják.

4. táblázat: A népesség gazdasági aktivitása Nyírmadán, 2001

Terület	Év	Gazdaságilag aktív		Gazdaságilag inaktív	
		Foglalkoztatott	Munkanélküli	Inaktív kereső	Eltartott
Nyírmada	1990	36,28	2,41	21,61	39,70
	2001	19,03	9,88	39,68	31,42
Baktalórántházai kistérség	1990	35,83	2,51	25,30	36,37
	2001	21,61	6,72	37,41	34,25
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	1990	38,54	2,03	24,27	35,16
	2001	27,04	6,16	35,10	31,74
Magyarország	1990	43,64	1,22	25,62	29,53
	2001	36,19	4,08	32,41	27,32

Forrás: KSH Népszámlálás 2001

A táblázat jól mutatja, hogy a két népszámlálás között eltelt időintervallumban milyen **nagyfokú átrendeződés ment végbe** a munkaerőpiac tekintetében valamennyi vizsgált területi szinten. Különösen nagyfokú csökkenés következett be a foglalkoztatottak arányát tekintve: Nyírmadán közel 17 százalékponttal, míg kistérségi és megyei szinten valamivel kisebb mértékű csökkenésről beszélhetünk. Ezzel párhuzamosan a munkanélküliségi ráta változása épp a fentiekkel ellentétes tendenciát mutatott: 1990 és 2001 között a munkanélküliek száma települési szinten majd négyszeresére, kistérségi és megyei szinten háromszorosára, országos szinten pedig közel négyszeresére nőtt. Érdekes megfigyelni az eltartottak számának változását a vizsgált időszakban – ebből kitűnik, hogy valamennyi területi szinten csökkenés volt tapasztalható, a foglalkoztatotti létszám csökkenése, illetve a munkanélküliek számának növekedése ellenére.

3.2.1 Mezőgazdaság

Nyírmada mezőgazdasága nagy hagyományokra tekint vissza, főleg a gyümölcs-, azon belül is az almatermesztés kiemelkedő.

A település mezőgazdasági területének megoszlását az alábbi táblázat mutatja:

5. táblázat: A mezőgazdaság művelési ágak szerinti megoszlása Nyírmadán

Használati típus	Terület (ha)	%
Termőterület	3046,3	
Szántó	1566,64	51,4%
Konyhakert	26,14	0,9%
Szőlő	4,8	0,2%
Gyümölcsös	412,63	13,6%
Rét	6,88	0,2%
Legelő	153,4	5%
Erdő	873,3	28,7%
Művelés alól kivett	63,32	

Forrás: KSH, 2001

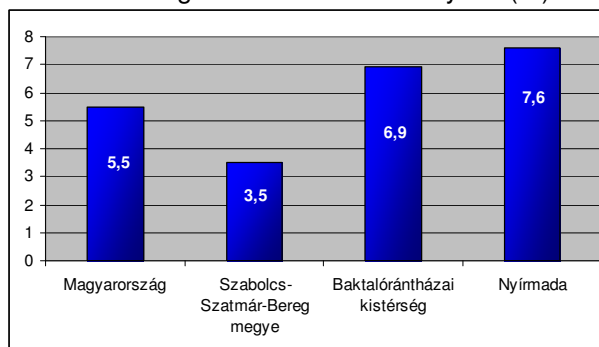
A rendszerváltás előtt a településen Állami Gazdaság és Termelőszövetkezet jelentős termelési kapacitása és munkaerő foglalkoztatása volt jellemezhető. A Termelőszövetkezet szántóföldi gabonanövényeket, gyümölcsöt, zöldséget és dohányt termesztett, emellett kiterjedt területen folytatott erdőgazdálkodást. A település külterületén a volt Állami Gazdaság és Termelőszövetkezet 700ha-os gyümölcsöseiben a meghatározó fa az almafa volt, melynek mára nagy része kiöregedett. Mind az Állami Gazdaság, mind a Termelőszövetkezet több száz egyedet számláló állatállománnyal rendelkezett, tenyésztettek többek között szarvasmarhát, sertést és juhot is. A hús feldolgozásával a Húsipari Vállalat foglalkozott, amely kb. 100 főt foglalkoztatott. A rendszerváltást megelőzően több mint 1000 fő alkalmazott talált magának munkát a primer szektorban.

A rendszerváltást követően (az 1990-es évek elején) azonban az Állami Gazdaság, a Termelőszövetkezet és a Sertéshizlalda megszűnésével a helyi foglalkoztatás összeomlott, a megmaradt üzemeket privatizálták. A volt Húsipari Vállalat helyén például jelenleg 3 új cég működik: a Baromfi Coop Kft. (Nyírkércs központtal) tápkeverőt üzemeltet, Pig-Hús Kft (Ilk központtal) sertéshizlaldát üzemeltet, a Mada-Hús Kft. sertés vágást/bérvágást vállal.

A mező- és erdőgazdálkodás foglalkoztatásban betöltött szerepe Nyírmadán valamennyi egyéb területi szint hasonló értékét felülmúlja: a kistérségi átlagnál mindössze néhány százalékponttal magasabb, a megyei értékek viszont több mint kétszerese.

Jelenleg a településen 500 család foglalkozik mezőgazdálkodással, és mintegy 25-30 vállalkozás működik ezen a területen. Bár a rendszerváltás a gazdálkodási szerkezetet is érintette - melynek hatására a szántóföldi növénytermelésben például a korábbiakhoz képest lecsökkent a

9. ábra: Mező- és erdőgazdálkodás terén foglalkoztatottak aránya az összes foglalkoztatotthoz viszonyítva (%)

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001

gyümölcsstermesztés aránya - még mindig sok cég foglalkozik az erdőterületek kezelésével, illetve a fa - főleg nyár és akác - feldolgozásával. Ezek közé tartozik például a Hotisz-Fa Kft., Kliebert Gusztáv, Fényes-Fa Kft., Barta Tibor, a Dokay és Társa Kft., valamint a Barta Faipari Kft., mely olasz és holland piacra, exportra is termel. Emellett a településen ládagyár is üzemel.

A termelőkapacitás jelentős része azonban kihasználatlan. A kapacitás bővítésére lenne lehetőség keresletnövekedés esetén hűtés, tárolás, felvásárlás, élelmiszer termékraktározás, léalma és egyéb mezőgazdasági termékek (meggy, paradicsom, uborka, sütőtök) feldolgozás, valamint az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódóan a fafeldolgozás, faipari termékgyártás terén.

3.2.2 Ipar

A rendszerváltás a szekunder szektorban is éreztette hatását, mely több, korábban jelentős számú alkalmazottat foglalkoztató üzem megszűnésében, illetve magánkézbe kerülésében mutatkozott meg. Ezek között említhető például a korábban elsősorban alacsonyabb végzettségű nőket foglalkoztató szövőüzem és varroda, vagy a húsfeldolgozó ágazatban aktív Hűtőüzem is.

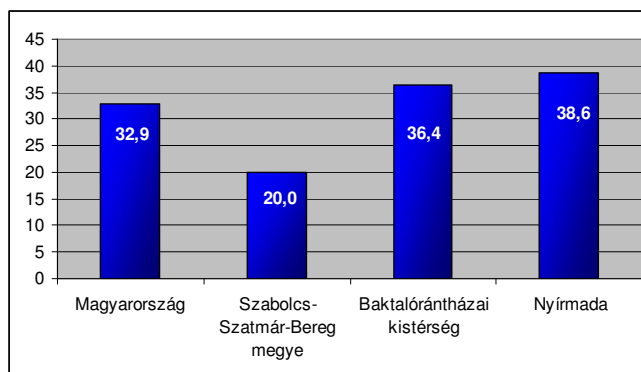
Természetesen szép számmal vannak a településen továbbra is aktív vállalkozások, melyek jelentős szerepet játszanak a lakosság foglalkoztatásában és tevékenységükbe nagyban építenek a település adottságaival összhangban álló, hagyományos gazdasági tevékenységekre. A könnyűipar területén dolgozó EVIKER Kft. sütőüzeme például jelenleg 80 főt foglalkoztat. A MADA-HÚS Kft. húsfeldolgozást és tartósítást végez 40 fő közreműködésével. A nyírmadai tulajdonú YOUNG Kft. központja Vásárosnaményban van, ahol zömmel madai lakosok dolgoznak. Az általuk forgalmazott termékeket a szentesi húsüzemben készítik, melyet a YOUNG Kft. terít az ország kereskedő egységeiben. A nyíregyházi székhelyű Carbon-Black Kft. vegyi áru nagykereskedéssel foglalkozik, s jelenleg 34 főt foglalkoztat. A hagyományos almatermesztéshez kötődően a Rauch Hungária Kft. sűrítőüzemet működtet a településen, az Alzo-Ker Kft. és a Szabolcsi-Alma Kft. zöldség-gyümölcsforgalmazással, az EKO Kft. pedig üdítőital kereskedelemmel foglalkozik.

Összegezve tehát elmondható, hogy Nyírmadán az 1990-es évek óta bekövetkezett változások ellenére jelenleg is sokan dolgoznak az ipari szektorban, elsősorban a feldolgozóipar területén.

Az ipari foglalkoztatottak aránya Nyírmadán (38,6%) a 2001-es népszámlálás adatai alapján meghaladja valamennyi területi szint hasonló értékét. Míg azonban a kistérségi és országos átlagtól csak néhány százalékpontos eltérés mutatkozik, addig a megyei érték esetében csaknem másfélszeres a különbség.

Mindez összefüggést mutat a korábban már vázolt helyzetképpel, mely szerint Nyírmadán a foglalkoztatottak legnagyobb része a szolgáltató szektorban dolgozik, míg a másik két szektor csekélyebb mértékben részesedik a foglalkoztatottak számából.

10. ábra: Iparban, építőiparban foglalkoztatottak aránya az összes foglalkoztatotthoz viszonyítva (%)

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001

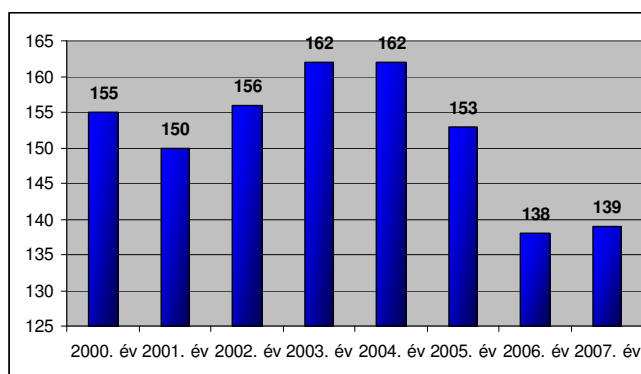
3.2.3 Szolgáltatások

A szolgáltatási szektorhoz tartozó különböző típusú tevékenységek a gazdaság bármely ágazatához kapcsolódhatnak, közös jellemzőjük, hogy a termelési folyamat valamennyi fázisában jelen vannak, és növelik a termékek hozzáadott értékét. A szolgáltatási szektor súlya fontos mutatója a gazdaság fejlettségének.

A teljes szolgáltatói szektorban¹ tevékenykedő működő vállalkozások száma 2000 és 2007 között kisebb ingadozást mutatott:

A bázisévhez (2000. év) képest 2001-ben visszaesés figyelhető meg, 2002-től azonban ismét növekedéssel számolhatunk, mely egészen 2004-ig tart. Ezt követően ismét a csökkenő tendencia a meghatározó, és a vállalkozások száma 2007-ben végül 139 körül stabilizálódik, mely közel 10%-os visszaesést jelent a kiindulási évhez képest.

8. ábra: A szolgáltató szektorban tevékenykedő működő vállalkozások száma, 2000 - 2007

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001

¹ A teljes szolgáltatói szektor alatt értve a kereskedelem, javítás, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, szállítás, raktározás, posta, távközlés, pénzügyi közvetítés, ingatlanügyek, gazdasági szolgáltatás, oktatás, egészségügyi, szociális ellátás és egyéb közösségi, személyi szolgáltatási nemzetgazdasági ágakat.

6. táblázat: Kereskedelmi szolgáltatók összefoglaló táblázata Nyírmadán, 2000-2007

Év	Kiskereskedelmi üzletek száma (humán gyógyszertárak nélkül) (db)	Élelmiszerüzletek és áruházak száma (db)	Ruházati szaküzletek száma (db)
2000	53	15	4
2001	56	16	3
2002	56	17	2
2003	58	16	3
2004	59	16	3
2005	59	16	3
2006	55	16	4
2007	50	12	4

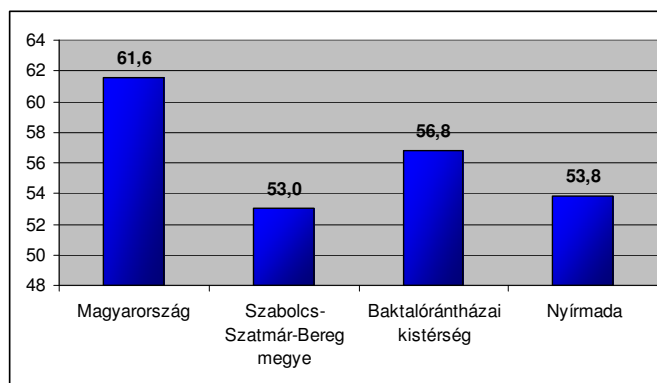
Forrás: KSH, T-star

Nyírmadán a **kiskereskedelmi üzletek száma** 2000 és 2007 között kisebb ingadozásokkal volt jellemezhető, a különböző típusú üzletek esetében azonban eltérő mértékű változásokat tapasztalhattunk: míg az élelmiszerüzletek és áruházak száma csökkent, a ruházati üzletek számában számottevő változás nem következett be a vizsgált időszakban.

A szolgáltatási jellegű ágazatok foglalkoztatásban betöltött szerepét a mellékelt ábra szemlélteti:

A szerkezetváltásnak köszönhetően a tercier szektor térhódítása Nyírmadán is végbement. Az összes foglalkoztatott 53,8%-a talál munkát az ágazatban. Más területi szintekkel összehasonlítva megállapítható, hogy a megyei szinthez (53,0%) képest nincs jelentősebb eltérés, a kistérségi (56,8%) és az országos (61,6%) értékekhez viszonyítva azonban jelentősebb elmaradás tapasztalható.

11. ábra: A szolgáltató szektorban foglalkoztatottak aránya az összes foglalkoztatotthoz viszonyítva (%)

Forrás: KSH, Népszámlálás, 2001

3.2.3.1 Turizmus, kultúra

Mint azt a gazdaság különböző szektorainak elemzése során láthattuk Nyírmada elsősorban mezőgazdasági jellegű település, így az idegenforgalom nem játszik meghatározó szerepet a település életében.

Ezt jól alátámasztják a turizmusra vonatkozó adatok is: **szálláshelyet** nyújtó szolgáltató nincs a településen, így a legutóbbi felmérés során a vendégéjszakák száma értelemszerűen nulla; a **vendéglátóhelyek** száma 18 db, melyek nagy része étterem, cukrászda, bár, illetve borozó.

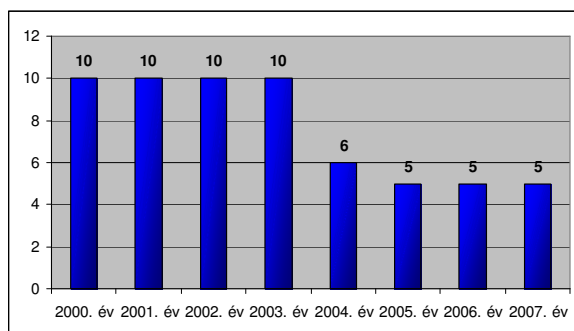
A város fő **vonzerejét** a településközpont műemléki oltalom alatt álló épületei jelentik (a klasszicista stílusú református templom és a Papp-kúria, valamint a Bay-Patay és Péchy sírbolt), de a települést körülölelő, még viszonylagos természet-közeli állapotban lévő futóhomok-területek jellegzetes formái is csalogatják a látogatókat (az Északkelet-Nyírség szélbarázdái, homokbuckái és deflációs mélyedései az Alföld egyik legtagoltabb formavilágát alkotják).

Látható tehát, hogy bár Nyírmadán a természeti és épített környezet egyaránt kínál **láttnivalókat**, ezek **nagy része jelenleg nem versenyképes turisztikai attrakció vagy desztináció**. Az önkormányzat azonban fejlesztései során törekszik a turisztikai funkciók erősítésére, amelyre leginkább a hagyományos tömegturizmus körébe nem tartozó területeken, illetve térségi programcsomagokban való részvétellel van esély.

3.2.4 Információs társadalom

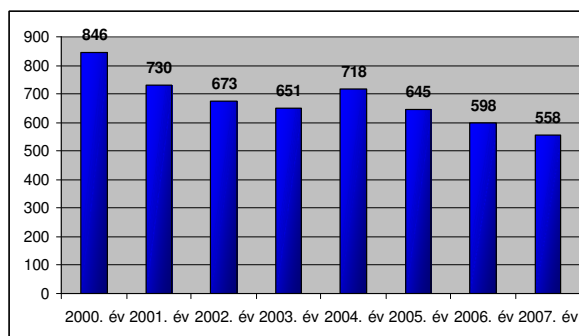
Napjaink globalizálódó világában egyre fontosabbá válik az emberek számára az információhoz való hozzájutás és a mindennapi életüket érintő kérdésekben való megfelelő tájékozottság, épp ezért Nyírmada Város Önkormányzata a különböző elektronikus hírközlési eszközök segítségével igyekszik biztosítani a hatékony információ-áramlást a lakosság felé.

12. ábra: A nyilvános távbeszélő állomások számának változása Nyírmadán

Forrás: KSH, 2001

13. ábra: Az egyéni analóg távbeszélő fővonalak számának változása Nyírmadán

Forrás: KSH, 2001

A leírtakkal némileg ellentmondásban van a mellékelt két ábra, mely egyértelműen jelzi, hogy Nyírmadán 2000 és 2007 között mind a **nyilvános távbeszélő állomások száma**, mind az **egyéni analóg távbeszélő fővonalak száma** jelentős csökkenést mutatott. Mindez azonban elsősorban a mobiltelefonok térnyerésével magyarázható, és nem az információs hálózatok iránti igény mérséklődésével.

A **kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások száma** 2007-es adatok szerint 271db volt, ami a 2001-es 0 értékhez képest pozitívként könyvelhető el. A településsel kapcsolatos kérdésekről az önkormányzat a helyi lakossági fórumokon és internes oldalán nyújt tájékoztatást – korszerű telekommunikáció eszközök segítségével.

Az **internethez** való hozzáférés a vezetékes és mobil kommunikációs szolgáltatók által a település teljes területén biztosított. A szolgáltatást igénybevevő háztartások aránya 14%-ra becsülhető. Elektronikusan a www.magyarország.hu oldal által biztosított ügyek ügyintézésére van lehetőség. Települési szintű **e-közigazgatási** szolgáltatás jelenleg még nem érhető el.

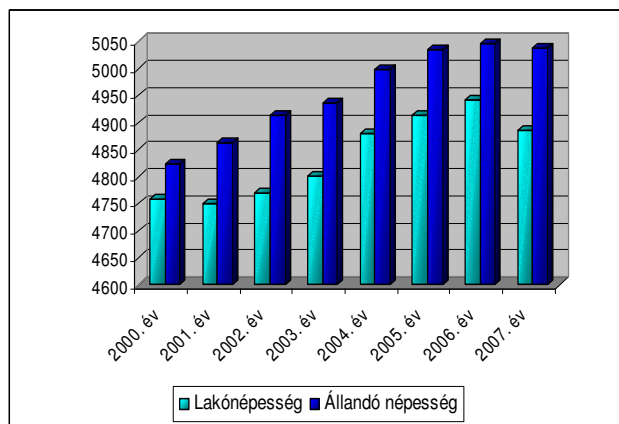
3.3 Társadalom

3.3.1 Demográfia

Nyírmadán 2007-ben 3 882 hektárnyi (38,82km²) területen a lakónépesség száma 5039 fő, míg az állandó népesség száma 4885 fő volt. Ezen adatok alapján az állandó népesség esetében számított népsűrűség 125,8 fő/km², a lakónépességre vonatkozóan 129,8 fő/km².

2000 és 2007 között az állandó népesség száma 4%-kal, 4824 főről 5039 főre emelkedett, míg a lakónépesség valamivel kisebb mértékű növekedést mutatott (2,6%-kal 4758 főről 4885 főre). A hasonló méretű településekhez képest – ahol népességszám csökkenés figyelhető meg – a népességszám növekedése a jellemző.

14. ábra: Nyírmada állandó- és lakónépességének változása, 2000-2007

Forrás: KSH

A településen a bevándorlások zömmel közeli kistelepülésekről jellemző, az elvándorlások a közeli városokba tekinthetők jelentősebbnek. A lakónépesség számának változására magyarázatul szolgál a következő táblázat, melyből jól kivehető, hogy Nyírmadán az élveszületések száma a vizsgált időintervallum alatt mindvégig meghaladta a halálozások számát – ez esetben tehát természetes szaporodással számolhatunk.

7. táblázat: A lakónépesség számának alakulása Nyírmadán, 2000-2007

Időtáv	Élveszületések száma (db)	Halálozások száma (db)	Állandó odavándorlások száma (eset)	Állandó elvándorlások száma (eset)
2000	78	45	n.a.	n.a.
2001	79	43	n.a.	n.a.
2002	81	47	115	124
2003	71	54	123	117
2004	81	45	118	106
2005	63	47	82	73
2006	78	44	128	153
2007	74	55	102	124

Forrás: KSH

Más a helyzet azonban a vándorlások vizsgálata esetében. A vizsgált időintervallumban három év kivételével (2003; 2006; 2007. év) az **elvándorlások** száma meghaladta az **odavándorlásokét**, ami a népességszám csökkenésének irányába hat. További kedvezőtlen tendencia, hogy míg 2002-ben az oda-, illetve elvándorlások különbözete 7% körüli értéken mozgott, addig 2007-re 17% -ra nőtt.

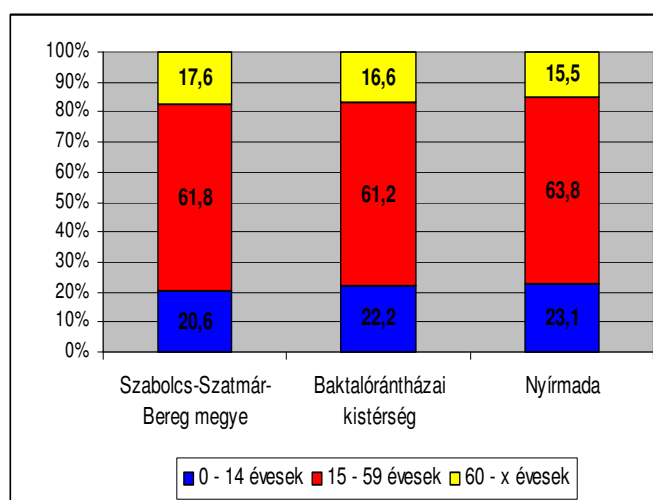
Összességében tehát **negatív vándorlási mérleggel** számolhatunk.

A népesség korcsoportok szerinti megoszlását a 2001-es adatok alapján vizsgálva pozitívként értékelhető Nyírmadán a fiatal, 0-14 év közötti korosztály kistérségi (22,2%) és megyei (20,6%) értékét meghaladó arányszáma (23,1%).

A munkaképes korú lakosságot, a 15-59 év közöttieket tekintve hasonló a helyzet: a városi átlag (63,8%) ez esetben is meghaladja a másik két területi szinten tapasztalható értéket.

Az időskorúak (60 év fölöttiek) esetében azonban a Nyírmadán tapasztalható érték (15,5%) kedvezőbb, mint a kistérségi (16,6%) és megyei (17,6%) átlag.

15. ábra: A népesség korcsoportok szerinti megoszlása területi összehasonlításban

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001

A lakosság korcsoport szerinti megoszlása viszonylag egyenletesnek mondható, hiszen láthatjuk, hogy a 60 év felettek aránya az össznépességben belül mindenhol 20% alatt marad, ami a gazdasági aktivitás szempontjából kedvező, ugyanakkor a munkaképes korú lakosság (15-59 év) aránya meghaladja mindenütt a 60%-ot, ami nemcsak a foglalkoztatottság szemszögéből nézve jelent pozitívumot, hanem a természetes szaporodás további növekedésének biztosítékát is jelenti.

A helyzetet némileg ugyan árnyalja, hogy napjainkban egyre több aktív, versenyképes tudással rendelkező fiatal hagyja el a települést és költözik a megyeszékhelyre, illetve a környező fejlettebb városokba, de ez a veszteség nem járul hozzá számottevő mértékben a település lakosságszámának csökkenéséhez, ráadásul aktív önkormányzati politikával a tendencia megállítható.

Összességében tehát Nyírmadára a fiatalos korstruktúra jellemző, amely az aktív korúak viszonylag magas arányával együtt mindenképpen előnyös a település jövője szempontjából.

A mellékelt ábra segítségével – az előzőekkel összhangban – Nyírmada **népességének korcsoportok szerinti megoszlásának** változását vizsgáltuk 2000 és 2007 között.

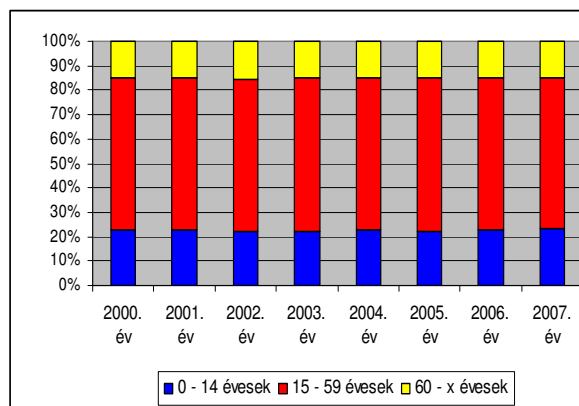
Jól látható, hogy a 0–14 év közöttiek száma alapvetően kiegyenlített volt, csak kisebb ingadozásokkal mutatkoztak. Összességében a kiinduló 2000. évi értékhez (1085 fő) képest 2007-re kis mértékű növekedés (1163 fő) mutatható ki.

A 15-59 éves korosztályban

16. ábra: A népesség korcsoportok szerinti megoszlása Nyírmadán, 2000-2007

egyértelmű növekedés volt tapasztalható: a 2000. évi 3010 főről 2007. év végére 3118 főre emelkedett az adott korcsoportba tartozó lakosok száma.

A 60 év fölöttiek száma is növekedést mutatott, a 2000. évi 729 főhöz képest 2007-ben már 758 fővel számolhattunk.

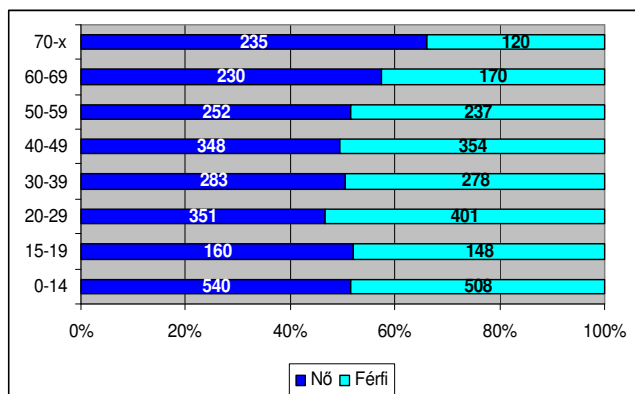
Forrás: KSH

Összegezve az eddigieket: Nyírmadán a 2001. évi - térségi viszonylatban is - kedvező állapotokhoz (fiatalkorúak magas, időskorúak alacsony száma) képest jelentős eltérés nem tapasztalható, bár az aktív korúak aránya kis mértékben csökkent.

A lakosság nemek szerinti megoszlása esetén az országos trendekhez hasonló képet láthatunk. Fiatalkorban és középkorban a férfiak és a nők számát tekintve nincs lényeges különbség, kivéve a 20-29 éves korosztályt, ahol a férfiak száma meghaladja a nők számát. A 49-50 éves korosztálynál idősebbek körében már a nők nagyobb arányt képviselnek a lakosság körében.

Jól alátámasztja az elmondottakat, hogy míg a fiatal korosztályban átlagosan 0,9-1,2 nő jut egy férfir, addig ez a szám az idősebb korosztály esetében közel másfélszeresére nő.

17. ábra: Az egyes korcsoportok nemek szerinti megoszlása Nyírmadán

Forrás: KSH, 2001

A népesség etnikai megoszlása

A népesség etnikai megoszlására vonatkozóan az utolsó hivatalos, teljes országra kiterjedő felmérés a 2001. évi népszámlálás során készült. A népszámlálás adatai önbevalláson alapultak, ahol a különböző nemzetiségű lakosság jelentős része magyarnak vallotta magát, így a nemzetiségekre vonatkozó adatok – a fent említett okok miatt – nem tekinthetők pontosnak. A 2005. évi mikrocenzus elkészítésekor sem végeztek a nemzetiségi hovatartozáshoz kapcsolódó felmérést. Az egyes településeken az önkormányzatok általában saját statisztikákkal, felmérésekkel és becsléssel tudnak információt adni a népesség etnikai megoszlására vonatkozóan.

A 2001. évi népszámlálás adatai alapján a népesség nagyobb hányada (90,99%) magyar. A **kisebbségek** közül legnagyobb arányban (8,59%) a **romák** említhetők, az egyéb nemzetiségbe tartozóak részaránya elenyésző: 0,22% ukrán; 0,07% lengyel; 0,07% szlovák; 0,04% német; 0,02% szlovén.

Tekintve, hogy a nemzetiségek közül a romák alkotják a legnépesebb csoportot, velük érdemes külön is foglalkozni. Nyírmada településen becslések szerint mintegy 2000 cigány kisebbséghez tartozó lakos él. A Cigány Kisebbségi Önkormányzatnak így nagy szerep jut a közösség összetartásában és elfogadtatásában.

A nyírmadai **Cigány Kisebbségi Önkormányzat** (CKÖ) 2007. április 3-án alakult 5 fős testülettel, és alapvető feladatának jelölte meg a településen élő cigány kisebbség érdekeinek képviselését. A CKÖ változatos módon igyekszik segíteni a település roma lakosságát. A tehetséges fiataloknak nyújtott tanulmányi segítségtől, az ifjúság szabadidejének hasznos eltöltésére szervezett programokig igen széles a paletta. A Kisebbségi Önkormányzat jó kapcsolatot ápol Nyírmada Város Önkormányzatával.

A különböző feladatalapú támogatások segítségével hozzájárulnak a településen élő romák életkörülményeinek javításához. Legfontosabb céljuk, hogy a romák életkörülményeinek javítása, társadalmi integrációjuk elősegítése. Ez nem csak a szociális integrációt jelenti, hanem a lakóhelyi környezet rendben tartása által a település társadalmi életében való nagyobb szerepvállalást.

A legsúlyosabb probléma a romák esetében is a munkanélküliség, hiszen a teljes roma népesség mindössze 10-15%-a foglalkoztatott. A mezőgazdasági jellegű idénymunkák a nyári szezonban átmenetileg enyhítik a foglalkoztatottsági problémákat, de hosszabb távon csak romák munkaerő-piaci integrálása jelenthet megoldást. A helyzet javítása érdekében a CKÖ több projekt megvalósítását is tervezi, pályázat útján kívánják például megépíteni a Roma Közösségi Házat, ahol hagyományőrző előadások, életvitel tanácsadások (pl. adósságkezelés) megrendezésére kerülne sor, ezzel is segítve a roma közösség társadalmi beilleszkedését.

A romák integrációjában, megélhetési lehetőségeik javításában az Önkormányzat is jelentős segítséget nyújt: Az együttműködésben kialakított és koordinált integrált oktatási környezet a fiatalok kitörési lehetőségét, társadalmi befogadását erősíti, míg a foglalkoztatási programok az aktív és dolgozni akarók számára nyújt esélyt a megélhetésre és tapasztalatszerzésre. A fenti területek mellett a további fejlesztéseiket is partnerségben alakítja ki az önkormányzat és a kisebbségi önkormányzat, segítve egymást pályázati források megszerzésében is. A köz-, közösségi és humán szolgáltatások egyenlő eséllyel érhetőek el a kisebbség számára is.

3.3.2 Képzettség

Egy településen az alap-, közép- esetleg felsőfokú oktatás léte és minősége nemcsak egy település, illetve térség gyermekeinek fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a település népességmegtartó erejének növeléséhez. Adott település alap-, közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező népességének arányát mindez együttesen határozza meg, különösen akkor, amikor kiemelkedő tekintettel kell lenni a környező városok elszívó hatása által generált magas fiatalkori elvándorlásra. A népesség korösszetétele hasonló súllyal esik a latba egy település lakosságának iskolai képzettsége meghatározásakor, hiszen a fiatalabb korosztály aránya általában magasabb végzettséget is jelent.

A Népszámlálás 2001-es adatai alapján a település **iskolázottsági mutatói** a következőképpen alakulnak:

- a 10 évesnél idősebb korosztályban az általános iskola első osztályát el sem végzők aránya: 1,8%;
- 15 évesnél idősebb korosztályban a legalább általános iskola 8 osztályát elvégzettek aránya: 75,3%;
- 18 évnél idősebb korosztályban a legalább középiskolai végzettséggel rendelkezők aránya: 19,5%;

- a 25 év fölöttiek körében az egyetemi/főiskolai végzettséggel rendelkezők aránya: 4,3%.

Az álláskeresők között az iskolázottsági mutatók még rosszabb helyzetet mutatnak: a legnagyobb arányt a legfeljebb 8 általánost végzetek képezik, akik aránya évről-évre meghaladja az 50%-ot. Az álláskeresők egyharmada pedig szakképzett². Ezzel szemben az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Vásárosnaményi Kirendeltségére bejelentett betöltendő munkakörök többsége szakképzettséget igényel, melynek a csak általános iskolai végzettséggel rendelkező munkavállalók nem tudnak megfelelni. Ily módon a képzettségek tekintetében a kereslet és kínálat viszonya nincs összhangban a városban.

Az adatokból jól látható, hogy Nyírmada népességének közel kétharmada meglehetősen alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, és a lakosság mindössze 30%-a bír közép-, illetve felsőfokú végzettséggel. Habár a fenti adatok kedvezőtlenek, ettől függetlenül javulás figyelhető meg a képzettség tekintetében, ugyanis az elmúlt években az oktatásban eltöltött évek száma növekszik. Ezzel nagyban megnő az esély a munkavállalásra, jövedelemszerzésre. A képzettebb munkaerő nagyobb vonzerőt jelent a településre betelepülni kívánó vállalkozások számára is, ami pedig a munkahelyteremtés szempontjából javíthat a település helyzetén.

3.3.3 Foglalkoztatás, munkanélküliség

Egy település gazdasági és ezen keresztül népességmegtartó erejének jó fokmérője a települési munkahelyek száma és a településen foglalkoztatottak aránya. Az erre vonatkozó adatokat mutatja az alábbi táblázat.

8. táblázat: Nyírmada lakosságának gazdasági aktivitása területi összehasonlításban, 2001

Terület	Év	Gazdaságilag aktív		Gazdaságilag inaktív	
		Foglalkoztatott	Munkanélküli	Inaktív kereső	Eltartott
Nyírmada	2001	19,03	9,88	39,68	31,42
Baktalórántházai kistérség	2001	21,61	6,72	37,41	34,25
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	2001	27,04	6,16	35,10	31,74
Magyarország	2001	36,19	4,08	32,41	27,32

Forrás: KSH 2001 Népszámlálás

Nyírmada lakosságának **gazdasági aktivitását** vizsgálva kitűnik, hogy 2001-ben a gazdaságilag aktív népességnek mindössze 19,03%-a volt foglalkoztatott, ami jelentősen elmarad az országos átlagtól; a munkanélküliségi ráta 9,88%-os értéke viszont nagymértékben meghaladja azt. A gazdaságilag aktív korú népesség alacsony

² A szakképzettek száma tartalmazza a szakmunkásképzőben, szakiskolában, speciális szakiskolában, szakközépiskolában, illetve a technikumot végzeteket.

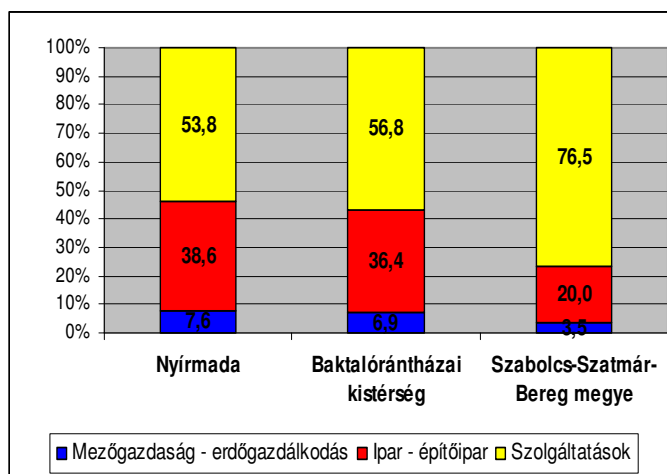
foglalkoztatottságában minden bizonnyal nagy szerepet játszik a népesség alacsony, az előző fejezetben már vázolt, iskolai képzettsége.

A foglalkoztatottak összevont foglalkozási főcsoportok szerinti megoszlásának vizsgálatából kiderül, hogy Nyírmadán a mezőgazdaság-erdőgazdálkodás terén tevékenykedő népesség aránya 7,6%, mely mind a megyei (6,9%), mind a kistérségi (3,5%) átlagot meghaladja.

Az ipar-építőipar szektort tekintve a városi érték (38,6%) még mindig a megyei átlag (20,0%) fölött van, és néhány százalékponttal a kistérségit (36,4%) is meghaladja.

A tercier szektor Nyírmada lakosságának 53,8%-át foglalkoztatja, amely mind a kistérségi (56,8%), mind a megyei (76,5%) átlagtól elmarad.

18. ábra: A foglalkoztatottak összevont foglalkozási főcsoportok szerint

Forrás: KSH, Népszámlálás 2001

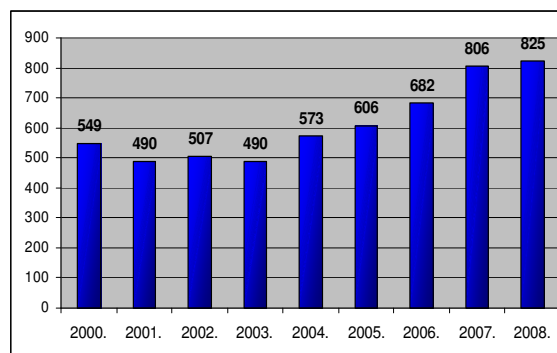
A **foglalkoztatottak munkavégzés helyének** vizsgálatából kiderül, a Nyírmadán foglalkoztatottak 60,6%-a volt helyi lakos, 18,9%-a pedig más településről bejáró dolgozó. Ugyanakkor a helyi lakosok 39,4%-a más településen talált magának munkát. Látható tehát, hogy a foglalkoztatottság tekintetében a település lakossága előnyt élvez.

A település **legnagyobb foglalkoztatója** jelenleg a költségvetésből gazdálkodó önkormányzat, amelynek intézményeiben (polgármesteri hivatal, óvoda, általános iskola, művelődési, kulturális, egészségügyi és szociális intézmények) több száz helybeli talál munkalehetőséget.

Mindezek ellenére igen nagy gondot jelent a településen a magas **munkanélküliség**, kedvezőtlen továbbá, hogy a magas munkanélküliségi ráták mellett a település esetében növekvő tendenciával is számolnunk kell. Ezt jól bizonyítja, hogy míg az 1990-es népszámlálás adatai szerint a település lakosságának 2,41%-a volt munkanélküli, addig ez az érték 2001-re már 9,88%-ra növekedett.

A város munkaerő-piaci viszonyait tekintve meglehetősen kedvezőtlen kép tárul elénk: 2000 és 2008 között közel 34%-kal emelkedett a nyilvántartott munkanélküliek száma. A növekedés azonban nem volt egyenletes: míg 2000 és 2003 között évről évre eltérő tendencia volt jellemző, addig 2004-től már folyamatos növekedés figyelhető meg. A munkanélküliek száma 2008-ban tetőzött (825 fő). Pozitívumként értékelhető, hogy a negatív tendencia az utóbbi években lassulni látszik, azonban fontos megjegyezni, hogy ebben az időmunkák ideiglenes

19. ábra: A nyilvántartott munkanélküliek számának változása Nyírmadán, 2000 - 2008

Forrás: KSH

munkahelyteremtő hatásának is jelentős szerepe van.

A település munkanélküliségi viszonyait kor-, illetve **képzettség-specifikusan** is vizsgálva kiderül, hogy melyek azok a társadalmi csoportok, melyekre az önkormányzat foglalkoztatási politikájában különös hangsúlyt kell helyeznie. Tekintve, hogy a munkanélküliek jelentős százalékát a legfeljebb 8 általános iskolát végzettek, valamint a fizikai foglalkozásúként nyilvántartott álláskereső (91,35%) alkotják, mindenképpen szükség lenne olyan aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések bevezetésére az önkormányzat részéről, mely ezen csoportok képzettségének növelésére, illetve a jelen kor követelményeinek megfelelő átképzésére koncentrál.

A munkanélküliek **életkor szerinti** megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a 20 év alattiak és a 60 év fölöttiek körében legkisebb a munkanélküliek aránya. Mindez azonban nem a település kedvező foglalkoztatottsági lehetőségeivel magyarázható, sokkal inkább azzal, hogy az első körben említett korcsoportba tartozók még zömmel oktatási intézmények diákjai, míg utóbbiak a nyugdíjasok körét gyarapítják, tehát ezek a csoportok nem jelennek meg munkanélküliként a statisztikákban.

A munkaképes korúak között azonban már jóval magasabb a munkanélküliek aránya, ami egyértelműen jelzi a települési munkalehetőségek hiányos voltát. Ez esetben tehát a legsürgetőbb feladat az önkormányzat részéről a munkahelyteremtő beruházások vonzása és egy vállalkozásbarát arculat kialakítása kell, hogy legyen, amelyben sokat segíthet a település várossá nyilvánítása, valamint térségi szerepkörének megerősítése.

3.3.4 Egészségügyi helyzet

A társadalom életminőségi szintjének egyik indikátora a népesség egészségi állapota. A **lakosság egészségi állapotának alakulását** számos tényező befolyásolja – ezek között megemlíthetők az egyén biológiai (pl. életkor, nem, betegségekre való hajlam) és pszichés (pl. öröklött tulajdonságok, intelligencia) tulajdonságai éppúgy, mint a környezeti tényezők különböző szegmensei (természeti; társadalmi – gazdasági – kulturális; egészségügyi ellátási tényezők), melyek közül mindenekelőtt az éghajlat, az egyének jövedelmi szintje és az egészségügyi ellátórendszer fejlettsége meghatározó.

Egyéni	Környezeti
<p>Biológiai tulajdonságok Nem, kor, Betegségekre való hajlam</p> <p>Pszichés tulajdonságok Személyiség öröklött vonásai Értelmi képességek, intelligencia</p>	<p>Természeti Földrajzi – éghajlati adottságok Ország típus Régió, megye, település hierarchia</p> <p>Társas-gazdasági-kulturális Társas kapcsolatok Iskolai végzettség, foglalkozás, jövedelem Környezet-egészségügyi tényezők</p> <p>Egészségügyi ellátási tényezők</p>

Fenti tényezők figyelembevételével Nyírmadán is az ország egészére jellemző állapot figyelhető meg. A születések száma alacsony és csökkenő tendenciát mutat, a lakosság **halandósága** magas, az egészségügyi ellátó rendszer működése és finanszírozása, valamint a betegellátás színvonala egyaránt súlyos problémákkal terhelt. A lakosság keveset törődik egészségével, keveset mozog, helytelenül táplálkozik, magas a **dohányosok és alkoholfogyasztók aránya** stb.

Az egészségi állapotot jól tükrözi a **születéskor várható átlagos élettartam** mérőszáma, vagyis az az életkor, amelyet átlagosan megélhet egy ma született nő vagy férfi. Az Európai Unió országainak átlagában a nők 81-82 év, a férfiak 75 év körüli élettartamra számíthatnak.

Magyarországon ez az élettartam a nők körében átlagosan 76 év, a férfiaknál 68 év (2001. évi adatok). Tehát egy magyar állampolgár átlagosan 6 (nő) - 7 (férfi) évvel él kevesebbet nyugat-európai társánál.

A **vezető halállokokat** tekintve az ún. civilizációs betegségek, főként szív és érrendszeri, a daganatos megbetegedések, valamint a közúti balesetek jelentik a fő veszélytényező tényezőket.

Nyírmada **lakosságának egészségügyi ellátásáról** háziorvosi és védőnői szolgálat gondoskodik, a településen járóbeteg szakellátás nem működik. Járóbeteg ellátás és kórházi Vásárosnaményban található, valamint kialakítás alatt van egy emelt szintű kistérségi járóbeteg ellátó központ Baktalórántházán is.

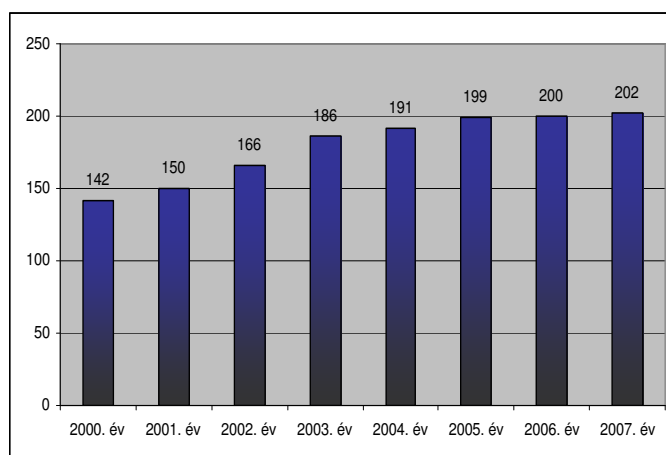
3.3.5 Jövedelmi és szociális helyzet

Az életminőség egyik legfontosabb jellemzője a jövedelem, a kereseti lehetőségek alakulása.

Nyírmadán a **rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon** (15-59 évesek) **belül** 68,9%, amely érték szerint a városban a lakosság közel két harmadának nincs biztos megélhetést nyújtó munkahelye. Azon személyek aránya, akik az aktív korúakon belül legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkeznek 43,6%, azaz a település minden negyedik lakosára jellemző.

Az életminőséget, illetve annak anyagi tényezőit áttételesen jellemző mutatók közül viszonyítási alapot jelent a lakosság tulajdonában álló nagy értékű fogyasztási cikkek mennyisége, értéke. Ezek közül az egyik legjellemzőbb mutató az 1000 főre jutó személygépkocsik száma, melynek 2000 és 2007 közötti változását jól szemlélteti a mellékelt ábra: látható, hogy a 2000. évi értéket (142db) alapul véve a vizsgált időszakban folyamatosan növekedés volt tapasztalható, és 2007-re közel 40%-os növekedéssel számolhattunk. Mindez pedig a lakosság életkörülményeinek kismértékű javulására enged következtetni.

20. ábra: Az 1000 főre jutó személygépkocsik számának változása Nyírmadán, 2000-2007

Forrás: KSH

Nyírmada **szociális helyzetének** állapotáról az **önkormányzati segélyezés** ad felvilágosítást, melynek alapján a következő főbb megállapítások tehetők a település szociális helyzetére vonatkozóan:

- A rendszeresen szociális segélyben részesítettek számára vonatkozó adatok legkorábban 2006-tól állnak rendelkezésünkre, így értelemszerűen ennek függvényében vizsgáltuk az azóta eltelt időszak változásait. 2006-ban a rendszeres szociális segélyben részesítettek száma 408 fő volt, míg 2007-ben ez az érték 487 főre növekedett.
- A közcélú foglalkoztatásban részt vevők száma 2006 és 2007 között mindössze 1 fővel emelkedett.

- A lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma a vizsgált időszakban 717 főről 666 főre mérséklődött, ezzel párhuzamosan a lakásfenntartási támogatás eseteinek száma is hasonló mértékben csökkent.
- Az átmeneti segélyezés eseteinek száma a vizsgált két év vonatkozásában csökkent (2006: 407 eset, 2007: 285 eset), az átmeneti segélyezésben részesítettek átlagos számának mérséklődésével párhuzamosan (985 főről 977 főre). Ez egyben azt is jelenti, hogy az önkormányzat a lakosság anyagi támogatása helyett egyre inkább az aktív munkaerő-piaci politika eszközeit helyezi előtérbe a rászorulókat támogató tekintetében.

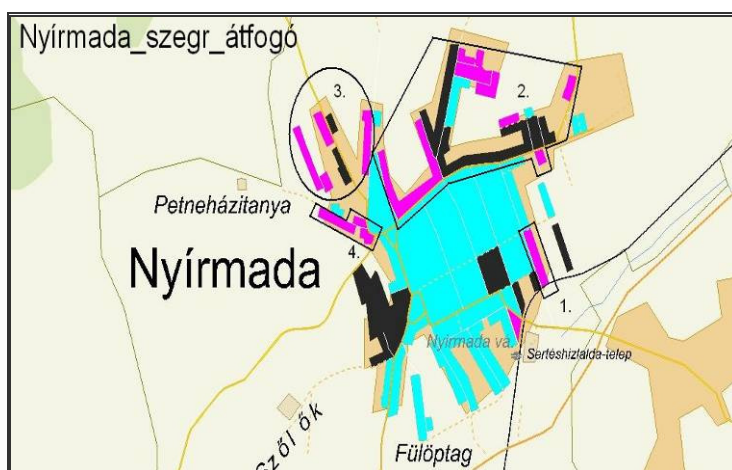
A **szociális szempontból** leginkább támogatásra szoruló, **hátrányos helyzetű csoportok** elsősorban a település szegregált területein összpontosulnak, ezért elengedhetetlen megemlíteni a településen fellelhető telepszerű képződmények jelenlétét. Az alacsony státuszú lakosság összetételét a Központi Statisztikai Hivatal saját adatgyűjtésében, a 10 évente végrehajtott népszámlálás során végzi. Jelenleg rendelkezésre álló adataink a 2001-ben végzett adatgyűjtésből származnak, de az önkormányzati nyilvántartások alapján jelenleg is megállják helyüket.

A szegregátumok lehatárolását a Központi Statisztikai Hivatal végezte, szegregátumként az az egybefüggő terület kerül megjelölésre, ahol a népesség (az intézetekben lakó népesség nélkül) meghaladja az 50 főt és a kijelölt terület egészére a szegregációs mutató 50%-nál magasabb értéket mutat.

A mellékelt kartogram alapján tehát Nyírmadán négy szegregátum azonosítható be, ahol a település népességének közel 45%-a él.

Ez a jelentős létszám, illetve a szegregátumokban fennálló problémáknak a település mindennapi életében játszott szerepe megkövetelik, a szegregált környezetben élőkkel való kiemelt foglalkozást, társadalmi-gazdasági integrációjuk segítségét és a szegregáció folyamat visszafordítását.

21. ábra: Nyírmada szegregációs térképe

Forrás: KSH

Az önkormányzat munkája során kiemelkedő figyelmet fordít ezen területek helyzetének javítására, mely az infrastrukturális adottságok és a lakhatási viszonyok korszerűsítése mellett a lakosság képzettségi szintjének, valamint munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyeinek javítására egyaránt kiterjed.

A szegregátumok részletes helyzetelemzésére a *Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek helyzetértékelése* című fejezetben kerül sor.

3.3.6 Társadalmi önszerveződések, civil szféra

A település társadalmi életében kiemelt szerepet töltenek be az egyházak. A legnagyobb lélekszámú gyülekezetet a református egyház tudhatja magáénak, a római katolikus egyház 988, a görög katolikus pedig 805 főt számlál. A település lakosságának körülbelül egyötöde, mintegy 1000 fő a rendszeres templomba-járó, ők főként a délelőtti miséket látogatják. Az egyház a különböző programokon kívül gyakran szervez gyűjtéseket az árvízkarosultak és a

rászoruló gyermekek részére, hozzájárulva ezáltal a település lakossága életszínvonalának javításához.

A város maga több szövetségnek, társulásnak a tagja. Ezek a kapcsolatok nagyban elősegítik az információszerzést, az érdekképviseletet és érdekérvényesítést, közös beruházások megvalósítását, központi költségvetési és európai uniós támogatásokhoz való hozzájutást.

Nyírmada Város önkéntes tűzoltósággal, rendőrőrsrel és polgárőrséggel rendelkezik. A **tűzoltóság**ban ügyeletet ellátó személyek díjazásban nem részesülnek, a szolgálat ellátása teljes mértékben önkéntes. A tűzoltó autó vizet nem tud szállítani, ezért annak használatára csak belterületen nyílik lehetőség, ahol tűzcsapok segítségével valósul meg a tűzoltáshoz szükséges víz beszerzése. A szervezet jó kapcsolatot ápol a vásárosnaményi tűzoltósággal. Székhelye nincs, a polgárőrséggel együttműködve látja el feladatát.

A **rendőrőrs** illetékességi területe négy településre terjed ki: Pusztadobos, Ilk, Gemzse, valamint Nyírmada. A testületben jelenleg 7 fő teljesít szolgálatot. A rendőrőrs tevékenységének fő iránya a bűnmegelőzés, illetve a bűnüldözés.

Nyírmadán a rendőrség mellett **polgárőrség** is működik. A 35 tagú testület elsődleges feladata az éjszakai szolgálat teljesítése, a település rendezvényein való aktív részvétel, valamint a postások biztonságos közlekedésének elősegítése.

A településen működő egyéb szervezetek közül kiemelkedik a MADA-KOMM Nonprofit Kft.; a MI KIS FALUNK” Helytörténeti és Községépítő Egyesület; a Nyírmadai Gazdálkodók, Kertbarátok Közhasznú Egyesülete; valamint a Nyírmadai Szabadidő és Sport Egyesület.

9. táblázat: Nonprofit szervezetek Nyírmadán

Szervezet megnevezése	Alakulás éve	Tevékenységi kör	Tagok száma
Nyírmadai Szabadidő és Sportegyesület	2008	sport	62 fő
'Mi kis falunk' Helytörténeti és Közösségépítő Egyesület	2005	hagyományőrzés	54 fő
Nyírmadai Gazdálkodók, Kertbarátok Közhasznú Egyesület	2004	tájékoztatás	30 fő
MADA – KOMM Nonprofit Kft.	1999	települési intézmények üzemeltetési feladatai	6 fő

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata

A **MADA-KOMM Nonprofit Kft.** az önkormányzat által biztosított bérelt épületben kapott helyet, ahol jelenleg 6 fő állandó dolgozó alkalmazásával látja el feladatait. Ezek közé tartozik többek között a település különböző létesítményeinek üzemeltetése, a nyírmadai temető üzemeltetése, az önkormányzati intézmények, épületek karbantartása, az épületek felújítása, utak, belvízelvezetők, parkok fenntartása. Ezen felül a Társaság az e-Magyarország pont üzemeltetését is végzi.

A **„MI KIS FALUNK” Helytörténeti és Községépítő Egyesület** a falukép szépítését célként kitűző civil szervezet, melynek célja, hogy a helyi lakosok megismerjék és megszeressék helyi történeti értékeiket. Az Egyesület tagjai részt vesznek a község

szépítését célként kitűző tevékenységek megvalósításában, továbbá az egészséges életmóddal kapcsolatos programokat szerveznek a település lakossága számára.

A **Nyírmadai Gazdálkodók, Kertbarátok Közhasznú Egyesület**ének létrejötte annak köszönhető, hogy a gazdálkodók részéről komoly igény fogalmazódott meg, hogy a legújabb kutatási eredményekhez, jogszabályokhoz rövid időn belül hozzájuthassanak. Ebből a célból vállalta fel, előbb a Kertbarát kör, majd később az Egyesület, az arra igényt tartók képzését, oktatását, szakmai tájékoztatását, a környezet- és természet- és állatvédelem szaktanácsadással való segítségét.

A **Nyírmadai Szabadidő és Sport Egyesület** legfőbb célja a gyermekek, fiatalok, felnőttek egészséges, harmonikus életéért, fejlődésükért, nevelésükért való hatékony munka. Emellett a mozgáskorlátozottak sportolását is megfelelő körülmények között biztosítja.

További civil szervezetek a településen:

- A Mi Kis Falunk Helytörténeti és Községépítő Egyesület
- Nyírmadai Gazdálkodók, Kertbarátok Közhasznú Egyesülete
- Nyírmadai Polgárőr Egyesület
- Nyugdíjasklub Nyírmada
- Csokay Aranyhorog Horgászegyesület
- Nyírmada Sportja Támogatásáért Közalapítvány
- Nyírmada-Beregszász Magyar-Ukrán Segítőkéz Közhasznú Alapítvány
- Nyírmadai Egyetértés Vadásztársaság
- Nyírmadai Ifjúsági Sportegyesület
- Nyírmadai Nyelv- és Zeneoktatási Közalapítvány
- Nyírmadai Szabadidő és Sport Egyesület
- Tolerancia 2004 Alapítvány

3.4 Települési környezet

3.4.1 Természeti környezet

Vízrajz, éghajlat, csapadék, növény és állatvilág

Nyírmada domborzata tagolt, változatos terepviszonyok jellemzik. A jellemző terepmagasság 130,00 – 140,00 tszfm között változik. Nyírmada település területén a környezet minősége kedvezőnek mondható. A természeti környezet és az ökoszisztémák viszonylagos érintetlensége folytán az önkormányzat természetvédelmi célú tevékenysége jószerevével a megelőzésre kell, hogy korlátozódjon.

Nyírmada a 41-es számú főközlekedési út mellett található, ennek következtében a településen áthaladó forgalom nem jelentős. A város esetében a **közlekedésből eredő zaj** nem domináns szennyező forrás, épp ezért a település zajvédelmi terv készítésére nem kötelezett (a környezetvédelmi terv részeként foglalkoznak a témával).

Nyírmadán a **kibocsátott légszennyező anyagok** eredetét tekintve a közlekedésből és a kommunális energiafelhasználásból eredő szennyező források szerepe megelőzi az ipari szennyezést. A városban az 1990-es évektől jelentősen csökkent a légszennyező anyagok kibocsátása, melynek hatására javult a környezet levegőminősége, így a levegőszennyezés tekintetében jelentősebb problémákkal nem kell számolnia a településnek.

A **talajvédelem** szempontjából a talajerózió jelenti a legnagyobb veszélyt, mely a település igazgatási területének szinte egészét érinti. A településszerkezeti tervben az érintett területek megjelölésre kerültek, így az ott tervezett fejlesztések esetében ezt kötelező figyelembe venni.

Nyírmada közigazgatási területe a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén fekszik. Országos jelentőségű **védtett terület** nincs a település területén. A kistérségben azonban két kiemelt országos védettségű területet is találunk: a *Baktalórántházai Erdő Természetvédelmi Területet* és a *Vajai Tó Természetvédelmi Területet*.

Nyírmada település környezetének természetes és természet-közeli biotópjaiban a *Natura 2000 program* (275/2004. (X. 8.) Korm. r.) alapján kiemelt közösségi jelentőségű növényfaja nincs, de közösségi jelentőségű, egyébként általános védelemben részesülő állatok megtalálhatóak a területen.

A *Nemzeti Ökológiai Hálózat* (NECONET) alapján Nyírmada közigazgatási területén keresztül egy ökológiai folyosó húzódik, térsége több szempontból is az érzékeny területek közé sorolható.

A település a Nyírségi-homokvidék részeként egyedi tájértékekkel rendelkezik. Itt található hazánk legnagyobb összefüggő egykori futóhomok területe, melynek a félig kötött futóhomokformák közé tartozó **formakincse** nemcsak a szakemberek, hanem a laikus természetszerető turisták szempontjából is érdeklődésre tarthat számot. A Nyírmadát is magába foglaló Északkelet-Nyírség szélbarázdái, homokbuckái és deflációs mélyedései ugyanis az Alföld egyik legtagoltabb formavilágát alkotják. Ráadásul a homoki tölgyesek irtása nyomán (a 18. században) egyes foltokon újra mozgásba lendült a homok, s ez a jelenség hazánkban csak korlátozott számú területen tanulmányozható. Ezért is fontos ezen formakincs megőrzése és köztudatba vitele.

Nyírmada település a mérsékelt meleg és mérsékelt hűvös éghajlati öv határán fekvő tájon helyezkedik el. A csapadékellátottságot tekintve mérsékelt száraz. A napfénytartam évi 1950 óra körüli, nyáron 760-780 óra, télen 155-170 óra a napsütéses órák száma. A hőmérséklet sokévi átlaga a tenyészidőszakban 16,6-16,8 °C. (ápr. 12. és okt. 15. között, azaz 186 napon át a napi középhőmérséklet meghaladja a 10 °C-ot). A legmelegebb nyári

napok maximum hőmérsékleteinek átlaga 34,0 °C körüli. A csapadék évi összege a településen 578 mm, melyből a vegetációs időszakban 350-360 mm hull. A településen 40 nap körüli a hótakarós napok száma, az átlagos maximális hó vastagság 17-19 cm. Az ariditási index (párolgás mértéke mm-ben/ csapadék mennyisége mm-ben) 1,12-1,15. Az uralkodó szélirány az északi, de jelentős a dél-nyugati és a dél-keleti szélirány magasabb aránya is. Az átlagos szélesebesség 2,5-3,0 m/s közötti.

A rövid tenyészidejű, kevésbé melegigényes és vízigényes kultúráknak kedvező az éghajlat. A környék növényvilága a Nyírségense flórajárásba tartozik. A sajátos mikroklimatikus adottságokkal rendelkező mocsaras mélyedések vízborítását, a buckák alatt felszínre bukkanó talajvíz hozta létre, mint a település délnyugati határában elhelyezkedő tavat is. A tó környezetének vizes, üde gyepe már nem tekinthető igazi láprétnek, inkább mocsárréthez hasonló jellegeket mutat. Jelentősége mégis nagy, hiszen menedéket nyújt számos élőlénynek, gyakorlatilag zöld szigetként működik a kultúrtájban. A helyiek beszámolója alapján, a környéken rendszeresen feltűnnek különböző récefélék, sólyomalkatúak, a gyepek a fokozottan védett fehér gólyának nyújtanak táplálékot, állandó vízállású zugokban feltűnt már kis kócsag, vagy szürke gém is. A lakóövezetben is található egy korábbi vizes élettér, mely mára már feltöltődött és gazdasági hasznosításra vár.

A kiemelkedő futóhomokformák tetején - ahol nincs zártkert – nyílt vagy zárt homoki gyepek láthatóak, amelyek általában fajokban gazdag növényvilágot és alacsonyabb rendű állatvilágot (pl. déli és keleti elterjedésű ízeltlábúak) rejtnek. A település délnyugati határában megtalálható tó felett magasodó geodéziai felsőrendű alappont környezetében megmaradhatott a természetközeli szárazgyep vegetáció, amelyet a csenkeszfajok- és az ezüstperje dominanciája jellemzi. A külterületen található tanyákon lótenyésztés és legeltető állattartás folyik. A település földterületeinek nagyobb része művelés alá vont szántók, gyümölcsösök és erdők melyek közül ez utóbbinak van nagy jelentősége a vadon élő állatok és a természetes életterek megóvása szempontjából. A település keleti határában mezőgazdasági művelés alatt álló területek (kukorica, rozs) és telepített fehérakác erdő található, valamint több helyen művelt illetve elvadult almáskertek.

A lakott övezet határain túl a növényzet alakulásában az eredeti nyírségi homokon megjelenő barna erdőtalajnak és humuszos barnaföldnek, valamint a helyi mikroklimatikus viszonyoknak alapvető jelentősége van. Az egykori homoki tölgyesek mára már csak nyomokban fedezhetők fel, helyüket jobbra átvették a telepített feketenyár- és fehérakác-, valamint a nehezen megtapadó vörösfenyő- és vörös tölgyerdők. Cserjeszintben a fehérakác, az egybibés galagonya, árnyékosabb területeken a fekete bodza található.

Nyírmada község a Nyírség ÉK-i részén, a Kraszna-balparti belvízrendszer határán, a vízváltó vonalon fekszik. Vízgazdálkodási szempontból a Nyíri belvízrendszerhez tartozik. A vízgyűjtő esése észak-dél irányú, a Lónyai-főcsatornai 160mBf-ről egészen 100 mBf. szintig esik. A belvízrendszert nyugaton a Kótaj-Nyíregyháza-Újfehértó-Téglás községtől nyugatra vonuló vízváltó, délen a Hajdúhadház-Nyíradony-Nyírbátor vízvázváltó, keleten a Hodász-Nyírmada-Anarcs vízváltó, északon pedig a Tass-Párohai és a Lónyai-főcsatorna határolja. Az öblözet 1815 km² kiterjedésű, amiből 334 km² belvíz ártér. A megközelítően észak-dél irányban húzódó dombosorok közötti mélyebb fekvésű területeken települtek a főfolyások, melyek befogadója a Lónyai-főcsatorna. Rétegvízhozam: 1-1,5l/p.km² ; Talajvízmélység 6,2-4,0 m

Nyugatra található a Csokaly tó két vízterületéből 50 ha kezelt horgász-tóként üzemel. A helyi lakosság által ismert „kis” Csokaly náddal szinte teljesen borított 3-5ha-os vízfelület. A nád mellett mindkét tóra jellemző a széles levelű gyékény, a vízi mételykóró és a virágkaka. A tavak keleti szomszédságában található mélyebb fekvésű nedves terület kiterjedt bokorfűzes nyáras ligeterdőnek és nádasnak ad életteret.

Nyírmada településen megtalálható vegetáció arculata alapvetően a lakosság tervszerű növénytelepítési és állattartási tevékenységével, valamint a környéken vadon élő növények és állatok migrációs folyamataival függ össze. A belterületen megtalálható növények egyrészt a konyha- és kiskerti növénytermesztéshez kapcsolódnak, továbbá jelentős a település utcáin és közterein található virágok, díszcserjék és fák (meggy, dió, nyír, japánakác, fekete nyár, korai juhar, kocsányos tölgy, fenyőfélék) száma is. Az állatok közül jellemzőek a háztáji haszonállatok (baromfi, sertés, juh) és a településre betévedő, vagy időszakosan megjelenő vadon élő állatok (főként madarak és emlősök).

A település környezetében megtalálhatóak a szabadon élő, de települési környezethez kötődő, oda betévedő, vagy azzal már együtt élő madarak és emlősök egyedei vagy kisebb közösségei (fehérgólya, házi veréb, fácán, mezei nyúl, vörös róka, sün, nyest, mezei pocok, stb.). A környéken élő nagyobb testű vadak (őz, vaddisznó) is olykor megjelennek a település peremterületein. A száraz homokpuszta gyepek állandó állata az ürge, a homokfalakban pedig a gyurgyalagok. A vizes élőhelyekhez és a nedves rétekhez kapcsolódnak olyan fajok is, melyek általános vagy helyi védelmet élveznek. Ilyenek a fekete gólya, egyéb vízi és gázló madarak. A víztározó élővilága a tavainkra jellemző állatvilágnak megfelelő.

A település környezetében az uralkodó talajtípus is alacsony aranykorona értékű (Nyírmadán átlag 9), pl. kotus a laposokban, vagy homokos váztalajok a buckafelszíneken. A talajokra mind a csapadékból származó savas terhelés, mind a nagyüzemi gazdálkodáshoz köthető agrotechnika nyomán kialakuló erózió veszélyt jelent, így fokozottan veszélyeztetettek. A település környezetvédelmi programja 2004.12.31-én került elfogadásra a 20/2004. számú rendelettel. Készítésekor a Nemzeti Környezetvédelmi Programban előírtak szem előtt tartása mellett a nemzeti és az uniós előírásokban szereplő prioritások, alapelvek és célok érvényre juttatása kiemelt figyelmet kapott. Ennek tükrében **Nyírmada Környezetvédelmi Programja** az alábbi tartalmi elemekkel került kidolgozásra:

- csapadékvíz-elvezetés,
- a települési környezet tisztasága,
- a kommunális szennyvízkezelés, -gyűjtés, -elvezetés, és -tisztítás,
- a kommunális hulladékkezelés,
- a helyi közlekedésszervezés és ivóvízellátás,
- az energiagazdálkodás,
- a zöldterület-gazdálkodás,
- a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és környezetkárosodás csökkentésének a településre vonatkozó előírásai és feladatai.

A környezetvédelem keretében a településen megvalósítandó legfontosabb cél, hogy az embert körülvevő épített és természetes elemek közötti összhangot megteremtsék, valamint állapotuk javulását elérjék. A környezetterhelés csökkentése, a fenntartható vidékfejlesztés, az emberi életminőség javítása a program kiemelt területeit képezik.

3.4.2 Épített környezet

A településen több helyi, illetve országos jelentőségű, műemléki védelmet élvező épület/építmény található, melyek ismerete különösen a település jövőbeni fejlesztéseivel kapcsolatos műszaki/fizikai beruházások esetében fontos.

Műemléki védettségű építmények: a Papp-kúria (Hunyadi u. 26.), és a Református templom (Kálvin tér).

Helyi védelemre kijelölt létesítmények: a régi református temetőben található Bay-Patay és Péchy sírbolt; a régi zsidó temetőben található néhány 19. századi sírkő.

Településszerkezeti védelemre kijelölt terület: Petneházi, Ady, Hunyadi utcák által határolt háromszögletű kiteresedés.

A **Papp-kúria** a 19. század első felében épült klasszicista épület, mely lakóházként és üzletként funkcionált.

A **Református templom** jelenleg országos műemléki védelmet élvez.

A 19. században felépült klasszicista stílusú **Bay-kastély** a Bay-család egykori kúriája helyén áll. Az épületet 1945 után a Nyírmadai Állami Gazdaság géppálmásnak használta, majd a 2001-es felújítását követően új funkciót kapott, az idős emberek otthonává vált.

A **Görög katolikus templom** 1888-ban épült, majd 1922-ben és 1957-ben teljesen átalakították.

3.4.3 Lakásállomány

Az életminőség jelentős elemét képezik a lakhatás körülményei, melyek szoros összefüggést mutatnak a lakosság jövedelmi helyzetével és igény szintjével.

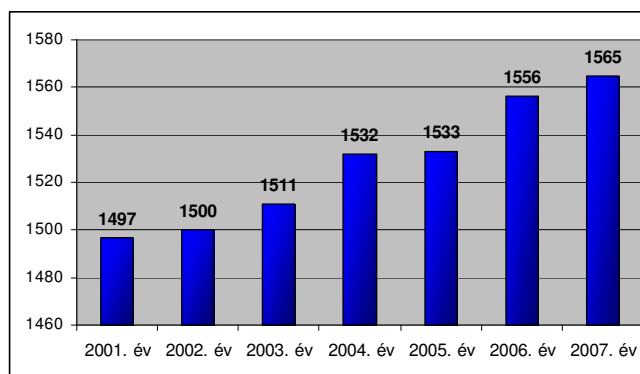
A lakásállomány nagysága illeszkedve a *Demográfiai fejezetben* bemutatott növekvő lakónépességhez, folyamatosan emelkedő tendenciát mutatott az utóbbi években.

A mellékelt ábrán jól nyomon követhető, hogy hogyan változott a **lakások száma** Nyírmadán 2001 és 2007 között.

A kezdeti 1497 darabos lakásállomány a következő évek viszonylatában kismértékű emelkedést mutatott, ennek hatására 2007-ben is már 1565 lakással számolhattunk. Ez 4,5%-os növekedést jelent.

Megállapítható, hogy a városban a vizsgált időszakban a lakásállomány bővülés elmaradt a lakosság szám változásától, mely részben a lakosság folyamatosan romló gazdasági helyzetének, részben a megüresedett lakások felújításának, illetve az aktív korú lakosság korlátozott elhelyezkedési lehetőségeinek is betudható.

22. ábra: A lakásállomány nagyságának változása Nyírmadán, 2001-2007

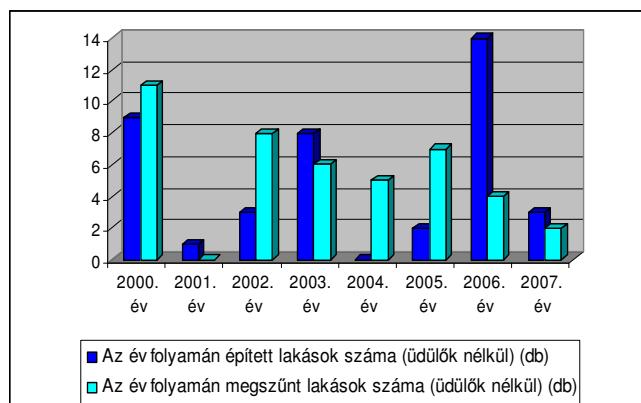
Forrás: KSH

A legfrissebb 2007-es adatok szerint tehát 1565 lakás volt a településen, melyben összesen 5039 fő élt, azaz átlagosan 3,24 főre jutott egy lakás.

Az előző ábrával összhangban a mellékelt diagramon a 2000 és 2007 között **épült** illetve **megszűnt lakások számának** változását kísérhetjük figyelemmel, amely egyben magyarázatul is szolgál az előzőekben már vázolt tendenciákra.

Az ábrán jól látható, hogy míg 2000-ben az épített lakások száma alulmaradt a megszűnt lakásokéval szemben, addig a következő évben (2001. év) lakás megszűnésével egyáltalán nem számolhattunk, és új lakás építése is csak 1 esetben történt. A következő években (2002-2005) az épített és megszűnt lakások egymáshoz viszonyított helyzete évről évre változott. 2006-ban kiugró értéként az épített lakások száma több mint háromszorosan múlta felül a megszűntetett lakásokét. Az utolsó vizsgált évben az épített lakások száma szintén meghaladta a megszűnt lakásokét, de egymáshoz viszonyított arányuk jelentősen csökkent az előző évhez képest.

23. ábra: Az épített és megszűnt lakások számának változása Nyírmadán, 2000-2007

Forrás: KSH

A **lakások kormegoszlását** tekintve megállapítható, hogy a legtöbb (711 lakás) 1970 és 1989 között épült. Az 1920 előtt épült lakások száma 179 db, míg a legújabb építésűek közé csupán 113 db lakás sorolható.

A **lakások komfortfokozatát** vizsgálva a következő megállapításokat tehetjük: 2001-ben Nyírmadán a lakások 70%-a volt összkomfortos/komfortos; 8% félkomfortos; 20% komfort nélküli; 2% pedig szükséglakás, amely arányok a település fejlettségének viszonylatában jónak mondhatók és mind korukat, mind pedig állapotukat/felszereltségüket illetően megfelelnek a kor kihívásainak.

3.4.4 Települési környezeti infrastruktúra

A település közműellátottsága

A közművesítettség, illetve a telekommunikációs eszközök elérhetősége a modern gazdaságok alapvető eleme. Bár a közművek megléte önmagában nem indukál jelentős fejlődést, hiányuk akadályozza a gazdasági tevékenységek bővülését, valamint a lakosság életminőségének növekedését.

Az **infrastruktúra kiépítettsége** a településen 100%-os a közüzemi ivóvíz, a szennyvíz- és csapadékvíz-csatorna, az elektromos energia és a vezetékes gáz tekintetében egyaránt. A közüzemi ivóvízhálózatra a lakások kb. 94,56%-a csatlakozott, a szennyvízcsatorna hálózatra való rákötés kb. 78,08%-os. A gázhálózatra a lakosság kb. 65%-a csatlakozott. A csapadékvíz elvezetés minden utcában megoldott. Az elektromos hálózat kiépítettsége 100%-os, az utcák közvilágítással ellátottak. A villamos energiát az E-ON Hungária Zrt. biztosítja. A gázellátás a nagynyomású „Testvériség” gázszállító vezetéken épített átadóállomásról leágazó nagy-középnomású, 8bar nyomású vezetékkel megoldott fogadóállomáson keresztül biztosított a TIGÁZ ZRt. közreműködésével.

10. táblázat: Nyírmada közműellátottsága, 2008

Közműellátottság	Kiépítettség aránya	Bekötöttség aránya
Ivóvízhálózat	100 %	94,56 %
Szennyvízcsatorna	100 %	78,08 %
Villamos-energia	100 %	98,58 %
Gázhálózat	100 %	65,11 %
Hulladékszállításba bevont lakások	100 %	100 %

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata

A településen a víztermelés, -kezelés és -elosztás; a szennyvízgyűjtés és -kezelés; az épület, híd, alagút és közművezeték építését a MADAVÍZ Víz és Csatornaművet Üzemeltető és Szolgáltató Kft végzi. Tevékenységével Nyírmada mellett a környező Pusztadobos lakosságát is kiszolgálja. A település vízellátását 3 fúrt kút biztosítja, melyből az első kettőt 1979-ben, a harmadikat 1990-ben mélyítették. A kutak mélysége 180-185m, melyek egyrétegű szűrővel rendelkeznek.

A lakossági **vízvezeték hálózat** 100%-os kiépítettségű. Az évek során kisebb rekonstrukciós munkálatok és felújítások zajlottak Nyírmadán. Az Észak-Alföldi Régió Ivóvízminőség-javító Program II. ütemében Fényeslitkén megalakult a Beregi Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás, melynek célja, hogy a települések vízkivételi helyeinek modernizációját elősegítse.

A **szennyvízcsatorna-hálózat** 2002-ben készült el, azóta üzemel Nyírmada és Pusztadobos települések kiszolgálásával. Jelenleg mintegy 1500 lakásban van bekötött szennyvíz-elvezetés.

Az ivóvíz és a szennyvíz szolgáltatás köbméterenkénti ára 118 Ft+Áfa és 113 Ft+Áfa, mely jóval olcsóbbnak számít a közeli Vásárosnamény 164 Ft-os ivóvíz és 170 Ft-os szennyvíz árához képest.

A település belterületén az utak és a díszburkolattal ellátott területek alatt zárt csőrendszer biztosítja a megfelelő lefolyást. A **csapadékvíz-elvezetést** 60%-os kiépítettség jellemzi.

Tekintve, hogy síkvidéki településről van szó, mely kis lejtéssel jellemezhető, nagyobb esőzések alkalmával kialakuló lejtőlemosással nem kell számolnunk. Az esős időszakok nem kívánt hatásainak kivédésére azonban a településen egy megközelítőleg 20-30m³ befogadó képességű záportározó üzemel.

Heti egyszeri **hulladékszállítás** van a településen, egy szállítás díja 200Ft, azonban ezt a díjfizetési kötelezettséget az Önkormányzat átvállalta. A szemétszállítást a Nyírflop Kft. végzi, mely nem csupán Nyírmadával áll szerződéses viszonyba, hanem a környező önkormányzatokkal is. Havonta egy alkalommal szelektív hulladékszállítás is biztosított a településen, erre rendszeresített külön szemetes zsákokban. Minden hulladékot a Nyíregyházán található szeméttelre szállítanak.

3.4.5 Közlekedési infrastruktúra

A település belterületén az **önkormányzati utak** hossza 94km, ezek 96%-ban szilárd burkolattal ellátottak. A fő forgalmi utak: Gyulaháza-Jármí összekötő út, Rohod-Ilk összekötő út, Nyírmadai összekötő út. A gyűjtőutak között Sugár u., Jókai út, Gárdonyi út, Petneházi út, Petőfi út, Szabolcs u., Rendes út említhető.

A közúthálózat meghatározó eleme a 41-es számú főút, amely felfűzi a kistérség településeit a központ, Baktalórántháza körül, illetve gyorsan és egyszerűen elérhetővé teszi a kistérség lakossága számára a megyeszékhelyet, Nyíregyházát. A 41-es számú főútvonalhoz kapcsolódnak a kistérség alsóbbrendű útjai. A kistérség számára jelentős még a 49-es számú főút, mely Mátészalka felé biztosít összeköttetést, tovább a 4-es számú főút, ami Magyarország és Ukrajna teherforgalmát kapcsolja össze.

A kistérségen egy másodrendű **vasútvonal** (Nyíregyháza-Vásárosnamény) halad át, azonban csak néhány település rendelkezik közvetlen vasúti összeköttetéssel, köztük Levelek, Ófehértó, Baktalórántháza és Nyírmada. Ez a vonal biztosítja Vásárosnamény és a Beregi térség vasúti összeköttetését a megyeszékhellyel. A párhuzamosan közlekedő autóbuszok erős konkurenciát jelentenek a vasút számára, melyen szolgáltatási színvonala folyamatosan csökken, az utazási idő pedig növekszik. A vasútállomás épülete a település délkeleti részén található, a település bármely részéről gyalogosan is könnyen és gyorsan elérhető. A három vágányból kettő a személyszállítást szolgálja.

24. ábra: Nyírmada, Vasútállomás, 1966

(Forrás: <http://www.vasutallomasok.hu>)

Nyírmadán megfelelően kiépített **járdahálózat** található. A település alföldi jellegének köszönhetően a lakosok nagy része használ kerékpárt is. Külön kiépített **kerékpárúttal** nem rendelkezik Nyírmada, a forgalom a burkolt közutakon és járdákon zajlik, nem kevés balesetveszélye helyzet kialakulásához vezetve ezzel. A kerékpárforgalom biztonsága érdekében hosszútávon indokoltnak látszik az összekötő út mellett egy kerékpársáv kiépítése.

Nyírmadán 1960-70-es évektől rendszeres a **buszközlekedés**. A településen a Szabolcs Volán buszjáratok biztosítják a napi közlekedést. A belterületen 4 megálló található, Baktalórántháza érintésével naponta 10-10 járat oda-vissza kora hajnaltól késő délutánig biztosítja a Nyíregyházára és vissza történő közösségi közlekedést.

3.5 Közzolgáltatások

Nyírmada életében 2009. egyik legörömtelibb pillanata és egyben a legnagyobb kihívásokat is jelentő változás a várossá válás volt.

A település méretéből és elhelyezkedéséből adódóan számos térségi szervező funkciót ellátott, melyek legtöbbje a közzolgáltatások és a gazdaság területén jelentkeztek. A jövőben a városi rang is megkívánja ezen funkciók fokozott megerősítését és fejlesztését, amely a következő évek egyik legfontosabb feladata lesz.

3.5.1 Oktatás-nevelés

Az oktatási intézmény-hálózat kiépítettsége az egyéni, családi és lakóhelyi szellemi tőkét jeleníti meg. Ennek megléte vagy hiányossága – mely elmondható a kultúrára és a közművelődésre is – az életminőségre nagy hatással van. Az esélyegyenlőség jegyében minden gyermek számára biztosított az oktatás és a közművelődés nyújtotta lehetőségek széleskörű kihasználása.

A közoktatási alapfeladatok ellátása az önkormányzat által fenntartott intézményekben történik. Az óvodai nevelés, illetve általános iskolai oktatás és nevelés (1-8. osztályig) megoldott a településen. Bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet nem működik Nyírmadán. Az intézményekben 2007/08-ban összesen 834 gyermek oktatási-nevelési tevékenysége zajlott.

Bölcsődék Nyírmada vonzáskörzetében csak kevés helyen találhatóak, még a jelentősebb intézményrendszert működtető Vásárosnaményban sincs ilyen intézmény. A szociális jogszabályi környezet változása várhatóan ösztönzőleg hat majd a bölcsődék, családi napközök létrehozására. Ennek oka, hogy a gyermeket vállaló nők juttatásai jelentősen lecsökkentek, amely az anyák születést követő ismételt munkába állását vonhatja maga után 2011-et követően. A biztosnak tekinthető munkahellyel gyermekvállalást megelőzően sem rendelkező és nagycsaládtól sem idegenkedő szülők esetében a változás a gyermekvállalási gyakoriság növekedését is okozhatja, amelyre szintén fel kell készülnie a szociális ellátó rendszernek.

Nyírmadán közoktatási-nevelési szempontból két intézmény működik, egy óvoda és egy általános iskola, az iskolának egy telephelye is van. Az intézmények fenntartója Nyírmada Város Önkormányzata. Az intézményekben összesen 834 gyermek oktatás-nevelési tevékenysége zajlik. Közülük 246 gyerek részesül az óvodai ellátásban, és 588 gyerek oktatása folyik az iskolai egységekben. Az intézmény alapvetően a helyi gyerekek oktatás-nevelési tevékenységét látja el, más településről érkező gyermek az óvodában nincs, az iskolában is csak 8 bejáró tanuló (2 fő alsó és 6 fő felső tagozatos) van. Az egy osztályra jutó tanulók száma országos és megyei tekintetben is 22 fő, a nyírmadai iskola osztálylétszáma ezen átlagok felett van, az egy osztályra jutó tanulói átlagléttség 24,5 fő.

1. Táblázat: Oktatási-nevelési közzolgáltatások elérhetősége

Közzolgáltatások	Helyben	Más településen, és pedig... (km)	Helyben, más településről kijáró szakember(ek).	A szolgáltatás ellátatlan
KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYI FELADATOK				
Óvodai nevelés	x			
Általános iskolai oktatás 1-4.	x			

Közzolgáltatások	Helyben	Más településen, éspedig... (km)	Helyben, más településről kijáró szakember(ek).	A szolgáltatás ellátatlan
Általános iskolai oktatás 5-8.	x			
Alapfokú művészetoktatás	x			
KÖZOKTATÁSI SZAKSZOLGÁLATI FELADATOK				
Gyógypedagógiai tanácsadás		40		
Korai fejlesztés és gondozás		40		
Fejlesztő felkészítés		40		
Nevelési tanácsadás		10		
Logopédiai ellátás	x			
Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás	x			
Gyógytestnevelés				
GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK				
Gyermekjóléti szolgáltatás	x			
Bölcsőde				
Családi napközi				
Iskolai napközi	x			
Házi gyermekfelügyelet				
GYERMEKJÓLÉTI SZAKELLÁTÁSOK				
Családok átmeneti otthona				

A Nyírmadai **óvoda** 1950 óta működik a településen, tevékenysége nem terjed ki a környező községekre. A nyírmadai Napsugár Óvodában mind a férőhelyek, mind a beíratott gyermekek száma folyamatos növekedést mutat. 2001-ben a 150 férőhelyre 186 gyermeket, majd 195 gyermeket írtattak az óvodába. A növekvő gyermek létszám maga után vonta az óvoda férőhelyeinek folyamatos bővítését. Az összes férőhely száma 250, de a magas jelentkezési arány miatt az elmúlt 3 évben az önkormányzat folyamatosan kérte és megkapta az engedélyt arra, hogy 30 fős maximális csoportlétszámmal, azaz 270 fő kapacitással működtesse az intézményt. Az óvoda kihasználtsága jelenleg 96%, körüli, amely az évközben beiratkozások – 3 éves kort elérők esetén – várhatóan növekszik. Ha a kapacitáskihasználtságot a tervezett férőhelyekre vetítve vesszük figyelembe, akkor az intézmény kihasználtsága az elmúlt évek tekintetében meghaladja a 100%-ot. Az óvodás gyerekek körében 84,95 % a hátrányos helyzetűek aránya. Ez 209 fő hátrányos helyzetű gyermeket jelent. Az óvodás gyerekek 50,8 %-a halmozottan hátrányos helyzetű (125 fő).

Óvodai intézmények száma	1
Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1
Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	250
Óvodába beíratott gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	246
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	209
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	125
Az óvodába be nem íratott 3. életévüket betöltött gyermekek száma	8
Az óvodába be nem íratott 3 életévüket betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	0
Gyógypedagógiai nevelésben részesülő óvodás gyermekek száma (integráltan neveltek nélkül)	
Az óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	9

Forrás: Nyírmada Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve

A táblázatban bemutatottakhoz képest a 2008-2009-es oktatási évben a beiratkozottak száma 10 fővel növekedett, közülük 218 gyermek volt hátrányos helyzetű és 126 halmozottan hátrányos helyzetű.

Az előző évek adataiból látható, hogy Nyírmadán különös gondot fordítanak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai elhelyezésére. Minden 3. évet betöltött gyermek számára biztosítanak helyet – ezért is volt szükséges az átmeneti kapacitásbővítés engedélyezés. Az óvodai évkezdéshez az önkormányzat beóvodáztatási támogatással is hozzájárul. 2009-ben 160 fő igényelte a támogatást amelyre 2.310.000Ft-ot fordított a település.

A foglalkoztatottak száma 27 fő, az óvónők mindegyike szakképzett, munkájukat heti rendszerességgel logopédus és pszichológus segíti. Az intézményben magas a halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek száma, ezért **az óvoda helyi nevelési programja cigány kisebbségi programmal és a halmozottan hátrányos helyzetű fejlesztő programmal egészül ki**. Az önkormányzat az elmúlt években mindig igényelte vette a fejlesztő programra elérhető integrációs támogatást. A 2009-2010-es tanév első felében 3,4mFt támogatással valósulhatott meg ez a szakmai program, a pedagógusok illetménykiegészítésére pedig közel 2,4Ft támogatást tudott lehívni a település.

A Napsugár Óvoda a nevelési munkák mellett részt vesz a település közművelődési programjainak és közösségépítő rendezvényeinek szervezésében is.

Az óvodai kapacitáshiány kezelése érdekében az önkormányzat rövid távú célként tűzte ki az óvoda bővítését és a megfelelő ellátás biztosítása érdekében a konyha helyben történő kialakítást is. A beruházáshoz a település közösségi forrásokat is igyekszik bevonni, a bővítést pályázati támogatással megvalósítani.

Az óvoda a jelenlegi keretek között csak a 3. életévüket betöltött gyerekeket tudja fogadni. A fiatalabb gyermekek napközbeni elhelyezése, oktatása, fejlesztése biztosítása érdekében az Önkormányzat egy gyerekház létrehozását kezdeményezte, melyre sikerrel pályázott. A projekt eredményeként 2010-től fogadja a 0-5 éves korosztályt a Mocorgó Gyerekház (részletesebben lásd a Szociális ellátás című fejezetben).

A nyírmadai iskolát a református egyház alapította a XVI. században. A jelenlegi Patay István Általános Iskola 1946-ban alakult. Az intézmény három épületben látja el az **alapfokú oktatási** feladatait. Az intézményi férőhelyek száma 640 fő, az egy osztályra jutó átlaglétszám 24,5 fő, az intézmény kihasználtsága a jelenlegi létszámot tekintve 90,9%-os.

A településen az iskolába járó gyerekek 56,8 %-a hátrányos helyzetű (334 fő), 34,18 % pedig halmozottan hátrányos helyzetű (201 fő).

Az általános iskolában jelenleg 79 fő áll alkalmazásban, az általános iskola vezetősége továbbképzések szervezésével igyekszik a tanítás szakmai színvonalát és a hátrányos helyzetű gyerekek oktatási hatákonyságát növelni. Nyírmada Önkormányzatának Képviselő-testülete 58/2008. (VII.31). sz. határozatával elfogadta a **Nyírmada Nagyközség Esélyegyenlőségi Intézkedési Esélyegyenlőségi Tervét**, mely rögzíti a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) és a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek jogainak és esélyegyenlőségeinek kereteit. A Képviselőtestület kifejezett figyelmet fordít arra, hogy az oktatás területén ne legyen szegregáció, és megvalósuljon a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű gyermekek társadalmi integrációja. Ennek érdekében például szakmai programok keretében kiemelt hangsúlyt fektetnek az integrált oktatási formák elterjesztésére, valamint a pedagógusok speciális képzéseken való részvételére.

Általános iskolai intézmények száma:	1
Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógynevelési oktatással együtt)	3
Általános iskolai osztálytermek száma (gyógynevelési oktatással együtt)	36
Az általános iskolai osztályok száma (gyógynevelési oktatással együtt)	24
Általános iskolai tanulók száma (gyógynevelési oktatással és magántanulókkal együtt)	588
Általános iskolai magántanulók száma	8
Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma	18
Gyógynevelési oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma (integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül)	18
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	334
Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	201
Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma (gyógynevelési előkészítő osztályok tanulóival együtt)	84
8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógynevelési oktatással együtt)	67
A napközis tanulók száma az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	480
Átmeneti és tartós állami nevelésbe vettek száma	4

Forrás: Nyírmada Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve

Az iskola alaptevékenysége a következőkre terjed ki: alapfokú oktatás, nappali rendszerű általános iskolai nevelés-oktatás, valamint sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása, ezen belül enyhe értelmi fogyatékos, valamint érzékszervi fogyatékos-nagyothalló tanulók nevelése, oktatása. Az általános iskola tevékenységébe tartozik ezen felül a nemzetiségi, etnikai, cigány kisebbségi oktatás; hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség kibontakoztató oktatása, fejlesztése.

Az integrált nevelés pedagógiai rendszerének (IPR) bevezetését segítő 30 órás képzésen az iskola 50 főállású pedagógusa közül 31 fő vett részt. 16-16 fő járt az egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés, valamint a projektpedagógia című továbbképzésekre, és drámapedagógiai továbbképzést 2 fő végzett.

Módszertani terület	Résztevő főállású pedagógusok
Hatékony együttnevelés az iskolában - IPR képzés	31
Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés	16
Kooperatív tanulás	-
Projektpedagógia	16
Drámapedagógia	2

A megfelelő tanítási feltételek biztosításához a települési önkormányzat minden lehetőséget igyekszik megragadni. Az iskola a lehetőség kezdetétől igényelte az integrált oktatás biztosításához elérhető támogatást. Az elmúlt két évben erre a támogatási formára már nem jogosult az iskolát, mivel a halmozottan hátrányos helyzetű gyerek aránya három osztályban is meghaladta az 50%-ot. A lehetőségek szerint jelenleg képesség kibontakoztató felkészítéssel igyekszik a település a diákokat segíteni. Erre a célra a 2009/2010-es tanév első felére 6,4mFt támogatást és 6,4mFt pedagógusi illetménykiegészítést kapott. A tanév második felére a támogatás igénylése szintén megtörtént, és ameddig lehetőség lesz rá, ezt a támogatást igénybe is kívánja venni az önkormányzat. A kisebbségi oktatás az intézmény alapító okiratának megfelelően történik, azonban kisebbségi nyelven történő oktatás jelenleg nem zajlik.

A településen a gyógypedagógiai tanácsadás és a korai fejlesztés és gondozás nem biztosított és a környező településeken sem érhető el ez a szolgáltatás. A legközelebbi ellátó hely Nyírbátor, illetve a megyeszékhely, Nyíregyháza. A nevelési tanácsadás a településen szintén nem ellátott, a közeli Baktalórántházán érhető el.

Logopédiai ellátás helyben megvalósul. A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadással kapcsolatos feladatokat az iskolai oktatás-nevelés keretei között a 8. osztály osztályfőnöke látja el, de a gyógytestnevelést a település szintén nem tudja megoldani.

Az általános iskola vezetősége továbbképzések szervezésével igyekszik a tanítás szakmai színvonalát növelni, a pedagógusok módszertani ismereteit bővíteni. A pedagógusok közül az elmúlt 3 évben 31 fő vett részt a „Hatékony együttnevelés az iskolában – IPR” képzésen, 16 fő „Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés” ismereteket szerzett, 16 fő ismerkedett meg a projektpedagógiával, 2 fő pedig drámapedagógiai továbbképzésen bővítette tudását.

A létesítményben működik iskolaotthonos oktatás (1-4. évfolyamon); napközis tevékenység, tanulószobai tevékenység; óvodai/iskolai intézményi közétkeztetés; könyvtári tevékenység; felnőtt munkahelyi étkeztetés. Az intézmény helyet biztosít a Beregi Alapítványi Gimnázium Szakközépiskola és Szakiskola számára, kihelyezett felnőttoktatási képzések megtartására. A község fiatal illetve idősebb sportkedvelői pedig használhatják a tornatermet minden hétköznap, oktatás után 18.00-20.00-ig.

A tanulólétszám alakulására jellemző, hogy az elmúlt 5 évben a gyermekek száma, illetve ezen belül a cigány kisebbség aránya is fokozatosan emelkedett.

25. ábra: Patay István Általános Iskola, Nyírmada

(Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata)

A tanulólétszám várhatóan a jövőben is növekedni fog. Az elemzések szerint, a tanulók létszáma a 2012/2013-as tanévre eléri a 616 főt. A gyermeklétszám növekedése a jövőben szükségszerűen maga után vonja majd a pedagógus-szám növelését is.

Az intézmény kiegészítő tevékenységként helyiségeit bérbe adja, valamint alapvető irodatechnikai feladatokat is ellát, mint például fénymásolás és nyomtatás. A Patay István Általános Iskola lehetőséget biztosít különböző iskolai, helyi és térségi szintű rendezvények lebonyolítására. Az iskola szervezésében megrendezésre kerültek: karácsonyi ünnepség, nemzeti ünnepek alkalmából szervezett rendezvények, Zöld-hét, Roma téma-hét, Országos szemétyűjtési akció stb.

3.5.2 Egészségügy

Nyírmadán alapellátást biztosító háziiorvosi szolgálat, fogorvosi szakrendelés, védőnői szolgálat és gyógyszerár egyaránt található. **Szakorvosi ellátás** a közeli Vásárosnaményban érhető el, a mátészalkai gyermekpszichológus és logopédus pedig heti egy alkalommal teljesít szolgálatot a településen.

A felnőtt **háziiorvosi szolgálatot** két háziorvos biztosítja, mindkettő vállalkozóként (a Szegedi és Társa Egészségügyi Bt. és a MEDICAL Bt. tagjaként) dolgozik, napi 15-16 fős betegforgalommal.

A városban jelenleg három **védőnő** teljesít szolgálatot. Székhelyük a számukra fenntartott helyi Egészségházban van. A helyi védőnők látják el az iskolavédőnői feladatokat, és jelentős szerepet vállalnak a lakosság – főként a kisgyermekes szülők és gyermeket várók – egészségnevelésében.

A **gyógyszertár** tevékenységi köre kiterjed gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök, kozmetikumok, gyógyteák, babaápolási eszközök árusítására. A gyógyszertár Nyírmadán kívül Pusztadobos lakosságát is ellátja gyógyszerekkel, gyógyszertári készítményekkel.

3.5.3 Közigazgatás

Nyírmada Város **képviselőtestülete** 14 tagból áll: 1 fő polgármester, 1 fő alpolgármester és 12 fő képviselő. A jelenlegi polgármester 2002. óta van hivatalban, a képviselő testület 2006. óta működik a településen.

A képviselő-testület a településfejlesztéssel, a helyi közzolgáltatásokkal, az alapvető intézményhálózat létrehozásával és működtetésével szorosan összefüggő hatásköreinek gyakorlására, illetve fentiekkel kapcsolatos feladatok ellátására hivatott. A képviselőtestület törvény által előírt önkormányzati feladat- és hatáskörei az alábbi területekre terjednek ki:

- településfejlesztés,
- településrendezés,
- az épített és természeti környezet védelme,
- lakásgazdálkodás,
- vízrendezés és csapadékvíz elvezetés,
- csatornázás,
- köztemető fenntartása,
- a helyi közutak és közterületek fenntartása,
- a helyi tömegközlekedés szervezése,
- a köztisztaság és településtisztaság biztosítása,
- gondoskodás a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól,
- a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában való részvétel,

- közművelődési, tudományos, művészeti tevékenységek elérhetővé tétele,
- az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.

A polgármesteri hivatal feladata az önkormányzat működésével, valamint az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására. Jelenleg a városi funkciók kialakítása jelenti az egyik legnagyobb kihívást a hivatal számára. A közigazgatási funkciók helyi szintű kialakításáig az ügyintézés helyszínei a következő táblázatban bemutatottak szerint alakulnak.

Intézmény típusa	Központ	Eljutási idő * Óra:Perc	Távolság km
Gyámhivatal	Baktalórántháza	0:15	14,816
Okmányiroda	Baktalórántháza	0:15	14,816
Állami Főépítési Iroda	Debrecen	1:23	89,653
Erdészeti Igazgatóság	Debrecen	1:26	86,044
Közigazgatási Hivatal	Debrecen	1:26	86,044
ÁNTSZ - regionális	Szolnok	2:29	164,2
Bányakapitányság	Miskolc	2:9	125,42
Állategészségügy	Nyíregyháza	0:43	43,288
APEH	Nyíregyháza	0:43	43,288
Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal	Nyíregyháza	0:44	43,288
Növényegészségügy	Nyíregyháza	0:43	43,288
Regionális Munkaügyi Központ	Nyíregyháza	0:44	43,288
ÁNTSZ - kistérségi	Vásárosnamény	0:13	13,47
Építésügy	Vásárosnamény	0:13	13,47
Körzeti Földhivatal	Vásárosnamény	0:13	13,47
Országos Egyéni Választó Kerületek	Vásárosnamény	0:13	13,47
Polgárvédelmi kirendeltség	Vásárosnamény	0:13	13,47
Regionális Munkaügyi Központ Kistérségi Kir.	Vásárosnamény	0:13	13,47
Rendőrkapitányság	Vásárosnamény	0:13	13,47
Tűzoltóság	Vásárosnamény	0:13	13,47
Városi Bíróság	Vásárosnamény	0:13	13,47
Városi Ügyészség	Vásárosnamény	0:13	13,47

Adatforrás: GeoX Kft.(2008)

Az önkormányzat feladatainak ellátására különböző forrásokból gazdálkodik (ezek között első helyen szerepelnek az államtól származó bevételek), melyekből a saját folyó bevételek minimális részarányt képviselnek. Ez azt is jelenti, hogy az önkormányzat nagy mértékben függ külső - főként költségvetési – forrásoktól. A település gazdálkodása kiegyensúlyozott, adósságállományt nem halmozott fel. A tudatos, és az erőforrásokat figyelembe vevő gazdálkodás a jövőbeni fejlesztések fenntarthatóságában is fontos tényező.

A gazdálkodást vizsgálva alapvetően pozitívként értékelhető, hogy a 2003-as év kivételével az önkormányzat bevételei minden évben meghaladták a kiadásokat. Mindez természetesen nemcsak az alapvető feladatok ellátása szempontjából kedvező, hanem az esetleges fejlesztések, illetve a tartalék-képzés miatt is, melyek az önkormányzat kötelező feladat-ellátásán túl fennmaradó összegből finanszírozhatók. A bevételek között meglehetősen csekély részarányal szerepelnek a saját folyó bevételek, ráadásul ezek részesedése 2002 óta folyamatos csökkenést mutat. A kiadási oldal struktúráját vizsgálva ugyancsak kedvezőtlen tendenciaként értékelhető, hogy a kiadások között növekvő részarányal jelennek meg a működési kiadások az egyéb, pl. fejlesztési kiadási tételek rovására.

Nyírmada település önkormányzata törekszik a helyi lakosságot széleskörűen tájékoztatni az aktualitásokról. Rendszeresen megjelenő **hivatalos lapja** a *Madai Hírek*, melyben a város aktuális eseményeiről, fejlesztésekről, beruházásokról, illetve különböző programokról tájékoztatják a lakosságot. Ezen kívül a település saját honlappal is rendelkezik (www.nyirmada.hu), ahol a település iránt érdeklődők számára elérhetők az aktuális információk. A rendszeresen megrendezésre kerülő **lakossági fórumok**on a helybélieknek lehetőségük nyílik arra, hogy véleményt nyilvánítsanak egy-egy, a települést érintő kérdésben, illetve véleményt nyilvánítsanak az önkormányzat tevékenységével kapcsolatban. A Polgármesteri Hivatal és a Művelődési Ház előtt hirdető táblán lehetőség van tájékoztató jellegű plakátok és szórólapok elhelyezésére.

Nyírmadán tehát jól láthatóan megoldott a lakosság tájékoztatása, mely a települést érintő eseményekkel kapcsolatos információk átadásán túl – a lakosság aktív közreműködésének biztosításával is kiegészül.

3.5.4 Szociális ellátás

2005. május 31-én, Nyírmadán aláírt mikrotérségi megállapodás alapján Nyírmada, Nyírkarász, Petneháza és Pusztadobos Önkormányzata létrehozta a **Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermejjóléti Társulást**, melynek célja, hogy a tagtelepülések közigazgatási területén a gyermejjóléti és a szociális alapellátási feladatokat biztosítsák az illetékességi területükön található kb. 10 875 fő számára.

A családgondozók közül 1 fő felsőfokú jelnyelvi tolmács végzettséggel rendelkezik, ami a fogyatékkal élők ellátását nagymértékben megkönnyíti az esélyegyenlőség területén.

A **Támogató Szolgálat** speciális alapellátási feladatot lát el: egyrészt segítséget ad a fogyatékkal élő személyeknek a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésében, másrészt a lakáson belüli speciális segítségnyújtást is biztosítja. A siketek és nagyothallók számára a Támogató Szolgálat jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségét biztosítja, emellett a fogyatékos emberek szociális, társadalmi beilleszkedését is igyekszik elősegíteni. A szociális vagy mentálhigiénés problémákkal küzdő, illetve a krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok számára pedig hasznos tanácsokat, illetve segítséget nyújt.

A Családsegítő Szolgálat munkatársai figyelemmel kísérik a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, feltárják a nagy számban előforduló, az egyén és család életében jelentkező problémák okait és jelentik azokat a hatóságok, vagy a megfelelő szolgáltatást végző szerv felé. Az intézmény alapvető célja, hogy elérje a szülői kötelességek maximális teljesítését, illetve gondoskodjon a gyermekek és a családok veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal társadalmi beilleszkedéséről.

26. ábra: Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Nyírmada

Nyírmada lakosságának több mint 15%-a 60 év feletti. Az idősök számának növekedése és az elszegényedés következtében folyamatosan nőtt a segítségre szoruló idős ember száma. Ezen ok miatt döntött az önkormányzat az idősök otthona létrehozásáról, illetve működtetéséről. Az intézményben az ellátottak száma 30 fő, akik számára biztosított napi legalább háromszori étkezést, szükség szerint ruházatot, mentális gondozást, valamint

egészségügyi ellátás. Az intézmény a szociális alapszolgáltatások mellett szakosított ellátást is végez, melynek keretében étkeztetést, házi segítségnyújtást és nappali ellátást biztosít.

Nyírmada szegregált településrészein a lakosság nagyobb része szociális segélyekből, családi pótlékból, rokkant nyugdíjból, közmunkából származó jövedelemből, valamint alkalmi munkákból él, így ezen hátrányos helyzetű csoportoknak a támogatása jelentős erőket köt le az önkormányzat részéről. A kedvezőtlen helyzet mielőbbi megszüntetése érdekében a település vezetőségének törekednie kell arra, hogy az itt élők mielőbb integrálódjanak a helyi társadalomba, és ezáltal lehetővé váljon támogatásuk rendszeres munkajövedelemmel való kiváltása.

11. táblázat: Nyírmada Város Önkormányzata által nyújtott szociális támogatások, 2007

Támogatás típusa	Támogatásban részesítettek átlagos száma (fő)
Rendszeres szociális segély	487
Lakásfenntartási támogatás	666
Átmeneti segélyezés	256

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata

A szociális ellátások terén nagy előrelépést jelent, hogy a település sikerrel pályázott „TÁMOP 5.2.2-08/2 A korai beavatkozást középpontba helyező Biztos Kezdet programok elterjesztése országos szinten, kiemelt figyelemmel a leghátrányosabb helyzetű térségekre” című pályázati konstrukcióra. A „Mocorgó Gyerekház létrehozása Nyírmadán a Biztos Kezdet Program keretében” elnevezésű projekt segítségével 40, 0-5 éves gyermek számára 42 hónapon át nyílik lehetőség a napközben elhelyezésre és remélhetőleg ezáltal a szülők tehermentesítésére vagy akár részmunkaidős munkavállalásra. A **Mocorgó Gyerekházban** a település 0-5 éves korú gyerekei és családjai számára intézményi keretek között valósul meg a széleskörű gyermekvédelem és ellátás, új módszerek alkalmazásával. A program segítségével korábban alkalmazott esetkezelésről a primer-prevencióra helyeződik a hangsúly, ezáltal a szekunder és tercier prevenció hatékonyságának növelése is megvalósul, érteve ezalatt az utókövetés- utógondozás következtében a visszaesés és a tünetvándorlás-tünetváltás csökkenő arányát.

3.5.5 Sport és szabadidő, közművelődés

A település életének fontos közösségi színtere a közművelődés, hagyományok ápolása, természeti, művészeti értékek kihasználása. A közművelődési és kulturális ellátások hozzáférhetőségének további biztosítása, támogatása a jövőben is fontos feladat.

A település legfontosabb közösségi jellegű épülete a **Művelődési Ház és Könyvtár**, mely az ott dolgozók szakértelmének köszönhetően aktív szerepet játszik a település rendezvényeinek megszervezésében. Az épületben helyet kapott egy mozi terem, egy internet-szoba és egy klubterem, de itt található a Falugazdász Iroda, valamint a több mint 17 000 db könyvvel rendelkező Könyvtár is. A Művelődési Ház ezen kívül a településen működő civil szervezetek számára is helyet biztosít és alkalmanként itt működik a Véraló Állomás is.

A város sportéletében kiemelt szerepet tölt be a labdarúgás és az asztalitenisz. Labdarúgásban NB III – Tisza Csoportjában, valamint az U19, U16, U13 korosztályban szerepel helyi labdarúgó csapat. A csapatokban mintegy 100-130 fő igazolt játékos játszik, akiket lelkes szurkolói gárda támogat.

Asztaliteniszben szintén NB III-as csapata van a városnak, és jelentős eredményeket érnek el az iskolai asztaliteniszezők is. Összességében 60-70 fő aktív asztaliteniszező játszik rendszeresen nyírmadai csapatokban.

3.5.6 Közbiztonság

Nyírmada településen működő rendőrőrs 1990. óta tevékenykedik. A rendőrőrs illetékességi területe négy településre terjed ki, melyek: Pusztadobos, Ilk, Gemzse, valamint Nyírmada. A testületben jelenleg 8 fő egyenruhás teljesít szolgálatot, valamint egy közalkalmazott segítő munkájukat. Összességében tehát 1090 fő lakosra jut egy-egy rendőr.

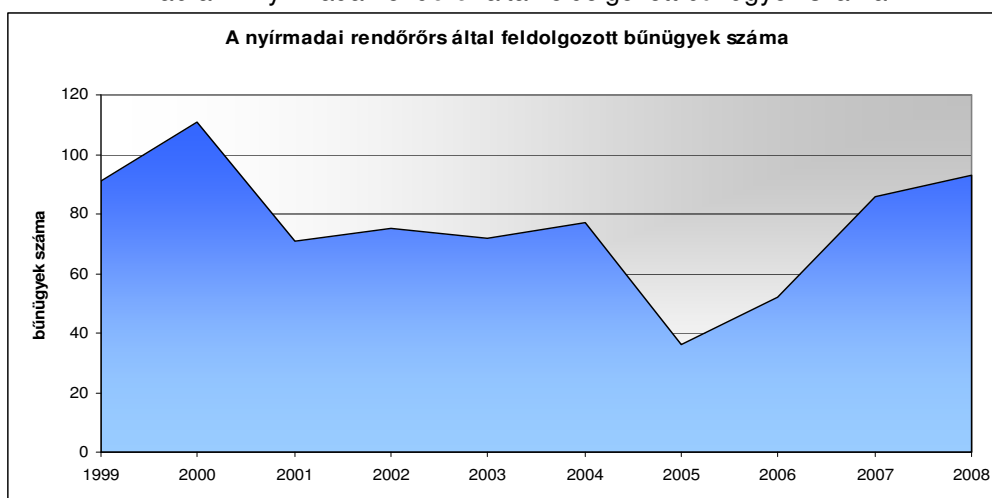
Nyírmada település közbiztonsága, az elmúlt évek tapasztalata, valamint a bűncselekmények száma alapján átlagosnak mondható. A rendőrőrs tevékenységének fő iránya a bűnmegelőzés, illetve a bűnüldözés.

A bűnmegelőzés tekintetében kiemelkedő, hogy a rendőrőrs munkatársai osztályfőnöki órák keretében közlekedési ismereteket, gyalogos és kerékpáros közlekedési szabályokat, felső tagozaton pedig a kábítószer, alkohol és cigaretta fogyasztás, valamint az áldozattá illetve bűnelkövetővé válás ismertetésére is hangsúlyt helyeznek.

A 2008-es adatok szerint, a rendőrőrs illetékességi területén az elkövetett bűncselekmények száma 263 volt, melyből 171 történt Nyírmadán. A leggyakoribb a lopás, garázdaság, súlyos testi sértés és a betöréses lopás volt. A felderítési, eredményességi mutatók nem mutatnak lényeges változást. Az elmúlt években a rendőrség nem tudott élni a bíróság elé állítás lehetőségével, mert ennek feltételei az egyszerűbb ügyekben az elsődleges nyomozati cselekmények után már nem álltak fenn.

A feldolgozott bűncselekmények száma az elkövetett bűncselekményekkel párhuzamosan változott. Egy-egy időszaki megugrástól eltekintve jelentős mértékű visszaesést mutat. 1999-ben még 91, a rákövetkező évre 111, majd a 2006-os adatok szerint már csak 52 bűnügy került feldolgozásra Nyírmadán. Sajnos az általános gazdasági helyzet és a megélhetési nehézségek hatására ez az szám az elmúlt két évben ismét emelkedésnek indult.

2. ábra: A nyírmadai rendőrőr által feldolgozott bűnügyek száma

Forrás: NYÍRMADA VÁROSSÁ NYILVÁNÍTÁSI KEZDEMÉNYEZÉS ELŐTERJESZTÉS

Nyírmadán a rendőrség mellett 1991 óta polgárőrség is működik. A testület a pusztadobosi polgárőrséggel együtt alakult, 35 tagja van. A polgárőrség feladata az éjszakai szolgálat teljesítése, a település rendezvényein való aktív részvétel, valamint a postások biztonságos közlekedésének elősegítése. Az évente 150 éjszakai szolgálat, havi bontásban 13 szolgálatot jelent. Ezeken alkalmanként két-két polgárőr teljesít szolgálatot, akik éjszakánként mintegy 60-70 km utat bejárva biztosítják a település bel és külterületén a biztonságot.

A polgárőrség kapcsolata mind a rendőrséggel, mind a helyi civil szervezetekkel, intézményekkel jó, együttműködésük folyamatos.

3.6 Korábbi időszak fejlesztései

Az elmúlt években Nyírmada Önkormányzata számos infrastrukturális támogatásra nyújtott be pályázatot és valósított meg. A legnagyobb eddig megvalósult fejlesztés a szennyvíztisztító telep és a csatornahálózat megépítése volt. Az önkormányzat több pályázati kiírásban is részt vett annak érdekében, hogy a település oktatási intézményeiben a tanulók minél jobb körülmények között tanulhassanak. Ily módon sikerült felújítani a 2002-re már életveszélyessé vált tantermeket, bővíteni a számítástechnikai oktatótermeket. Az infrastrukturális fejlesztések másik fő vonalát a település vonzerejének növelése jelentette, melynek érdekében számos felújításra pályázott az önkormányzat. Ezen felül megvalósult különböző középületek felújítása, a településközpont rehabilitációja is.

Európai Uniós, ÚMFT forrásból a következő önkormányzati és magán fejlesztések megvalósítására volt lehetőség:

Projektgazda	Projekt megnevezése	Támogatási döntés éve	A projekt forrása	Projekt összköltsége (Ft)	Támogatás összege (Ft)
Kurucz János egyéni vállalkozó	A Kurucz János Egyéni Vállalkozás eszközparkjának továbbfejlesztése	2010	GOP 2.1.1-09/A/2 Mikro-, kis- és középvállalkozások technológiai fejlesztése	48 000 000	24 000 000
KURUCZ-TRANSZ Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	A Kurucz-Transz Kft. eszközparkjának korszerűsítése	2010	GOP 2.1.1-09/A/2 Mikro-, kis- és középvállalkozások technológiai fejlesztése	47 100 000	23 550 000
CARBON BLACK Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Carbon Black Kft. logisztikai technológiájának korszerűsítése	2009	GOP 2.1.1-09/A Mikro-, kis- és középvállalkozások technológia fejlesztése	24 630 432	12 315 216
FARINA TRADE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	A Farina-Trade Kft. útépitési tevékenységének beindítása	2009	GOP 2.1.1-09/A Mikro-, kis- és középvállalkozások technológia fejlesztése	34 932 000	24 452 400
Kurucz János egyéni vállalkozó	Kurucz János Egyéni Vállalkozás gépbeszerzési projektje	2009	GOP 2.1.1-09/A Mikro-, kis- és középvállalkozások technológia fejlesztése	44 183 700	30 928 590
KURUCZ-TRANSZ Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Földgyalu vásárlás a KURUCZ TRANSZ Kft-nél	2009	GOP 2.1.1-09/A Mikro-, kis- és középvállalkozások technológia fejlesztése	53 033 000	37 123 100
Nyírmada Nagyközség Önkormányzata	Mocorgó Gyerekház létrehozása Nyíradán a Biztos Kezdet Program keretében	2009	TÁMOP 5.2.2-08/2 A korai beavatkozást középpontba helyező Biztos Kezdet programok elterjesztése országos szinten, kiemelt figyelemmel a leghátrányosabb helyzetű térségekre	46 875 365	46 875 365

Projektgazda	Projekt megnevezése	Támogatási döntés éve	A projekt forrása	Projekt összköltsége (Ft)	Támogatás összege (Ft)
Nyírmada Város Önkormányzata	Patay István Általános Iskola felújítása Nyarmadán	2009	ÉAOP 4.1.1/2F-2f Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése	467 822 636	444 431 504
Nyírmada Város Önkormányzata	Nyírmada Polgármesteri hivatal szervezetfejlesztése	2009	ÁROP 1.A.2/A A polgármesteri hivatalok szervezetfejlesztése	13 500 000	12 825 000
"S&S 1979" Építőipari és Kereskedelmi Kft.	"S&S 1979" Kft technológiai fejlesztése új kotrógép beszerzésével	2009	GOP 2.1.1-08/A Mikro- és kisvállalkozások technológia fejlesztése	14 156 000	7 078 000
EVIKER Kereskedelmi, Ipari és Szolgáltató Kft.	Versenyképesség javítását szolgáló gépbeszerzés	2008	GOP 2.1.1-08/A Mikro- és kisvállalkozások technológia fejlesztése	8 000 000	4 000 000
GUMIPLAST Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Nyírmada településen egy komplett gumiiipari keverő létrehozása	2008	GOP 2.1.2/D Komplex technológiai beruházás a hátrányos helyzetű kistérségekben induló vállalkozások részére	223 264 735	89 305 894
Nyírmada Város Önkormányzata	Településközpont rehabilitáció Nyírmadán, a település vonzerejének növelése érdekében	2008	ÉAOP 5.1.1/E Helyi településfejlesztési akciók	45 454 380	40 908 942

3.7 Fejlesztési elképzelések

Nyírmada Képviselő-testülete 2001-ben határozott a Településfejlesztési Konceptió létrehozásáról, melyben a fejlesztési elképzeléseket kilenc pontban határozták meg. Ezek között szerepel többek között a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése, oktatási központ fejlesztése, faluház építése, önkormányzati bérlakás építése, térségi szerepvállalás erősítése (képzések esetében), valamint szilárd burkolatú utak létesítése (előnyben részesítve a sűrűn lakott, főként cigány etnikumhoz tartozó lakosok által használt utakat).

A 2007-2010-re vonatkozó fejlesztési elképzeléseket a település Gazdasági Terve tartalmazza, melyben a következő területek kerültek kijelölésre:

- a jelenleg 22 fővel működő Szociális Ápolási - Gondozási Központ férőhelyének bővítése további 20-23 fővel,
- megfelelő színvonalú piaccsarnok létrehozása,
- Honvéd utcai 12+1 tantermes középfokú oktatási intézmény kialakítása, a meglévő tantermek visszafordításával, sportcsarnok és tanuszoda építésével,
- Művelődési Ház felújítása (az 1970-es években épült az akkori kornak megfelelően, de azóta semmilyen jellegű felújítást nem végeztek rajta forráshiány miatt),
- Polgármesteri Hivatal építése (a jelenlegi Hivatali épület nagyon leromlott állapotú és az évek során kinőtte önmagát),

- az Általános Iskola régi szárnyának felújítása és egy 24 munkagépes számítástechnikai terem kialakítása,
- településközpont kiépítése (I. üteme megvalósult, a II. ütem - tervezés alatt),
- Szabolcs és Jókai mezőgazdasági bekötő utak felújítása,
- Honvéd út felújítása, szélesítése
- Járdák, kerékpárutak építése; meglévő járdák, utak felújítása,
- Vízelvezető csatornák építése, meglévők felújítása, helyreállítása,
- Sugár út burkolat építése.

A felsoroltak alapján jól látató, hogy bár az önkormányzat jelen fejlesztési időszakra vonatkozó elképzelései nagyobbrészt infrastrukturális jellegűek, a tervek között természetesen helyet kapnak a humán jellegű fejlesztések is. Ezek egyrészt az önkormányzat szociális tevékenységének bővítését, másrészt a közösségi funkciók erősítése által a helyi lakosság összetartásának, illetve identitástudatának növelését célozzák. Végül, de nem utolsósorban külön érdemes kiemelni a Polgármesteri Hivatalra vonatkozó fejlesztéseket, mely által a szervezet működésének hatékonysága és a fejlesztési tevékenységekben való sikeres helyállása biztosítható.

Két nagyobb volumenű fejlesztés megvalósításának előkészítése már meg is kezdődött, és az eljárásrendi sajátosságok alapján előzetes támogató döntés alapján részletes kidolgozást követően a közeljövőben meg is valósulhat.

Projektgazda	Projekt megnevezése	A projekt forrása
Nyírmada Város Önkormányzata	Patay István Általános Iskola felújítása Nyírmadán	ÉAOP 4.1.1/2F Oktatási-nevelési intézmények fejlesztése
Nyírmada Város Önkormányzata	Munkahelyteremtés és innováció - hátrányos helyzetűek képzése, foglalkoztatása a baktalórántházi kistérségben	TÁMOP 1.4.3-08/1-1F Innovatív, kísérleti foglalkoztatási programok

3.8 Összegzés

3.8.1 A város egészére vonatkozó SWOT elemzés

	Erősségek	Gyengeségek
Gazdaság	<ul style="list-style-type: none"> ▪ korábbi feldolgozó ipar miatt rendelkezésre álló infrastruktúra kapacitások ▪ nagy mennyiségben rendelkezésre álló munkaerő (kihasználatlan kapacitások) ▪ munkavállalók jelentős részének foglalkoztatása helyben biztosított ▪ erdőgazdálkodásra alkalmas földterületek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ korábbi feldolgozóipari létesítmények felaprózódása, részben esetleges működése ▪ magas munkanélküliség ▪ a gazdaság fejlesztéséhez szükséges tőke hiánya ▪ munkahelyteremtő vállalkozások hiánya ▪ elaprózódott vállalkezési struktúra (mikro – és kisvállalkozások dominanciája) ▪ országos átlag alatti aranykorona értékű termőföldek
Társadalom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ növekvő lakosságszám ▪ népesség kedvező korstruktúrája ▪ jelentős számú aktív civil szervezet működik a településen ▪ javuló tendencia a közbiztonság terén ▪ részvétel tehetséggyógyító programokban 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alkalmi munkából, szociális ellátásból mezőgazdasági kistermelésből élők magas aránya ▪ segélyből élők magas aránya ▪ foglalkoztatottak alacsony aránya ▪ alacsony képzettségei színvonal (mind alap, mind közép, mind felsőfok tekintetében) ▪ családon belül több generációs munkanélküliség növekvő mértéke ▪ magas a hátrányos helyzetű gyerekek aránya
Környezet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ egészséges, tiszta környezet ▪ jó megközelíthetőség ▪ települési szennyvízkezelés megoldott ▪ a hulladékgyűjtés szervett és ingyenes 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szegregált településrészek komplex problémáinak megoldatlansága ▪ rekultiválandó települési hulladéklerakó ▪ felújításra szoruló utak
Közszolgáltatások	<ul style="list-style-type: none"> ▪ megfelelően kiépített infrastruktúra ▪ szociális ellátórendszer kiépítettsége ▪ oktatás – nevelés terén biztosított esélyegyenlőség ▪ települési adósságállomány nincs ▪ rendszeres tájékoztatás a helyi közszolgáltatásokról, közéleti kérdésekről ▪ megfelelő egészségügyi kapacitások 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ képzést nyújtó intézmények szűk spektruma ▪ a szükségesnél alacsonyabb a férőhelyek száma az óvodában és az iskolában ▪ járóbeteg szakellátás és fekvőbeteg ellátás a településen nem biztosított

	Lehetőségek	Veszélyek
Gazdaság	<ul style="list-style-type: none"> ▪ befektetők vonzása ▪ uniós pályázati lehetőségek kihasználása ▪ ipari park kialakítása ▪ mezőri és közterület-felügyeleti hálózat kialakítása ▪ környező településekkel való együttműködés a munkahelyteremtés / foglalkoztatás terén ▪ M3 autópálya Vásárosnaményig történő kiépítése javítja a település elérhetőségét ▪ Faipari alapanyagokkal való ellátottság ▪ csatlakozás tematikus turisztikai útvonalakhoz, csomagokhoz 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ befektetői érdeklődés elmaradása ▪ helyi vállalkozások versenyképességének csökkenése ▪ jogszabályi – főként adó és járulék szabályok – vállalkozási kedvet rontó változásai ▪ gazdasági versenyhelyzet kiéleződése ▪ vasútvonal alacsony kihasználtsága és rossz állapota, valamint az ebből fakadó felfüggesztés lehetősége
Társadalom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ közösségi intézmények fejlesztésével a település népességmegtartó-erejének növelése 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szegregációs folyamatok felerősödése ▪ hátrányos helyzetű lakosság arányának növekedése
Környezet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a szabadidős tó rekreációs és turisztikai célú hasznosítása ▪ kerékpárút hálózat kiépítése 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a szomszédos országok (Románia, Ukrajna) olcsóbb munkaereje konkurenciaként jelenik meg a település számára
Közfoglalkoztatások	<ul style="list-style-type: none"> ▪ középfokú iskolai képzés beindítása ▪ fajlagos működési költségek csökkentése megújuló energiaforrások alkalmazásával ▪ térségi hatókörű szociális ellátó hálózat iránti igény 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ csökkenő működési normatívák ▪ jogszabályi környezet változásai

Összegzés

Nyírmada mintegy 5000 fős, a Baktalórántházai kistérségen belül jelentős mikrotérségi szerepkörrel bíró település. Központi szerepe az oktatás, egészségügy, szociális ellátás mellett az infrastruktúra és a gazdaság számos területét érinti. Az országos, megyei és kistérségi átlagtól eltérő növekvő népességszáma, kedvező korstruktúrája és a településen működő civil szervezetek sokoldalúsága (településszépítés, gazdasági tanácsadás, sport, közművelődés) méltó helyet biztosít Nyírmadának a környező települések központjaként. A városban mindezek mellett, tekintettel a település etnikai összetételére Cigány Kisebbségi Önkormányzat is működik, mely a képviselőtestülettel közösen igyekszik megteremteni a roma kisebbség társadalmi integrációját. A lakosság nagyobb része a feldolgozóipari vállalkozásokban talál munkaalkalmat. A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A település jól szervezett oktatási, egészségügyi és szociális ellátórendszerrel rendelkezik. A város vonzerejét tovább növeli a megfelelően kiépített közműhálózat, melynek korszerűsítése az önkormányzat távlati tervei között kiemelkedő helyet foglal el. A városvezetés mindemellett külön figyelmet szentel a természeti és települési környezet (műemlékek) védelmének, mellyel a jövőben is biztosítani kívánja a település hagyományos arculatának megőrzését.

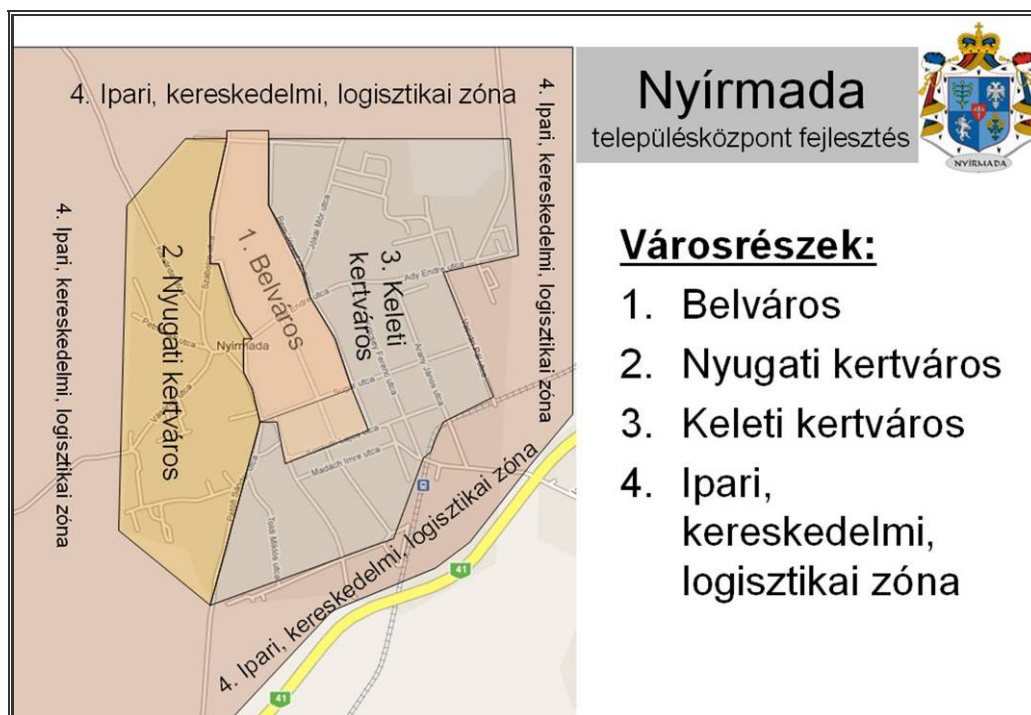
4 Városrészek elemzése

4.1 A városrészek beazonosítása

A városrészek lehatárolásakor a területek funkcionálisan és településmorfológiailag homogén kijelölése volt a cél, annak érdekében, hogy fejlesztési irányukat a koncentráció elvének lehető legnagyobb mértékű érvényesítésére törekedve lehessen meghatározni.

A fenti koncepció, a településrendezési terv, a korábbi elemzések és az előzetes egyeztetések alapján Nyírmada belterületén 4 városrész lehatárolására került sor.

27. ábra: Nyírmada városrészei

Forrás: Saját szerkesztés

- **Belváros:** Bem J. u. – Jókai M. u. – Katona J. u. – Kossuth L. u. – Hunyadi J. u. – Rákóczi F. u. – Szabolcs u. – „névtelen” utca, Belterület határa – Bem J. utca
- **Nyugati kertváros:** Petőfi S. u. – Hunyadi J. u. – Rákóczi F. u. – Szabolcs u. – Belterület határa – Petőfi S. u.
- **Keleti kertváros:** Bem J. u. – Jókai M. u. – Katona J. u. – Kossuth L. u. – Petőfi S. u. – Földút (Toldi Miklós u. végénél, Gárdonyi u. végénél, Vörösmarty u. végénél) – Vasút vonal – Vasvári P. u. – Ady E. u. - Belterület határa – Bem J. utca
- **Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna:** Belterület határa nyugaton – Belterület határa északon – Ady E. u. – Vasvári P. u. – Vasútvonal - Földút (Toldi Miklós u. végénél, Gárdonyi u. végénél, Vörösmarty u. végénél) – Belterület határa délnyugaton – Belterület határa nyugaton

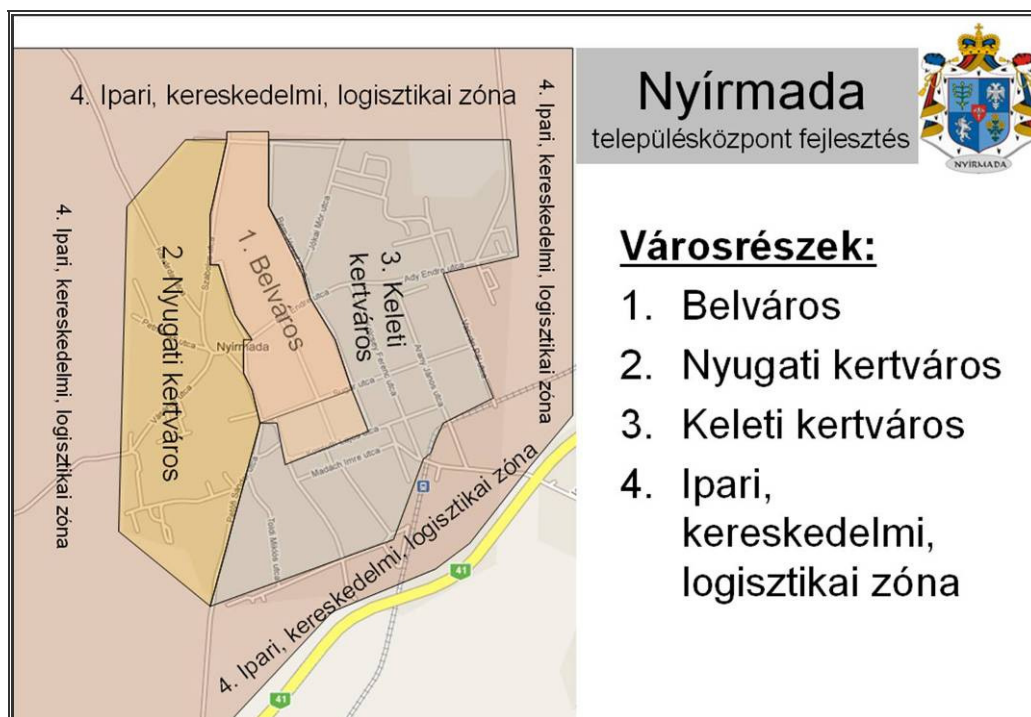
4.2 A városrészek helyzetelemzése

4.2.1 A városrészek összehasonlító helyzetelemzése

A városrészek lehatárolásakor a területek funkcionálisan és településmorfológiailag homogén kijelölése volt a cél, annak érdekében, hogy fejlesztési irányukat a koncentráció elvének lehető legnagyobb mértékű érvényesítésére törekedve lehessen meghatározni.

A fenti koncepció, a településrendezési terv, a korábbi elemzések és az előzetes egyeztetések alapján Nyírmada belterületén 4 városrész lehatárolására került sor.

28. ábra: Nyírmada városrészei

Forrás: Saját szerkesztés

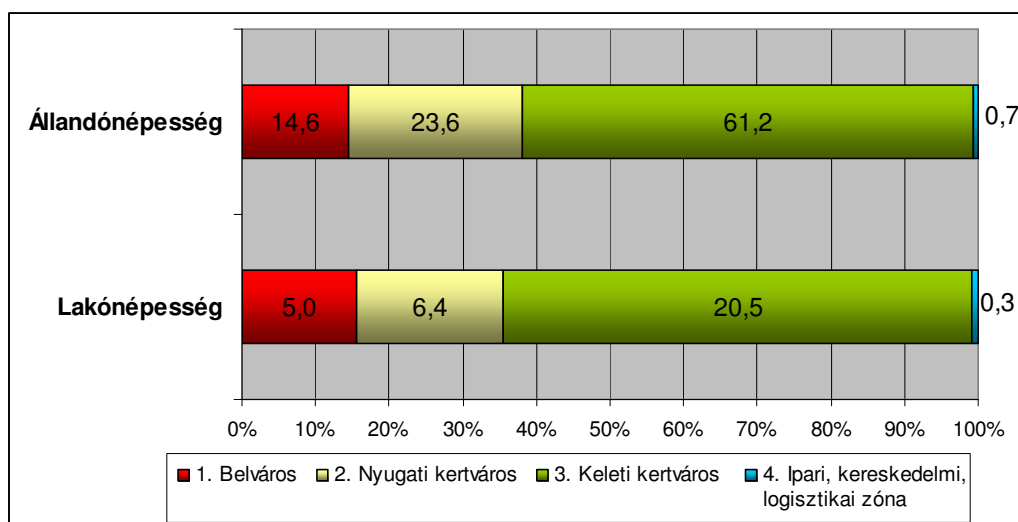
- **Belváros:** Bem J. u. – Jókai M. u. – Katona J. u. – Kossuth L. u. – Hunyadi J. u. – Rákóczi F. u. – Szabolcs u. – „névtelen utca, Belterület határa – Bem J. utca
- **Nyugati kertváros:** Petőfi S. u. – Hunyadi J. u. – Rákóczi F. u. – Szabolcs u. – Belterület határa – Petőfi S. u.
- **Keleti kertváros:** Bem J. u. – Jókai M. u. – Katona J. u. – Kossuth L. u. – Petőfi S. u. – Földút (Toldi Miklós u. végénél, Gárdonyi u. végénél, Vörösmarty u. végénél) – Vasút vonal – Vasvári P. u. – Ady E. u. - Belterület határa – Bem J. utca
- **Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna:** Belterület határa nyugaton – Belterület határa északon – Ady E. u. – Vasvári P. u. – Vasútvonal - Földút (Toldi Miklós u. végénél, Gárdonyi u. végénél, Vörösmarty u. végénél) – Belterület határa délnyugaton – Belterület határa nyugaton

4.3 A városrészek helyzetelemzése

4.3.1 A városrészek összehasonlító helyzetelemzése

A városrészi szintű gazdasági, társadalmi és településszerkezeti helyzetelemzés egyrészt a KSH 2001. évi népszámlálási adataira, másrészt a Polgármesteri Hivatal adatbázisára épül. Ezeket egészítettük ki a jelenlegi folyamatokra épülő adatok, tendenciák átfogó bemutatásával annak érdekében, hogy a városrészek adottságait, problémáit, legfontosabb funkcióit, lehetséges kitörési pontjait, illetve felzárkóztatási esélyeit feltárjuk. Az adatok, az ezekből megállapítható főbb tendenciák probléma- és fejlesztésorientált megközelítése alapot nyújt a városrészekre vonatkozó stratégia célrendszerének meghatározására.

29. ábra: Nyírmada városrészeinek állandó- és lakónépessége

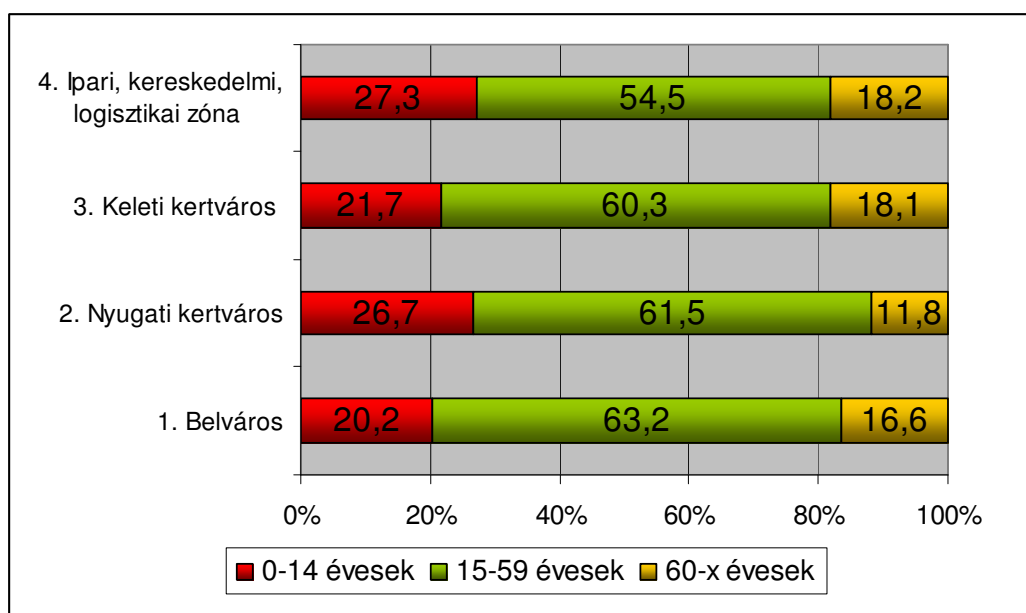
Forrás: KSH Népszámlálás 2001 alapján saját szerkesztés

A városrészek állandónépességét vizsgálva megállapítható, hogy a legnagyobb népesség-koncentrációjú területek a Keleti (61,2%) és a Nyugati (23,6%) kertváros, melyek együttesen a település népességének több, mint a háromnegyedét tömörítik. Mellettük a Belváros csekélyebb (14,6%) részesedéssel bír, az Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna területén található tanyás jellegű betelepüléseken az állandó népesség mindössze 0,7%-a él.

A városrészek lakóinak korcsoportos megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy az általunk kijelölt városrészek mindegyikében a munkaképes korú lakosság (15-59 éves) képviseli a legnagyobb arányt.

A fiatalabb és idősebb korosztály esetében különbségek mutatkoznak az egyes városrészek között: míg a 0-14 éves korosztály a Nyugati kertvárosban (26,7%), addig a 60 év fölötti korosztály a Keleti kertvárosban (18,1%) képvisel nagyobb arányt.

30. ábra: A városrészek lakóinak életkor szerinti megoszlása Nyírmadán

Forrás: KSH Népszámlálás 2001 alapján saját szerkesztés

A mellékelt táblázat alapján látható, hogy az egyes városrészek szociális mutatói között jelentős különbségek tapasztalhatók a településen belül, bizonyos mutatók között akár négyszeres különbség is megfigyelhető. A könnyebb áttekinthetőség érdekében a táblázat rovataiban világos színnel jelöltük azokat a mutatókat, melyek esetében a városi átlaghoz képest kedvezőtlen irányú eltérés tapasztalható, illetve sötét színnel azokat, melyeknél a helyzet kedvezőbb.

12. táblázat: A városrészek népességének szociális jellemzői a 2001. évi Népszámlálás alapján (%)

Mutató megnevezése	Legfejlebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	Felsőfokú végzettségűek a 25-x népesség arányában	Rendszeres munka-jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	Legfejlebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munka-jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya
Belváros	31,6	13,4	59,8	26,3	38,2	49,1
Nyugati kertváros	66,3	1,8	73,7	54,7	24,6	59,1
Keleti kertváros	50,9	3,0	69,1	43,3	28,5	61,4
Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna	66,7	9,5	77,8	61,1	21,1	83,3
Nyírmada	51,8	4,3	68,9	43,6	28,9	59,7

Forrás: KSH Népszámlálás 2001

Összességében elmondható, hogy a **lakosság képzettségi szintjét** tekintve a Belváros messze megelőzi a többi településrészt. Ebben a városrészben a városi átlagnál kisebb az alacsony iskolai végzettségűek aránya (31,6%) és nagyobb a felsőfokú végzettségűeké (13,4%). Az alacsony iskolai végzettség tekintetében kedvező mutatókkal rendelkezik a Keleti kertváros (50,9%) is, a felsőfokú végzettségűekre vonatkozó mutató pedig a Nyugati kertvárosban adja a legrosszabb értéket (1,8%).

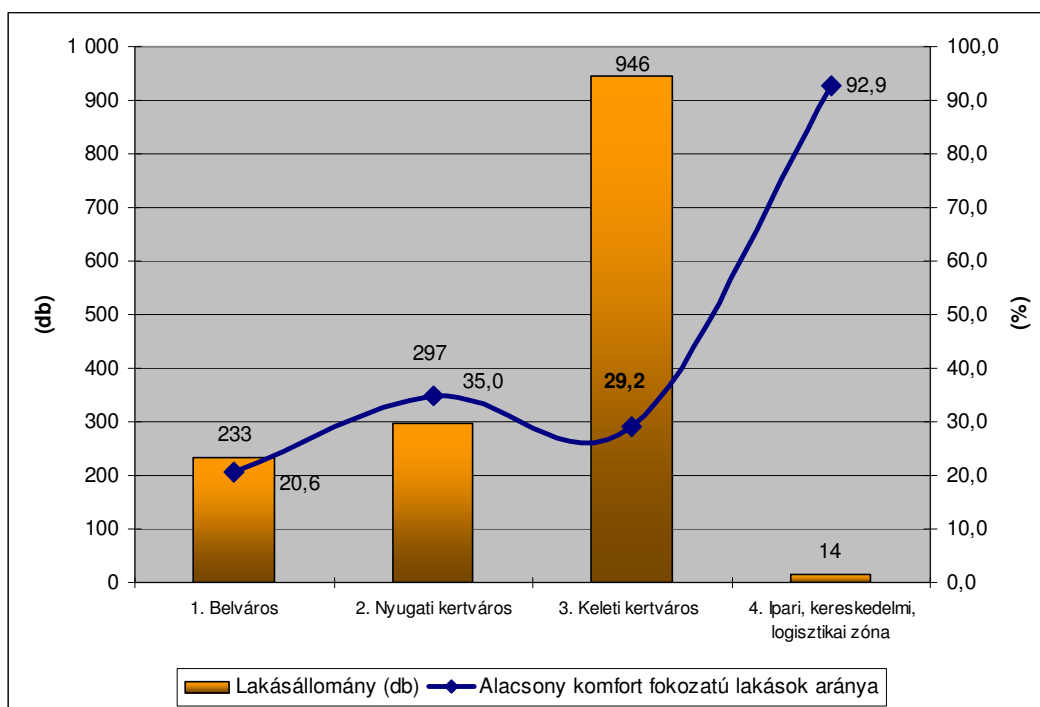
A **jövedelmi helyzet** tekintetében szintén a Belvárosban a legkedvezőbb a helyzet: itt a legalacsonyabb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (59,8%), de a Keleti kertvárosban tapasztalható érték (69,1%) sincs messze a település egészének átlagától (68,9%), míg az Ipari, kereskedelmi, logisztikai zónában élők jövedelmi helyzete a városi átlagtól is magasan elmarad (77,8 %).

Az előző mutatóval jól korrelál a foglalkoztatottak aktív korú népességben belüli aránya, mely tekintetében ugyancsak a Belváros rendelkezik a legkedvezőbb értékekkel (38,2%), míg a Nyugati (24,6%) és a Keleti (28,5%) kertvárosban csak a település átlagát (28,9%) megközelítő értékekkel találkozhatunk.

Végül a foglalkoztatott nélküli háztartások arányát tekintve az Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna adja a legrosszabb értéket (83,3 %), amely közel huszonnégyszázalékponttal múlja felül a település egészére jellemző (59,7%) értéket.

A fenti megállapítások alapján az egyes városrészek esetében jól körvonalazhatók azok a problématerületek, melyekre a fejlesztések során nagyobb hangsúlyt érdemes fektetni.

2. Táblázat: A lakásállomány jellemzői Nyírmadán, 2001

Forrás: KSH Népszámlálás 2001 alapján saját szerkesztés

A **lakásállomány** vizsgálata alapján egyértelműsíthető a Keleti kertváros lakófunkciók tekintetében kiemelt szerepe. A fenti diagramon jól láthatóan ez a városrész rendelkezik a legtöbb lakóépülettel, valamint jól kirajzolódik a Nyugati kertváros, illetve az Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna elmaradottsága, amely az alacsony komfortfokozatú lakások magas arányával magyarázható.

4.3.2 Belváros

A Belváros városrész a település központi részét foglalja magában. A területet északról a belterület határa, keletről a Bem József, Jókai Katona József utcák, délről a Kossuth Lajos utca, Nyugatról pedig a Hunyadi, Rákóczi és Szabolcs utcák határolják.

Nyírmadán a Belváros lakosságának társadalmi helyzete szinte valamennyi vizsgált tényező szempontjából kedvezőbb a települési átlagnál és a többi városrész hasonló értékeinél:

Lakónépeség tekintetében a Belváros Nyírmada népességének közel 14%-át teszi ki, a település egészének átlagához (15,5%) képest magasabb időszerű (16,6%) aránnyal rendelkezik. A 15-59 éves korosztály iskolai végzettsége a Belvárosban mutatja a legkedvezőbb értéket:

- a felsőfokú végzettségük aránya 13,4%, mely a települési átlag közel háromszorosa,
- míg a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 31,6%, mely a település központi részében a legalacsonyabb.

A Belváros **lakásállománya** Nyírmada lakásállományának közel 15,6%-át adja, ahol az alacsony komfortfokozatú lakások aránya alig haladja meg a 20%-ot, ami a többi városrészhez viszonyítva kedvezőnek mondható.

A Belváros lakosságának **szociális és jövedelmi helyzetét** tekintve az alábbi megállapítások tehetők: a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (59,8%) a település egészére vonatkozó értéknél (68,9%) kedvezőbb képet mutat, a foglalkoztatottak aktív korú népességén belüli aránya (38,2%) pedig kétszeresen múlja felül a település átlagát (19,0%).

13. táblázat: A Belváros társadalmi helyzete

Mutató	Belvárosra vonatkozó érték
Lakónépeség száma (fő)	657
Lakónépeségen belül 0-14 évesek aránya (%)	20,2
Lakónépeségen belül 15-59 évesek aránya (%)	63,2
Lakónépeségen belül 60- x évesek aránya (%)	16,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	31,6

Mutató	Belvárosra vonatkozó érték
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában (%)	13,4
Lakásállomány (db)	233
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	20,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	59,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	26,3
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	38,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	49,1

Forrás: KSH Népszámlálás 2001

A városrész szociális helyzetét a következő adatok szemléltetik.

	Belváros
Lakónépesség száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján) (fő)	771
Lakások száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján) (db)	289
LFT-ben részesülők aránya ³ a lakások számához viszonyítva (%)	23,2
Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva (%)	8,7
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva	16,7

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata, 2009

A Belváros a természeti-topográfiai adottságok folytán kialakult sajátosság a síkvidéki településekre jellemző, hosszan elnyúló történelmi településmag, ugyanakkor kifejezetten falusias a településközpont.

A városközpont szerkezetére - csakúgy mint a város egészére - jellemző, hogy belterületének viszonylag nagy területei tartalékai vannak. A lakófunkciók fejlesztése a még beépítetlen telkek, illetve a nagy mélységű tömbök feltárására épülő telekalakításokkal képzelhető el. A vegyes (lakó- és intézményi funkciók) a vegyes terület településszerkezetileg is indokolt növelésével és intenzitás növeléssel – elsősorban a településközpontban fejleszthető. Zöld területek és különleges intézményi területek növelésére a mély-fekvésű és településszerkezetileg kedvező pozícióban elhelyezkedő területek rendezésével, a közterületek további fásításával, rendezett állapotának megtartásával valósítható meg.

A városközponton a településszerkezeti funkció által indokolt járműforgalom többszöröse halad át. A közlekedési helyzet ezen sajátossága kedvezőtlen hatást fejt ki az épített

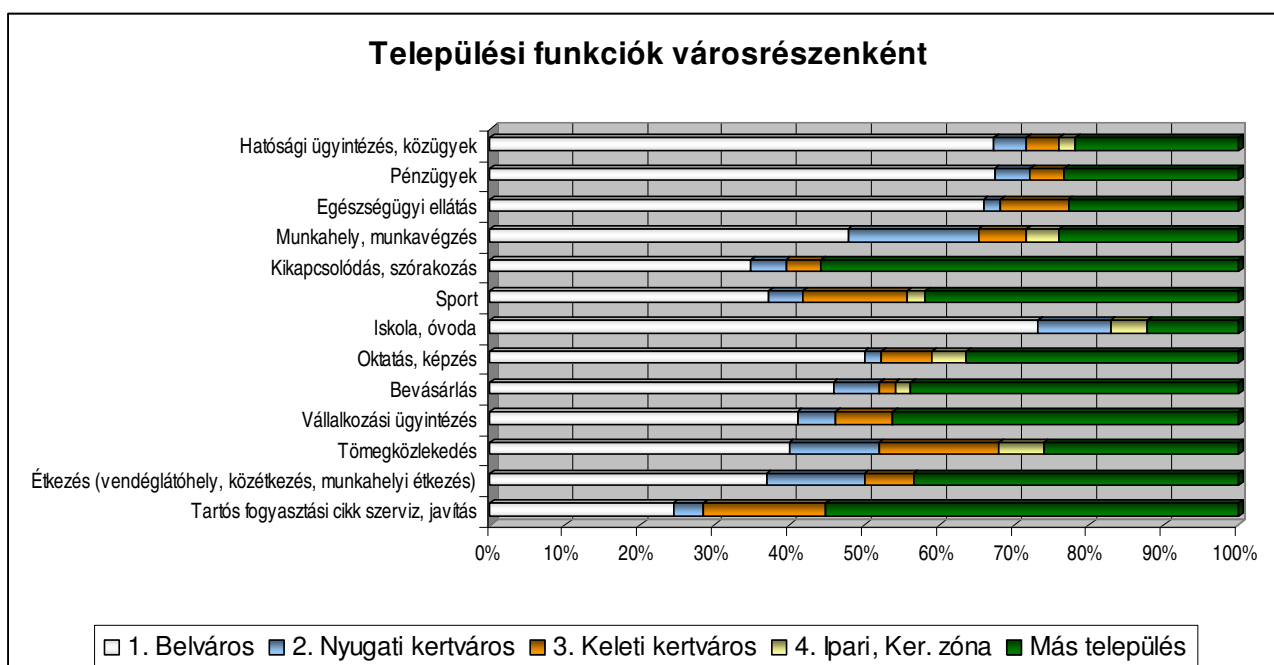
³ LFT-be beletartozik a normatív, helyi és adósságkezelési LFT egyaránt.

környezetre és közlekedés biztonsági szempontból is kiemelkedő veszélyforrást jelent. A veszélyhelyzetet növeli, hogy a településen – beleértve a belvárost is – nincs minden oldalon, és minden út mellett kiépített járda, ezért több helyen a gyalogosok kénytelenek az úttest szélén közlekedni. Több intézmény is forgalmas útszakaszok mentén található, amelyek megközelíthetőségére szintén kedvezőtlenül hat a jelentős tranzit forgalom. A városban kevés a parkolási lehetőség. A folyamatosan növekvő átmenő forgalomra tekintettel indokolt a főbb utak mentén kerékpárút kiépítése.

A belvárosában található a város tömegközlekedési gócpontját jelentő autóbusz megálló, amely a kistérség, illetve a környező térségi központok irányába való közösségi közlekedési kapcsolatot is biztosítja. Az autóbusz-közlekedés csak távolsági járatokkal biztosított. A buszmegálló közlekedésbiztonsági szempontból nem megfelelő kialakítású.

A belváros kommunális infrastruktúrával jól ellátott. A településrészen, Nyírmada egész területéhez hasonlóan a csapadékvíz elvezetés megfelelő kiépítettségének hiánya jelent problémát. A többi közmű infrastruktúra elem – ivóvízhálózat, gázvezeték, elektromos hálózat – kiépítettsége teljes körű, azonban műszaki állapotát tekintve az ivóvíz vezeték élettartamának végéhez közelít, több szakaszon felújításra szorul.

3. Táblázat: Települési funkciók igénybevétele városrészenként

Forrás: Kérdőíves felmérés adatai alapján saját szerkesztés

A Belváros Nyírmada **közszolgáltatási központ**jaként funkcionál, ahol a közigazgatási, humán szolgáltatási, kereskedelmi és egyéb szolgáltatásokat nyújtó intézmények tömörülnek.

A város méretének és kisvárosias jellegének megfelelően a köz- és közösségi szolgáltatások jelentős része, valamint a kiskereskedelmi és a vendéglátó egységek többsége is a belvárosban található.

4. Táblázat: Az akcióterületen található közösségi, közigazgatási, kereskedelmi és üzleti szolgáltatások

Akcióterület területe	100,32 ha
Akcióterület népessége	1119 fő
közösségi funkciót ellátó intézmény	Nyírmada Város Önkormányzata

száma	
	Városi Művelődési Ház és Könyvtár
	Tájház
	Buszmegállók
	Református templom
közigazgatási, közszolgáltatást nyújtó közintézmény száma	Patay István Általános Iskola
	Napsugár Óvoda
	Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	I. sz. Háziorvosi rendelő
	II. sz. Háziorvosi rendelő
	Fogászat
	Rendőrség
	Állatorvos
kereskedelmi és vendéglátó-ipari szolgáltatóegységek száma	Kiss B. Ker. (élelmiszer bolt)
	Reál élelmiszer bolt
	Ruhabolt
	Privát üzletlánc
	Árvarázs
	Félpénzes
	Használtruha kereskedés
	Zöldséges (Hunyadi u.)
	Kádár Miklós Zöldséges (Ady E. u.)
	Fodrászat
	Műanyag és használtruha kereskedés
	Pince Söröző
	Főnix Pub
	Írisz (italbolt)
	Kozmetikus
	Gyógyszertár
	Olcsó cipő, ruha
	Autósbolt és autószerelő
üzleti szolgáltatóegységek száma	Posta
	Rétköz Takarékszövetkezet

A terciér szektor dominanciája a városrészen belüli munkaerő-piaci helyzetet is jelentősen befolyásolja. A gazdasági jellegű szolgáltató egységeken túl, a közigazgatási és humán-közszolgáltatások is jelentős foglalkoztatók. Ezen a téren kiemelkedik az Önkormányzat és intézményei (általános iskola, óvoda, Központi rendelő, stb.).

A közszolgáltató intézmények a város tulajdonát képezik. A működéssel érintett ingatlanok többsége korábban más céllal épült és átmeneti, szükség megoldások keretében kerültek be az intézmények. Ilyen például az Egészségház. A legtöbb intézmény a működés feltételeit tekintve nem felel meg a modern elvárásoknak. A legnagyobb problémát az akadálymentes közlekedés és a gazdaságos működéshez szükséges gépészeti berendezések hiánya, valamint karbantartások elmaradása okozza.

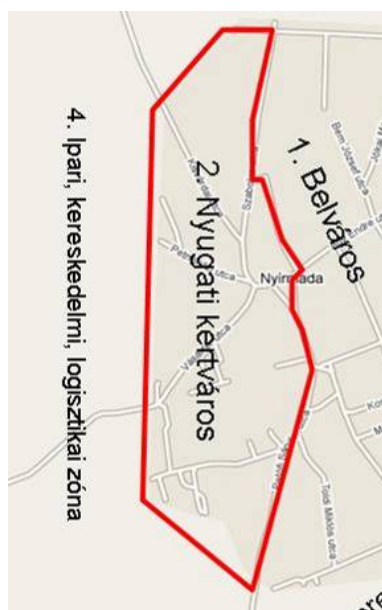
A probléma oldására több racionalizálási és rekonstrukciós intézkedés valósult meg, és több előkészítése (pl. napenergia hasznosítása) is folyamatban van, annak érdekében, hogy az intézmények fenntartása ne terhelje túl az Önkormányzati költségvetést, és a megtakarításokból növelhető legyen a szolgáltatások színvonala.

14. táblázat: A Belváros SWOT – analízise

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcionálisan is valós városközpont ▪ Közigazgatási / közszolgáltatási intézmények nagyfokú koncentrációja ▪ Jól kiépített infrastruktúra ▪ A városközponti városrész magas iskolai végzettsége ▪ Magas komfortfokozatú lakások 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Közművelődési intézmények felújításra szorulnak ▪ Közösségi közlekedés infrastrukturális feltételei fejlesztendők ▪ Összefüggő zöldfelület hiánya
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oktatási szerepkör erősítése ▪ Településközpont közigazgatási funkcióinak erősítése térségi szinten ▪ Közösségi terek kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fiatalok elvándorlása ▪ Szegregációs folyamatok megindulása ▪ Oktatási intézmények képzési struktúrájának eltávolodása a helyi gazdaság igényeitől

4.3.3 Nyugati kertváros

A városrész a Belvárostól nyugatra, a Szabolcs, Rákóczi, Hunyadi, Petőfi utcák és a belterület határa közötti területen helyezkedik el.

A városrész főbb funkcióit tekintve lakóterület, amelynek viszonylag nagy területi tartalékai vannak. A belterület beépített területei sok esetben terjedősek. Ezek az igen nagy telkes tömbök még a falusias életmódhoz képest is alulhasználnak mondhatók, költségesebbé téve a települési közművek üzemeltetését. Az északi kertváros városon belüli megközelíthetősége megfelelőnek tekinthető.

A városrész egyetlen jelentősebb intézménye a Szociális Ápolási, Gondozási Központ, amely a Belvárossal határos területen a Nyírfa utcán található.

A településrész építészeti örökségében gazdag. Területéhez tartozik a Papp-kúria, a református templom, a II. világháborús emlékmű, kopjafa, az új sétálóutca és az 1848-49-es emlékmű is.

A városrész természeti értékei közül kiemelkedik a szabadiós tó, amely kiváló rekreációs adottságokkal rendelkező, de jelenleg alulhasznosított terület.

A városrész területén a KSH 2001-es népszámlálási adatai alapján 2 szegregátum is található.

- 3. szegregátum: településhatár - Szabolcs út - Kisvárdai út - Árpád út mindkét oldala - településhatár
- 4. szegregátum: Vásár tér - településhatár - Petneházi út - Kisvárdai út

Mutató	Nyugati kertvárosra vonatkozó érték
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	54,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül (%)	24,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	59,1

Forrás: KSH Népszámlálás 2001

A népszámlálás óta eltelt években a lakáskörülmények, a lakókörnyezet jelentősen javult a városrész területén. A víz, gáz és elektromos hálózat mellett 2002-ben kiépítésre került a szennyvízhálózat. Az utak szilárd burkolattal történő ellátása is megoldódott. Sajnos azonban a térség elmaradásának gyökerét jelentő foglalkoztatási helyzetben gyökeres változás Nyírmadán sem történt az elmúlt években, így a foglalkoztatottak száma továbbra is alacsony, a szociális ellátásokban részesülők száma pedig magas. Az utóbbi időszakban a munkaerőpiaci reintegrációt az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni.

A városrész szociális helyzetét a következő adatok szemléltetik.

	Nyugati kertváros
Lakónépesség száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján) (fő)	1188
Lakások száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján) (db)	311
LFT-ben részesülők aránya ⁴ a lakások számához viszonyítva (%)	49,2
Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva (%)	18,7
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva	50,7

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata, 2009

15. táblázat: A Nyugati kertváros SWOT – analízise

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> fiatalos korstruktúra településközponti funkciók könnyű elérhetősége 	<ul style="list-style-type: none"> a városrész lakosságának alacsony iskolai végzettsége alacsony komfortfokozatú lakások magas aránya a lakosság kedvezőtlen jövedelmi helyzete
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> munkaerőpiaci átképzések önkormányzat aktív munkaerőpiaci politikája (közcélu foglalkoztatás) 	<ul style="list-style-type: none"> lakáskörülmények romlása népesség elvándorlása szegregációs folyamatok felerősödése

⁴ LFT-be beletartozik a normatív, helyi és adósságkezelési LFT egyaránt.

4.3.4 Keleti kertváros

A Keleti kertváros a város belterületének keleti részén található, a Jókai, Bem, Ady, Kölcsey, Kossuth, Hunyadi, Petőfi utcákkal, délről, keletről és északról pedig a település belterületének szélével határolt terület.

A településrész elsősorban lakó funkciókat lát el, azonban a városon belüli elhelyezkedése és területe következtében a másik kertvárosinál nagyobb arányban található itt vállalkozások (54 db). A városrész beépítettsége sűrűbb mint a nyugati kertvárosé.

Lakó - kereskedelmi - szolgáltató funkciókra alkalmas, jelentős, jelenleg még beépítetlen illetve terjedősen beépített területek állnak rendelkezésre. A beépíttség növelése a városrész területén elszórtan található üres telkek hasznosításával, a terjedős beépíttségű telkek arányának csökkentésével lehetséges.

A keleti kertváros városon belüli megközelíthetősége megfelelőnek tekinthető. Kedvező adottság, hogy a városrész délkeleti részén található a város vasútállomása. Vasúti közlekedés jelenleg a Nyíregyháza-Vásárosnamény vonalon zajlik. Korábban többször

is elhangzottak már arra vonatkozó elképzelések, hogy a vonal közlekedése felfüggesztésre kerül. Ez a város tekintetében rendkívül kedvezőtlen lenne, mert nem csupán személyszállítási lehetőséget, hanem gazdasági potenciált is veszítene vele. A vasút kereszteződései és a gyűjtőútjai, illetve azok kapcsolatai fejlesztésre szorulnak.

A városrész közúti közlekedési adottsági közül kiemelkedik, hogy egyrészt a vasúti közlekedés és az egyéni, illetve közösségi közlekedésnek színtere, másrészt azok az utak is áthaladnak a városrészen, amelyek egyben az *ipari, kereskedelmi, logisztikai övezettel* is biztosítják a közvetlen összeköttetést. Ezeknek az utaknak a városi átlagtól magasabb a forgalom terhelésük. A közlekedésbiztonsági veszélyhelyzetet növeli, hogy a településrészen nincs minden oldalon, és minden út mellett kiépített járda, ezért a gyalogosok több helyen kénytelenek az úttest szélén közlekedni.

Lakónépességét tekintve a Keleti kertváros a legnépesebb területe Nyírmadának.

6. Táblázat: A Keleti kertváros társadalmi helyzete a 2001-es népszámlálási adatok alapján

Mutató	Keleti kertvárosra vonatkozó érték
Lakónépesség száma (fő)	2 825
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	21,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	60,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	18,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	50,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában (%)	3,0

Lakásállomány (db)	946
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	29,2
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	69,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	43,3
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	28,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	61,4

Forrás: KSH Népszámlálás 2001

A város **lakosság**ából közel 60%-kal részesedő Keleti kertváros az időskorúak (60-x év) települési viszonylatban meglehetősen magas (18,1%), míg a munkaképes korú lakosság (15-59 év) alacsony (60,3%) arányával hívja fel magára a figyelmet. Az aktív korúak **iskolai végzettsége** ugyanakkor átlagosnak mondható, hiszen a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (50,9%) közelít a települési átlaghoz (51,8%), és a felsőfokú végzettségűek részesedése (3,0%) sem sokkal marad el a települési szinttől (4,3%).

A városrész települési viszonylatban a legnagyobb lakásállománnyal (946 db) jelenik meg, és ezzel Nyírmada **lakásállomány**ának mintegy 63%-át adja. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a többi városrészhez hasonló értéket mutat (29,2%).

A Keleti kertváros **szociális – jövedelmi helyzetére** jellemző, hogy települési szintűnél (59,7%) magasabb a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (61,4%), de a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (69,1%) is meghaladja a települési átlagot (68,9%).

A szociálisan hátrányos helyzetű lakosság a városrész területén koncentrálódik leginkább. A Keleti kertváros területén a KSH, 2001. évi népszámlálási adatain alapuló kimutatás szerint két szegregált terület található:

- 1. szegregátum: Arany J.u. - névtelen u. - településhatár - vasúti pálya
- 2. szegregátum: Rákóczi u. - településhatár - Ady lakótelep - Ady E. út - településhatár - Vasvári P. út - Ady E. út

Szerencsére az 1. számú szegregátum jelenleg már jóval kedvezőbb mutatókkal rendelkezik, mint a 2001-es felmérés időszakában, és már nem is tekinthető valós szegregátumnak, hiszen leginkább a városban általánosan is fennálló munkanélküliség és szociális rászorultság jellemzi.

A Keleti kertvároson és a városon belül is a 2. szegregátum a) része szorul kiemelt figyelemre. Itt élnek a legtöbben helyenként telepszerű területen, amely a KSH népszámlálási adatai alapján került kijelölésre, és a város törekvései ellenére a mai napig sem sikerült jelentősebb változást elérni.

A Keleti kertváros szegregátuma a városszövetbe ágyazódik, de annak szélén helyezkedik el, a városrész közlekedési ill. egyéb (közigazgatási, egészségügyi) funkcióihoz közel helyezkedik el. Telepről vagy telepszerű környezetről csak a Táncsics és Hársfa utcák esetében beszélhetünk, de itt sem tapasztalható éles elkülönülés a szegregátumok és az azokat övező területek között. Mindezt a városrész infrastrukturális ellátottsága is alátámasztja.

2. térkép: A Keleti kertváros szegregátumai

Forrás: KSH Népszámlálási adatbázis

A városrész szociális helyzetét a következő adatok szemléltetik.

	Keleti kertváros	1. szegregátum	2. szegregátum
Lakónépesség száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján) (fő)	3062	141	1331
Lakások száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján) (db)	1061	53	413
LFT-ben részesülők aránya ⁵ a lakások számához viszonyítva (%)	35,3	26,4	35,4
Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva (%)	9,4	26,4	23,8
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva	12,6	42,5	29

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata, 2009

Összességében tehát megállapítható, hogy Nyírmadán a Keleti kertváros felzárkóztatása mind a lakosság életszínvonala, mind pedig infrastrukturális szempontból sürgető feladat.

16. táblázat: A Keleti kertváros SWOT – analízise

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> lakásállomány megfelelő állapota népesség átlagos, a kor követelményeinek képzettségi színvonala 	<ul style="list-style-type: none"> nagyarányú időskorú népesség foglalkoztatottak alacsony száma
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> beruházók vonzásával a foglalkoztatási helyzet javítása 	<ul style="list-style-type: none"> előregedő népesség munkanélküliségi ráta további növekedése

⁵ LFT-be beletartozik a normatív, helyi és adósságkezelési LFT egyaránt.

4.3.5 Ipari, kereskedelmi, logisztikai övezet

Nyírmada város előzőekben bemutatott 3 városrészén kívül a túlnyomóan gazdasági funkciókkal jellemezhető területrészt.

Az Ipari, kereskedelmi, logisztikai övezet a város lakott területein kívül helyezkedik el. A városrész területén jelenleg is több termelő üzem, vállalkozás telephelye található meg, Lakások csak alacsony mértékben, a városhoz tartozó 10 külterületi egységen találhatóak a városrész területén, javarészt mezőgazdasági termelésre hasznosított területek találhatóak itt.

17. táblázat: Nyírmada külterületeinek áttekintése, 2008

Külterület neve	Lakónépeség	Funkció	Belterülettől való távolság (km)
Fényestanya	5	1	3,1
Fülöptag	1	1	5,4
Golsteintanya	0	2	2
Kétháztanya	0	2	5,4
Morvaytanya	6	1	4,6
Petneháztanya	0	3	0,1
Sertéshizlalda-telep	0	2	0,3
Szőlők	1	3	3,5
Vargafarm	0	1	6,7
Zöldtanya	1	3	6,2

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata

A „Funkció” értékek magyarázata:

1. mezőgazdasági jellegű lakótelep
2. külterület összeírt lakóegység és népesség nélkül
3. gazdasági tevékenységhez v. egyéb funkcióhoz nem köthető lakóhely

A fenti táblázat adatai szerint a külterületeken mindössze **14 fő** él, akik számára a települési intézmények elérhetősége (a belterülettől való jelentős távolságokat tekintve) sokszor nehézségekbe ütközik.

A külterületi városrészek nagyrészt **mezőgazdasági jellegű** lakótelepek, de vannak közöttük olyanok is, melyek pusztán lakófunkcióval rendelkeznek, illetve amelyek nyilvántartott lakóegységek, de jelentősebb népesség nélkül.

Az alábbi táblázatban a külterületekre vonatkozó néhány adatot láthatunk területi összehasonlításban, melyekből kiderül, hogy 2001 és 2008 között a külterületek területi részesedése nem változott, lakónépességük viszont kevesebb, mint a felére csökkent, így jelenleg a külterület lakosság száma a település teljes népességszámának 0,3% - t sem éri el.

7. Táblázat: Nyírmada külterületeinek népszámlálási adatai

Mutató	Nyírmada	Külterületek
Lakónépesség száma (fő)	4.751	33
Állandó népesség száma (fő)	4.864	33
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	23,1	27,3

Mutató	Nyírmada	Külterületek
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,8	54,5
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	15,5	18,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	51,8	66,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	4,3	9,5
Lakásállomány (db)	1.497	14
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	n.a.	92,9
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	68,9	77,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	43,6	61,1
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	19,0	21,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	59,7	83,3

Forrás: KSH, 2001

A Nyírmada külterületeire vonatkozó, rendelkezésre álló adatok alapján a következőkben foglalhatjuk össze a terület általános társadalmi – gazdasági helyzetét:

2001-ben a külterületi **lakónépesség** mindössze 0,7%-t adta a település teljes népességszámának, melyből kiemelkedett a fiatal **korosztály** települési viszonylatban magas (közel 30% - s), illetve az aktív korúak alacsony (60% alatti) aránya. Alapvetően tehát a külterületi lakónépesség fiatalos korstruktúrával, ugyanakkor az idősek egyre növekvő számával jellemezhető, amelyhez a munkaképes korú lakosság kisebb aránya társul. Mindez pedig kedvezőtlen a külterületi lakónépesség jövőbeni foglalkoztatási helyzetét és életszínvonalát illetően.

A külterületi lakónépesség **képzettségi** színvonalát tekintve megállapítható, hogy a települési átlagnál valamivel magasabb az alacsony iskolai végzettségűek (csak általános iskolai végzettséggel rendelkezők) aránya (66,7%), kedvező képet mutat viszont a felsőfokú végzettségűek viszonylag nagy száma (ők a külterületi lakónépesség mintegy 9,5% - t teszik ki).

A 33 fős külterületi lakónépesség elhelyezéséről 14 lakóépület gondoskodik, melyek jelentős része (92,9%) azonban elhanyagolt állapotban van, ill. többségük az alacsony komfortfokozatú **lakások** kategóriájába tartozik.

A **foglalkoztatási – jövedelmi viszonyok** tekintetében a külterületek lakossága alapvetően kedvezőtlen helyzetben van, hiszen az itt élők több mint háromnegyede nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, a foglalkoztatottak aránya pedig alig éri el körükben a népesség egyötödét.

Az elmúlt években jelentős változás nem volt tapasztalható a lakosság demográfiai, szociális és képzettségi mutatóiban. A városrész jelenlegi szociális helyzetét a következő adatok szemléltetik.

	Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna
Lakónépesség száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján) (fő)	58
Lakások száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján) (db)	7
LFT-ben részesülők aránya ⁶ a lakások számához viszonyítva (%)	-
Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva (%)	-
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva	-

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata, 2009

A Nyírmadán meglévő jelentős feldolgozóipari hagyományokra építve további fejlesztések terepe lehet a városrész. E mellett a közeli Vásárosnamény és Nyíregyháza dinamikus ipari fejlődése lehetőséget teremt az ott megvalósuló fejlesztésekhez kapcsolódó kiszolgáló és beszállítói tevékenységek, a bedolgozási tevékenységekhez megerősödéséhez.

Jelenleg 121 db vállalkozás van regisztrálva a városrész területén, jelentősebb közintézmény pedig nem található itt.

A településrész gazdasági tevékenységekre való alkalmasságát a közlekedési feltételek is elősegítik, mivel a városrész határán halad el a Nyíregyháza-Vásárosnamény közötti vasútvonal, valamint a 41-es számú főút. A következő években várhatóan megépül az M3-as autópálya Vásárosnaményig tartó szakasza is, amely a település közelében fog elhaladni.

Az ipari, kereskedelmi övezetben munkát vállalók közlekedését nehezíti, hogy az utak mentén sem kiépített járdák, sem kerékpárutak nincsenek. A gyalogosok és kerékpárosok közlekedés ezáltal fokozott közlekedésbiztonsági kockázatot jelent a városrész területén. Különösen fontos a biztonságos közlekedés megerősítése, mert a település legtöbb vállalkozása, főként a termelő vállalkozások működnek itt.

8. Táblázat: Az Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna SWOT – analízise

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> mezőgazdasági termőterületek kihasználása 	<ul style="list-style-type: none"> alacsony életszínvonal kiépítetlen infrastrukturális hálózatok magas a munkanélküliek aránya
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> az infrastrukturális hálózatok kiépítése a helyi munkaerő számára munkahelyteremtés és a szükséges átképzések biztosítása 	<ul style="list-style-type: none"> előregedő népesség munkanélküliségi ráta további növekedése

⁶ LFT-be beletartozik a normatív, helyi és adósságkezelési LFT egyaránt.

5 Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek helyzetértékelése

5.1 Szegregátumok, illetve a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása

Nyírmada területén a Központi Statisztikai Hivatal 2001-es népszámlálási adatai alapján négy, együttesen 2059 fős (2001) lakosságszámmal rendelkező szegregátum azonosítható be. A szegregátumok a következő településrészeket fedik le (lásd az 1. térképen):

1. szegregátum (Arany János utca – Sugár utca - településhatár - vasúti pálya)
2. szegregátum (Rákóczi Ferenc utca - településhatár - Ady lakótelep - Ady Endre út - településhatár - Vasvári Pál út - Ady Endre út)
3. szegregátum (településhatár - Szabolcs út - Kisvárdai út - Árpád út - településhatár)
4. szegregátum (Vásár tér - településhatár - Petneházi út - Kisvárdai út)

A **népszámlálási adatokon alapuló szegregációs mutató** alapján azt a területet nevezzük szegregátumnak, ahol az aktív korú (15-59 év közötti) lakosok legalább 50%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, legmagasabb iskolai végzettség pedig nem haladja meg a 8 osztályt.

Azokat a területeket, ahol a népszámlálási adatokon alapuló szegregációs mutató 40 és 50 % közötti értékű, **szegregációval veszélyeztetett területeknek** tekintjük.

A **segélyezési adatokon alapuló szegregációs mutató** azt a területet nevezi szegregátumnak, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/lakások számához viszonyított aránya eléri a városi átlag kétszeresét.

Az a terület, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/lakások számához viszonyított aránya eléri a városi átlag 1,7-szeresét **szegregációval veszélyeztetett területeknek** tekinthető.

Az elmúlt évek kedvező változásai hatására a **segélyezési adatokon alapuló szegregációs mutató** szerint a KSH által lehatároltak közül már csak az 1. és 2. szegregátum mutatói lépik át a szegregációra utaló szintet. Ezeken a területeken a rendszeres szociális segélyben részesítettek száma a lakosok számához viszonyítva meghaladja a városi átlag kétszeresét. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény értéke az 1. szegregátumban érte el az 1,9%-ot. Az egyéb segélyek tekintetében a KSH által kijelölt szegregátumok értékei nem érik el a városi átlag 1,7-szeresét, így szegregációval veszélyeztetett területnek sem tekinthetők.

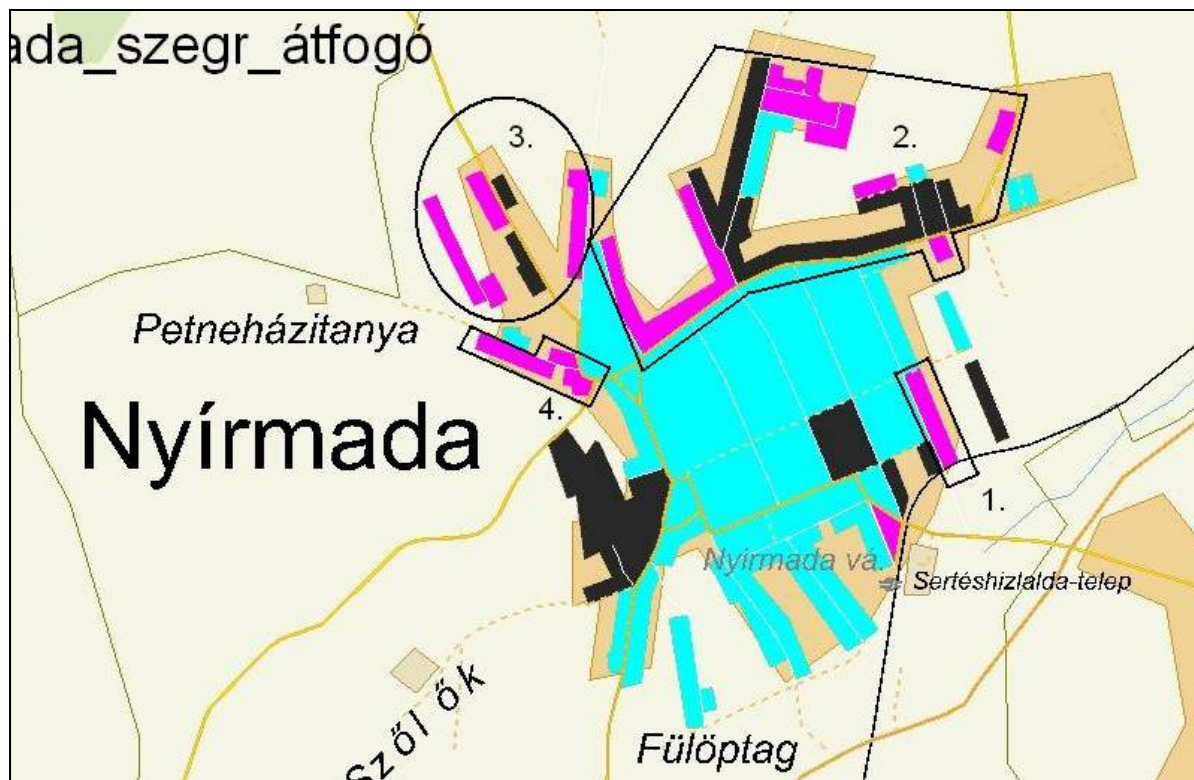
A Nyírmada területén kijelölt négy szegregátum mindegyikében jelen vannak a szegregációt előidéző és azzal együtt járó társadalmi-gazdasági problémák, A helyszíni szemle alapján, a 2. szegregátum tekinthető igazán olyan területnek, amely telepszerű megjelenése, mérete és a társadalmi-gazdasági problémák összetettsége miatt, ténylegesen is szegregátumnak tekinthető.

A 2. számú szegregátum a város északi peremén elhelyezkedő terület, a város átlagához képest rosszabb szociális és lakhatási körülményeket biztosító, hátrányos helyzetű – nagy arányban roma családok által lakott **szegregátumként** azonosítható be, ahol a gazdasági és társadalmi problémák egymást erősítő komplex rendszere van jelen. Az anti-szegregációs program ennek megfelelően erre a szegregátumra fog összpontosulni.

Ez a megközelítés lehetővé teszi, hogy az önkormányzat a város legkedvezőtlenebb helyzetű területére koncentrálva, érdemben javítson a jelzett szegregátumban élő polgárok helyzetén. Mindazonáltal az anti-szegregációs programban bemutatandó, abban vállalásként

megjelenő, többnyire szociális, oktatási, egészségügyi fejlesztést kitűző projektek végrehajtása a teljes települést (esetenként a kistérséget) érinti, így a város összes hátrányos helyzetű lakosára vonatkozóan történnek intézkedések az IVS által lefedett időszakban.

1. térkép Nyírmada szegregált területe a KSH adatok alapján

Forrás: KSH

A négy szegregátumban, a korábban meghatározott kritériumok szerint, a következőképp alakul a legfeljebb általános iskolai végzettségű és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korú lakosság aránya, azaz az ún. *szegregációs mutató* értéke (1. táblázat).

9. Táblázat A szegregációs mutató értékei a nyírmadai szegregátumokban

	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum	4. szegregátum
Népszámlási alapú szegregációs mutató	50	63,1	61	69,8

Az adatokból jól látható, hogy a szegregációs folyamatok mértéke a legnagyobb a 4. és 2. szegregátumokban. Azonban, ha figyelembe vesszük, hogy a 2. szegregátumban több ember él, mint a többi három szegregátumban összesen, megállapítható, hogy Nyírmadán kiemelt figyelmet kell fordítani a 2. számú szegregátumra.

10. Táblázat A szegregátumok főbb demográfiai és lakásállományi mutatói

Mutató megnevezése	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum	4. szegregátum
Lakónépesség száma	67	1 264	564	164
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	7,5	28,4	28,6	33,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	44,8	57,6	64,5	58,5
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	47,8	14,0	6,9	7,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	63,3	68,4	73,1	83,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	0,0	3,1	0,4	0,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	66,7	81,0	76,7	78,1
Munkanélküliségi ráta (%)	9,1	40,3	52,5	51,2
Lakásállomány (db)	30	363	131	34
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	43,3	46,0	38,9	32,4
A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	41,4	43,8	38,8	32,4
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	17,2	7,1	7,0	5,9

5.1.1 A lehatárolt területek helyzetének elemzése

Városszerkezeti elhelyezkedés

A szegregátumok, illetve a veszélyeztetett területek nagysága és az érintett lakosok magas száma miatt Nyírmada teljes egészét a szegregációt is okozó negatív gazdasági-társadalmi hatások veszélyeztetik. Ez a folyamat az azonosított négy szegregátumban már átlépte a kritikus értékeket, de a település egészén érzékelhető a hátrányos helyzetű térséghez tartozás.

A szegregátumok – amelyek a településrendezési terv alapján falusias, kertvárosias területnek minősülnek – településszerkezeti szempontból a város szerves részét képezik, északról és keletről övezik a város központi részét. A térkép alapján a körülhatárolt területek mellett más, szegregációval erősen fenyegetett területek is azonosíthatóvá váltak, melyek a település nyugati és délkeleti részén találhatóak. Az egybefüggő nyugati, veszélyeztetett terület a mutatói tekintetében még nem minősül valós szegregátumnak. A délkeleti részek veszélyeztetett területei viszont szinte egy egységet alkotnak az 1. számú szegregátummal.

A négy szegregátum területe – jóllehet periférikus fekvést mutatnak – Nyírmada város központjának közelében, attól mindössze 1-3 km távolságra fekszik. A központban valamennyi közszolgáltatás biztosított, melyek a település teljes lakossága számára rendelkezésre állnak. A tömegközlekedési lehetőségek korlátozottak, hiszen helyi tömegközlekedés nincs, viszont távolsági járatok megállóhelyei a közelben vannak, a vasútállomás pedig az 1. szegregátum közvetlen közelében található. A különféle intézmények, úgymint óvoda, iskola, orvosi rendelő, családsegítő elérhető távolságban, a városközpontban vannak. Mindez nem jár szegregációt erősítő hatással, hiszen ily módon biztosított az integrált szolgáltatásnyújtás, valamint a szegregációs hatások mérséklése.

Az 1. szegregátum helyzetelemzése

Az 1. szegregátum lakónépessége a népszámlálási adatok szerint 67 fő volt, ami 2010-re 144 főre, azaz több, mint a duplájára nőtt. A kiemelkedő arányú népességnövekedés a terület kedvező, lakáskörülmények szempontjából átlagos családirányú területként funkcionálásának köszönhető felértékelődésnek és ennek nyomán fiatal, gyermekes családok beköltözésének tulajdonítható. Mindez jelzi, hogy valójában nem tekinthető már szegregátumnak ez a terület. A szegregátum lakossága tehát a város lakosságának 1,4 %-át tette ki 2001-ben, 2010-ben pedig 2,8 %-át. Ez a terület a legkevésbé érintett szegregációval a kijelölt szegregátumok közül, hiszen itt 50% volt a népszámlálási alapú szegregációs mutató. A teljes városhoz viszonyítva különösen előregedett népességű városrész ez, hiszen a lakosság korcsoportos megoszlásában 47,8%-ot képviselnek a 60 évesek vagy annál idősebbek, szemben a város egészére vonatkozó 18,2%-os értékkel.

A terület előregedett korstruktúrájával összefüggésben a lakosság iskolai végzettsége is igen kedvezőtlen, hiszen felsőfokú végzettségű személy nem élt a területen és 63% volt a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya. Ez az érték a többi szegregátummal összehasonlítva (68,4-83,3% közötti értékek) kedvezőnek tekinthető azonban a városi átlagnál (51,8%) jóval rosszabb.

A foglalkoztatási-jövedelmi helyzetet tekintve – meglepő módon – jobb mutatókkal rendelkezik a szegregátum, mint a városi átlag, hiszen a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező, aktív korúak aránya 66,7% volt, míg Nyírmada város egészében 68,9% volt ugyanezen mutató a vizsgált időszakban. A 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya 25% volt, ami alig marad el Nyírmada 28,9%-os átlagától. A munkanélküliség 9,1%-os volt 2001-ben, míg a többi szegregátumban 40-50% körüli. A foglalkoztatottsági adatok a területen élő középkorú népesség kedvező munkaerőpiaci státuszát jelzik, azonban ez nincs kihatással a terület népességének csaknem felét alkotó, munkajövedelemmel nem rendelkező lakosok jövedelmi helyzetére. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya ennek

megfelelően 75%, ami a legmagasabb érték a szegregátumok között, a városi átlagtó pedig mintegy 15 százalékponttal magasabb. Ez, és az időskorúak magas aránya, arra utal, hogy igen sok háztartásban kizárólag nyugdíjasok élnek, akik szociális szempontból tekinthetők kiemelten veszélyeztetettnek.

A város lakásállományának 2%-a (30 db lakás) található a területen. A lakásállomány állapotát jól jelző, alacsony komfortfokozatú lakások aránya 43,3%, míg egész Nyírmadát tekintve ez az érték 29,6%, csak a 2. szegregátumban kedvezőtlenebb ez az arány.

A 2. szegregátum helyzetelemzése

Ez a szegregátum Nyírmada legnagyobb kiterjedésű és népességű szegregátuma. Összesen 1264 fő lakta 2001-ben, jelenleg pedig 1331 fő, azaz a város népességének több, mint negyede él a területen. A lakosság körösszetétele kedvező, hiszen magas a fiatalok aránya (28,4%), és kiegyensúlyozott a közép-és időskorúak aránya is.

Az iskolai végzettséget tekintve megállapítható, hogy magas a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya (68,45), azonban 3,1% a felsőfokú végzettségűek aránya is, ami alig marad el a városi átlagtól (4,3%). Az iskolázottság terén a többi szegregátumhoz viszonyítva viszonylag kedvező a helyzet, de ez inkább a felsőfokú végzettségűek jelenlétének köszönhető. A lakosság kétharmadát kitevő, legfeljebb általános iskolát végzett emberek munkaerőpiaci, és azzal párhuzamosan szociális helyzete, egyre romlik, így a segélyezés marad az egyetlen jövedelmi forrása a lakosság jelentős rétegeinek. Mindezt alátámasztja, hogy itt a legmagasabb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül: 81%, míg Nyírmada egészében 68,9%.

A szegregátumban nagyon alacsony a foglalkoztatottság szintje: az aktív korúak mindössze 17,6%-a foglalkoztatott, ami a legalacsonyabb érték a szegregátumok között. A foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya magas, 70,7% - ennél csak az 1. szegregátum mutatója kedvezőtlenebb. A munkanélküliség 40,3%-os szintje is jól jelzi a szociális helyzet tarthatatlanságát.

A lakásállomány állapotát jól jelzi, hogy itt a legmagasabb az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (46%) és a komfort nélküli, félkomfortos lakások aránya is (43,8%). A város lakásállományának negyedét kitevő lakásokra tehát fontos lenne egy komplex, a komfortfokozat emelését is lehetővé tevő, felújítási program megvalósítása.

A 3. szegregátum helyzetelemzése

Ez a terület Nyírmada második legnagyobb népességű szegregátuma, ahol a város lakosságának 12,5%-a, 564 fő élt 2001-ben, jelenleg pedig 734 a lakónépessége. Itt is jelentős volt a népességnövekedés, közel 30%-kal nőtt a népesség, ami a gyermekvállalásoknak és a terület lassú felértékelődése miatti beköltözéseknek köszönhető. A lakosság korszerkezete viszonylag kiegyensúlyozott: magas a fiatalok aránya (28,6%) de szembevetve, hogy itt a legmagasabb a 15-59 évesek (64,5%) és a legalacsonyabb az időskorúak aránya (6,9%) a városban.

Az iskolai végzettség szerint a többi szegregátumnál némileg rosszabb a helyzet, hiszen 73,1% a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya, míg a felsőfokú végzettségűek 0,4%-ot képviselnek a lakosságban.

A foglalkoztatottság tekintetében kedvező, hogy a városi átlagértéknél is alacsonyabb a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya: 57,5 % (Nyírmada 59,2%) és a foglalkoztatottak aránya az aktív korúakon belül is kedvezőbb, mint a szegregált területek többségéé: 22,4%.

A területen található 131 lakás közül 38,9% volt alacsony komfortfokozatú, míg 38,8% a komfort nélküli, félkomfortos lakások aránya, a lakáshelyzet tehát a többi szegregátumnál némileg kedvezőbbnek tekinthető.

A 4. szegregátum helyzetelemzése

Nyírmada második legkisebb szegregátumában 164 fő élt 2001-ben, jelenleg pedig 139 fő, azaz a város lakosságának 2,7%-a él ott. A népesség csekély mértékű fogyása főként a természetes fogyás következménye, hiszen a 2001-ben már általában több gyermekkel rendelkező családok a továbbiakban nem gyarapodtak újabb gyermekkel, azonban az közép-és időskorúak elhalálása miatt fogyni kezdett a népesség. Ez a legfiatalosabb korszerkezetű szegregátum: 33,% a 15 év alattiak aránya, de a 15-59 évesek és az időskorúak aránya is alacsonyabb, mint a városi átlag.

A korszerkezettel is összefüggően, ebben a szegregátumban a legkedvezőtlenebbek az iskolázottsági mutatók. A lakosság 83,3%-a legfeljebb általános iskolai végzettségű, míg felsőfokú végzettségű személy nem élt a területen.

A képzettségi mutatókból (is) következően a foglalkoztatottság is alacsony a lakosok között. A 2. szegregátum után itt volt a legkedvezőtlenebb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők és az aktív korú foglalkoztatottak aránya. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya ugyanakkor a városi átlag közelében volt: 61%, míg Nyírmada átlaga: 59,2%.

A terület 34 lakásának állapota szintén megfelelt a városi átlagnak, azaz kb. 1/3-uk volt alacsony komfortfokozatú. A komfort nélküli vagy félkomfortos és az egyszobás lakások aránya is itt volt legalacsonyabb, a többi szegregátummal összehasonlítva.

Szegregátum kialakulásához és fennmaradásához vezető okok

A szegregátumok kialakulását hosszú évek kedvezőtlen hatásai eredményezték. Hátterében feltehetően a város többi részéhez képesti olcsóbb telekárak álltak, mely terület magához vonzotta Nyírmada hátrányosabb helyzetű lakosait.

A szegregátumok területén a lakosság szám 2001 és 2008 között 2059 főről 2345 főre emelkedett, a lakóingatlanok száma pedig 558-ról 691 darabra. Az önkormányzatnak nem állnak birtokában olyan információk, melyek alapján egyértelműen meg lehetne mondani, hogy a létszám növekedés hátterében inkább a beköltözések, vagy a kedvező gyermekvállalási kedv áll. Az önkormányzati becslések alapján ezen a területen a roma lakosság aránya meghaladja a 30%-ot, így feltételezhető, hogy a sokgyermekes családok jelenléte, a felnövő generáció lakóingatlan építése és nem a beköltözések állnak a háttérben. A beköltözések inkább csak lokálisan, a kedvező elhelyezkedésű 1. szegregátumban voltak jellemzőek.

A városon belüli fejlesztési folyamatoknak nem volt szegregációt erősítő hatása, hiszen például az általános iskola felújítása, a Kálvin tér felújítása vagy a legutóbb elkezdődött Mocorgó Gyerekház, illetve a Polgármesteri Hivatal szervezetfejlesztése mind hozzájárult az esélyegyenlőség biztosításához, és ezáltal a szegregáció csökkentéséhez.

Demográfiai és szociális helyzet

A szegregátumok **össznépessége** 2001-ben 2059 fő volt, mely a település lakosságának 44,6%-a. Az önkormányzat adatai alapján jelenleg 2345 fő él ezeken a területeken, mely a teljes városi lakosság 46,2%-a. Tehát a szegregátumok területén élők száma közel 10 év leforgása tovább nőtt. A városrészekben és a városon belüli arányuk is növekedett.

A becslések alapján a körülhatárolt területen a roma lakosok aránya a város egészére vetített érték körülbelül kétszerese.

A szegregátumok lakónépességének **korszerkezetében** a 14 év alatti korosztály aránya 24,5%, mely a városi átlagot kis mértékben meghaladja, hasonlóan a 60 évnél idősebbek arányához, amely 19,2%. A területen tehát a város egészére is jellemző fiatalosabb jellegű korszerkezet jellemző. Az utóbbi években a korszerkezetben tovább növekedett a fiatal és

aktív korúak aránya, melyben háttérben az időközben felnövekvő fiatal generáció és az alacsony státuszú lakosság gyermekvállalási hajlandósága állhat.

A lakosok **iskolai végzettségét** tekintve jelentős elmaradás figyelhető meg a városi átlaghoz képest. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 72%, mely a város átlag közel másfélszerese. Felsőfokú végzettséggel a szegregátumok lakosságának 1%-a, azaz 20 fő rendelkezik. Ez a mutató a városi átlagtól messze elmarad, csupán ötöde annak.

A szegregátumokban élők **foglalkoztatási helyzetét** legjobban a foglalkoztatottak aránya (15-64 éves népességen belül) mutatja. A mindössze 21,4%-os foglalkoztatási arány több mint 24 százalékponttal marad el a városi átlagtól. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 66,1%, azaz háromból két háztartás kenyérkereső nélküli. Tovább súlyosítja a helyzetet, hogy az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 68,6%.

A szegregátumokban élők **munkaerő-piaci helyzetének** nehézségét mutatja, hogy munkanélküliek aránya 38,3%, míg a tartós munkanélküliek aránya 20%. Ilyen magas munkanélküliségi érték kialakulásához jelentős mértékben hozzájárult a már korábban említett alacsony képzettségi, illetve foglalkoztatottsági szint is. Az alacsony gazdasági aktivitás a társadalom jövedelmi helyzetét is jelentősen befolyásolja.

A lakosok **jövedelmi viszonyait** az alábbi mutatók tükrözik: a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 75,6% (az itt élők háromnegyede), míg a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 61%. A rendkívül rossz foglalkoztatási helyzet a segélyezésre is kihat: azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt meghaladja a 33,6%-ot. A **segélyezési** mutatók a definíció szerinti, szegregátum „minősítéshez” szükséges városi átlag kétszeresét két szegregátum esetben érik el, a rendszeres szociális segély esetében. A többi esetben azért nincs ilyen drasztikus különbség a szegregátumok és a városi átlagértékek között, mert az egész városban magas a segélyezett száma, így a városi átlag eleve magas (pl. LFT esetében 35,6%).

Lakáskörülmények

A szegregátumokban egy telken általában egy családi ház található, melyek kb. 10-15%-a tekinthető kifejezetten rossz állapotúnak vagy lakatlannak. A kijelölt területek nem tekinthetőek zsúfoltnak, a hagyományos falusias hangulatot tükrözik.

A népszámlálás idején 558 lakást regisztráltak a szegregátumokban, amelynek 40%-a (224 db) alacsony komfortfokozatú volt. Az egy lakásra jutó személyek száma (3,7 fő) magasabb a városi átlagnál (3,1 fő). Problémát jelent, hogy a lakások 9,3%-a (52 db) mindössze egyetlen szobával rendelkezik. Az önkormányzati adatok alapján jelenleg ezeken a területeken 691 lakás áll, azaz nőtt az ingatlanok száma. Ettől függetlenül az egy lakásra jutó személyek száma (3,4 fő, míg 2001-ben 3,7 fő) ugyan csökkent, de továbbra is meghaladja a városi átlagot (3,04 fő).

A városnak ezekben a részeiben is kiépített az ivóvíz-, a gáz- és szennyvízcsatorna-hálózat, illetve a közvilágítás. A közlekedési infrastruktúra esetében a szegregátumok területén egyedül a Sugár út nem rendelkezik szilárd útburkolattal, de erre is több alkalommal nyújtott már be pályázatot a település, eddig sikertelenül. Ezen jellemzőknek köszönhetően a közszolgáltatásokhoz minden itt és a város más részében lakó egyenlő esélyekkel fér hozzá. A járdák kiépítettsége hiányos, amely azonban a város többi részén is hasonlóan jellemző.

18. táblázat: A szegregátumokban fennálló problémák

1. Lakókörményeket érintő problémák		
Infrastrukturális hiányosságok	Egészségre káros problémák a lakóépületekben	Lakóépületek méretbeli problémái, egyéb hiányosságai
Vízvezeték-hálózatra való rákapcsolódás az átlagnál alacsonyabb	Penészedés	Lakások állagbeli problémái
Elektromos-hálózatra való rákapcsolódás az átlagnál alacsonyabb	Vizesedés	Lakások kis mérete
Gázvezeték-hálózatra való rákapcsolódás az átlagnál alacsonyabb	Rágcsálók jelenléte	Fürdőszoba hiánya
Szennyvízcsatorna-hálózatra való rákapcsolódás az átlagnál alacsonyabb		Szervezett szemétszállításban való bekapcsolódás alacsony aránya
2. Oktatást / képzést érintő problémák		
Magas a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya		
Az otthoni tanulás feltételei az átlagosnál kedvezőtlenebbek		
Továbbtanulási motiváció (pl. családon belüli közép vagy felsőfokú végzettségű személy) alacsony szintű		
3. Foglalkoztatást érintő problémák		
Többgenerációs munkanélküliség családon belül		
Alacsony képzettségből adódóan nehézkes elhelyezkedés		

Forrás: Saját szerkesztés

Közszolgáltatások elérhetősége

Nyírmadán a közszolgáltatások többségét a településközpontban vehetik igénybe a lakosok. A településen – méretéből adódóan is – a legtöbb közintézmény egy helyszínen működik, ideértve a szegregátumokban élő hátrányos helyzetű népeiséget fokozottan érintő szociális intézményeket is, e téren tehát nem áll fenn a szegregálódás veszélye.

Nyírmadán a **szociális ellátást** a társulásos formában működő Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekjóléti Társulás látja el. Mind a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokat, mind a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokat helyi rendelet szabályozza, ily módon minden rászorult Nyírmadai lakos számára biztosítja a támogatást az önkormányzat.

A szociális ellátások terén nagy előrelépést jelent, hogy a település sikerrel pályázott „TÁMOP 5.2.2-08/2 A korai beavatkozást középpontba helyező Biztos Kezdet programok elterjesztése országos szinten, kiemelt figyelemmel a leghátrányosabb helyzetű térségekre” című pályázati konstrukcióra. A „Mocorgó Gyerekház létrehozása Nyírmadán a Biztos Kezdet Program keretében” elnevezésű projekt segítségével 40, 0-5 éves gyermek számára 42 hónapon át nyílik lehetőség a napközben elhelyezésre és remélhetőleg ezáltal a szülők tehermentesítésére vagy akár rész munkaidős munkavállalásra. A **Mocorgó Gyerekházban** a település 0-5 éves korú gyerekei és családjai számára intézményi keretek között valósul meg a széleskörű gyermekvédelem és ellátás, új módszerek alkalmazásával. A program segítségével korábban alkalmazott esetkezelésről a primer-prevencióra helyeződik a hangsúly, ezáltal a szekunder és terciér prevenció hatékonyságának növelése is megvalósul,

értve ezalatt az utókövetés- utógondozás következtében a visszaesés és a tünetvándorlás-tünetváltás csökkenő arányát.

Az oktatásnak, **oktatáspolitikának** kulcsszerepe van a szegregátumokban élő népesség hátrányos helyzetének leküzdésében különösen a fiatalabb generációk esetében.

A város óvodájában és általános iskolájában teljes mértékben integrált oktatás és nevelés folyik.

A Nyírmadai **óvoda** 1950 óta működik a településen, tevékenysége nem terjed ki a környező községekre. A nyírmadai Napsugár Óvodában mind a férőhelyek, mind a beíratott gyermekek száma folyamatos növekedést mutat. 2001-ben a 150 férőhelyre 186 gyermeket, majd 195 gyermeket írtattak az óvodába. A növekvő gyermek létszám maga után vont az óvoda férőhelyeinek folyamatos bővítését. Az összes férőhely száma 250, de a magas jelentkezési arány miatt az elmúlt 3 évben az önkormányzat folyamatosan kérte és megkapta az engedélyt arra, hogy 30 fős maximális csoportlétszámmal, azaz 270 fő kapacitással működtesse az intézményt. Az óvoda kihasználtsága jelenleg 96%, körüli, amely az évközben beiratkozások – 3 éves kort elérők esetén – várhatóan növekszik. Ha a kapacitáskihasználtságot a tervezett férőhelyekre vetítve vesszük figyelembe, akkor az intézmény kihasználtsága az elmúlt évek tekintetében meghaladja a 100%-ot.

A foglalkoztatottak száma 27 fő, az óvónők mindegyike szakképzett, munkájukat heti rendszerességgel logopédus és pszichológus segíti. Az óvodában nagyon magas – több, mint 80%-os – a hátrányos helyzetű gyermekek aránya, hiszen a 2008-es adatok szerint az akkor beíratott 246 főből 209 volt hátrányos helyzetű, közülük 125 gyermek pedig halmozottan hátrányos helyzetű. Ezért az *óvoda helyi nevelési programja cigány kisebbségi programmal és a halmozottan hátrányos helyzetű felzárkóztató programmal egészül ki*. Az önkormányzat az elmúlt években mindig igényelte vette a fejlesztő programra elérhető integrációs támogatást. A 2009-2010-es tanév első felében 3,4mFt támogatással valósulhatott meg ez a szakmai program, a pedagógusok illetménykiegészítésére pedig közel 2,4Ft támogatást tudott lehívni a település. A Napsugár Óvoda a nevelési munkák mellett részt vesz a település közművelődési programjainak és közösségépítő rendezvényeinek szervezésében is.

Az intézményben évről-évre nő a hátrányos helyzetű, illetve a veszélyeztetett gyermekek száma. Problémák esetén, - a be nem íratott hátrányos helyzetű gyermekek, vagy ha hosszabb ideig nem látogatja az óvodát a gyermek minden jelzés, bejelentés nélkül, - az óvoda gyermekvédelmi felelőse és az óvoda vezetője családlátogatásra megy, így közvetlenül is próbál segítséget nyújtani a családok számára.

A csoportbeosztás kialakításakor hatványozottan veszik figyelembe a szegregáció megelőzésének szempontját is – természetesen a szabad óvoda-választás keretei között.

Az óvodai kapacitáshiány kezelése érdekében az önkormányzat rövid távú célként tűzte ki az óvoda bővítését és a megfelelő ellátás biztosítása érdekében a konyha helyben történő kialakítást is. A beruházáshoz a település közösségi forrásokat is igyekszik bevonni, a bővítést pályázati támogatással megvalósítani.

Az óvoda a jelenlegi keretek között csak a 3. életévüket betöltött gyerekeket tudja fogadni. A fiatalabb gyermekek napközbeni elhelyezése, oktatása, fejlesztése biztosítása érdekében az Önkormányzat egy gyerekház létrehozását kezdeményezte, melyre sikerrel pályázott. A projekt eredményeként 2010-től fogadja a 0-5 éves korosztályt a Mocorgó Gyerekház

A nyírmadai iskolát a református egyház alapította a XVI. században. A jelenlegi Patay István Általános Iskola 1946-ban alakult. Az intézmény három épületben látja el az **alapfokú oktatási** feladatait. Az intézményi férőhelyek száma 640 fő, az egy osztályra jutó átlagléttség 24,5 fő, az intézmény kihasználtsága a jelenlegi létszámot tekintve 90,9%-os. Az általános iskolában jelenleg 79 fő áll alkalmazásban, az általános iskola vezetősége

továbbképzések szervezésével igyekszik a tanítás szakmai színvonalát és a hátrányos helyzetű gyerekek oktatási hatékonyságát növelni. Az iskolában szintén magas, de az óvodánál némileg alacsonyabb, a hátrányos helyzetű tanulók száma. 2008-as adatok szerint az 588 tanulóból 334 tanuló volt hátrányos helyzetű, 201 gyermek pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A jelenlegi 599 tanulóból 267 a halmozottan hátrányos gyermekek aránya, számuk folyamatosan növekszik. A sajátos nevelési igényű, enyhén értelmi fogyatékos tanulók száma 18 volt 2008-ban, az ő oktatásuk teljes mértékben integrált csoportokban folyik. Nyírmada Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 58/2008. (VII.31). sz. határozatával elfogadta a **Nyírmada Nagyközség Önkormányzat Esélyegyenlőségi Tervét**, mely rögzíti a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) és a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek jogainak és esélyegyenlőségeinek kereteit. A Képviselő-testület kifejezett figyelmet fordít arra, hogy az oktatás területén ne legyen szegregáció, és megvalósuljon a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű gyermekek társadalmi integrációja. Ennek érdekében például szakmai programok keretében kiemelt hangsúlyt fektetnek az integrált oktatási formák elterjesztésére, valamint a pedagógusok speciális képzéseken való részvételére.

Az iskola alaptevékenysége a következőkre terjed ki: alapfokú oktatás, nappali rendszerű általános iskolai nevelés-oktatás, valamint sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása, ezen belül enyhe értelmi fogyatékos, valamint érzékszervi fogyatékos-nagyothalló tanulók nevelése, oktatása. Az általános iskola tevékenységébe tartozik ezen felül a nemzetiségi, etnikai, cigány kisebbségi oktatás; hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség kibontakoztató oktatása, fejlesztése.

Az létesítményben működik iskolaotthonos oktatás (1-4. évfolyamon); napközis tevékenység, tanulószobai tevékenység; óvodai/iskolai intézményi közétkeztetés; könyvtári tevékenység; felnőtt munkahelyi étkeztetés. Az intézmény helyet biztosít a Beregi Alapítványi Gimnázium Szakközépiskola és Szakiskola számára, kihelyezett **felnőttoktatási képzések** megtartására. A község fiatal illetve idősebb sportkedvelői pedig használhatják a tornatermet minden hétköznap, oktatás után 18.00-20.00-ig.

A tanulólétszám alakulására jellemző, hogy az elmúlt 5 évben a gyermekek száma, illetve ezen belül a cigány kisebbség aránya is fokozatosan emelkedett. A tanulólétszám várhatóan a jövőben is növekedni fog. Az elemzések szerint, a tanulók létszáma a 2012/2013-as tanévre eléri a 616 főt. A gyermeklétszám növekedése a jövőben szükségszerűen maga után vonja majd a pedagógus-szám növelését is.

A város nagy gondot fordít a hátrányos helyzetűek továbbtanulásának támogatására, amit nem csak az iskolákban folyó oktatás és nevelés során, illetve a különböző programok, képzések révén érvényesít, hanem a továbbtanulás anyagi vonzatának egy részét is átvállalja. Ezzel összhangban a Nyírmadai önkormányzat is csatlakozott a Bursa Hungarica Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez.

A Nyírmada Nagyközség Önkormányzata 2008-ban készítette el a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervet, melynek legfőbb célja a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése.

A helyi **képzési-, foglalkoztatási politika** terén a regionális munkaügyi központ folyamatosan tájékoztatást nyújt az aktuális képző, átképző és továbbképző programokról, melyek elsősorban az átmeneti vagy tartós elhelyezkedési gondokkal küzdő álláskereső, pályakezdők számára szólnak. Az önkormányzat közcélú foglalkoztatás keretében is hozzájárul a lakosság foglalkoztatási helyzetének javulásához.

A Nyírmadán működő intézmények **együttműködési rendszere** hatékony és többrétű. A Polgármesteri Hivatal Igazgatási csoportja folyamatos kapcsolatban áll az területileg illetékes Gyámhivatallal, az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Vásárosnaményi

Kirendeltségével, mely az aktuális képzési, átképzési, továbbképzési lehetőségekről nyújt tájékoztatást.

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke folyamatosan részt vesz a képviselőtestület ülésein. A CKÖ és Nyírmada Város Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött. A CKÖ elnöke rendszeres egyeztetéseket folytat a polgármesterrel, illetve a Munkaügyi Központ vezetőjével. A legnagyobb mértékű összefogás és együttműködés a közmunkaprogramok esetében figyelhető meg, hiszen a CKÖ-nek javaslattevési joga van. Emellett jó kapcsolat jellemzi az óvodával és az általános iskolával való együttműködést is.

20. táblázat: A szegregátumok jellemzői Nyírmadán

Adat	Város egésze	1. Belváros	2. Nyugati kertváros	3. Keleti kertváros	4. Ipari, ker., log. zóna (kültér-i lakórészekkel)	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum	4. szegregátum
1. Lakónépesség száma (fő)	4 615	657	1 100	2 825	33	67	1 264	564	164
2. Lakónépészen belül a 0-14 évesek aránya	22,7	20,2	26,7	21,7	27,3	7,5	28,4	28,6	33,5
3. Lakónépészen belül a 15-59 évesek aránya	60,9	63,2	61,5	60,3	54,5	44,8	57,6	64,5	58,5
4. Lakónépészen belül 60-x évesek aránya	16,4	16,6	11,8	18,1	18,2	47,8	14,0	6,9	7,9
5. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktívkorúakon (15-59 évesek) belül	51,8	31,6	66,3	50,9	66,7	63,3	68,4	73,1	83,3
6. Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	4,3	13,4	1,8	3,0	9,5	0,0	3,1	0,4	0,0
7. Lakásállomány	1 490	233	297	946	14	30	363	131	34
8. Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	29,6	20,6	35,0	29,2	92,9	43,3	46,0	38,9	32,4
9. Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya	68,9	59,8	73,7	69,1	77,8	66,7	81,0	76,7	78,1
10. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktívkorúakon belül	43,6	26,3	54,7	43,3	61,1	50,0	63,1	61,0	69,8

Forrás: KSH 2001 Népszámlálás

19. táblázat: A szegregátumok segélyezési mutatói

Az IVS-ben azonosított városrészek és a szegregátum neve	Lakónépesség száma (jelenlegi népességnyilvántartási adatok alapján)	Lakások száma (jelenlegi népességnyilvántartási adatok alapján)	LFT ⁷ -ben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva	Romák aránya a lakónépességben belül ⁸
1. Belváros	771	289	23,2	8,7	16,7	n.a.
2. Nyugati kertváros	1188	311	49,2	18,7	50,7	n.a.
3. Keleti kertváros	3062	1061	35,3	9,4	12,6	n.a.
4. Ipari, keresked., logisztikai zóna	58	7	-	-	-	n.a.
1. szegregátum	141	53	26,4	26,4	42,5	n.a.
2. szegregátum	1331	413	35,4	23,8	29	n.a.
3. szegregátum	734	185	56,2	18,9	29,7	n.a.
4. szegregátum	139	40	60	18,7	33,1	n.a.
Város egészére vetített mutató ⁹	5079	1668	35,6	11,4	22	n.a.
Város egészére az adott segélytípus száma			594	578	1117	

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata

⁷ LFT-be beletartozik a normatív, helyi és adósságkezelési LFT egyaránt.

⁸ Nem kötelező, amennyiben a városnak rendelkezésre áll ilyen jellegű adat (pl. felmérésekből, CKÖ becslése stb.)

⁹ Az adott segélyezés típus aránya a város összes lakásszámához viszonyítva

20. táblázat A szegregátumok szociális helyzetének mutatói

Szegregátum Mutató megnevezése (%)	1.	2.	3.	4.
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	70,0	48,2	70,6	85,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	83,6	81,6	68,3	73,8
Munkanélküliek aránya az akcióterületen belül (munkanélküliségi ráta)	9,1	40,3	52,5	51,2
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya (Számítás: tartós munkanélküliek szám/munkanélküliek + foglalkoztatottak száma)	9,1	18,5	29,1	23,3
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	33,3	33,7	30,8	36,5
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	41,4	43,8	38,8	32,4
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	17,2	7,1	7,0	5,9

Forrás: KSH, Népszámlálás 2001.

21. táblázat Nyírmada segélyezési adatai

Segély, támogatás megnevezése		Mérték- egység	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Rendszeres szociális segély	részesítettek átlagos száma	fő	349	332	367	394	424	416	543	534
Ebből foglalkoztatásban részt vettek száma		fő	30	73	129	26	24	93	151	96
Közcélnél foglalkoztatásban részt vettek száma		fő	313	132	401	92	383	63	64	69
Lakásfenntartási támogatás (pénzbeni és természetbeni)	eseteinek száma	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	részesítettek átlagos száma	fő	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	730	720	666	586
Átmeneti segélyezés (pénzbeni és természetbeni)	eseteinek száma	fő	321	277	334	292	280	318	256	193
	részesítettek átlagos száma	fő	385	329	409	336	322	407	285	215
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (pénzbeni és természetbeni)	eseteinek száma	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	részesítettek átlagos száma	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata

24. táblázat: Az óvodai és általános iskolai közoktatás integráltsága

OM azonosító	Intézmény neve	Tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint											
		Gyermek-, tanulólétszám az intézményben			Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Összesen	HH / HHH	SNI	Összesen	HH / HHH	SNI	Összesen	HH / HHH	SNI	Összesen	HH / HHH	
033351	Napsugár Óvoda	246	209/125										
033624	Patay István Általános Iskola	588	468/201	18	558	468/201	18	-	-	-	-	-	-

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata

22. táblázat: A település infrastruktúrája

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem találhatóak	A városrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
Vezetékes víz		
Áram		
Közvilágítás		
Szennyvíz-csatorna		
Gáz		
Pormentes út	Sugár út	Belváros, Keleti városrész
Összesen a városban nyilvántartott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	326	

Forrás: Nyírmada Város Önkormányzata

5.2 Tervezett fejlesztések és egyes ágazati politikák szegregációs hatásának felmérése

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában középtávon tervezett fejlesztések döntő többsége a Belvárosban kerülhet megvalósításra, mert itt állnak rendelkezésre önkormányzati tulajdonú ingatlanok. A Belváros esetében az átalakításra és felújításra kerülő közszolgáltató, közösségi funkciót betöltő intézmények, úgymint Könyvtár, Művelődési Ház, Városháza, Piac, Általános Iskola, Mocorgó Gyerekház, egészségügyi létesítmények a város valamennyi lakosa számára kedvező hatást gyakorol, és nem jár szegregációt erősítő hatással.

Az infrastruktúra fejlesztése mellett a város kiemelt figyelmet szentel az oktatás és az egészségügyi ellátás minőségének javítására, illetve munkahely teremtő és életmód programok megvalósítására. Ezen programok kifejezett célja, hogy a hátrányos helyzetű emberek életminősége is javuljon, nagyobb eséllyel legyenek képesek helyzetük javítására és gyermekeik számára kedvezőbb háttér biztosítására.

6 Stratégia

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia célhierarchiája maximálisan épít a város meglévő fejlesztési és egyéb stratégiai dokumentumaira, amelyek közül a legjelentősebbek:

- Nyírmada Város Gazdasági Programja 2007-2010 (2007.),
- Településrendezési terv (2000.)

Mindez jelzi, hogy a város kiforrott, szakmailag megalapozott és társadalmilag elfogadott célrendszerrel rendelkezik, ezért az IVS-nek nem célja egy teljesen új stratégia létrehozása, sokkal inkább egyfajta szintézis, amely során a jelenlegi állapotnak és a jövőben várható folyamatoknak megfelelően formáljuk, pontosítjuk a korábbi, de még hatályban lévő célkitűzéseket.

A városfejlesztés stratégiai dokumentumai elvárt eredményként azt jelölik ki, hogy a mikrotérségi központ funkciót betöltő Nyírmada térségi szervező képessége növekedjen, korszerű feltételek között működő kulturális-, egészségügyi-, és közszolgáltatások váljanak elérhetővé a mikrotérségi és egyéb környező települések lakossága számára. A város kedvező feltételeket kíván kínálni mind a gazdasági szereplők működési környezete, mind pedig a lakosság életminősége tekintetében.

6.1 A város jövőképe

A Baktalórántházai kistérségben mikrotérségi központként funkcionáló Nyírmada reális jövőképek kialakításakor számos külső tényező figyelembe vételére került sor, melyek alapvetően meghatározzák a város átfogó fejlődésének irányvonalait és korlátait:

- a korábbi meghatározó feldolgozóipari hagyományok és annak kiépített infrastruktúrája;
- a város kedvező földrajzi elhelyezkedése és előnyös térszerkezeti adottságai;
- mikrotérségi szerepkör a kistérségen belül;
- a lakosság általános és speciális szükségletei, elvárásai a településsel, a közszolgáltatásokkal és a városi funkciókkal szemben;
- a fejlesztések megvalósításához rendelkezésre álló támogatási források és a mellé rendelendő önerő mértéke.

Ezeket a tényezőket, valamint a jelenlegi és jövőbeni várható trendeket figyelembe véve összefoglalóan a következőképpen fogalmazható meg Nyírmada jövőképe:

„A mikrotérségi szerepkörrel rendelkező Nyírmada kihasználja a várossá válásából is adódó fokozatosan felértékelődő térszervező helyzetét. A fejlődés hatására kialakuló esztétikus és egészséges környezet, a biztonságos társadalmi háttér és megélhetési viszonyok, a fejlett egészségügyi-, kereskedelmi- és közszolgáltatások a minőségi élet alapját jelentik a város és térsége lakosai számára.”

6.2 Fejlesztési célok a városra és a városrészekre

6.2.1 Átfogó cél

Nyírmada jövőképe, valamint a város előtt álló kihívások alapján kijelölhetők a település gazdasági-társadalmi fejlesztéseinek stratégiai céljai, a hozzájuk tartozó részcélok és a prioritások. Nyírmada hosszú távú, átfogó célkitűzése, amellyel a kitűzött jövőkép megvalósulását el kívánja érni a következő:

„Nyírmada saját értékeinek erősítésével és hangsúlyozásával, a körülvevő hazai és határmenti térséggel összehangoltan, kölcsönös előnyökön alapuló fejlesztések hatására növeli a versenyképességét, modern kisvárosi lakókörnyezete, valamint fejlett köz- és közösségi, szociális és munkaerő-piaci szolgáltatásai biztosítják a lakosság életminőségének javulását.”

Az általános cél tehát az, hogy

- a lakosság életminősége és életfeltételei javuljanak;
- a város tartósan segíteni tudja a gazdasági szereplőket versenyképességük javításában;
- a város fenntartható fejlődési pályára álljon;
- a kohézió erősödjön, és a partnerség fejlődjön.

A fejlesztéseknek azt kell szolgálniuk, hogy Nyírmada élhető kisvárossá fejlődjön, ahol a növekvő számú lakosság települési komfort érzete magas, és emelkedik a helyi kötődésük szintje is. A vonzó feltételek, a megfelelően képzett munkaerő, valamint az infrastruktúrával jól ellátott ipari terület jelentette gazdasági lehetőségeket szintén a város fejlődési érdekeit figyelembe véve kell hasznosítani.

A fejlesztésekkel párhuzamosan különös figyelmet kell fordítani arra, hogy javuljon a város külső és belső image-a, és ismertsége.

6.2.2 Középtávú tematikus célok

Az átfogó cél megfogalmazását követően azonosíthatóak az integrált városfejlesztés középtávú tematikus céljai. Az egyes tematikus célok a város különböző területein eltérő prioritást képviselnek. A célok közötti szinergikus kapcsolatok révén a célok elérésének hatásai egymást erősítő, kiegészítő, társadalmi-gazdasági dinamizáló hatást fejtenek ki a település életében.

A középtávú tematikus célok a következők:

- A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés);
- B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása);
- C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása;
- D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése;
- E. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása;

- F. A magas szintű kultúra, hagyományörzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása;
- G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése;
- H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása;
- I. A város külső elérhetőségének fejlesztése;

A következőkben a középtávú tematikus célkitűzések kerülnek részletezésre. A célok mellett meghatározásra kerülnek az elérésüket szolgáló legfontosabb fejlesztési elképzelések, valamint a várható eredmények, hatások is.

A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés)

Nyírmada gazdaságföldrajzi adottságai jelentősen javulni fognak az M3 autópálya megépítésével. Ezt, illetve a határ közelségét kihasználva hosszú távon a termeléshez és szolgáltatási tevékenységhez szükséges vállalkozói infrastruktúra és innovatív környezet megteremtése a cél. Az elkövetkező években, a schengeni határvonal megváltozása miatt a város ipari, kereskedelmi területei reális alternatívát kínálhat a térségbe érkező multinacionális kereskedelmi cégek képviselőinek, ügynökségeinek. A befektetés-ösztönzés egyik eszközének tartott üzleti-szolgáltatási infrastruktúra fejlesztése mellett kiemelt jelentőségű a szolgáltatási háttér megteremtése is.

A gazdaságfejlesztés célja tehát a befektetői, beruházási aktivitás ösztönzése, az ipari és mezőgazdasági vállalkozások innovatív tevékenységének, új vállalkozások létrejöttének, a meglévő tőkeszegény kis- és középvállalkozások fejlesztésének és a terület tőkevonzó képességének elősegítése.

A vállalkozási környezet javítása többért:

Elsősorban a hazai és a nemzetközi vállalkozások számára vonzó befektetői környezet kialakítására van szükség, melynek első lépése a város üzleti infrastrukturális feltételeinek fejlesztése, az infokommunikációs szolgáltatások, telephely kialakítások támogatása. Ez lehetővé teszi a már meglévő kis- és középvállalkozások megerősödését is.

Az infrastrukturális feltételek javítása és újak kialakítása mellett cél egy olyan vállalkozói információs szolgálat létrehozása, amely jelentősen megkönnyíti és egyszerűsíti a helyi vállalkozások adminisztrációját és támogatja őket az üzletvitelben, piacszerzésben és a tőkebevonási lehetőségek feltárásában.

Mivel Nyírmada életében a gazdaságon belül jelentős szerepet tölt be a mezőgazdaság, így szükséges egyrészt a korszerű, környezetbarát, a helyi adottságokra épülő biogazdálkodási formák elterjesztése. A fenntartható fejlődés elvét figyelembe véve kell megteremteni a természet és a gazdaság összhangját, támogatni kell a gazdálkodók szövetkezési formáit érdekérvényesítő képességük és piaci versenyképességük javítása, és a termelő kapacitások jobb kihasználása érdekében.

Szintén fontos a városban hagyományosan jelen lévő mezőgazdasági feldolgozóipari tevékenységek piaci igények alapján történő fejlesztésének ösztönzése, a nagyobb hozzáadott értéket előállító tevékenységek támogatása. Elengedhetetlen a régi, elavult technológiák cseréje, korszerű, energiatakarékos gépek, berendezések és tároló kapacitások üzembe helyezése, amelyek hatékonyabbá, termelékenyebbé és nagyobb bevételt termelővé teszik a vállalkozásokat. Cél a helyben termelt javak minél szélesebb

körének és mennyiségének helyben történő feldolgozása, a minél magasabb feldolgozottsági fok elérése, melynek révén növelhető a megmaradó jövedelemtömeg.

Mindezek eredményeként:

- Munkahelyteremtő beruházások valósulnak meg,
- Megerősödik a helyi vállalkozói szféra,
- Vonzó vállalkozási környezet jön létre, ezáltal megnő a város tőkevonzó képessége,
- Pozitív demográfiai folyamatok indulnak el (pl. a képzett és vásárlóképes fiatal lakosság helyben maradása, helyi társadalom kedvezőbb korösszetétele).

B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása)

A lakosság egészségi és szociális állapotának javításához a helyben biztosítható tárgyi és intézményi feltételek, az egészségügyi és szociális szolgáltatások színvonala és a lakosság különböző csoportjai számára az egyenlő mértékű hozzáférés biztosítása teremti meg az életkilátások javulását.

A lakosság jobb egészségi állapotának elérésében kiemelt jelentőséggel bírnak a preventív tevékenységek, vagyis a szűrések, az egészséges életmód és táplálkozás terjesztése, valamint a lelki egészségvédelem – különös tekintettel a szív- és érrendszeri megbetegedések vonatkozásában. Kiemelten fontos a szűrővizsgálatokon való részvételi arány emelése, különösen a középkorú, illetve a szegregált környezetben élő lakosság körében. Az egészségfejlesztési nevelő tevékenység beépülése a közoktatási programokba is jelentősen hozzájárulhat az egészségtudatosság erősödéséhez.

Az egészségügyi ellátórendszer hatékonyságának növelése érdekében fontos az egészségügyi intézmények infrastrukturális és tárgyi feltételeinek biztosítása, mely hatására emelkedik az ellátás színvonala is.

A szociális szolgáltatások és ellátórendszer esetében fontos kihívás és célkitűzés a város számára, hogy minden rászoruló lakója számára legyenek elérhetőek azok a jogszabályokban rögzített ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és minőségi ellátást biztosítsanak. A szolgáltatásoknak köszönhetően javulhatnak a hátrányos helyzetűek felzárkóztatási esélyei és életkilátásai.

A szociális biztonság megteremtéséhez szükségesek a következő fejlesztések:

- A különböző csoportok – nők, munkanélküliek, nagycsaládosok, csökkent munkaképességűek, fogyatékkal élők, kisebbségek, szegregáltak környezetben élők, illetve a halmozottan hátrányos helyzetűek igényeinek figyelembevételével;
- A meglévő ellátások fejlesztése a dolgozók szakmai felkészültségének és igényességének növelésével;
- Az egyes ellátási típusok és szolgáltatások egymásra építése, egymás melletti működése, hálózatba szerveződése a különböző problémák, esetek komplex kezelése érdekében;
- A hátrányos helyzetűek munkaerőpiacra való beilleszkedésének támogatása, foglalkoztatási lehetőségek feltárása, koordinálása és tartós bővítése;
- A család és gyermekvédelmi tevékenységek javítása;
- Új szegénytelepek kialakulásának és a szegregátumok növekedésének megakadályozása, hosszútávon az érintett városrészben közösségi terek kialakítása;
- A szociális ellátórendszer intézményeinek és egyéb ellátásoknak a fejlesztése;

- A hátrányos helyzetű csoportok elfogadottságának erősítése, toleranciaprogramok megvalósítása.

Mindezek eredményeként egyrészt a lakosság fizikai és mentális egészségi állapotának javulása várható, amellyel párhuzamosan a társadalmi problémák mérséklődése és a népesség gazdasági aktivitásának emelkedése is valószínűsíthető. Javulhat a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, azonosíthatóvá és elérhetővé válik a legrászorultabb, legveszélyeztetettebb társadalmi réteg, előtérbe kerül a saját környezetben történő gondozás, összességében pedig mérsékelhető a társadalmi kirekesztődés kockázata.

C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása

Az 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról valamennyi települési önkormányzat számára törvényileg előírja és szabályozza a feladat és hatásköröket. A törvény értelmében a települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen:

- a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természeti környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, a köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása;
- gondoskodás a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól;
- közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában;
- az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás;
- a közösségi tér biztosítása;
- közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása;
- a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének a biztosítása;
- az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.

A törvény lehetőséget biztosít a települési önkormányzatok számára, hogy a fent felsorolt feladatok közül maga határozza meg, hogy melyiket milyen mértékben és módon kívánja ellátni.

Nyírmada Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít arra, hogy ellátandó közszolgáltatási feladatait magas színvonalon, a város lakosságának megelégedésére hajtsa végre. Ennek érdekében többek között az alábbi tevékenységek, fejlesztések megvalósítására törekszik:

- oktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése;
- munkaerő-piaci igényekhez igazodó átképzési formák kialakítása;
- pedagógiai módszertani fejlesztések – minőségirányítási rendszerek kiépítése, tehetséggondozás erősítése, pedagógiai szakszolgálat ellátórendszerének szakmai fejlesztése;
- polgármesteri hivatal szervezetfejlesztése
- kulturális intézmények, létesítmények fejlesztése;
- ivóvíz hálózat alpinfrastruktúrájának korszerűsítése;
- belterületi vízrendezés megoldása;
- a kiépült csatorna-hálózat fenntartható működtetése;
- helyi közutak, közterek fenntartása, megóvása;
- intézmények energiatakarékos üzemeltetése, megújuló energiaforrások használata.

A tervezett fejlesztések eredményeként megvalósul a közszolgáltatások teljes körének minőségi fejlesztése, mely egyrészt pozitív hatást vált ki a lakosok önkormányzattal szembeni hozzáállását és elvárásait tekintve, másrészt a minőségi életvitel alapjait teremti meg.

A feladatok ellátása során a városvezetés kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a közszolgáltató rendszer, valamint a tervezett fejlesztések fenntartható üzemeltetése is biztosított legyen. Ez egyaránt jelenti a humánerőforrás fejlesztés és gazdálkodás tudatos megvalósítását, valamint a működéshez szükséges erőforrások racionális biztosítását. Ez utóbbi jegyében a közszolgáltatások energia szükségleteit a jövőben a lehető legnagyobb mértékben megújuló energiaforrások felhasználásával kívánja az önkormányzat biztosítani.

D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése

A társadalmi kohézió erősítésének célja, hogy fejlődjön a helyi közösség identitás-tudata, minél szélesebb körben erősödjön a helyi közösséghez való tartozás érzése, azáltal elérjük a helyi társadalom különböző (gazdasági, társadalmi) státuszú csoportjai közötti szegregációs tünetek megszüntetését is.

Kiemelt feladat a hátrányos helyzetűek és az azt igénylő cigány kisebbség felzárkóztatása, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében komplex esélyegyenlőségi program kidolgozása. A program elemei között szerepelletni kell a foglalkoztatottság és a gazdasági aktivizálódás ösztönzését, a képzés-szakképzés, az oktatás és egészségügy területét valamint az önszerveződések, egyesületek bevonását is.

A térségi kohézió, a mikrotérségi központi szerepkör erősítése érdekében a térségi hatókörrel rendelkező feladatok bővítése szükséges. Többek között a térségi közigazgatási funkciók fejlesztése, integrált, többfunkciós befogadó környezet kialakítása; hatósági ügyintézés korszerűsítése; a településhálózatban betöltött funkciók és szerepek aktív összehangolása a környező térségi központokkal. A közigazgatási szerepkör mellett fontos a térség társadalmi, kulturális és gazdasági életében is központi szerepkör betöltése, mely kulturális és szabadidős programok, illetve gazdasági kapcsolatokat létrehozó, megerősítő fórumok szervezésével valósítható meg.

E. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása

A városi életforma napjainkban egyre inkább felértékelődik, ezért indokolt a városszerkezettel és az épületállománnyal kapcsolatos, tudatos koordináció erősítése. A település történelmi központjának spontán kialakulásából származó adottságok, a városi funkciók fejlődése, valamint a földrajzi helyzet felértékelődése miatt a városszerkezet fejlesztése, az egyes városrészek funkcióinak megfelelő kialakítása szükségessé vált.

A településszerkezet fejlesztése terén a város „arculatának”, karakterének megfelelő, ugyanakkor az egyes településrészek funkcióit is kiszolgáló támogató városi környezet kialakítása a cél, amely egyrészt elősegíti a helyi lakosság életminőségének növekedését, másrészt vonzó migrációs célterületté teszi a várost, harmadrészt pedig hozzájárul a gazdasági környezet fejlődéséhez. A legfontosabb fejlesztési, fejlődési területek a következők:

- A kiegyensúlyozott, kisvárosi településszerkezet kialakítása, illetve a hagyományosan kialakult élhető, barátságos kisvárosi település karakter fejlesztése és tudatosítása
- A közmű infrastruktúra fejlesztése, hiányzó hálózati szakaszok kiépítése
- Műemlékek és helyi védelem alatt álló épületek megóvása, felújítása

- Közterületek és közösségi területek állapotának javítása, figyelembe véve a városrész specifikus sajátosságokat (pl. főtér, egyéni és közösségi közlekedési csomópont, sportolási terület, rekreációs terület, műemléki környezet)
- A zöldfelületek megújítása és rendszerbe szervezése: a zöldfelületi hálózat elemei nemcsak a környezeti állapot javításához és a város ökológiai stabilitásához járulnak hozzá, hanem fontos közösségi térként is funkcionálnak
- Az ipari, kereskedelmi, logisztikai övezetnek a lakóövezettől való elkülönülése és a 41-es útra való csatlakozásának fenntartása, erősítése a lakó és termelő funkciók egymást zavaró hatásai minimalizálása érdekében.
- A gazdasági és közfunkciókat betöltő épületállomány ütemezett megújítása: Ezen a területen a város hatásköre elsődlegesen a saját tulajdonában lévő ingatlanok rekonstrukciójára terjed ki. A cél az, hogy a fizikai jellegű felújítások hozzájáruljanak az adott épület és az érintett városrész funkcióinak megerősítéséhez és bővítéséhez

A fejlődésre való tudatos felkészülés eredményeként Nyírmada jó eséllyel elkerülheti azokat a problémákat, amelyek a környező, spontán fejlődésnek indult városok esetében jelentkeznek. A fejlesztések hatására javul a lakosság életminősége, erősödik az identitása, valamint növekedik a város népességmegtartó és vonzó ereje.

F. A magas szintű kultúra, hagyományőrzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása

A hagyományőrzés és kulturális élet fenntartásához és fejlődéséhez szükséges a kínálat fejlesztése valamint infrastruktúra fejlesztések megvalósítása. A megvalósuló fejlesztések tekintetében különleges figyelmet kell szentelni a város népességmegtartó és migrációs vonzerejére is befolyással bíró szabadidős kínálat mennyiségének és minőségének növelésére. A megvalósításban jelentős szerepük lehet a civil szerveződéseknek is. A fejlesztendő területek a következők:

- Helyi szellemi és tárgyi értékek fizikai védelme és ahol lehetséges, funkcionális megújítása
- Hagyományőrzés és – ápolás
- Nők szerepvállalásának ösztönzése a települési közösségi életében,
- Helyi, térségi és nemzetközi érdeklődésre egyaránt számot tartó rendezvények szervezése
- A helyi programkínálat szélesítése és a célcsoportok igényeihez alakítása, kiemelten az ifjúság és az időskorúak részére
- A különböző – pl. város és civil – kezdeményezéseket összehangoló koordinációs mechanizmus kialakítása
- Részvétel térségi, megyei és regionális programsorozatokban
- Civil közösségek kulturális kezdeményezéseinek támogatása
- A kulturális és szabadidős értékek és lehetőségek célcsoport orientált propagálása

A fenti tevékenységek megvalósításának eredményeként javul a város image-a, színesebbé válik a programkínálat, gyakoribbá válnak a civil önszerveződések és az alulról jövő kezdeményezések, valamint erősödik a pozitív értelemben vett lokálpatriotizmus, ami összességében nemcsak a helyi lakosság számára jelenti az életminőség emelkedését, hanem hozzájárulhat az idegenforgalmi vonzerő, illetve népesség megtartó és vonzó képesség növekedéséhez is.

G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése

A globalizált, felgyorsult világban a lakosok számára megfelelő szabadidős, rekreációs lehetőségeket kell biztosítani annak érdekében, hogy munkájukat, elvégzendő feladataikat magas színvonalon tudják ellátni. A felnőttek mellett a gyermekek szempontjából is fontos, hogy pl. az egészséges életmódhoz kapcsolódó sportolás már fiatal korukban megszeressék, hiszen a szabadidő aktív felhasználása a személyiségfejlődésben is fontos szerepet játszik.

Ahhoz, hogy minden igényt ki tudjanak elégíteni, aktív és passzív szabadidős elfoglaltságok biztosítása a cél. Ha helyben megtalálhatóak ezek a szolgáltatások, akkor csökken a kistérségi központba, vagy más nagyvárosba eljárók köre, így nő a város népességmegtartó ereje is. A fejlesztendő területek a következők:

- Aktív tanulás megteremtése – szakkörök, fakultációk szervezése,
- Közösségépítő kirándulások szervezése,
- Egészségmegőrzés, életmód és szemléletformálás,
- Szabadtéri sportpálya infrastrukturális fejlesztése,
- Kerékpárút hálózat kiépítése,
- Többfunkciós sportcsarnok építése,
- Diáksport, szabadidős sport, utánpótlás nevelés, versenysport támogatása – kiemelten a labdarúgás és az asztalitenisz tekintetében,
- Horgászati lehetőség biztosítása.

A fenti tevékenységek megvalósulása révén az ezeket a fejlesztéseket kihasználó települési és térségi lakosok mind egészségügyileg, mind pszichésen kedvezőbb állapotba kerülnek, javul közérzetük, melynek köszönhetően erősödik kötődésük a városhoz.

H. A város belső közlekedési feltételeinek javítása

A városi közlekedés fejlesztése a közlekedésbiztonság és parkolás szempontjából felmerülő hiányosságok pótlására, a közösségi és egyéni közlekedési megoldások összehangolására, a szerkezeti hiányok pótlására, illetve a környezetbarát közlekedési módok használatának elősegítésére kell, hogy irányuljon.

A településen járdák és kerékpárutak, parkolók kialakítása, forgalomszabályozási technika fejlesztése rendkívül fontos annak érdekében, hogy a gépjármű, kerékpáros, illetve gyalogos közlekedés biztonsága megfelelővé váljon. Az infrastruktúra létrehozása mellett ez a feladat forgalomtechnikai, és közlekedés-szabályozási fejlesztéseket is megkíván. A különböző közlekedési módok biztonságosságának érdekében az alábbi fejlesztések elvégzése indokolt:

- A belvárosban, a funkciómegújító városfejlesztési akcióterületén az utak mindkét oldalán, a város többi területein pedig legalább az utak egyik oldalán szilárd burkolatú járdák kialakítása.
- Biztonságos, a gépjármű és a gyalogos közlekedés biztonságosságát is elősegítő közlekedési csomópontok kialakítása.
- A belvárosban a városi, közösségi, közszféra és gazdasági funkciók elérésének javítása érdekében parkolóhelyek kialakítása.
- A nagy forgalmú útszakaszok – kiemelten a főút – mellett kerékpárutak kialakítása.

A közlekedési problémák (átmenő forgalom a város belső részein, bizonyos útszakaszok zsúfoltsága, személyi sérüléssel járó balesetek) felszámolásához a városon belül a fent részletezett fejlesztések elvégzése szükséges. Az úthálózat fejlesztés nem csak közlekedési szempontból jelent előrelépést, hanem multiplikátor hatásként elősegíti az érintett területek feltárását és gazdasági-társadalmi felértékelődését is.

A közlekedés környezeti ártalmainak felszámolásához járul hozzá a kerékpáros, valamint a közösségi közlekedés rendszerének korszerűsítése, amely egyrészt a közlekedési feltételek kialakítását, másrészt a közlekedési módok közötti váltást lehetővé tevő csomópontok kialakítását jelentik. A parkolóhelyek hiányát a Belvárosban elhelyezkedő parkolók kiépítésével lehet ellensúlyozni. Ily módon lehetővé válik a belváros gyalogos és zöldfelületeinek kiterjesztése is. A szükséges beavatkozási területek a következők:

- A városi kerékpárút-hálózat főbb szakaszainak kiépítése.
- Parkolók építése a Belváros útszakaszán.
- Egyéni és közösségi közlekedésben résztvevők tájékoztatási rendszerének javítása információs pontok, útbaigazító táblák használatával.

Mindezek eredményeként

- kiteljesednek a város központi funkciói a térség települései irányába,
- növekedik a közlekedés biztonsága,
- emelkedik a környezetbarát helyváltoztatási megoldások használatának aránya,
- a belváros parkolási problémái enyhülnek,
- csökken a közlekedési eredetű zaj- és levegőszennyezés.

I. A város külső elérhetőségének fejlesztése

Nyírmadának a külső közlekedési kapcsolatok alakítására önállóan nincs direkt hatása, de ettől függetlenül pontosan meghatározhatók azok a nagyobb országos hatókörű, illetve térségi összefogással megvalósítható közlekedési fejlesztések, amelyek alapvetően hozzájárulnak a város jobb elérhetőségéhez, gazdasági és társadalmi fejlődéséhez. Különösen fontos az elérhetőség biztosítása a kistérségi, térségi közigazgatásban betöltött központi szerep miatt. A szükséges beavatkozások a következők:

- Vasútvonal, vasút szolgáltatás fejlesztése
- Vasúti és egyéni utazás összekapcsolhatóságának javítása
- Távolsági autóbusz szolgáltatás minőségének és gyakoriságának helyi igényekhez való igazítása

6.2.3 Számszerűsített városfejlesztési célkitűzések

A városfejlesztéshez rendelt célok megvalósulását leginkább konkrét, számszerűsített mutatók segítségével lehet mérhető folyamatá tenni. Az következőkben bemutatásra azok a mutatók és célértékek, amelyek alapján mind az átfogó cél, mind pedig a tematikus célok elérése nyomon követhető. Ezek a számszerűsített célok szolgálnak egyúttal a monitoring rendszer alapjaként is.

11. táblázat: Számszerűsített városfejlesztési célkitűzések

Cél	Indikátor neve	Indikátor definíciója	Mértékegység	Kiindulási érték	Forrás	Adatgyűjtés gyakorisága	Célérték
Átfogó cél	Lakónépesség szám	A város lakónépességének száma (cél: növekedés)	fő	4885	KSH Népszámlálás	10 évenként	4885
	Munkanélküliségi ráta	Nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában (cél: csökkenés)	%	25,3	KSH	Éves	25
	A város gazdasági teljesítőképessége	A városban működő vállalkozások által fizetett éves iparüzési adó (cél: növekedés)	millió Ft	52,059	Polgármesteri Hivatal	Éves	55
A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés)	Iparüzési adó fizető vállalkozások száma	Iparüzési adó fizető vállalkozások száma, mezőgazdasági őstermelők nélkül (cél: szinten tartás)	db	247	KSH	éves	230
	Foglalkoztatottak aránya	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül (cél: növekedés)	%	28,9	KSH Népszámlálás	10 évenkénti	29
Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása)	Várható élettartam	A városban élők születéskor várható élettartama (cél: szinten tartás)	év	Nők: 75,65 Férfiak: 66,43	KSH Népszámlálás	10 évenként	Nők: 75,65 Férfiak: 66,43
	A háziiorvosi ellátásban részesülők	A háziiorvosi ellátásban a megjelentek és a meglatogatottak száma összesen (cél: ellátotti körben való megtartás, esetszámok stagnálása)	eset	24215	KSH	Éves	24215
A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása	A településen elérhető új közszolgáltatások	A településen elérhető új közszolgáltatások száma (cél: növekedés)	db	0	Polgármesteri Hivatal	Éves	3 (munkaügyi kirendeltség, I. fokú építési hatóság, gyámhatóság ügyfélszolgálat)

Cél	Indikátor neve	Indikátor definíciója	Mérték-egység	Kiindulási érték	Forrás	Adatgyűjtés gyakorisága	Célérték
	Közszolgáltatási infrastruktúra üzemeltetési költségeinek csökkenése	1 m ² nettó, hasznos közszolgáltatási területre jutó üzemeltetési költség mértéke személyi jellegű kiadások nélkül (cél: csökkenés)	%	100	Polgármesteri Hivatal	Éves	95%
	Szervezet számékszállításban való részvétel	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (cél: növekedés)	db	1537	Polgármesteri Hivatal	Éves	1545
	Képzettségi szint	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	%	51,8	KSH Népszámlálás	10 évenként	50,5
A térségi- és társadalmi kohézió erősítése	Tartósan munkanélküliek részvétele munkaerő-piaci integrációban	Munkaerő-piaci integrációs programban résztvevő tartósan munkanélküliek aránya (cél: növekedés)	%	0	Polgármesteri Hivatal, KSH	Évente	3%
Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása	Gondozott zöldterületek	Gondozott zöldterületek nagysága a város belterületén (cél: növekedés)	m ²	719	Polgármesteri Hivatal	Éves	750
	Lakásállomány	A város lakásállományának változása (cél: növekedés)	db	1565	Polgármesteri Hivatal	Éves	1567
	Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	Az alacsony komfortfokozatú lakások arányának változása (cél: csökkenés)	%	29,6	KSH Népszámlálás	10 évenkénti	25
	Közösségi intézmények fejlesztése	Felújított közösségi intézmények száma (cél: növekedés)	db	0	Polgármesteri Hivatal	Éves	3
A magas szintű kultúra, hagyományörzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása	Épített örökség védelme	Védett építészeti értékek száma a (cél: megtartás)	db	6	Polgármesteri Hivatal	Éves	6
	Helyi közösségépítő, identitásformáló rendezvények	Helyi közösségépítő, identitásformáló rendezvények száma (cél: megtartás)	db	8	Polgármesteri Hivatal	Éves	8
	Részvétel térségi, megyei és regionális programsorozatokban	Térségi, megyei és regionális programsorozatokban való részvétel száma	eset	1	Polgármesteri Hivatal	Éves	2

Cél	Indikátor neve	Indikátor definíciója	Mérték-egység	Kiindulási érték	Forrás	Adatgyűjtés gyakorisága	Célérték
A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése	Diáksport, szabadidős sport, versenysport fejlődése	Diáksport, szabadidős sport, versenysport egyesületek száma (cél: megtartás)	db	3	Polgármesteri Hivatal	Éves	3
	Városi rekreációs terület mérete	Városi rekreációs terület száma (cél: növekedés)	db	0	Polgármesteri Hivatal	Éves	1
A város belső közlekedési feltételeinek javítása	Kerékpárút-hálózat hossza	Kerékpárút-hálózat hossza	m	0	Polgármesteri Hivatal	Éves	1200
	Járdával ellátott területek mértéke	Kiépített járdahálózat hossza (cél: növekedés)	m	13000	Polgármesteri Hivatal	Éves	14000
A város külső elérhetőségének fejlesztése	Vasúti elérhetőség biztosítás	A települést érintő működő vasútvonalak száma (cél: megtartás)	db	1	MÁV	Éves	1
	Távolsági autóbuszjáratok gyakoriság	Távolsági autóbuszjáratok munkanapi gyakoriság (cél: megtartás)	járat	20	Szabolcs Volán Zrt	Éves	20
	Autópálya csatlakozási pont elérési ideje	A településhez legközelebb eső autópálya felhajtó elérési ideje (cél: csökkenés)	perc	46	Polgármesteri Hivatal	Éves	18

6.2.4 Városrészekhez kapcsolódó célok

A városrészek tekintetében meghatározott területi célok 2-3 éves időtávra szólnak. A megvalósítandó célkitűzések hozzájárulnak a város középtávú, tematikus céljainak teljesüléséhez, ez által pedig a felvázolt jövőkép eléréséhez is.

A városrész specifikus fejlesztési célok referenciapontot képeznek az integrált akcióterületi fejlesztésekhez. Ennek megfelelően olyan kérdésekre is választ adnak, mint a településrész funkcionális fejlesztési iránya, a területhasználat jellege, a városrész lakókörnyezetének, illetve gazdasági környezetének fejlődési irányai.

Összességében az alábbi megállapítások tehetők:

- Funkcionálisan a településközpontban indokolt a helyi és térségi közösségi- és humán közszolgáltatások befogadása, fejlesztése, a lakóövezeti városrészekben a lakófunkciók erősítése, az ipari övezet városrészben a nagy volumenű termelő és szolgáltató egységek megtelepedése.
- A város különböző részein eltérő közösségi jellegű fejlesztésekre van szükség.
- A szegregációban érintett területen a szociális gondoskodás és humán szolgáltatás fokozására, és a társadalmi, illetve munkaerő-piaci integráció ösztönzésére, illetve lakókörnyezet fejlesztésekre kell hangsúlyt helyezni.
- A zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztése a településközpontban és a lakóövezetekben a meglévő parkok megújításával valósítható meg.
- Kereskedelmi és szolgáltatási fejlesztéseket egyfelől a településközpontba, másfelől a lakóövezetekben is célszerű fejleszteni. Ezek jellege azonban alapvetően különbözik egymástól: a településközpontban a városi lakosság mellett a településre érkező átutazók, turisták kiszolgálását biztosító kisebb, egyedi arculattal rendelkező üzleteknek kell teret biztosítani, míg a lakóövezetekben az érintett utcákban élő lakosok számára a mindennapi megélhetéshez szükséges árucikkek árusításával foglalkozó helyi kiskereskedőknek kell teret engedni.
- Az ipari jellegű területek esetében cél az elérhetőség javítása, a meglévő területek intenzívebb hasznosítása, szükség esetén új területek bevonása és az infrastruktúra fejlesztése.
- A falusias beépítésű utcákban az intenzívebb, de zsúfoltságot nem eredményező területhasznosítást kell előtérbe helyezni, ami a közművek jobb kapacitás kihasználását is lehetővé teszi.

Mindezek a megállapítások a városrészi célok háttérét és kontextusát alkotják, ami hozzájárul ahhoz, hogy a városrészek közötti életminőségbeli különbségek a konzisztens célok megfogalmazásával és megvalósításával csökkenjenek, ugyanakkor a városi feladatok ellátása is hatékonyabbá váljon.

6.2.4.1 Belváros

A városrész Nyírmada központi területe, fejlesztésének fókuszában ebből adódóan olyan funkciók fejlesztése áll, amelyek a település teljes lakossága számára relevánsak, a mikrotérségi központi szerepkörből, illetve a kistérségi hatókörű funkciókból adódóan elvárhatóak.

A városrész fejlesztési célja tehát:

„Modern települési központ kialakítása a városi, közszféra, közösségi, közigazgatási, humáninfrastruktúra és gazdasági funkciók és szolgáltatások növelése érdekében.”

A célok elérése érdekében a városrész funkcióinak erősítése szükséges. A városi szolgáltatások kiteljesedését, valamint a fenntarthatóságot leginkább a közfunkcióknak a városrészben történő koncentrálása segíti elő. Mindezek mellett fontos tényező a gazdasági funkció erősítése is.

A kitűzött cél elérése érdekében indikatívan a következő – önkormányzati és egyéb szervezetek által megvalósítandó – projektek és beavatkozási területek azonosíthatók a városrész tekintetében:

- Munkahelyteremtés;
- Művelődési Ház felújítása;
- Városi Könyvtár felújítása;
- Piac fejlesztése;
- Egészségház felújítása;
- Szociális és egészségügyi ellátórendszer fejlesztése;
- Általános iskola, bővítése, felújítása, korszerűsítése;
- Közigazgatási szolgáltatások fejlesztése, bővítése, Polgármesteri Hivatal építése;
- Településközpont kiépítése;
- Akadálymentesítés;
- Templom felújítása;
- Vízvezető csatornák építése, meglévők felújítása, helyreállítása;
- Járdáépítés;
- Kerékpárút építés;
- Úthálózat felújítása;
- Községi közlekedés feltételeinek javítása;
- Zöldterületek méretének növelése;
- Térségi együttműködés erősítése;

6.2.4.2 Nyugati városrész

A Nyugati városrész Nyírmada egyik lakófunkciójú területe, melyben a városban a népszámlálási adatok alapján azonosított négy szegregátum közül kettő (a 3. és 4.) található meg. A fejlesztések iránya ebben a városrészben tehát egyrészt a lakófunkciók megtartása és további fejlesztése, oly módon hogy a kedvező feltételek a városi lakosság növekedését legyenek képesek előidézni, másrészt a hátrányos helyzetű lakosság további leszakadását megakadályozó, társadalmi felzárkózásukat elősegítő intézkedésekre van szükség.

A városrész fejlesztési célja:

„A társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével, a lakókörnyezet fejlesztésével a Nyugati városrész lakosságának nagyobb mértékű integrálása Nyírmada társadalmi-gazdasági folyamataiba.”

Szükséges tehát a munkához jutás feltételeinek javítása, amelyre igény egyaránt jelentkezik szegregátumokban és a nem szegregált területeken. Fontos a kiskereskedelmi szolgáltatások helyi igényeknek megfelelő fejlődésének ösztönzése, valamint a zöldfelületek, közösségi terek arányának növelése, karbantartása. E mellett javítani szükséges az Nyugati városrész és a többi településrész közlekedési kapcsolatát. A közlekedési feltételek javítása terén kiemelt feladat a gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása.

A fizikai infrastruktúra javítása azonban önmagában nem elegendő a lakosság társadalmi integrációjának javításához. Szükséges a hátrányos helyzetűek – különösen a gyerekek – egyenlő esélyeinek megteremtése. Ez főként a képzési és munkaerő-piaci programokba történő integrációval, szociális szolgáltatások és közérdekű információk hozzáférhetőségének javításával, valamint az általános közigazgatási, közszolgáltatási

rendszerek integrált feladatellátásának fenntartásával segíthető elő. Mindezen fejlesztések megvalósításának hatékony formája lehet egyfajta szociális városrehabilitációs program megvalósítás a városrész területének érintésével.

A kitűzött cél elérése érdekében indikatívan a következő projektek és beavatkozási területek azonosíthatók a városrész tekintetében:

- Szociális Ápolási-Gondozási Központ férőhelyének bővítése;
- Munkaerőpiaci-képzések;
- Munkahelyteremtés;
- Tartós munkanélküliek foglalkoztatása;
- Kiemelt figyelem a halmozottan hátrányos helyzetű és roma tanulók tanulmányi előmenetelére és szocializációjára;
- Lakókörnyezet fejlesztés;
- Szociális bolthálózat kialakítása;
- Vízvezető csatornák építése, meglévők felújítása, helyreállítása;
- Járdáépítés;
- Kerékpárút építés;
- Úthálózat felújítása;

Mindezeket az általános feladatokat kiegészíti a szegregált környezetben élők integrációjának elősegítésére kidolgozott intézkedéscsomag, amely az **anti-szegregációs programban** részletesen is ismertetésre kerül.

6.2.4.3 Keleti városrész

A Keleti városrész Nyírmada egyik lakófunkciójú területe, melyben a városban a népszámlálási adatok alapján azonosított négy szegregátum közül kettő (az 1. és a 2.) található. A fejlesztések iránya ebben a városrészben tehát kettős: egyrészt a lakófunkciók megtartása és további fejlesztése, oly módon hogy a kedvező feltételek a városi lakosság növekedését legyenek képesek előidézni, másrészt a hátrányos helyzetű lakosság további leszakadását megakadályozó, társadalmi felzárkózásukat elősegítő intézkedésekre van szükség.

A városrész fejlesztési célja:

„A társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével, a lakókörnyezet fejlesztésével a Keleti városrész lakosságának nagyobb mértékű integrálása Nyírmada társadalmi-gazdasági folyamataiba.”

Szükséges tehát a lakáskörülmények javításának elősegítése, amelyre igény egyaránt jelentkezik szegregátumokban és a nem szegregált területeken. Fontos a kiskereskedelmi szolgáltatások helyi igényeknek megfelelő fejlődésének ösztönzése, valamint a zöldfelületek, közösségi terek arányának növelése, karbantartása. E mellett javítani szükséges a Keleti városrész és a többi településrész közlekedési kapcsolatát. A közlekedési feltételek javítása terén kiemelt feladat a gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása.

A fizikai infrastruktúra javítása azonban önmagában nem elegendő a lakosság társadalmi integrációjának javításához. Szükséges a hátrányos helyzetűek – különösen a gyerekek – egyenlő esélyeinek megteremtése. Ez főként a képzési és munkaerő-piaci programokba történő integrációval, szociális szolgáltatások és közérdekű információk hozzáférhetőségének javításával, valamint az általános közigazgatási, közszolgáltatási rendszerek integrált feladatellátásának fenntartásával segíthető elő. Mindezen fejlesztések megvalósításának hatékony formája lehet egyfajta szociális városrehabilitációs program megvalósítás a városrész területének érintésével.

A kitűzött cél elérése érdekében indikatívan a következő projektek és beavatkozási területek azonosíthatók a városrész tekintetében:

- Középfokú, 12+1 tantermes oktatási intézmény kialakítása, a meglévő tantermek
- Lakókörnyezet fejlesztés;

- visszapótlásával, sportcsarnok és tanuszoda építésével;
- Munkaerőpiaci-képzések;
- Munkahelyteremtés;
- Tartós munkanélküliek foglalkoztatása;
- Kiemelt figyelem a halmozottan hátrányos helyzetű és roma tanulók tanulmányi előmenetelére és szocializációjára;
- Játsszótér, sportpálya kialakítása
- Szociális bolthálózat kialakítása;
- Vízvezető csatornák építése, meglévők felújítása, helyreállítása;
- Járdaépítés;
- Kerékpárút építés;
- Úthálózat felújítása;
- Templomok felújítása

Mindezeket az általános feladatokat kiegészíti a szegregált környezetben élők integrációjának elősegítésére kidolgozott intézkedéscsomag, amely az **anti-szegregációs programban** részletesen is ismertetésre kerül.

6.2.4.4 Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna

A városrész Nyírmada belterületének határán elhelyezkedő településrészeket foglalja magába. A város környéki külterület alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló terület, amely lakott részekkel, tanyákkal is rendelkezik és nem utolsó sorban itt található az ipari, kereskedelmi övezet, valamint a település rekreációs területe a Csokaly tó és környéke

A fejlesztések iránya ebben a városrészben a befektetés- és vállalkozásfejlesztés ösztönzésére, az iparterület infrastrukturális fejlesztésére, a kiegyensúlyozott és versenyképes területhasználat biztosítására, valamint a rekreációs lehetőségek kiszélesítésére koncentrál.

A városrész fejlesztési célja:

„A településrendezés és közszolgáltatások eszközeivel elősegíteni a városkörnyéki tanyákon élők esélyegyenlőségének javulását, és biztosítani számukra mindazon lakókörnyezeti feltételeket és közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, a település rekreációs lehetőségeinek fejlesztése, továbbá az ipari-gazdasági területek fejlesztésével modern vállalkozási környezet kialakítása a város tökevonzó képességének növelése és a helyi vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása érdekében.”

A városkörnyéki tanyákon élők lakáskörülményei, foglalkoztatási és aktivitási helyzetük meglehetősen kedvezőtlen. Leginkább a gyerekek kerülnek ezáltal hátrányos helyzetbe. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés eddig is biztosított volt. Ennek ellenére a hátrányos helyzet újratermelődése figyelhető meg. Az aktív korúak munkaerő-piaci integrációba – amely a jövedelemhez jutás és életminőség javulás egyik fontos feltétele – való bevonásra közösségi információs pontok és munkaerő-piaci menedzserek segítségével kell lehetőséget teremteni.

A város tökevonzó képességének növelése céljából elengedhetetlenül fontos a vállalkozások számára kijelölt terület infrastrukturális fejlesztése, kedvező vállalkozási feltételek megteremtése. Az ipari, kereskedelmi, logisztikai funkciók egy övezeten belüli koncentrációja hosszú távon elősegítheti a többi városrész lakókörnyezeteinek fejlődését is, azáltal, hogy a környezeti, zaj, és légszennyezéssel járó tevékenységek nem a lakóépületek között zajlanak, másrészt a dinamizálódó és fejlett környezetet biztosító területen megerősödnek a vállalkozások, új befektetések történnek, ami a lakosság jövedelmi helyzetét és életkörülményeit is javíthatja foglalkoztatási hatásain keresztül.

Az ipari, kereskedelmi, logisztikai funkciók ellátásához szükséges a munkavállalók számára a megközelíthetőség javítása kerékpárút kiépítésével, valamint fontos a közmű infrastruktúra biztosítása, a termelő, szolgáltató egységek kapacitásigényének kielégítése érdekében.

Az ipari, kereskedelmi, logisztikai szerep erősítése a városrészben nem történhet meg megfelelően képzett munkaerő hiányában, tehát a oktatás, átképzés területeire is jelentős hatást gyakorol az ipari, kereskedelmi övezet fejlődési potenciáljának alakulására.

A kitűzött cél elérése érdekében indikatívan a projektek és beavatkozási területek azonosíthatók a városrész tekintetében:

- Agrárium versenyképességének javítása, agrárinnováció elősegítése
- Biogazdálkodás elterjesztése
- Mezőgazdasági feltáró utak építése
- Munkahelyteremtés
- Tartós munkanélküliek foglalkoztatása;
- Helyi termelők piacra jutásának támogatása;
- Munkaerőpiaci-képzések;
- Vállalkozási környezet és tőkevonzó képesség fejlesztése;
- Inkubátor célú iparcsarnok kialakítása;
- Vállalkozói információs szolgálat kialakítása;
- Vízvezető csatornák építése, meglévők felújítása, helyreállítása;
- Kerékpárút építés;

6.2.5 A fejlesztendő, illetve háttérbe szorítandó funkciók összefoglalása

12. táblázat: Nyírmada városrészeinek fejlesztendő, illetve háttérbe szorítandó funkciói

		1. Város-központ	2. Nyugati városrész	3. Keleti városrész	4. Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna
Ipari, logisztikai	Funkciók				
Kereskedelmi					
Mezőgazdasági					
Zöldfelületi, környezeti					
Turisztikai, rekreációs					
Közlekedési					
Közösségi					
Közigazgatási					
Humán szolgáltatási					
Lakó					
Város(rész)-központi					
Szociális					
Jelmagyarázat:			fejlesztendő funkció		háttérbe szorítandó funkció

6.2.6 Számszerűsített fejlesztési célkitűzések városrészekre

A városrészek fejlesztéshez rendelt célok megvalósulását – hasonlóan a város egészére vonatkozó célokhoz – leginkább konkrét, számszerűsített mutatók segítségével lehet mérhető folyamattá tenni. A következőkben bemutatásra kerülnek azok a mutatók és célértékek, amelyek alapján a városrészek fejlesztési céljainak elérése nyomon követhető, és egyúttal alkalmasak a monitoring rendszer alapjául is szolgálni.

13. táblázat: Számszerűsített fejlesztési célkitűzések városrészekre

Cél	Indikátor neve	Indikátor definíciója	Mérték-egység	Kiindulási érték	Forrás	Adatgyűjtés gyakorisága	Célérték
Városrészi célok	Városrészek népességszáma	Az egyes városrészek lakosainak száma (cél: lakóövezetekben és településközpontban emelkedés, egyébként stagnálás)	fő	1: 771 2: 1188 3: 3062 4: 58	Polgármesteri Hivatal	5 évenként	1: 800 2: 1200 3: 3075 4: 58
	Városrészekben működő kiskereskedelmi üzletek száma	Az egyes városrészekben működő kiskereskedelmi üzletek száma (cél: lakóövezetekben és településközpontban emelkedés, egyébként stagnálás)	db	1: 25 2: 3 3: 8 4: 0	Polgármesteri Hivatal	5 évenként	1: 26 2: 4 3: 9 4: 0
	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	Városrészek közötti diszparitás meghatározása érdekében városrészenként a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (cél: lakóövezetekben és településközpontban emelkedés, egyébként stagnálás)	%	1: 13,4 2: 1,8 3: 3,0 4: 9,5	KSH Népszámlálás	10 évenként	1: 14 2: 2,3 3: 3,5 4: 9,5
	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	Városrészek közötti diszparitás meghatározása érdekében városrészenként az alacsony komfort fokozatú lakások aránya (cél: csökkenés)	%	1: 20,6 2: 35,0 3: 29,2 4: 92,9	KSH Népszámlálás	10 évenként	1: 18 2: 32 3: 27 4: 90
	Szennyvízhálózatra bekötött lakások aránya	Városrészek közötti diszparitás meghatározása érdekében városrészenként a szennyvízhálózatra bekötött lakások aránya (cél: növekedés, kivéve a hálózattal el nem látott területeken)	%	1: 90 2: 75 3: 60 4: 0	Polgármesteri Hivatal	10 évenként	1: 95 2: 80 3: 70 4: 0

6.2.7 Nyírmada Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának célrendszere

Jövő-kép	„A mikrotérségi szerepkörrel rendelkező Nyírmada kihasználja a várossá válásából is adódó fokozatosan felértékelődő térszervező helyzetét. A fejlődés hatására kialakuló esztétikus és egészséges környezet, a biztonságos társadalmi háttér és megélhetési viszonyok, a fejlett egészségügyi-, kereskedelmi- és közszolgáltatások a minőségi élet alapját jelentik a város és térsége lakosai számára.”				
Átfogó cél	„Nyírmada saját értékeinek erősítésével és hangsúlyozásával, a körülvevő hazai és határmenti térséggel összehangoltan, kölcsönös előnyökön alapuló fejlesztések hatására növeli a versenyképességét, modern kisvárosi lakókörnyezete, valamint fejlett köz- és közösségi, szociális és munkaerő-piaci szolgáltatásai biztosítják a lakosság életminőségének javulását.”				
Középtávú tematikus célok	A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása	B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése	C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása	D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése	E. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása
	F. A magas szintű kultúra, hagyományőrzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása	G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése	H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása	I. A város külső elérhetőségének fejlesztése	
Városrészi célok	Belváros	Keleti városrész	Nyugati városrész	Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna	
	„Modern települési központ kialakítása a városi, közszféra, közösségi, közigazgatási, humáninfrastruktúra és gazdasági funkciók és szolgáltatások növelése érdekében.”	„A társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével, a lakókörnyezet fejlesztésével a Keleti városrész lakosságának nagyobb mértékű integrálása Nyírmada társadalmi-gazdasági folyamataiba.”	„A társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével, a lakókörnyezet fejlesztésével a Nyugati városrész lakosságának nagyobb mértékű integrálása Nyírmada társadalmi-gazdasági folyamataiba.”	„A településrendezés és közszolgáltatások eszközeivel elősegíteni a városkörnyéki tanyákon élők esélyegyenlőségének javulását, és biztosítani számukra mindazon lakókörnyezeti feltételeket és közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, a település rekreációs lehetőségeinek fejlesztése, továbbá az ipari-gazdasági területek fejlesztésével modern vállalkozási környezet kialakítása a város tökevonzó képességének növelése és a helyi vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása érdekében.”	

6.3 Beavatkozások – az akcióterületek kijelölése

Nyírmada arra törekszik, hogy **a a lehető legtöbb forrást (magántőkét és támogatási forrást) mozgósítani tudja** annak érdekében, hogy a város fejlődésének motorja legyen, azaz a városrészi célok teljesítéséhez kapcsolódó projekteket minél nagyobb arányban végrehajtsa – elősegítve ezáltal a város dinamizálódását, a társadalmi esélyegyenlőség megteremtését és a gazdaságos működését.

A konkrét, gyakorlati beavatkozásokat térbelileg fókuszáltan, pontosan beazonosított területeken kell végrehajtani a kedvező hatások elérése érdekében. Ennek megfelelően az integrált városfejlesztés során a tevékenységeket akcióterületekre kell összpontosítani, amelyek a városfejlesztés funkcionális magjaiként szolgálnak. Az akcióterületek kijelölése tehát nem jelenti azt, hogy mindössze ezekben a városrészekben történnek átfogó fejlesztések, hiszen az önkormányzat és a magán szféra egyéb projektjei, pályázatai és más jellegű beruházásai Nyírmada teljes területét érinteni fogják.

A fejlesztési akcióterületek kijelölése során az alábbi **alapelveket** vettük figyelembe:

- az akcióterületek teljesítsék legalább a minimálisan előírt követelményeket az ellátandó funkciók tekintetében;
- az akcióterületek kiterjedése ne legyen eltúlzott, csak azok az utcák kerüljenek bele, amelyek a fejleszteni kívánt épületek, intézmények és közterek, valamint a lehetséges magánérsős beruházások miatt valóban indokoltak;
- az akcióterületek megjelenésében minél homogénebb, térbelileg pedig koncentrált legyen;
- funkcionális szempontból az akcióterületek egy egységet alkossanak úgy, hogy a funkcióváltásra, -bővítésre és megerősítésre megfelelő helyszínt kínáljanak;
- a kijelölt akcióterületen a lehető legnagyobb addicionális hatás legyen elérhető a magántőke mobilizálásával.

A fenti alapelveknek megfelelően Nyírmadán a következő **fejlesztési akcióterületet** határoltuk le a 2007-2013 közötti időszakra annak tudatában, hogy mindezek megvalósítására a potenciálisan rendelkezésre álló fejlesztési források nem elegendők:

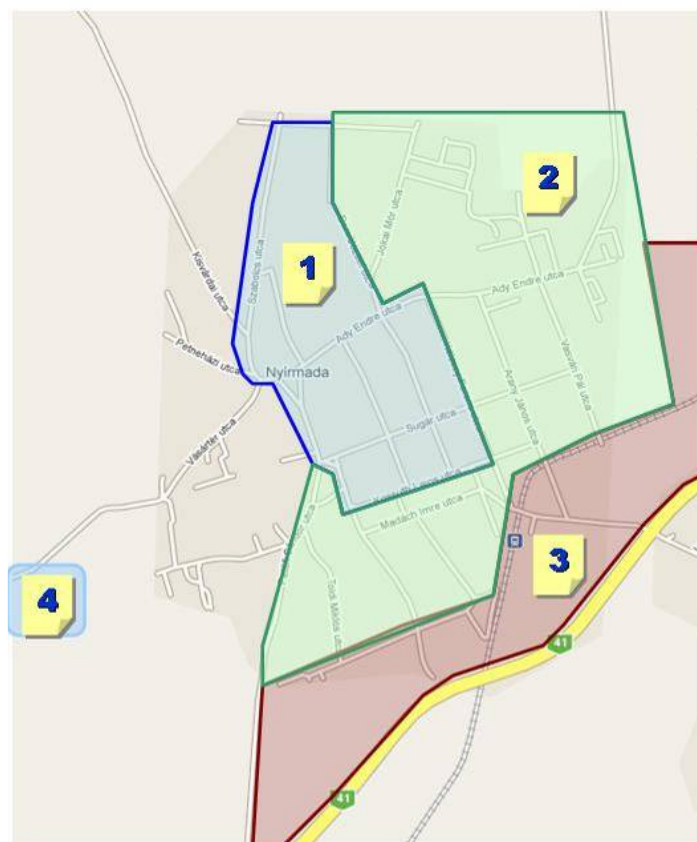
- Belváros, funkcióbővítő integrált fejlesztési akcióterület

Annak tudatában, hogy minden szükségesnek látszó fejlesztés megvalósítására a potenciálisan jelenleg rendelkezésre álló források nem elegendők, kirajzolódnak olyan további területek, amelyek fejlesztése vagy magántőkéből, vagy a fenti időszakon kívül más pályázati forrásból valósul, valósulhat meg. Két kimelt terület került így azonosításra, melyek a következők:

- Szociális városrehabilitációs akcióterület
- Gazdaságfejlesztési akcióterület
- Rekreációs és turisztikai akcióterület

A magántőke fejlesztései esetében a város szerepe többnyire nem terjed tovább a szükséges rendezési, szabályozási feladatok elvégzésénél és a lehetséges tervalkuk megkötésénél, és a fejlesztéshez kapcsolódó ügyintézés segítésénél.

3. ábra: Nyírmada fejlesztési akcióterületei

Nyírmada

településfejlesztési akcióterületek

Akcióterületek:

1. Belváros akcióterület
2. Szociális Akcióterület
3. Gazdaságfejlesztési akcióterület
4. Rekreációs és turisztikai akcióterület

Forrás: Saját szerkesztés

- A Művelődési Ház, könyvtár, piac, támogató szolgálat, valamint további fontos közfunkciók is itt koncentrálódnak.
- A városrészben található közösségi terek és zöldfelületek kis mérete miatt szükséges ezek bővítése, illetve a meglévők megújítása.
- Az önkormányzat tulajdonában álló ingatlanok alkalmasak, és elegendők a fejlesztések megvalósítására.
- A magánszféra aktivitása jelentős mértékben növelhető, az önkormányzati, kistérségi fejlesztésekhez való kapcsolódás lehetőségének megteremtésével.

Az akcióterület a következő utcákat érinti:

14. táblázat: A Belváros akcióterület utcái

Közterület neve	Típusa
Bem	utca
Jókai	utca
Ady	utca
Kölcsey	utca
Kossuth	utca
Hunyadi	utca
Szabolcs	utca
Katona	utca
Honvéd	utca
Sugár	utca
Rákóczi	utca
Kisvárdai	utca

6.3.1.1 Az akcióterületen tervezett tevékenységek

A város térségi szerepkörének kiteljesedését, valamint a fenntarthatóságot leginkább a közfunkcióknak a városrészben történő koncentrálása – elsősorban többfunkciós szolgáltató terek kialakításával -, illetve ezek megközelíthetőségének biztosítása segíti elő. Mindez a városközpont vegyes használatának megtartását ösztönzi, amelyen belül hangsúlyos szerepet kapnak a magán és közszolgáltatási tevékenységek, a rendezvény helyszíneként és rekreációs, szabadidős közösségi térként funkcionáló közterek, és a biztonságos közlekedés feltételeinek megteremtése.

Az akcióterületen tervezett komplex tevékenységek a közszféra fejlesztését, gazdasági funkció erősítését, a lakosság szemléletformálását, humáninfrastruktúra fejlesztést, közösségi és városi funkciók fejlesztését, városmarketinget és helyi identitást és kötődést növelő programot foglal magába.

Mindezek a pozitív esztétikai, városképi és identitásbeli hatások mellett jelentős mértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy a településközpont közösségi funkciói megerősödjenek, ráadásul a tervezett tevékenységek hatására magántőke is mobilizálódhat. A településközpont akcióterületen az alábbi fő projektelemek megvalósítása van tervben:

15. táblázat: Az akcióterületen tervezett tevékenységek indikatív listája

Forrás	Tevékenységek-költségkategóriák	Lehetséges fejlesztési elemek	Becsült költség (m Ft)
Az ÉAOP Funkcióbővítő városi terület fejlesztés pályázat keretében megvalósítandó projektek	Gazdasági funkció	▪ Piac építése	6
	Városi funkció	▪ Sétálóutca kialakítása	20
	Közösségi funkció	▪ Művelődési Ház felújítása	65
	Közcélú (Közszféra) funkció	▪ Városháza kialakítása	100
	„kiegészítő, soft” típusú tevékenységek	▪ Parkosításhoz kapcsolódó helyi társadalmi akció szervezése ▪ Városmarketing akciók	4
Az ÉAOP pályázathoz kapcsolódó, de attól függetlenül megvalósítandó projektek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Munkahelyteremtés; ▪ Szociális és egészségügyi ellátórendszer fejlesztése; ▪ Patay István Általános iskola, bővítése, felújítása, korszerűsítése; ▪ Mocorgó gyerekház létrehozása ▪ Akadálymentesítés; ▪ Vízvezető csatornák építése, meglévők felújítása, helyreállítása; ▪ Járdaeépítés felújítás; ▪ Kerékpárút építés; ▪ Honvéd utca burkolat felújítása ▪ Térségi együttműködés erősítése; ▪ A roma ifjúság hátrányos helyzete leküzdésének elősegítése ▪ Esélyegyenlőség-integráció az iskolában ▪ A közcélú foglalkoztatáshoz tartozó anyag és eszközbeszerzés 	300-700	
Városközpont fejlesztés következő ütemében megvalósítható projektek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Parkolók bővítése, kialakítása ▪ Zöldfelület további rendezése ▪ Egészség ház felújítása; ▪ Templomok felújítása; ▪ Úthálózat felújítása; ▪ Közösségi közlekedés feltételeinek javítása; 	250-500	

Az akcióterület-fejlesztési cél megvalósításában érintett(ek) Nyírmada teljes lakossága, illetve az egyes szolgáltatásokat mikro- és kis-, illetve tágabb térségi szinten igénybevevők, valamint az ingázó munkavállalók. A funkciófejlesztések tehát demográfiai tényezőktől függetlenül hasznosulnak, hiszen a közszolgáltatások igénybevevői között egyaránt megtalálható a helybeli vagy más településen lakó aktívkorú, iskoláskorú és nyugdíjas lakosság, illetve a különböző gazdasági és civil szervezetek is.

6.3.1.2 Az akcióterületi fejlesztések eredményei és hatásai

A bemutatott elemeket tartalmazó komplex funkcióbővítő Belváros fejlesztés eredményeként átfogó javulást lehet elérni az életminőség és a közszolgáltatások szempontjából.

- Az érintett intézmények és környezetük megújulnak;
- A célcsoport igényeinek megfelelő szolgáltatások kerülnek kialakításra;
- Javul, illetve bővül az intézmények szolgáltatási színvonala és köre;

- A képzési, munkaerő-piaci programok megvalósításával javul a hátrányos helyzetűek munkához jutási esélye;
- A növekvő képzettségi szint hatására a mind a munkavállalás, mind a társadalmi beilleszkedés könnyebbé válik;
- Elérhetővé válnak a városrész lakosságát segítő információk;
- A Belváros funkcionálisan alulhasznosított területeinek száma és kiterjedése csökken;
- A közösségi életre alkalmas intézmények fejlesztésével és rendezvények szervezésével megerősödik a helyi és mikrotérségi lakosság identitástudata, ami csökkenti az elvándorlás mértékét - elsősorban a fiatal és képzett társadalmi csoportok tekintetében;
- Javul a belváros közlekedési, parkolási helyzete és a szolgáltatások elérhetősége;
- Növekszik a hátrányos helyzetben lévő csoportok felzárkózási, integrálódási esélye.

Mindezek a hatások egyértelműen pozitívan érintik a tulajdonos önkormányzat költségvetését, amely a fejlesztések megvalósításával a következőképpen alakul (kiemelve a tervezett beavatkozások által elsődlegesen befolyásolt költségneveket):

- az intézményi racionalizációk és a felvállalt új funkció hatására a bevételek stagnálásával kell számolni;
- középtávon a foglalkoztatásból származó adóbevételek és a szociális kiadások mérséklődése meghaladja a megelőző évek tendenciáját, amely hozzájárul a fejlesztések megtérüléséhez;
- középtávon a helyi adóbevételek növekedése meghaladja a megelőző évek tendenciáját, ami elsősorban helyi kis- és középvállalkozói réteg erősödésének és a kedvező szolgáltatási, gazdasági környezetnek tudható be;
- a kiadási oldalon egyfelől az érintett intézmények esetében az önkormányzati támogatás csökkenése, valamint a karbantartásra fordított pénzüsszegek jelentősebb mértékű mérséklődése prognosztizálható.

Az akcióterület Észak-alföldi Operatív Programból megvalósítani kívánt fejlesztései összesen mintegy 180 millió forintra becsülhetők, melyből az önkormányzat, mint önállóan pályázó, saját ereje nagyságrendileg 20-30 millió forint közé tehető. (A pontos költségvetési számokat az Akcióterületi Terv tartalmazza). A közép távon várható források között a felújított intézményekben megtartott rendezvények, valamint a piacból bevételek is hozzájárulnak a fenntarthatóságához.

Mindez azt jelenti, hogy az akcióterületi beruházásoknak nemcsak a – forintban gyakran nem kifejezhető – társadalmi, gazdasági és környezeti hatásai előnyösek, hanem az összesített pénzügyi mérleg is kiegyensúlyozott.

16. táblázat: Az ÉAOP pályázat keretében megvalósítandó településközponti akcióterületi fejlesztések fő jellemzői

Belváros Akcióterület	
Fejlesztendő funkciók	Közösségi, közszféra, városi, gazdasági, soft tevékenységek
Megvalósítás tervezett ideje	2010. június – 2012 május.
Költségvetés megosztása	Önkormányzat saját ereje
	Támogatás
	90%
	10%
Célcsoport	Helyi lakosság, Térségi lakosság, potenciális befektetők, ingatlantulajdonosok, szolgáltatók
Kapcsolódás célrendszerhez	a B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása); C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása; D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése E. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása; F. A magas szintű kultúra, hagyományőrzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása; G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése; H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása;
Anti-szegregációs hatások	A településközponti fejlesztések a város egészére nézve kedvező hatásokat eredményeznek, a település teljes lakosságát szolgálják. A városmag megújítása nem idézi elő szegregátumok kialakulását, a fejlesztések miatt nem kerül sor sem lakott épületek bontására, sem szegregációt erősítő lakosságcserére.

6.3.2 Középtávon fejlesztésre kijelölt további akcióterületek

6.3.2.1 Szociális városrehabilitációs akcióterület

A Szociális városrehabilitáció akcióterületét, a szegreált lakókörnyezetet is magában foglaló Keleti kertváros, jelentős része alkotja.

Az akcióterület fejlesztésének célja, hogy a további szegregációs folyamatok megállítása, és lehetőség szerint a terület státuszának emelése a városi szövetbe ágyazott, hagyományos építésű, vegyes lakosság összetételű, leromlott városrészekben.

A városrész Nyírmada lakóterülete, fejlesztésének fókuszában ebből adódóan az olyan funkciók fejlesztése áll, amelyek a területen élők életkörülményeinek javítását, társadalmi beilleszkedését segítik elő. A megvalósuló fejlesztésekkel szembeni követelmény, hogy ne csak kizárólag az akcióterületen élők fejlődését – ezáltal egyfajta funkcionális szegregációt kiváltva –, hanem a város teljes társadalmi helyzetének fejlődését szolgálják.

5. ábra: Szociális városrehabilitációs akcióterület

Az akcióterület a következő utcákat érinti:

Jókai utca, Bem utca, Csokonai utca, Névtelen utca, Táncsics utca, József Attila utca, Gábor Áron utca, Ady utca, Vasvári utca, Arany János utca, Sugár utca, Kossuth utca, Zrínyi utca, Madách utca, Vörösmarty utca, Gárdonyi utca, Toldi utca, Petőfi utca, Dózsa utca

Az akcióterület lakosainak száma a 2001. évi Népszámlálás idején 2425 fő volt, amelyen belül városi átlagon felül reprezentáltak az aktív korúak. A fiatal korú lakosság kissé alacsonyabb (1,1 százalékponttal), az idősebbek aránya kissé magasabb (2,5 százalékponttal), mint a városi átlag.

A szociális városrehabilitációs akcióterület mind a lakosság iskolai végzettségének tekintetében, mind a foglalkoztatás, aktivitás és munkanélküliség terén kedvezőtlenebb mutatókkal rendelkezik, mint a város

egésze. Szélsőséges értékek azonban csak ritkán fordulnak elő. Az alacsony foglalkoztatottsági szint, a jövedelemforrás hiánya a szociális segélyezés adataiban is kiütözik. A város területén itt legmagasabb a rendszeresen segélyben részesülők aránya.

Az akcióterületen városi összehasonlításban leginkább a lakás, lakhatási körülmények elmaradottsága jelenti. Ezen a téren a népszámlálás időszaka óta jelentős előrelépés történt, de a terület északi részén, az akcióterület által érintett szegregátum területe még így is elmaradottnak minősíthető. A közművekkel és infrastruktúrával való ellátottság ellenére az akcióterület északi részén telepszerű lakókörnyezet is található.

A legjelentősebb intézmények – a lakófunkcióknak megfelelően nem a Vasútállomás kivételével nem találhatóak a Keleti kertváros területén, viszont az akcióterület közelében található a városi és térségi hatókörű Szociális Ápolási-Gondozási Központ.

Az akcióterület nagy részét kitevő Keleti kertváros és a két szegregátum helyzetének részletes bemutatás a városrészeket bemutató fejezetben található. Az alábbiakban összefoglalásra kerülnek a szociális ráutaltságot kifejező legfontosabb Népszámlálási mutatók.

17. Táblázat: Szociális városrehabilitációs akcióterület adatai

Mutató megnevezése	Akcióterület
Lakónépesség száma	2 425
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	21,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,6
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	32,1
Lakásállomány (db)	1,3

Mutató megnevezése	Akcióterület
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	807
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	30,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	69,10
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	42,90
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	28,10
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	61,20
Állandó népesség száma	2 514

Forrás: KSH 2001 évi Népszámlálási adatbázis alapján

6.3.2.1.1 Az akcióterületen tervezett tevékenységek

A szociális városrehabilitáció keretében tervezett komplex tevékenységek a lakás- és lakhatási körülmények javítását, közösségi terek kialakítását, közterek, játszóterek kialakítását, munkaerő-piaci, foglalkoztatási, képzési programok és szociális földprogram megvalósítását foglalja magában.

Mindezek elsődleges célja a hátrányos helyzetben lévő számára a társadalmi integráció illetve reintegráció esélyének megteremtése, de a pozitív esztétikai és városképi környezet, és helyi identitás javulásához is hozzájárul. A szociális városrehabilitációs akcióterületen az alábbi táblázatban szereplő projektelemek megvalósítása van tervben

18. Táblázat: Az akcióterületen tervezett tevékenységek indikatív listája

Lehetséges fejlesztési elemek indikatív listája	Becsült költség (mFt) ¹⁰
▪ Munkaerőpiaci-képzések	100-300
▪ Szociális bolthálózat kialakítása	
▪ Járdaeépítés	
▪ Játszótér, sportpálya kialakítása	
▪ Önkormányzati tulajdonú lakóépületek felújítása a modern szociális bérlakások kialakítása érdekében	
▪ Non-profit információs, adatgyűjtő, kapcsolatépítő tevékenységet ellátó szolgáltató helyiségek kialakítása (non-profit szolgáltató ház)	
▪ Templomok külső felújítása	
▪ Szelektív hulladékgyűjtés infrastrukturális feltételnek kiépítése	
▪ Közlekedésbiztonság javítását szolgáló sebességmérő rendszerek telepítése	
▪ Energiatakarékos közvilágítás kialakítása	
▪ Közműves ivóvízellátás és szennyvízelvetés vezetékrendszerének felújítása	

¹⁰ A költségvetés az egyes indikatív projektelemek megvalósításának módjától, tartalmától függően nagy mértékben változhat. A konkrét becslésekre az akcióterület fejlesztési terveinek kidolgozása során nyílik lehetőség.

6.3.2.2 Ipari, kereskedelmi és logisztikai fejlesztési akcióterület

Az ipari, kereskedelmi és logisztikai fejlesztési akcióterület az Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna déli részén található, külterületen, a település infrastruktúrával jól ellátott, ipar-kereskedelmi övezetként kijelölt részen található.

6. ábra: Az ipari, kereskedelmi és logisztikai fejlesztési akcióterület

Az ipari, kereskedelmi funkciók számára kialakított fejlett környezetet biztosító terület új befektetések és fejlődőképes működő vállalkozások számára is vonzó.

Az ipari, kereskedelmi, logisztikai funkciók ellátásához szükséges a városrész megközelíthetőségének javítása, valamint szükséges még a közmű infrastruktúra fejlesztése, a termelő, szolgáltató egységek kapacitásigényének kielégítése érdekében.

Az ipari, kereskedelmi, logisztikai szerep erősítése a városrészben nem történhet meg megfelelően képzett munkaerő nélkül. A képzési programokban – közoktatás és nem közoktatás egyaránt – hangsúlyt kell helyezni gyakorlat-orientált megvalósításra. Ebben gyakorlati hely, vagy oktató, szemléltető eszközök biztosításával a város gazdasági szereplői is részt tudnak venni, ezért indokolt a bevonásuk a képzési programok előkészítésébe és megvalósításába egyaránt.

19. táblázat: Az akcióterületen tervezett tevékenységek indikatív listája

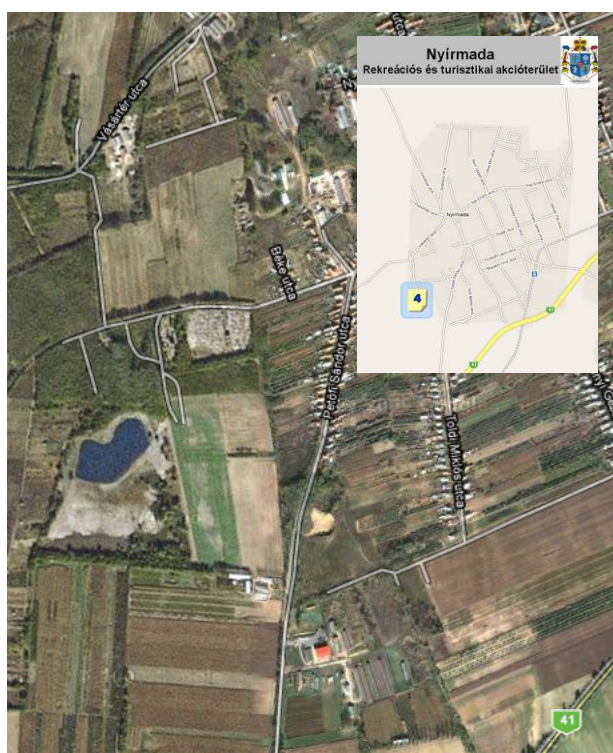
Lehetséges fejlesztési elemek indikatív listája	Becsült költség (mFt) ¹¹
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vállalkozási környezet és tőkevonzó képesség fejlesztése ▪ Ipari, logisztikai park kialakítása ▪ Inkubátor célú, moduláris iparcsarnok kialakítása ▪ Agrárium versenyképességének javítása, agrárinnováció elősegítése ▪ Közműfejlesztések ▪ Csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése 	100– 6.000

¹¹ A költségvetés az egyes indikatív projektelemek megvalósításának módjától, tartalmától függően nagy mértékben változhat. A konkrét becslésekre az akcióterület fejlesztési terveinek kidolgozása során nyílik lehetőség.

Lehetséges fejlesztési elemek indikatív listája	Becsült költség (mFt) ¹¹
▪ Járdaeépítés	
▪ Kerékpárút építés	
▪ Úthálózat karbantartás	
▪ Munkaerő-piaci képzések	
▪ Tartós munkanélküliek foglalkoztatása	

Az akcióterület fejlesztései közül a gazdasági tevékenységekhez szorosan kapcsolódó elemek megvalósítása részben vagy egészben a vállalkozói szféra feladata. A közszéfer tevékenységét a kedvező vállalkozási környezet – infrastruktúra, elérhetőség, humánerőforrás, közszolgáltatások – kialakítására szükséges koncentrálni.

6.3.2.3 Rekreációs és turisztikai akcióterület

A rekreációs és turisztikai akcióterület a Nyugati városrész területén helyezkedik el.

Az akcióterület fejlesztése a nevében is megjelölt funkciókra terjed ki, amely elsődlegesen a településen lakók rekreációs igényeinek kielégítését, számukra megfelelő környezet kialakítását célozza, és ezek mellett a szezonális turisztikai szolgáltatások színvonalának javításához is hozzájárul. A táj, a környezeti adottságok lehetőséget teremtenek arra, hogy nagyobb térségi jelentőségű, vagy akár regionális turisztikai attrakciófejlesztés is megvalósulhasson az akcióterületen, aminek megvalósíthatósága részletes elemzések alapján mérlegelhető. A két fejlesztési irány – rekreáció és turisztikai attrakció – fejlesztése pozitívan hat egymásra ezért az akcióterület fejlesztése a két terület együttes fejlesztésével valósítható meg leghatékonyabban.

20. Táblázat: Az akcióterületen tervezett tevékenységek indikatív listája

Lehetséges fejlesztési elemek indikatív listája	Becsült költség (mFt) ¹²
▪ Rekreációs terület a városlakók pihenéséhez, kikapcsolódásához	200 – 800
▪ Természetközeli turisztikai vonzerőfejlesztés	
▪ Kiszolgáló létesítmények kialakítása, rekonstrukciója	
▪ Vízi sport lehetőségek kialakítása	

¹² A költségvetés az egyes indikatív projektelemek megvalósításának módjától, tartalmától függően nagy mértékben változhat. A konkrét becslésekre az akcióterület fejlesztési terveinek kidolgozása során nyílik lehetőség.

Lehetséges fejlesztési elemek indikatív listája	Becsült költség ¹² (mFt)
▪ Turisztikai vonzerő fejlesztése	
▪ Bekapcsolódás turisztikai útvonalhálózatba	
▪ Tematikus programok kialakítása	
▪ Sétány kialakítása a tó körül	
▪ Lovas, kerékpáros túra útvonalak kialakítása	
▪ Erdei iskola program megvalósítása	
▪ Kerékpárút fejlesztése	
▪ Járdák kialakítása	
▪ Csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése	
▪ Játsszótér kialakítása	
▪ Közműhálózat fejlesztése	

Az akcióterület fejlesztései közül a turisztikai attrakciófejlesztéshez kapcsolódó elemek megvalósítása részben vagy egészben befektetői tőke bevonását indokolja. A rekreációs célú fejlesztések azonban a városi életminőség, a közösségi szolgáltatások fejlődését segítik elő, ezért ezek esetében a közsféra aktív szerepvállalása mindenképpen szükséges.

6.4 Fenntarthatósági szempontok

6.4.1 A fenntartható környezeti fejlődés programja

6.4.1.1 Nyírmada környezeti problémáinak összefoglalása

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia városi és városrészi helyzetértékelési fejezeteiben a következő, Nyírmada települési környezetét érintő problémák, illetve kritikus pontok kerültek bemutatásra.

Nyírmada környezetvédelmi jelentőségét meghatározza a település természeti környezetben betöltött szerepe, a település közigazgatási határában húzódó érzékeny területként nyilvántartott ökológiai folyosó sértetlensége. A település természeti környezetében bekövetkező terhelések befolyásolják az ökológiai folyosóként nyilvántartott terület és annak környezetének környezeti és természeti fenntarthatóságát. A település környezeti problémái gazdasági és társadalmi, illetve közlekedési tevékenység következményeként értelmezhetőek:

- A település földrajzi fekvéséből, kistérségben betöltött mikro-térségi szerepköréből, továbbá a jelentéktelen átmenő tranzitforgalomból adódóan nem jelentős a település **zajterhelése**.
- A település gazdasági térszerkezetét, kisvárosi jellegét tekintve a **levegőszennyezés mértéke** csekélynek mondható. A levegőszennyezés több pontforrásnak a következménye, amely legjellemzőbben, a szabadtéri avar- és hulladékégetésből, kommunális energiateljesítésből, így a fűtési időszakban a háztartások fűtések kibocsátott füstből és égéstermékekből, valamint a közlekedésből származik.
- A mezőgazdasági tevékenység eredményeként jelentős a település **talajszennyezése**. A település közigazgatási határában magas a talajerózió mértéke, amely jelentősen befolyásolja a hatékony mezőgazdasági tevékenységeket. Környezetvédelmi előírásként a településen végzett tevékenységek során talajvédelmi intézkedések végrehajtására, illetve a talajvédelmi előírások figyelembevételére van szükség.
- A településen a szilárd- és a folyékony **hulladékgazdálkodás** szervezeten működik. Problémát a település északi részén található szegregált terület hulladékgyűjtési- és kezelési helyzete okozza, mivel itt a lakosság az ingyenesség ellenére sem vette eddig igénybe a szemétszállítási lehetőséget. Ezen a területen jelentős az illegális szilárd- és folyékony hulladéktárolás, melynek következménye a felszín közeli talajrétegek és a talajvíz elszennyeződése. Megoldását, a hulladéktárolás egészségügyi határértéknek való megfeleltetését a település vezetése különböző társadalmi tevékenységek, gazdasági programokon keresztül szeretné megvalósítani.

6.4.1.2 A település városrészeinek fenntarthatósági szempontú vizsgálata – a társadalmi, a természeti és az épített környezeti problémák beazonosítása

A település **Belvárosi városrésze**, mint a település közszolgáltatási központja kiemelt szerepet tölt be a Nyírmada életében. A városrészben biztosított minőségi, közösségi- és közszolgáltatás meghatározóak a település fejlődése szempontjából. A fenntartható fejlődés szempontjából a következő problémák azonosíthatóak be:

- a) A Belvárosban több helyi jelentőségű **műemléki védettség alatt álló épület** található. Ezen épületek jelentős része – műszaki állapotuk miatt – felújításra

szorul, hozzájárulva az épület gazdaságos és hatékony fenntartásához, üzemeltetéséhez, valamint a fenntarthatóság jegyében megvalósuló új funkciók kialakításához.

- b) A **közütemények elavult állapota** miatt működésük energia- és vízpazarló, műszaki állapotuk nem elégíti ki a XXI. századi normákat, funkciójukat így nem töltik be teljesen. A településen az épületek környezeti fenntarthatóságára rövidtávú célok kereteiben különböző műszaki beavatkozások történnek.
- c) A belvárosi városrészen található **közösségi terek** kiterjedését tekintve nem megfelelően illeszkednek a településközponti- és a tájképi környezetbe, mind a közösségi terekre jellemző **zöldfelületek nagyságával**, mind funkciójuk tekintetében. Ezek bővítése és újak létesítése elengedhetetlen a vonzó városkép és környezet kialakításához.
- d) A településközpontban található közütemények és közszolgáltatások koncentrációja miatt jelentős a belvárosi városrész **közüti terhelése**. A gépkocsik viszonylag magas arányához képest alacsonynak mondható a településen kialakított parkolók száma. A helyi közlekedésben magas a kerékpáros forgalom aránya, a kerékpárutak hiánya és a korszerűtlen járdahálózat azonban balesetveszélyessé teszi ezen közlekedési módok használatát.
- A **Nyugati és a Keleti kertvárosi** részek közös problémája a kertvárosi városrészekben található szegregált területek jelenléte. Ezekben a területeken a rendelkezésre álló infrastrukturális hálózatok, és szolgáltatások ellenére a települési átlagnál alacsonyabb az igénybevétele. Jelentős a felszín közeli talajrétegek és a talajvíz elszennyezése. A településrészekben további problémát jelent a kerékpárutak hiánya, kiépítésükkel a fenntarthatóság szempontjából a közlekedés egy környezetkímélő változata valósulhat meg. A kertvárosi városrészekben a lakófunkció a domináns, amelynek fontos feltételei a megfelelő életteret biztosító teleknagyságok és a tiszta környezeti állapotot biztosító zöldfelületek aránya.
- Az **Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna** gazdasági tevékenységi funkciókat lát el. A településrészen az infrastrukturális hálózatok megfelelően kiépítettek, ugyanakkor a kerékpáros úthálózat e területszakaszon is hiányzik. A közlekedési attitűd fenntartható fejlődése szempontjából javasolt és tervezett a kerékpáros közlekedési mód alapjaként szolgáló kerékpár úthálózat kiépítése.

6.4.1.3 Az IVS és a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia, valamint a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia összhangja

Nyírmada Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott jövőkép, átfogó cél, középtávú tematikus célok és rövidtávú fejlesztési programok alapvetően összhangban vannak a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiával és a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiával, hiszen a megfogalmazott célkitűzések egy olyan jövőkép elérését szolgálják, amelyben, „a mikro-térségi szerepkörrel rendelkező Nyírmada kihasználja a várossá válásából is adódó fokozatosan felértékelődő térség-szervező helyzetét. A fejlődés hatására kialakuló esztétikus és egészséges környezet, a biztonságos társadalmi háttér és megélhetési viszonyok, a fejlett egészségügyi-, kereskedelmi- és közszolgáltatások a minőségi élet alapját jelentik a város és térsége lakosai számára.” A fenti stratégiák megvalósításában a helyi önkormányzat szerepe erősen korlátozott: elsősorban a helyi közösség-szervezés és szemléletformálás terén, valamint közvetlenül az önkormányzati hatáskörbe tartozó közszolgáltatások révén érvényesíthető. Nyírmada város önkormányzata is alapvetően ezeken a területen tud hozzájárulni a fenntartható fejlődés megvalósításához.

Az IVS-ben megfogalmazott tíz **középtávú, tematikus cél** közül a következő kilenc közvetlenül is kapcsolódik a fenti stratégiák, így a fenntartható fejlődés megvalósításához:

- A. *A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés);*
- B. *Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása);*
- C. *A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása;*
- D. *A térségi- és társadalmi kohézió erősítése*
- E. *Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása;*
- F. *A magas szintű kultúra, hagyományörzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása;*
- G. *A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése;*
- H. *Város belső közlekedési feltételeinek javítása;*
- I. *A város külső elérhetőségének fejlesztése;*

Napjaink fejlődési tendenciáiban egyre inkább felértékelődik a társadalmi (humán) tőke, amely a hagyományos tőkejavak és – a már világszinten is kiemelt figyelmet kapó – természeti környezeti tényezők mellett a jövőben még inkább befolyásolja majd egy-egy térség fejlődését. A társadalmi kohézió erősítése és a hátrányos helyzetű polgárok felzárkózásának elősegítése érdekében a város, jelen IVS részét képező, külön **Anti-szegregációs Programot** dolgoz ki és fogad el, amely szemléletével és konkrét beavatkozási céljaival szintén jelentősen hozzájárul Nyírmada fenntartható fejlődéséhez.

A település rövidtávú programjain keresztül a fejlesztéseket a fenntarthatóság jegyében kívánja megvalósítani. A rövidtávú programok hozzájárulnak egy egészséges társadalmi és épített környezet kialakításához:

- Innovatív kísérleti foglalkoztatási kezdeményezések pályázati keretében megvalósuló „Munkahelyteremtés és innováció- hátrányos helyzetűek képzése, foglalkoztatása a baktalórántházai kistérségben” program;
- Környezeti operatív program keretében megvalósuló pályázat az „Önkormányzati villanyszámla jelentős és végleges csökkentésére az intézményeken elhelyezett saját tulajdonú villamos-naperőművel”.

A fenntartható fejlődés egyik kulcstényezője a természeti környezet. Nyírmada 2005-ben fogadta el a **település környezetvédelmi programját**, amely részletesen elemzi a város természeti környezetének állapotát. A programban meghatározásra kerültek azok a stratégiai célok és beavatkozások, amelyek megvalósítása a környezetvédelem és a fenntarthatóság szempontjából szükségesek. A település a környezetvédelem fenntartható fejlődés szempontjából a következő átfogó célokat tűzte ki:

- Az embert körülvevő épített és természetes elemek összhangjának védelme
- Az embert körülvevő épített és természetes elemek állapotának javítása
- A környezetterhelés csökkentése
- A fenntartható vidékfejlesztés
- Az emberi életminőség javítása

6.4.1.4 Az IVS célstruktúrája és a konkrét fejlesztési tevékenységek környezeti szempontú vizsgálata

A következő táblázat tételesen bemutatja, hogy az IVS stratégiai részében felállított célstruktúra elemei és az annak megvalósítását szolgáló konkrét fejlesztési tevékenységek milyen környezeti hatással járnak.

21. Táblázat: IVS célstruktúrája és a konkrét fejlesztési tevékenységek környezeti szempontú vizsgálatának összegzése

	A célstruktúra fejlesztési tevékenységei	Várható környezeti hatás	Stratégiai javaslat a környezeti probléma enyhítésére
Középtávú tematikus célok	A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés)	Az ipari területrészt környezeti terhelése megnövekszik. Fokozódik a talaj, a levegő környezeti terhelése. Fokozódik a közúti teherforgalom.	A helyi gazdaság kialakításánál figyelembe kell venni az adott gazdasági tevékenységekre vonatkozó környezeti előírásokat, szabályokat. Ösztönözni kell a környezetkímélő módon üzemelő (pl. gázüzemű vagy bioetanolt használó) tömegközlekedési eszközök elterjedését. Javítani és fejleszteni kell a kerékpáros úthálózatot, kiemelten az újonnan létesülő munkát adó és a munkahelyet megőrző vállalkozások irányában.
	Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása)	Nincs közvetlen környezeti hatása. Hosszú távon hozzájárul a fenntartható fejlődéshez a társadalmi/demográfiai folyamatokra irányuló pozitív hatásai révén	Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése során növelni kell az intézmények környezetében a zöldfelület nagyságát. Az intézmények fejlesztésekor környezetbarát megoldásokat kell alkalmazni az épületek, a berendezések és a napi működés, munkaszervezés terén is.
	A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása	A település környezeti állapota és minősége fennmarad, javul a lakosság életfeltétele és közhangulata.	A pozitív hatások megőrzése érdekében erősíteni kell a lakosság környezettudatos szemléletét. Javítani kell a közszolgáltatási intézmények műszaki állapotát (energiatakarékos építészeti megoldások alkalmazása, szelektív hulladékgazdálkodás kiépítése).
	A térségi- és társadalmi kohézió erősítése	A gazdasági fellendülés a környezetkímélő technológiák alkalmazásával történik. A térségi kiegyenlítődéssel viszont fokozódik a forgalomterhelés, amely környezetterheléssel	A regionális egyenlőtlenségek felszámolásával növelni kell a térség versenyképességét, a lakosság környezettudatos életmód elsajátítását. A térség gazdasági és társadalmi adottságainak megismerésével azonosítani kell a térség

	A célstruktúra fejlesztési tevékenységei	Várható környezeti hatás	Stratégiai javaslat a környezeti probléma enyhítésére
		jár. Társadalmi szinten növekszik a társadalom egyes csoportjainak területi szintű koncentrációja.	kulturális, gazdasági és társadalmi értékeit, és azok között csökkenteni kell a fejlettségi szintben lévő különbségeket.
	Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása	Javul a városkép és a lakókörnyezet, ezáltal a lakosság közhangulata. A településszerkezeten belül egyes településrészek funkciójuk szerint egymástól elkülönülnek, ezáltal erősödik a városrészek szerepe. Az épített környezeti értékek turisztikai vonzereje fokozódik, ezáltal növekszik a környezeti terhelés.	A komplex terület-rehabilitáció során be kell vonni a potenciális befektetőket - igényeik fokozott figyelembe vételével. Az épület felújításoknál a víz- és energiatakarékos technológiák alkalmazása szükséges. A településszerkezet kialakításánál a településrészek funkciói szerint kell a fejlesztéseket végrehajtani. Az épített környezeti értékek megóvását a nemzeti örökségvédelmi program elveinek megfelelően kell megvalósítani.
Középtávú tematikus célok	A magas szintű kultúra, hagyományörzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása	Közvetett környezeti hatásként növekszik a látogatók, a rendezvényeken résztvevők száma, ezáltal fokozódik a közúti forgalomterhelés, amely környezeti terheléssel jár.	A mikro-térségi és a helyi lakosság körében ösztönözni kell környezettudatos szemléletet. A kulturális és hagyományörző rendezvények, programok helyszínein növelni kell a környezetkímélő berendezések számát (szelektív hulladékártató berendezések), illetve a fejlesztéseknél, építéseknel az energiatakarékos építészeti eszközöket.
	A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése	A felhasználók környezettudatos szemlélete erősödik. Csökken a környezetbe kerülő szennyeződések aránya. A környezetbarát technológiák felhasználásával csökken a környezetterhelés (környezetbarát építészeti megoldások).	A pozitív hatások fenntartása érdekében erősíteni kell a felhasználók környezettudatos szemléletét. Az új építmények építésénél víz- és energiatakarékos megoldásokat kell alkalmazni.
	Város belső közlekedési feltételeinek javítása	Belvárosi forgalom növekszik, ezáltal fokozódik a környezeti terhelés. Ugyanakkor az átalakítással javul a városközpont arculati képe, a gyalogos, kerékpáros forgalom helyzete kedvezőbb lesz.	Csökkenteni kell a városközpont forgalom terhelését, korlátozni kell az átmenő forgalmat. Javítani kell a városközponti közintézmények tömegközlekedési eszközzel és kerékpárral történő megközelíthetőségét. A létesítmény környezetében fák telepítése és / vagy parkosítása kell. A parkolók kialakítását parkosított (fák, gyepetglák elhelyezése) környezetben alakítsák ki.

	A célstruktúra fejlesztési tevékenységei	Várható környezeti hatás	Stratégiai javaslat a környezeti probléma enyhítésére
	A város külső elérhetőségének fejlesztése	A gazdasági fellendülés a környezetkímélő technológiák alkalmazásával történik. Ugyanakkor a térségi kiegyenlítődéssel fokozódik a forgalomterhelés, amely környezetterheléssel jár.	A térség gazdasági és társadalmi adottságainak megismerésével azonosítani kell a térség kulturális, gazdasági és társadalmi értékeit, és azok között csökkenteni kell a fejlettségi szintben lévő különbségeket. A regionális egyenlőtlenségek felszámolásával növelni kell a térség versenyképességét, a lakosság környezettudatos életmód elsajátítását.
A célok megvalósítását támogató tevékenységek	Művelődési Ház felújítása és átalakítása Kistérségi Civil Házzá és Oktatási Központtá	A környezetkímélő építészeti technológiák (nyílászárók, hőszigetelés) alkalmazásával csökken a környezeti terhelés. Élhetőbb városközpont épül ki. A lakosság komfortérzete fokozódik. A kistérségből érkező látogatók miatt fokozódik a forgalomterhelés.	Az épület felújítása mellett a környezetének a rendezéséről is gondoskodni kell. A környezetében a zöldfelületet növelni kell, az épület akadálymentesítését meg kell oldani, az épület megközelítését tömegközlekedési eszközökkel elérhetővé kell tenni. A településnek erősödik a kistérségben betöltött szerepe.
	Városháza kialakítása	Javul a városkép. Az építés során az új környezetkímélő építészeti technológiák beépítésével csökken a környezeti terhelés mértéke. Az építkezés során jelentős lesz a zaj és a porterhelés. Megnövekszik a közúti forgalom az építkezés során.	Az új épület rendezett környezetbe való illeszkedésről gondoskodni kell. Az épület akadálymentesítését meg kell oldani. A felhasználók környezettudatos szemléletét kell erősíteni (környezetkímélő hulladékgyűjtés elsajátítása, az épület megközelítése környezetkímélő tömegközlekedési eszközökkel és növelni kell a kerékpár használatot). Az épület környezetében a kerékpár utak kiépítését a fejlesztéssel párhuzamosan érdemes megvalósítani.
	Sétálóutca kialakítása	Javul a városkép, a nyitott tereken nagyobb lesz a zöldfelületek (parkok kialakítása, fák telepítése) aránya, ezáltal javul a levegő minősége. Csökken a közúti forgalom okozta terhelés. A sétálóutca kialakításával javul a lakosság komfortérzete.	Ösztönözni kell a lakosságot a környezettudatos szemlélet elsajátítására, a sétálóutca fenntarthatóságának a megőrzésére. Növelni kell a sétálóutca hulladéktároló berendezéseinek számát. A sétálóutcában kerékpársáv kialakítására lehetőséget kell biztosítani, ezáltal ösztönözni kell a lakosságot a környezetkímélő közlekedési eszközök használatára.

	A célstruktúra fejlesztési tevékenységei	Várható környezeti hatás	Stratégiai javaslat a környezeti probléma enyhítésére
	Piac fejlesztése	<p>Belvárosi forgalom növekszik, ezáltal növekszik a környezeti terhelés. Ugyanakkor az átalakítással javul a városközpont arculati képe.</p> <p>Közvetett hatása, hogy javulnak a helyi és környékbeli termékek piacra jutási feltételei, ami csökkenti a szállítási igényeket, hozzájárul a falvak fennmaradásához. Javul a közösségi élet. Csökken a társadalmi szegregáció. Erősödik a település térségi szerepe, növekedhet a forgalomterhelés.</p>	<p>Csökkenteni kell a városközpont forgalom terhelését, korlátozni kell az átmenő forgalmat. Javítani kell a létesítmény tömegközlekedési eszközzel és kerékpárral történő megközelíthetőségét. A létesítmény környezetében fásítás és /vagy parkosítás. A parkolók kialakítását zöld terület környezetben alakítsák ki. Az intézményben erősíteni kell a térség népi hagyományőrző programjait, ezáltal erősödik a térség közösségi élete és szemlélete. Az épület megközelítését tömegközlekedési eszközökkel elérhetővé kell tenni.</p>
A célok megvalósítását támogató tevékenységek	Innovatív kísérleti foglalkoztatási kezdeményezések pályázati keretében megvalósuló „Munkahelyteremtés és innováció- hátrányos helyzetűek képzése, foglalkoztatása a baktalórántházai kistérségben” program	Az új munkahely teremtésével fokozódik a környezeti terhelés, növekszik a közúti terhelés mértéke. A innovatív fejlesztésekkel növekszik a tevékenységbe bevont területrészek aránya.	A tevékenység kialakítását az EU normatíváknak megfelelően kell megvalósítani. A tervezett tevékenységgel csökkenő hulladékok újrahasznosításához meg kell teremteni a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő feltételeket. A munkavállalók környezettudatos szemléletét ösztönözni kell. Meg kell teremteni a munkavégzés helyszínén a megfelelő higiéniai feltételeket. A munkavégzésben résztvevőket ösztönözni kell a környezetkímélő közlekedési eszközök használatára, s ehhez megteremteni a megfelelő infrastrukturális feltételeket.
	Környezeti operatív program keretében megvalósuló pályázat az „Önkormányzati villanyszámla jelentős és végleges csökkentésére az intézményeken elhelyezett saját tulajdonú villamos-naperőművel”	Csökken az elektromos áramszolgáltatás igénybevétele, ezáltal csökken a környezeti terhelés. Az új technológia esztétikai megjelenése javítja a városképet.	A sikeres program a lakosságot ösztönzi az alternatív energiaforrások alkalmazására. A lakosság településhez kötődő kapcsolata erősödik a vonzó, esztétikai városkép kialakításával.

	A célstruktúra fejlesztési tevékenységei	Várható környezeti hatás	Stratégiai javaslat a környezeti probléma enyhítésére
	Szociális Ápolási- Gondozási Központ férőhelyének bővítése	A Központnak közvetett környezeti hatása nem lesz. A központ befogadóképességének növelésével javulnak a humánjellegű szolgáltatások rendszere.	A központban biztosítani kell a megfelelő higiéniai szolgáltatásokat. A felhasználókat és a központ dolgozóit ösztönözni kell a környezettudatos szemlélet elsajátítására. Víz- és energiatakarékos technológiák alkalmazásával csökkenteni kell a központ energiafelhasználását. A Központ környezetét rendezni kell (hulladékgyűjtők elhelyezésével, parkosítással).
	Belterületi és külterületi utak felújítása	Növekszik a közúti forgalom, növekszik a levegőszennyezés. Csökken az utazásra fordított idő, javul a közbiztonság.	Ösztönözni kell a lakosságot a környezetkímélő üzemanyagok, illetve a környezetkímélő (hibrid) autók elterjedésére és használatára. A közúthálózat mentén növelni kell a fák, parkok számát.
	Vízvezető csatorna építése, meglévők helyreállítása	A település csapadékvíz elvezetése megoldottá válik. Megoldódik a település vízrendezése.	Időszakosan ellenőrizni kell a vízvezető műtárgyak állapotát, meg kell előzni a műtárgyi berendezések rongálódását. Ösztönözni kell a lakosságot a környezettudatos szemlélet elsajátítására, ezáltal a településen belüli vízvezetés fontosságára.
A célok megvalósítását támogató tevékenységek	Járdák felújítása, fejlesztése, kerékpárutak kiépítése	Emelkedik a környezetkímélő közlekedési eszközök száma. Javul a közegészségügyi helyzet. Csökken a zajterhelés, javul a levegőminőség. Javul a közbiztonság.	Ösztönözni kell a szomszédos településeket, hogy bekapcsolódjanak a település kerékpár-úthálózatába. A kerékpárutak mentén növelni kell a zöldfelületek arányát. Ösztönözni kell a lakosságot a környezetkímélő közlekedési eszközök használatára.

	A célstruktúra fejlesztési tevékenységei	Várható környezeti hatás	Stratégiai javaslat a környezeti probléma enyhítésére
	Lakhatási program- alacsony jövedelmű, vagyonnal nem rendelkező család vagy fiatal felnőtt lakhatási körülményeinek javítása	A fejlesztések megvalósulását követően a lakások fenntartása csökken a víz- és energiatakarékosabb technológiák beépítése által. Javul a programban résztvevők közhangulata, életkörülményei.	A program keretein belül törekedni kell arra, hogy a fejlesztések vagy bővítések során víz- és energiatakarékos technológiák kerüljenek felhasználásra, csökkentve a környezet terhelését. A program megvalósulását követően támogatni kell a lakosságot, hogy a fejlesztésekkel továbbra is biztosítható legyen a környezeti fenntarthatóság. Ösztönözni kell az érintett lakosságot és a környezetüket a környezettudatos szemlélet elsajátítására.

6.4.2 Anti-szegregációs program

6.4.2.1 A szegregátumokban megvalósítandó programok eszköztárája

Nyírmada területén – ahogyan a helyzetelemzés keretében bemutattuk – négy darab, együttesen 2200 fő feletti lakosságszámmal rendelkező, a város átlagához képest rosszabb szociális és lakhatási körülményeket biztosító, hátrányos helyzetű családok által lakott szegregátum azonosítható, ahol a gazdasági és társadalmi problémák egymást erősítő komplex rendszere van jelen. Ettől függetlenül településszerkezeti szempontból a város szerves részét képezik.

Kiindulásként fontos megemlíteni, hogy az önkormányzat már korábban felismerte a szegregáció kialakulásának veszélyét és annak a város életére nézve káros következményeit, így a következő konkrét intézkedéseket hozta:

- Csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez a felsőoktatásban továbbtanuló nyírmadaiak támogatása céljából;
- Nyírmadai székhellyel jött létre a **Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekegésztési Társulás**, mely széleskörű és magas színvonalú szolgáltatásokat nyújt a szociálisan hátrányos helyzetű lakosoknak és a gyerekeknek;
- Kidolgozásra került a Patay István Általános Iskola Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Habilitációs (fejlesztő) Programja;
- kidolgozásra került **Nyírmada Nagyközség¹³ Önkormányzata Esélyegyenlőségi Terve**
- A romák foglalkoztatásának, és képzésének elősegítése érdekében **2 fő roma munkaerőpiaci menedzsert** alkalmaz, akik segítik a roma lakosság és a munkáltatók közötti kapcsolatfelvételt, és hátrányos helyzetű lakosság munkába állását.
- A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásának és integrációjának érdekében létrehozás alatt van a Mocorgó Gyerekház
- Tehetséggondozó programokat (roma színjátszó kör, tradicionális hangszeres csoportok) indított.
- Az integrációs folyamatok megkönnyítésének érdekében 5 fő roma származású pedagógiai asszisztentst foglalkoztat.
- Csatlakozott a Többcélú Kistérségi Társulás által megvalósított kistérségi gyerekesély programhoz.
- A 8 általános iskolai osztállyal nem rendelkezők számára felzárkóztató képzéseket, a 8 általánossal rendelkezők részére pedig középfokú szakmai képzéseket szervez az Állami Foglalkoztatási Szolgálat Vásárosnaményi kirendeltségével partnerségben.
- A téli hónapokban tüzelő támogatást nyújt a rászorulóknak részére.
- Lakhatási program keretében az Autonómia Alapítvánnyal közösen lakás-felújítási program indul. Az ebben részt vevők megtakarításait az alapítvány ugyanakkora összeggel kiegészíti és megszervezi az érintett házak felújítását, segíti annak lebonyolítását.
- Csatlakozott az „Út a középiskolába programhoz”, amelynek keretében a résztvevő gyerekek felkészítő foglalkozásokon vesznek részt annak érdekében, hogy biztosított legyen középiskolai továbbtanulásuk
- Képesség kibontakoztató – tehetséggondozó – program segíti a jó képességű gyerekek tehetségének kibontakozását.

¹³ Nyírmada a terv készítés időpontjában még Nagyközségi címmel rendelkező település volt, amely a település tervdokumentumainak azok soron következő aktualizálásakor kerül átvezetésre.

A szegregátumokban élők hátrányos helyzetének egyik fő oka az alacsony iskolázottsági szint, ami azután a munkanélküliség, szegénység, majd rossz lakáskörülmények formájában gyűrűzik tovább és befolyásolja negatívan – a legtöbb esetben egész életre szólóan és generációkon át – az emberek életkörülményeit és esélyeit a kitörésre.

Az anti-szegregációs program **alapvető célja** a szegregátumok szegregáltsági fokának csökkentése, azaz az alacsony státuszú lakosok arányának csökkentése, illetve a szegregációval veszélyeztetett területek további szegregálódásának megakadályozása. Mindez elképzelhetetlen a Nyírmadai Cigány Kisebbségi Önkormányzattal való – eddig is jól működő – együttműködés nélkül, annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetűeket, elsősorban romákat érintő intézkedések elérjék céljukat.

A fentiek értelmében Nyírmada Anti-szegregációs programjának **átfogó célja** a város – kiemelten a legnagyobb, 2. szegregátum – területén élő hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetben lévő lakosok életminősége javításának elősegítése, társadalmi integrációjuk ösztönzése.

Ezt az átfogó célt négy **konkrét rész cél** megvalósításával kívánja elérni Nyírmada Önkormányzata:

1. A szegregátumban élők lakhatási és környezeti körülményei javításának segítése;
2. A szegregátumban élők munkaerő-piaci aktivitásának ösztönzése;
3. A szegregátumban élők képzettségi szintjének növelésének ösztönzése;
4. A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok nagyobb mértékű integrálása a település közösségi életébe;

Az **oktatás** kulcsszerepe tehát vitathatatlan a szegregáció kialakulásának megelőzésében, de az iskolázottság, képzettség javítása sikeres lehet a már felnőtt korú, de inaktív lakosok munkaerőpiacra való be- vagy visszavezetésére, vagy az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak munkaerő-piaci helyzetének javítására is. Az iskolázottság növeléséhez, a megfelelő színvonalú és a hátrányos helyzetűek speciális igényeit figyelembe vevő képzési program és a felkészült pedagógusok mellett, szükség van egy olyan szociokulturális, illetve családi közeg megteremtésére is, amely elfogadja és támogatja ezt az érvényesülési módot. Ennek biztosítása talán az egyik legnehezebb feladat, hiszen ez esetben rendkívül képlékeny a határ a pozitív, ösztönző típusú támogatások és segítségnyújtás, és egy család életébe való közvetlen beavatkozás között. A roma családi koordinátor személyének kijelölése az általános iskolában hatásos lehet az iskola vezetősége, a pedagógusok, a CKÖ és a roma gyerekek szülei közötti kommunikáció elősegítésére, a hatékonyabb problémakezelésre.

Nyírmadán az óvodában és az iskolában is teljes mértékben integrált nevelés, oktatás folyik. A továbbiakban a legfőbb cél a továbbtanulási arány javítása. Az egyik legfontosabb teendő e téren tudatosítani a szülőknél a tanulás fontosságát és szerepét a gyermekek további életében. Mindehhez szükséges a Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermejköltségi Társulás való szoros együttműködés is, hiszen leghamarabb ők kerülnek kapcsolatba a családokkal.

A tehetséges és ambiciózus hátrányos helyzetű gyerekek idejekorán való felismerése szintén lényeges feladat, az ő bevonásuk a tehetséggondozásba vagy korrepetálásba jelentősen növeli a továbbtanulási esélyeket. A különböző szakkörökben való részvétel, az egyéni érdeklődésnek megfelelő művészeti vagy sporttevékenységbe való bekapcsolódás ösztönzése is lényeges a sikeres szocializáció szempontjából és legalább olyan fontos tényező a gyerekek fejlődése szempontjából, mint a tanulmányi előmenetel.

Ugyan a településen középiskola nem működik, de a középiskolákba bejutott nyírmadai hátrányos helyzetű tanulók esetén az önkormányzat is feladatának érzi a lemorzsolódás megakadályozásában való részvételt, az érettségit adó képzéseken pedig a minél jobb tanulmányi eredmény elérésének ösztönözését. A továbbtanulási motiváció fenntartása kiemelt feladat ebben a korban csakúgy, mint az ezzel járó anyagi terhek ösztöndíjakkal, támogatásokkal való enyhítése.

2008-ban elkészült Nyírmada Nagyközség Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve, melynek legfőbb célja a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése.

A roma fiatalok társadalmi integrációja a kulturális sajátosságok figyelembe vételével lehet a legeredményesebb. Ennek érdekében az iskolán kívüli tehetséggondozás, művészeti- és alkotótevékenység is indokolt.

Az oktatás terén a másik kiemelt feladat a felnőttképzés megszervezése és fejlesztése. Első lépésként az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezőknek vált lehetővé a Beregi Alapítványi Gimnázium Szakközépiskola és Szakiskola segítségével, hogy elvégezzék a hiányzó osztályokat. Ezt követően olyan gyakorlatorientált képzésekben tudnak majd részt venni, amelyek piacképes szakmát adnak az azt elvégzőknek és az elhelyezkedés reális esélyét jelentik számukra. Ezáltal csökkenthető a munkanélküliek száma, valamint azon aktív korúak aránya, akik jövedelemforrását kizárólag alkalmi munkák, illetve állami és/vagy önkormányzati támogatások jelentik.

A **lakhatási körülmények** is beavatkozást igényelnek. A szegregátum épületállományának javítása, a lakások komfortfokozatának emelése lakástámogatással segíthető elő, amely felújításra is felhasználható. A komfortfokozat emelését vagy egyéb felújítási munkák elvégzését össze lehet kötni a szakmát adó felnőttképzéssel is, amely keretében a gyakorlati rész a saját ingatlanjukon végezhetnék a résztvevők.

A szegregátumok lakáskörülményeinek tömeges javítására **szociális városrehabilitáció** keretében kerül sor. A szociális városrehabilitációs pályázat elkészítésére és – kedvező támogatási döntés esetén – megvalósítására, az önkormányzat kötelezettséget vállal.

Az önkormányzat hosszú távú tervei között szerepel bérlakások kialakítása a város integrált lakókörnyezetében. Az önkormányzat vállalja, hogy az életveszélyes állapotban lévő lakásokban élők, továbbá a szegregátum területén élők, előnyt élveznek a bérlakásba való átköltözésre, azaz ezen személyek prioritást élveznek a bérlakások kiosztásának elbírálása során.

A szegregátum **munkaerő-piaci aktivitását** az alacsony foglalkoztatási szint és az ezzel párhuzamos magas munkanélküliségi ráta jellemzi. Ennek leküzdése érdekében szükség van a már korábban említett képzettségi szint javítására, valamint a munkalehetőségekről és a képzési, átképzési lehetőségekről szóló folyamatos tájékoztatásra, illetve a közhasznú és közmunka programokra is. Ebben az eddigiekhez hasonlóan továbbra is lehet számítani a Munkaügyi Központ partnerségére.

Az Önkormányzat kötelezettséget vállal, arra hogy a rendelkezésére álló saját és pályázati források függvényében ütemezve a tevékenységi körében a jelen Anti-szegregációs Programban foglalt intézkedéseket végrehajtja, illetve érvényesíti. Vállalja, hogy a fennhatósága alatt álló szervek és intézmények vonatkozásában kötelezővé teszi a kialakult területi/oktatási/etnikai szegregációs folyamatok megfordítására való törekvést, további szegregációs folyamatok kialakulásának a megakadályozását. Ezen túlmenően saját pályázati mechanizmusain keresztül a lakossági, vállalkozói és civil szférában az antiszegregációs elvek képviselőit és azok gyakorlati alkalmazását is ösztönzi. Vállalja,

hogy a keresi azokat a pályázati lehetőségeket, amelyek az esélyegyenlőségi és antiszegregációs programok megvalósítását elősegítik vagy gyorsítják. Vállalja, hogy csak olyan beruházásokat, fejlesztéseket tervez, és fog tervezni, mely nem jár a meglévő szegregátum térbeli és népességbeli növekedésével.

Az átfogó cél és a specifikus célok megvalósítása érdekében szükséges intézkedések a monitoring alfejezetben található táblázatban kerültek összefoglalásra. A táblázat az Önkormányzat anti-szegregációs intézkedési tervét jeleníti meg, amellyel párhuzamosan a korábban meghozott intézkedések, bevezetett pozitív gyakorlatok is érvényben maradnak.

Az önkormányzat jelenleg is több, a településen élő hátrányos helyzetű lakosokat érintő projektet valósít meg, illetve készít elő, köszönve annak, hogy a Baktalórántházai kistérség településeként a „Leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatási programja” (LHH program) kedvezményezettje volt. A program keretében Nyírmadán, illetve a kistérségben megvalósuló projektek komplexen járulnak hozzá a hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeinek javulásához, így alapvetően ezen projektek megvalósítása és eredményük fenntartása képezi a város anti-szegregációs vállalásait.

A **22. Táblázatban** a város anti-szegregációs vállalásainak táblázatos összefoglalása történik meg, amelyben az alábbi, megvalósítandó projektek összefoglaló megjelenítése mellett, a kiegészítő jellegű, elsősorban 2. szegregátumot érintő anti-szegregációs vállalások is feltüntetésre kerültek.

Az önkormányzat kiemelt vállalása az alábbi, LHH program zsűrije által már jóváhagyott, projektek következetes megvalósítása, illetve a közös, kistérségi programokban való aktív szerepvállalás, közreműködés.

A teljes kistérséget, így Nyírmadát is érintő projektek:

- *A Közép-Nyírségi Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társulás gesztorságával megvalósuló projektek:*
 - Buszmegállók és buszöblök kialakítása a Baktalórántházi kistérség településein (ÉAOP-3.1.4/B)
 - Közösségi egészségfejlesztő program (TÁMOP-6.1.2)
 - Szociális területen személyes gondoskodást végző szakemberek személyiségének fejlesztése a szupervízió eszközeivel (TÁMOP-5.1.1)
 - A gyermekszegénység csökkentését szolgáló komplex kistérségi program kidolgozása (TÁMOP-5.1.1)
 - "Egy út" módszertani központ a roma emberekért (TÁMOP-5.1.1)
 - Munkaerő-piaci reintegrációs szolgáltatási rendszer a Baktalórántházi kistérségben (TÁMOP-5.1.1)
- *A Közép-Nyírségért Vidékfejlesztési Egyesület gesztorságában megvalósító projekt:*
 - Hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztathatóságának fejlesztése komplex szolgáltatások nyújtásával (TÁMOP-5.1.1)

A kizárólag Nyírmadát érintő projektek:

- A kistérségi roma ifjúság, hátrányuk leküzdésének elősegítéséért (TÁMOP-5.1.1; Nyírmadai Cigány Kisebbségi Önkormányzattal közösen megvalósításban)
- Esélyegyenlőség-integráció az iskolában (TÁMOP-3.3.7)

- Fogyatékkal élő emberek ellátása a kistérségben (TIOP-3.5.1)
- Összehangolt intézményi infrastruktúra fejlesztés az egész életen át tartó tanulás jegyében (TIOP-1.2.5)
- Egészségnevelő programok Nyírmadán (TÁMOP-6.1.2)
- Önkéntességgel az egészségünk megőrzéséért (TÁMOP-6.1.2)
- Digitális kompetencia fejlesztés Nyírmadán és vonzáskörzetében (TÁMOP-5.1.1)

Ezen projektek összköltsége kizárólag Nyírmadát érintően több, mint 218 millió Ft, míg a kistérségi projektek összköltsége 298,7 millió Ft.

Mobilizációs program

A mobilizációs program az alacsony státuszú lakosság koncentrációjának oldását jelenti az adott szegregátumban, veszélyeztetett területen, az érintett családok városon belüli integrált környezetbe, legalább komfortos lakásba való elhelyezésével.

Nyírmadán a négy szegregátum közül a 2., 3. és 4. számú szegregátumok népessége haladta meg a 100 főt a 2001-es Népszámlálás adatai szerint. A friss adatok szerint viszont az 1. szegregátum létszáma is 100 fő felé emelkedett, így minden szegregátumban **mobilizációs program** megvalósítása szükséges. A szegregátumok földrajzi közelségéből, és hasonló társadalmi problémáiból adódóan azonos alapokon szükséges szegregátumokkal foglalkozni, a továbbiakban tehát a mobilizációs program alapelvei kerülnek bemutatásra.

A **nyírmadai mobilizációs program** célja elősegíteni és ösztönözni az alacsony státuszú lakosság koncentrációjának oldását, valamint az életveszély elhárítása a szegregátumok illetve a város területén, kiemelten .

Nyírmada Város Önkormányzata a **térbeli mobilizáció** érdekében kötelezettséget vállal, hogy megakadályozza a szegregátum területi növekedését azáltal, hogy a szegregátum területén, illetve közvetlen környezetében nem kerül sor újonnan építési telkek kijelölésére, építési engedély kiadására.

A program első eleme egy rövidtávon megvalósítandó **lakhatási program** az Autónia Alapítvány, a Habitat for Humanity és a Mikrohitel Zrt. együttműködésében, a Soros Economic Development Fund és a Levi Strauss Alapítvány támogatásával. A lakhatási program 2010. februárjától 2011. novemberéig tart és Nyírmadán előreláthatólag 20 családot érint. A program célja az alacsony jövedelmű, vagyonnal nem rendelkező családok, illetve fiatal felnőttek lakhatási körülményein javítani. E cél érdekében a programban lehetőség nyílik az alacsony komfortfokozatú házak minőségének javítására, a házak felújítására, bővítésére, vagy lakásvásárlásra. Emellett megtörténik a programban résztvevő családok és fiatal felnőttek pénzügyi ismereteinek javítása és a háztartások költségvetésének stabilizálását támogató készségek elsajátítása gyakorlat-orientált képzés és a rendszeres megtakarítások tapasztalatai révén.

A mobilizációs program legfontosabb eleme a **szociális városrehabilitáció** keretében történik meg, amelynek megvalósítására az önkormányzat kötelezettséget vállal (lásd 22. táblázat). A szociális városrehabilitáció olyan, fejlesztési irányultságú, komplex városrehabilitációs program, amely legalább a terület lakásainak 20%-t érintően lakóépületek megújítását is tartalmazza. A program részletes tartalma a szociális városrehabilitációs projekt előzetes akcióterületi tervében lesz bemutatva.

A mobilizációs program **kiegészítő elemei** a jelen anti-szegregációs program konkrét beavatkozásai között is megtalálható lakókörnyezet, illetve lakhatási körülmények javítását szolgáló tevékenységek is, hiszen ezek már középtávon is hozzájárulhatnak a szegregáció oldódásához az érintett területeken.

6.4.2.2 Monitoring

Az anti-szegregációs terv megvalósulásának felülvizsgálatához monitoring rendszer felállítására került sor, melynek során a megfogalmazott beavatkozásokhoz közép és hosszú távú indikátorok kerültek kialakításra.

A középtávú indikátorok 3 éves periódust, míg a hosszú távú indikátorok 6 éves periódust foglalnak magukba.

Az IVS felülvizsgálatakor sor fog kerülni az anti-szegregációs tervben szereplő beavatkozások és indikátorok értékelésére.

22. Táblázat: Anti-szegregációs szempontból tervezett beavatkozások időbeni ütemezése

Feladat (probléma) megfogalmazása	Elérendő cél megfogalmazása	Intézkedés leírása	Felelős megnevezése	Indikátorok (közép távon)	Indikátorok (hosszú távon)	Erőforrások
Nincs komplex, helyi stratégia a hátrányos helyzetű népesség felzárkóztatására	Rendelkezzen a város egy egyértelmű, stratégiai és operatív egységből álló, konkrét beavatkozásokat is tartalmazó dokumentummal	Települési Esélyegyenlőségi Program elkészítése	Önkormányzat, Jegyző	Elkészült Települési Esélyegyenlőségi Program; 1 db	Felülvizsgált/kiegészített Települési Esélyegyenlőségi Program, 2 évente 1 db felülvizsgálat	Önkormányzati költségvetés, pályázati forrás, központi kormányzati források
Közművekhez való csatlakozás nem teljes a szegregátumokban	Rendelkezzen az önkormányzat adatbázissal a közművekre nem csatlakozott, de esetlegesen annak havi kiadásait elbíró háztartásokról	Felmérni azon lakosok számát, akik igénylik a közművekhez való csatlakozást, a közüzemi számlákat képesek lennének havonta finanszírozni, de a hálózathoz való kapcsolódás költségeit nem tudják felvállalni	Önkormányzat, Igazgatási Iroda	Adatbázis elkészítése, 1 db	Frissített adatbázis, évenként 1 db	Önkormányzati költségvetés
Közművekhez való csatlakozás nem teljes a szegregátumokban	A közművekre csatlakozott lakások számának növelése	Kamatmentes szociális kölcsön biztosítása az átmeneti fizetési nehézséggel küzdők számára	Önkormányzat, együttműködve a közműszolgáltatókkal	A közműtartozásokkal rendelkező lakosok számának csökkenése; -5%	A közművekre csatlakozott lakások száma; + 3%	Önkormányzati költségvetés

Feladat (probléma) megfogalmazása	Elérendő cél megfogalmazása	Intézkedés leírása	Felelős megnevezése	Indikátorok (közép távon)	Indikátorok (hosszú távon)	Erőforrások
Lakóépületek, és környezetük állagbeli problémái	Javuljon a szegregátumokban élők lakókörnyezete	Pénzügyi alap létrehozása a lakóépületek és környezetük állagbeli problémáinak csökkentése érdekében, pénzbeli támogatások nyújtása	Önkormányzat	Alacsony komfortfokozatú lakások arányának csökkenése Nyírmadán; célérték: 28 %	Alacsony komfortfokozatú lakások arányának csökkenése Nyírmadán; célérték: 27 %	Önkormányzati költségvetés
A hátrányos helyzetű lakosok alacsony életminősége	A hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javítása, elsősorban társadalmi státuszuk emelése révén	A hátrányos helyzetűeket kiemelten érintő térségi munkaügyi, szociális, egészségügyi, oktatási, esélyegyenlőségi stb. projektek megvalósítása	Közép-Nyírségi Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társulás; Közép-Nyírségért Vidékfejlesztési Egyesület; Önkormányzat, Polgármester	Megvalósított projektek száma és összköltsége; 7 db; 298,7 millió Ft, pl: <ul style="list-style-type: none"> Közösségi egészségfejlesztő program (TÁMOP-6.1.2) Szociális területen személyes gondoskodást végző szakemberek személyiségének fejlesztése a szupervízió eszközeivel (TÁMOP-5.1.1) A gyermekszegénység csökkentését szolgáló komplex kistérségi program kidolgozása (TÁMOP-5.1.1) "Egy út" módszertani központ a roma emberekért (TÁMOP-5.1.1) Munkaerő-piaci reintegrációs szolgáltatási rendszer a Baktalórántházi kistérségben (TÁMOP-5.1.1) Hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatóságának fejlesztése komplex szolgáltatások nyújtásával (TÁMOP-5.1.1) Buszmegállók és buszöblök kialakítása a Baktalórántházi kistérség településein (ÉAOP-3.1.4/B) 	A projektek eredményeinek fenntartása, továbbfejlesztése	Önkormányzati költségvetés, LHH program keretében elnyert pályázati források

Feladat (probléma) megfogalmazása	Elérendő cél megfogalmazása	Intézkedés leírása	Felelős megnevezése	Indikátorok (közép távon)	Indikátorok (hosszú távon)	Erőforrások
A hátrányos helyzetű lakosok alacsony életminősége	A hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javítása, elsősorban társadalmi státuszuk emelése révén	A hátrányos helyzetűeket kiemelten érintő települési munkaügyi, szociális, egészségügyi, oktatási, esélyegyenlőségi stb. projektek megvalósítása	Önkormányzat, Polgármester, Nyírmadai CKÖ, projektgazda civil szervezetek	Megvalósított projektek száma és összköltsége, 7 db, 218 millió Ft, pl.: <ul style="list-style-type: none"> A kistérségi roma ifjúság, hátrányuk leküzdésének elősegítéséért (TÁMOP-5.1.1; Nyírmadai Cigány Kisebbségi Önkormányzattal közösen megvalósításban) Esélyegyenlőség-integráció az iskolában (TÁMOP-3.3.7) Fogyatékkal élő emberek ellátása a kistérségben (TIOP-3.5.1) Összehangolt intézményi infrastruktúra fejlesztés az egész életen át tartó tanulás jegyében (TIOP-1.2.5) Egészségnevelő programok Nyírmadán (TÁMOP-6.1.2) Önkéntességgel az egészségünk megőrzéséért (TÁMOP-6.1.2) Digitális kompetencia fejlesztés Nyírmadán és vonzáskörzetében (TÁMOP-5.1.1) 	A projektek eredményeinek fenntartása, továbbfejlesztése	Önkormányzati költségvetés, LHH program keretében elnyert pályázati források
A szegregátumok társadalmi-gazdasági leszakadása a település más részeihez képest	Komplex településrehabilitáció a szegregációval leginkább érintett településrészekben	Szociális városrehabilitációs pályázat elkészítése és megvalósítása	Önkormányzat, Polgármester	Elkészített pályázat száma, projekt minimális összköltsége, 1 db, min. 100 millió Ft (A projekt tartalmára vonatkozó elképzelések a Szociális városrehabilitációs akcióterület fejezetben kerültek bemutatásra)	A projekttel érintett lakosok és lakások minimális száma, min. 1000 lakos, min 200 lakás	Önkormányzati költségvetés, pályázati forrás

6.5 A stratégia külső és belső összefüggései

6.5.1 A stratégia főbb külső összefüggései

6.5.1.1 Illeszkedés, összhang a településfejlesztési koncepcióval, településrendezési tervvel

A város településrendezési terve 2004-ben készült. Az ehhez kapcsolódó Helyi Építési Szabályzatot (HÉSZ) legutóbb 2009-ben aktualizálták. A településrendezési terv és az IVS egymásra épülése lehetőséget teremt a város hosszú távú fenntartható fejlődésére.

A Városfejlesztési Stratégiának nem célja, hogy egy teljesen új fejlesztési tartalommal bíró dokumentum szülessen, hanem, hogy a meglévő tervekre, célkitűzésekre építve szakmailag megalapozott, perspektivikus és egyben a támogatási feltételeknek megfelelő programdokumentum szülessen, mely alapot és támpontot jelenthet a Településfejlesztési Koncepció kidolgozásához is. Az IVS kidolgozása során elsősorban a városrészek és azok funkcióinak beazonosítása során építettünk a meglévő dokumentumokra, azon belül is a szabályozási tervlapokra.

A településrendezési terv a települési terület-felhasználási egységek és övezeti előírások által szabja meg a város terület-felhasználási rendjét és szerkezetét.

A fejlesztési elképzelések megvalósításának az adott területen érvényben lévő terület-felhasználási egységek, és lehetséges funkciók adnak alapot. Az integrált városfejlesztési stratégia megvalósulása és megvalósíthatósága, ezért nagymértékben függ a településrendezési tervtől, ugyanakkor erős hatással is lehet az abban foglaltakra. A jelenlegi és a várható funkciók az Országos Településrendezési és Építési Követelményekről (OTÉK) szóló 253/1997. Kormányrendelet terület-felhasználási egységekre vonatkozó szabályok alapján lettek meghatározva.

A városrészi célok településrendezési tervhez való illeszkedésének vizsgálata fejlesztési elképzelések terület alapú megközelítése által vált lehetségessé. Minden városrészi célhoz konkrét fejlesztési elképzelések kerültek hozzárendelésre, amelyek meghatározható területi hatókörrel rendelkeznek. A szabályozási terv jelenlegi besorolásai és a tervezett fejlesztések megvalósításához szükséges besorolások összevetése által került megállapításra, hogy az adott fejlesztési elképzelések a hatályos rendezési terv módosítását nem indokolják.

Mindezek eredményeként az Integrált Városfejlesztési Stratégia tartalma összhangban van a rendezési tervvel. Az önkormányzat a jövőben is rugalmasan, az aktuális társadalmi és gazdasági folyamatokhoz illeszkedve fogja módosítani településfejlesztési és -rendezési dokumentumait, stratégiáit, terveit.

6.5.1.2 Illeszkedés az önkormányzat ágazati vagy tematikus stratégiáival

A 2008-2013-as időszakra készült **Települési közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program** céljai a következők:

- A diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, az oktatási és társadalmi integráció támogatása.
- A közoktatás terén megvalósuló esélyegyenlőség elősegítése Nyírmada közoktatási intézményeiben.
- Az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok kiszűrése.
- Az azonos minőségű oktatáshoz való egyenlő hozzáférés esélyének biztosítása.

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása és előmozdítása az oktatási-nevelési folyamatokban (támogató lépések, szolgáltatások bevezetése, melyek csökkentik a meglévő hátrányokat, javítják az iskolai sikerességet, támogatják a megfelelő pályaválasztását).
- A diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, az oktatási és társadalmi integráció támogatása.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességük

A fenti célkitűzések alappillérek Nyírmada középtávú fejlődése tekintetében, ennek megfelelően az Integrált Városfejlesztési Stratégia alkotása során is kiemelten figyelembe vételre kerültek.

6.5.1.3 Az Önkormányzat gazdasági programjában foglalt célkitűzésekkel való összhang

Nyírmada Város Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2007-2010-es periódusra 2007-ben készült, melynek készítését az Ötv. 91. § (1) bekezdése írja elő. A program kidolgozását a törvényi kötelezettség mellett a gazdasági racionalitás is szükségessé tette.

Az alábbi táblázat mutatja a Gazdasági Program, valamint az Integrált Városfejlesztési Koncepció közötti összhangot.

23. táblázat: Az IVS és Gazdasági Program egymáshoz való illeszkedése

	Gazdasági program	Integrált Városfejlesztési Stratégia
Jövőkép	- Nem került meghatározásra jövőkép	„A mikrotérségi szerepkörrel rendelkező Nyírmada kihasználja a várossá válásából is adódó fokozatosan felértékelődő térszervező helyzetét. A fejlődés hatására kialakuló esztétikus és egészséges környezet, a biztonságos társadalmi háttér és megélhetési viszonyok, a fejlett egészségügyi-, kereskedelmi- és közszolgáltatások a minőségi élet alapját jelentik a város és térsége lakosai számára.”
Alapcél/Átfogó cél	A gazdasági program végrehajtásánál kiemelt figyelmet kell fordítani: <ul style="list-style-type: none"> ▪ A fejlesztési elképzelések megvalósítására ▪ A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítésére ▪ Az adópolitikai célkitűzések megvalósítására ▪ A közszolgáltatások színvonalának javítására vonatkozó megoldásokra 	„Nyírmada saját értékeinek erősítésével és hangsúlyozásával, a körülvevő hazai és határmenti térséggel összehangoltan, kölcsönös előnyökön alapuló fejlesztések hatására növeli a versenyképességét, modern kisvárosi lakókörnyezete, valamint fejlett köz- és közösségi, szociális és munkaerő-piaci szolgáltatásai biztosítják a lakosság életminőségének javulását.”

	Gazdasági program	Integrált Városfejlesztési Stratégia
Célkitűzések/Középtávú tematikus célok	Gazdaság, közteherviselés, munkahelyteremtés	<p>A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés);</p> <p>C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása;</p> <p>H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása;</p> <p>I. A város külső elérhetőségének fejlesztése;</p>
	Közösségi élet	<p>D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése;</p> <p>F. A magas szintű kultúra, hagyományőrzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása;</p> <p>G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése;</p>
	Közrend, közbiztonság	<p>C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása;</p> <p>D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése;</p>
	Környezetvédelem	<p>C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása;</p> <p>E. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása;</p> <p>G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése;</p>
	Egészséges életmód	<p>B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása);</p> <p>C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása;</p> <p>G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése;</p>
	Esélyek, fiatalok	<p>A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés);</p> <p>B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása);</p>

	Gazdasági program	Integrált Városfejlesztési Stratégia
		C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása; D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése; F. A magas szintű kultúra, hagyományőrzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása; G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése;
	Közélet	D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése;
	Településfejlesztés	A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés); B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása); C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása; E. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása; F. A magas szintű kultúra, hagyományőrzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása; G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése; H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása; I. A város külső elérhetőségének fejlesztése;

Mindezek értelmében az Integrált Városfejlesztési Stratégia és Nyírmada Város Önkormányzatának Gazdasági Programja összhangban áll egymással.

6.5.1.4 A Települési Környezetvédelmi Programmal és más környezetvédelmi tervekkel való összhang

Nyírmada Város Környezetvédelmi Programja 2005-ben került kidolgozásra. A program általános célkitűzése a környezetminőség folyamatos javítása, mely a településen élők és környezetük harmonikus kapcsolatának kialakítását, a környezet elemeinek és folyamatainak védelmét, valamint a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítását jelenti.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia jövőképében megfogalmazódik az esztétikus és egészséges környezet víziója. Emellett külön középtávú tematikus célként szerepel az épített és természeti környezet állapotának megóvása, fejlesztése, mely magában foglalja az ökológiai hálózat védelmét, a védett természeti területek megőrzését és a természeti

területek fogyásának megállítását, a zöldfelületek rekultivációját, a káros környezeti hatások megelőzését és csökkentését.

A környezeti hatások esetében kiemelt hangsúlyt kap:

- A lakosság tudatformálása, motiválása és rendszeres tájékoztatása;
- A civil szervezetek és egyéb társadalmi szervezetek tevékenységének erősítése, összehangolása;
- A települési rendeletalkotásban a magyar és nemzetközi előírásokat érvényesítése ;
- A mezőgazdaság által okozott környezetterhelés csökkentése, és környezetkímélő művelési módok elterjesztése;
- A közlekedési rendszerek ésszerűsítése;
- Közüzemi csapadék- és szennyvízhálózattal való lefedettség növelése;
- Az ipari üzemek legjobb technika, tiszta technológia és energiatakarékos működésének ösztönzése.

A fejlesztések hatására csökkennek a környezeti ártalmak, javul a talaj, a levegő és a víz minősége, növekszik a jóléti-rekreációs célra hasznosított zöldfelületek aránya, összességében pedig javul a lakosság életminősége.

A fentiek értelmében Nyírmada Környezetvédelmi Programja és az Integrált Városfejlesztési Stratégia összhangban áll egymással.

6.5.1.5 Területi fejlesztési tervdokumentumokkal való összhang

A Baktalórántházai kistérség legfrissebb fejlesztési tervdokumentuma 2008 novemberében készült az LHH programban elkészítendő kistérségi tervdokumentum és projektcsomag részeként. Az ebben a dokumentumban rögzített fejlesztési irányok és az IVS célrendszere közötti kapcsolatot a következő táblázat mutatja be.

24. táblázat: Az IVS és a Kistérségi tervdokumentum egymáshoz való illeszkedése

Kistérségi tervdokumentum fejlesztési irányai	IVS középtávú tematikus céljai
1. A helyi vállalkozások versenyképességének javítása az üzleti infrastruktúra fejlesztése révén	A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés); H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása; I. A város külső elérhetőségének fejlesztése;
2. A kistérségen belüli közlekedés infrastruktúrájának fejlesztése	H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása; I. A város külső elérhetőségének fejlesztése;
3. A helyi humán erőforrás fejlesztése az oktatás és az oktatást kiegészítő szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek javításával, az oktatás minőségének és piacképességének emelésével	C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása; D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése;

Kistérségi tervdokumentum fejlesztési irányai	IVS középtávú tematikus céljai
<p>4. A kistérségben élők egészségügyi ellátásának fejlesztése</p>	<p>B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása); C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása; D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése;</p>
<p>5. A hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeinek javítása és a társadalmi kirekesztettség csökkentése a szociális szolgáltatások átfogó fejlesztésével</p>	<p>A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés); B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása); C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása; D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése; E. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása; F. A magas szintű kultúra, hagyományőrzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása; H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása;</p>
<p>6. Települési környezet fejlesztése a lakosság életminőségének javítása érdekében</p>	<p>B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása); C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása; E. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása; F. A magas szintű kultúra, hagyományőrzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása; G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése; H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása;</p>
<p>7. A munkaerőpiaci részvétel és alkalmazkodóképesség fejlesztése</p>	<p>A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés); D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése;</p>

6.5.2 A stratégia főbb belső összefüggései

A városi és városrészi szintű célok koherens rendszerben, egymást erősítve járulnak hozzá a stratégia tematikus céljainak és átfogó céljának megvalósításához. Feltárára kerülnek a városi fejlesztések azon kapcsolódási pontjai is, melyek esetlegesen negatív hatást váltanak ki a város más területén, így lehetővé válik az esetlegesen felmerülő kockázatok megelőzése.

6.5.2.1 A célok logikai összefüggései

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában kitűzött célok a helyzetértékelésben beazonosított problémák megoldására, illetve lehetőségek kihasználására épülését az alábbi táblázat mutatja.

25. táblázat: Az IVS logikai összefüggései

Középtávú tematikus célok	Gyengeségek/Veszélyek	Erősségek/Lehetőségek
A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása (munkahelymegőrzés, munkahelyteremtés);	<ul style="list-style-type: none"> ▪ korábbi feldolgozó ipar miatt rendelkezésre álló infrastruktúra kapacitások ▪ nagy mennyiségben rendelkezésre álló munkaerő (kihasználatlan kapacitások) ▪ munkavállalók jelentős részének foglalkoztatása helyben biztosított ▪ erdőgazdálkodásra alkalmas földterületek ▪ befektetők vonzása ▪ uniós pályázati lehetőségek kihasználása ▪ ipari park kialakítása ▪ környező településekkel való együttműködés a munkahelyteremtés / foglalkoztatás terén ▪ M3 autópálya Vásárosnaményig történő kiépítése javítja a település elérhetőségét ▪ erdőgazdálkodásra alkalmas földterületek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ korábbi feldolgozóipari létesítmények felaprózódása, részben esetleges működése ▪ magas munkanélküliség ▪ a gazdaság fejlesztéséhez szükséges tőke hiánya ▪ munkahelyteremtő vállalkozások hiánya ▪ elaprózódott vállalkozási struktúra (mikro – és kisvállalkozások dominanciája) ▪ országos átlag alatti aranykorona értékű termőföldek ▪ egyoldalú, gabonafélék termelésére koncentrált növénytermesztés
B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése (életkilátások javítása);	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szociális ellátórendszer kiépítettsége ▪ megfelelő egészségügyi kapacitások ▪ térségi hatókörű szociális ellátó hálózat iránti igény 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ járóbeteg szakellátás és fekvőbeteg ellátás a településen nem biztosított ▪ csökkenő működési normatívák ▪ jogszabályi környezet változásai
C. A közszolgáltatások	<ul style="list-style-type: none"> ▪ megfelelően kiépített 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ képzést nyújtó intézmények

Középtávú tematikus célok	Gyengeségek/Veszélyek	Erősségek/Lehetőségek
körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása;	<p>infrastruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szociális ellátórendszer kiépítettsége ▪ oktatás – nevelés terén biztosított esélyegyenlőség ▪ települési adósságállomány nincs ▪ rendszeres tájékoztatás a helyi közszolgáltatásokról, közéleti kérdésekről ▪ megfelelő egészségügyi kapacitások ▪ középfokú iskolai képzés beindítása ▪ fajlagos működési költségek csökkentése megújuló energiaforrások alkalmazásával ▪ térségi hatókörű szociális ellátó hálózat iránti igény 	<p>szűk spektruma</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a szűkségesnél alacsonyabb a férőhelyek száma az óvodában és az iskolában ▪ járóbeteg szakellátás és fekvőbeteg ellátás a településen nem biztosított ▪ csökkenő működési normatívák ▪ jogszabályi környezet változásai
D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése;	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jelentős számú aktív civil szervezet működik a településen ▪ részvétel tehetséggondozó programokban ▪ közösségi intézmények fejlesztésével a település népességmegtartó-erejének növelése ▪ környező településekkel való együttműködés a munkahelyteremtés / foglalkoztatás terén 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ magas a hátrányos helyzetű gyerekek aránya ▪ szegregációs folyamatok felerősödése ▪ hátrányos helyzetű lakosság arányának növekedése
E. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása;	<ul style="list-style-type: none"> ▪ egészséges, tiszta környezet ▪ jó megközelíthetőség ▪ települési szennyvízkezelés megoldott ▪ a hulladékgyűjtés szervett és ingyenes ▪ a szabadidős tó rekreációs és turisztikai célú hasznosítása 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szegregált településrészek komplex problémáinak megoldatlansága ▪ rekultiválandó települési hulladéklerakó
F. A magas szintű kultúra, hagyományörzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása;	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jelentős számú aktív civil szervezet működik a településen ▪ részvétel tehetséggondozó programokban ▪ közösségi intézmények fejlesztésével a település 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alacsony képzettségei színvonal (mind alap, mind közép, mind felsőfok tekintetében)

Középtávú tematikus célok	Gyengeségek/Veszélyek	Erősségek/Lehetőségek
	népességmegtartó-erejének növelése	
G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése;	<ul style="list-style-type: none"> ▪ egészséges, tiszta környezet ▪ a szabadidős tó rekreációs és turisztikai célú hasznosítása ▪ csatlakozás tematikus turisztikai útvonalakhoz, csomagokhoz 	
H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása;	<ul style="list-style-type: none"> ▪ megfelelően kiépített infrastruktúra ▪ kerékpár út hálózat kiépítése 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Felújításra szoruló utak
I. A város külső elérhetőségének fejlesztése;	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jó megközelíthetőség ▪ M3 autópálya Vásárosnaményig történő kiépítése javítja a település elérhetőségét 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vasútvonal alacsony kihasználtsága és rossz állapota, valamint az ebből fakadó felfüggesztés lehetősége

A fenti táblázatból kitűnik, hogy a Stratégiában megfogalmazott célok logikai összefüggésben állnak a helyzetelemzésben megfogalmazott problémákkal és lehetőségekkel.

6.5.2.2 A stratégia megvalósíthatósága

A stratégia megvalósíthatósága tekintetében rendkívül fontos szerepet játszik az, hogy a projekthez szükséges humán, materiális és pénzügyi erőforrások rendelkezésre állnak-e a fejlesztések megvalósítása és fenntartásuk tekintetében.

A stratégia megvalósítása **humán erőforrás** tekintetében 3 szinten szerveződik¹⁴: stratégiai menedzsment (1), operatív menedzsment (2) és fenntartásban közreműködők (3).

A stratégiai menedzsmentet a város képviselő testülete, jegyzője és polgármestere alkotják. Ők azok, akik felelősek a döntéshozatal során a városfejlesztési célok elérése érdekében érdemi előrelépéseket tenni, valamint a stratégia megvalósulását illetve ennek társadalmi-gazdasági hatásait nyomon követni, értékelni. A stratégiai menedzsment feladata az IVS rendszeres, vagy indokolt esetben történő aktualizálásának biztosítása is.

Az operatív menedzsmentet a polgármesteri hivatal fejlesztések megvalósításában közreműködő szervezeti egységei (ügyvitelt ellátók, pénzügyi csoport, igazgatási csoport), valamint az érintett intézmények vezetői (pl. általános iskola igazgatója, óvodavezető, stb.) alkotják. Ezek a szakemberek saját területükön végzik a stratégiai célok végrehajtásával kapcsolatos feladatokat.

A fenntartásban közreműködő személyek a település, az önkormányzati intézmények munkavállalói, illetve mindazon személyek és szervezetek, akik valamilyen módon kapcsolódnak a városfejlesztéshez. A stratégia megvalósítása tekintetében ők azok, akik

¹⁴ A városfejlesztés tervezett szervezeti rendszere fejezetben az első két szint részletesen is bemutatásra kerül.

mindennapi munkájukkal, tevékenységeikkel működő egységgé kovácsolják a fejlesztések eredményeit, és a település lakosságának minden napjaiban a kapcsolódási pontot jelentik a város irányába.

Nyírmada Város tekintetében mindhárom szinten elegendő számú, megfelelő tudással, tapasztalattal és konstruktív, fejlesztések iránt elkötelezett ambíciókkal rendelkező személyek találhatóak. A város életében az elkövetkező évekre való felkészülés jegyében jelenleg is folyik egy szervezetfejlesztési program, amelynek célja a feladatvégzés és a működés hatékonyságának további javítása. Ez minden bizonnyal a stratégia megvalósíthatóságára is kedvező hatást gyakorol.

A materiális erőforrások közül az ingatlanvagyon tölt be kiemelt szerepet. Nyírmada Városfejlesztési törekvései ennek a vagyonnak az ésszerű hasznosítására, a köz érdekében történő kamatoztatására irányulnak. Az ingatlangazdálkodási tervben leírtaknak megfelelően a város fejlesztéséhez szükséges feltételek adottak, a célkitűzések megvalósítási feltételei ebben a tekintetben is megfelelő háttérrel rendelkeznek.

A legtöbb fejlesztés tekintetében a pénzügyi erőforrások biztosítása jelenti a legkritikusabb tényezőt. Tekintve, hogy a település Magyarország leghátrányosabb helyzetű térségei, települései közé tartozik, Nyírmada tekintetében is ez okozza a legnagyobb kihívást. Mivel a megfogalmazott fejlesztési szándékok éppen a hátrányok leküzdésére szolgálnak, ezért stratégia megvalósíthatósága érdekében a stratégiai döntéshozók az anyagi források biztosítása érdekében is mindent megtesznek. A források egy részét a település saját, költségvetésében is tervezett eszközei jelentik, ám ezek önmagukban a fenntartandó – és éppen a hátrányos helyzet miatt túlterhelt szociális és egyéb – ellátó hálózatok finanszírozására elegendőek. Az önkormányzat jó gazda módjára mindent megtesz pótlólagos források bevonására. Ennek alternatívái a pályázati források bevonása, gazdasági szereplőkkel partnerségben történő fejlesztés, illetve pénzügyi eszközök (pl. hitel).

A stratégiában megfogalmazott célkitűzések többsége város szempontjából legkardinálisabb társadalmi problémák kezelésére szolgál. Szerencsére az ágazati szakpolitikák részéről is számos kezdeményezés van a társadalmi fejlődés elősegítésére, amelyet 100%-os finanszírozású pályázatokkal is támogatnak. A további pályázatokhoz szükséges önerő a település költségvetése terhére, de mindig is a kiegyensúlyozott gazdálkodásra törekedve történik. A gazdaságfejlesztés terén – a közös érdekből adódóan – az önkormányzat számít a gazdasági szereplők partneri és anyagi szerepvállalására is.

A forrásszerzés, illetve forrás biztosítás bizonytalanságából eredő kockázatok összességében a legjelentősebbek a stratégiai megvalósíthatósága szempontjából. Ennek mérséklésére tudatos, feladat és célorientált települési gazdálkodás, az 1Ft önerőre jutó támogatási mérték maximalizálása, valamint a magántőke mozgósítása lehet megoldás. Egyes stratégiai célok elérésre érdekében az Önkormányzat a jövőben sem kíván olyan terheket és kötelezettségeket felvállalni, amelyek összességében veszélyeztetik a település gazdálkodását és ez által a városfejlesztési stratégia megvalósíthatóságát.

6.5.2.3 A célok érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatásai

A városi és városrészi, illetve a **városrészekre vonatkozó célok egymásra gyakorolt kölcsönhatása** egyértelműen **pozitív mérleget mutat**.

A legerősebb kapcsolat a három, elsődlegesen lakófunkciót betöltő városrész esetében emelhető ki: a fejlesztéseket úgy kell végrehajtani, hogy hosszú távon egy egységes, nagy kiterjedésű lakóövezet alakulhasson ki. A fejlesztések eredményeként tovább csökken majd a szegregáció, illetve felszámolásra kerül az egyetlen telepszerű lakókörnyezet. Mindez azt is jelenti, hogy a fejlesztési célrendszer nem járul hozzá zárványok kialakulásához.

A lakókörnyezet mellett fontos kiemelni azt a néhány, speciálisan egy-egy városrészre koncentrált fejlesztést (közszolgáltatások, gazdaság, rekreáció), amelyek hatását a teljes lakosság érezheti. Ezek a fejlesztések mind a lakosság, mind a gazdaság számára megteremtik a fejlődés lehetőségét.

Az alábbiakban táblázatos formában kerül bemutatásra az egyes városi és városrészi célok közötti koherencia. A célok között szinergia bemutatása -3-tól 3-ig terjedő skála segítségével történik. A negatív számok a kedvezőtlen hatást, a pozitívak a kedvező hatást jelzik, nagyságrendjükkel mutatva a hatás mértékét. 0 érték akkor kerül feltüntetésre, ha a célok között szinergia nem érzékelhető, vagy a pozitív és negatív hatások kioltják egymást.

26. Táblázat: A városrészi célok hozzájárulása a középtávú tematikus célok megvalósulásához

IVS középtávú tematikus céljai	Belváros	Nyugati kertváros	Keleti kertváros	Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna
A. A gazdaság élénkítése, innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés biztosítása;	+2	+1	+1	+3
B. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése;	+3	+2	+2	+1
C. A közszolgáltatások körének bővítése, minőségük és üzemeltetésük gazdaságosságának javítása;	+3	+2	+2	+1
D. A térségi- és társadalmi kohézió erősítése;	+2	+2	+2	+1
E. Modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, az épített és természeti környezet állapotának megóvása;	+3	+3	+3	+2
F. A magas szintű kultúra, hagyományörzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása;	+3	+2	+2	0
G. A szabadidős (rekreációs) tevékenységekhez kapcsolódó infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése;	+1	+2	+2	0
H. Város belső közlekedési feltételeinek javítása;	+2	+2	+2	+2
I. A város külső elérhetőségének fejlesztése;	+2	+2	+2	+3

27. Táblázat: A városrészi célok kölcsönhatása

Városrészek	Belváros	Nyugati kertváros	Keleti kertváros	Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna
Belváros	-	+3	+3	+2
Nyugati kertváros	+2	-	+3	+1
Keleti kertváros	+2	+3	-	+1
Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna	+1	+1	+2	-

6.5.3 A stratégia megvalósításának főbb kockázatai

6.5.3.1 Felmerülő kockázatok

A stratégia megvalósítását a város által befolyásolható belső, és a város hatáskörén túl mutató külső tényezőkből fakadó kockázatok befolyásolhatják.

Belső kockázatok:	Külső kockázatok:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A városi lakosság érdektelensége ▪ Alacsony munkavállalási hajlandóság ▪ Alacsony befektetői kedv ▪ Önerő hiány ▪ Önkormányzati vezetésben bekövetkezendő negatív változás ▪ Humán erőforrás hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szabályozási környezet változása ▪ Kedvezőtlen pályázati feltételek

6.5.3.2 Kockázatkezelési stratégia

A stratégia végrehajtását befolyásoló kockázatok bekövetkezési valószínűségét, azoknak a projekt céljaira gyakorolt hatását, valamint a felmerülő kockázatok kezelési stratégiáját az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

28. táblázat: A felmerülő kockázatok kezelési stratégiája

Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége ¹⁵	Hatása a stratégia megvalósulására ¹⁶	Bekövetkezésük valószínűségét csökkentő intézkedések	Bekövetkezésük esetére tervezett intézkedések
Belső kockázatok				
A városi lakosság érdektelensége	2	2	Folyamatos kommunikáció (Önkormányzati tájékoztatók)	Tájékoztatás, meggyőzés
Alacsony munkavállalási hajlandóság	1	2	Tájékoztatás, képzések, fejlesztési programok	Motivációs eszközök bevezetése

¹⁵ A bekövetkezés valószínűségét 1-től 3-ig terjedő skálán pontozva (1 – nem valószínű, 3 – biztos)

¹⁶ A bekövetkezés hatását a stratégia megvalósulására 1-től 3-ig terjedő skálán pontozva (1 – kicsi, 3 – súlyos)

Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége ¹⁵	Hatása a stratégia megvalósulására ¹⁶	Bekövetkezésük valószínűségét csökkentő intézkedések	Bekövetkezésük esetére tervezett intézkedések
Alacsony befektetői kedv	2	2	Alap infrastrukturális fejlesztések önkormányzati megvalósítása, Kedvezmények biztosítása a gazdasági szektor részére (pl.: adókedvezmények)	További kedvezmények biztosítása (adókedvezmények), Erőteljes marketing tevékenység
Önerő hiány	2	3	Racionális önkormányzati gazdálkodás, Kötvénykibocsátás	Kedvezményes hitel felvétel
Önkormányzati vezetésben bekövetkező negatív változás	1	3	Ésszerű gazdálkodás, Eredmények közzlése, Folyamatos lakossági tájékoztatás, Fórumok megtartása	Az új Önkormányzat folytatja az Integrált Városfejlesztési Stratégia megvalósítását, Stratégia felülvizsgálata 3-5 évenként
Humánerőforrás hiánya	2	2	Továbbképzés, átképzés, Foglalkoztatási programok	Megbízási szerződéssel külső munkaerő foglalkoztatása
Külső kockázatok				
Szabályozási környezet változása	2	3	Folyamatos véleménynyilvánítás az illetékes hatóságok felé	Megváltozott jogszabályokhoz való igazodás
Kedvezőtlen pályázati feltételek	2	3	Folyamatos véleménynyilvánítás az illeték hatóság felé, Pályázati kiírások véleményezése a társadalmassítás időszakában	Projekttek pályázati feltételekhez igazítása
Jogszabályváltozások	3	2	Tervek, önkormányzati intézkedések felülvizsgálata jogszabályváltozások alkalmazásával, jogharmonizáció biztosítása	A Stratégia felülvizsgálata, célkitűzések vállalások aktualizálása

Az azonosított és bemutatott kockázatok nyomonkövetése javasolt a stratégia monitoringja során, azzal egy időben, évente legalább egyszer. Amennyiben a felsorolt kockázatok valamelyike bekövetkezik, a megadott intézkedések végrehajtása javasolt. A stratégia megvalósítása során, illetve a felülvizsgálat során esetlegesen azonosítható újabb kockázatok kezelése elengedhetetlenül fontos, ezért szükséges ezek beépítése a kockázatkezelési stratégiába.

7 A megvalósítás eszközei

7.1 A célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

7.1.1 Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet

A stratégia céljainak elérését biztosító fejlesztéseket alapvetően meghatározza azok környezete, amely esetében a természeti és infrastrukturális környezet mellett meghatározó szerepet tölt be a helyi önkormányzat és annak szabályozási gyakorlata. Az önkormányzat a hatáskörébe rendelt szabályozási eszközök tudatos alkalmazásával a pénzügyi erőforrások tudatos felhasználásából származó hatásokat is felülmúlhatja. Azonban ennek ellenkezője is igaz: a megfelelő és támogató szabályozás hiánya ellehetetleníti, megghiúsíthatja a pénzügyi eszközökre alapozott fejlesztéseket.

Ezért a stratégia sikeres megvalósításához elengedhetetlen az önkormányzat konzisztens és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása, legyen szó akár milliárdos befektetésekről, akár a szociális segély igénybevételéről. A helyi gazdaságpolitika céljait világosan meg kell fogalmazni, meg kell határozni a célok megvalósításához szükséges támogató jogi, szabályozási lépéseket, és tudatosan végre is kell hajtani azokat.

Nyírmada Város Polgármesteri Hivatalában az ÁROP 1.A.2 konstrukcióra benyújtott sikeres pályázat keretében megvalósuló szervezetfejlesztés többek között ezt a célt is szolgálja.

7.1.2 Hatékony és következetes városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése

Ugyan nehezen számszerűsíthető, de a Nyírmadaról kialakult, kialakított arculat, illetve a városhoz kapcsolódó emocionális tényezők hatással vannak a város lakóira, a befektetői döntéseiket meghozó üzletemberekre, és a városba látogató turistákra egyaránt. A tudatos, célzott és differenciált városmarketing tevékenység ezért nagyban támogathatja a városfejlesztési stratégia céljainak megvalósítását, az egyes projektek végrehajtásának elősegítését.

A városfejlesztési stratégiában szereplő célok kijelölése mellett, azzal párhuzamosan a tervezett **fejlesztések potenciális érintettjeit be kell azonosítani**, megkülönböztetve a haszonélvezőket és potenciális kárvallottakat. Az érintettek közül az alábbi célcsoportokra kell intenzív városmarketing-akciókat irányozni:

- városban befektetni szándékozó vállalatok és személyek,
- a városban gazdasági tevékenységet folytató szervezetek,
- turistaként a városba látogatók,
- a város és a környező települések lakossága.

A város, illetve a városban zajló bizonyos tevékenységek, környezeti és/vagy társadalmi értékek, gazdasági folyamatok széles körben való megismertetése biztosíthatja Nyírmada (el)ismertségét, vagyis ezen információkat minél szélesebb társadalmi és szakmai kör számára ismertetni kell.

Tudatos és jól felépített **marketing-kommunikációs stratégia** mentén, megfelelő szervezeti háttér kialakításával lehet csak a város speciális értékeit, adottságait és lehetőségeit szakmai fórumokon, befektetői körökben bevezetni és elterjeszteni. A gazdasági jellegű

célokhoz elsődlegesen speciális ismertetőket érdemes készíteni, egységes adatbázist létrehozni, amelyből bármilyen időpontban előállítható aktuális adatszolgáltatás az érdeklődők – kiemelten a befektetők – felé. A városi életminőséghez kötődő programok esetén a civil szervezeteken és a városi médián keresztül történő népszerűsítés a célszerű.

A sikeres marketing nem kizárólag egy-egy befektetés megvalósulásához járul hozzá, de a városban tevékenykedő gazdasági társaságok tevékenységét, ismertségét és az irántuk táplált bizalmat is erősítheti aktuális és potenciális üzleti partnereik körében, ezzel közvetett módon hozzájárulva a helyi gazdaság fejlődéséhez is.

Nyírmada arculatának megerősítése, továbbá a városmarketing eszközeinek a különböző városi célcsoportok felé történő alkalmazása elősegítheti a város iránti lojalitás kialakulását – ez a helyi gazdaság és társadalom szereplői esetében a város problémáinak megoldásában való aktívabb közreműködést (pl. adományokkal vagy természetbeni segítségnyújtással) és üzleti partnerei körében a város image-ének továbbadását, a városmarketingbe való bekapcsolódását jelentheti.

A marketing alapvető a rekreáció és turizmus területén is. Természeti és kulturális értékeivel, hangulati elemek kialakításával a várost el kell adni a potenciális odalátogatók körében. A rendezvények növelik a turisztikai vonzerőt, egyben a sok résztvevő potenciális terepe lehet a város image-nak további fejlesztésének és kommunikálásának – e rendezvényeket tudatosan használni is kell a városmarketing céljaihoz. A turizmus fejlődése a vendéglátásból származó bevételeken felül azért is fontos a városnak, mert a turisztikai attrakciók és a turizmust támogató szolgáltatások és kulturális események a város lakói számára is növelik az elérhető szolgáltatások körét.

Nyírmada kommunikációs értékkel bíró tulajdonságainak összegyűjtése, célzott és rendszeres kommunikálása javítja a város lakóinak identitását, hozzájárul büszkeségük növekedéséhez – egyúttal a város környezetének, értékeinek megtartása, fejlesztése mellé is állíthatja őket. Rendszeres közvélemény kutatásokon keresztül érdemes időszakonként mérni a stratégia fogadtatását és az abból megvalósult elemek hatását, a városi image alakulását. A megfelelő módszertannal elvégzett felmérések során szerzett információk hasznosíthatók a városfejlesztési stratégia időszakos felülvizsgálataihoz is.

Az IVS-hez kötődő marketing akciók jellemzője a stratégia filozófiájának megfelelően az ágazat- és terület-specifikus szemléletmód párhuzamos alkalmazása, valamint a rendszerszemlélet és a mérhetőség. Mindezek eléréséhez fontos egy, a város képéhez és fejlődési elképzeléseihez illő szlogen és jelkép-rendszer kialakítása, továbbá egységes arculat alkalmazása.

7.1.3 Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás

Felesleges, kihasználatlan kapacitásaival, illetve a tevékenység-racionalizálás során felszabaduló kapacitásokkal gazdálkodnia kell az önkormányzatnak. Ilyen felszabaduló kapacitás lehet többek között egy funkcióváltás alatt álló, időlegesen használaton kívüli ingatlan, amelyben teret lehet engedni annak közösségi, vagy civil szervezetek által történő időleges hasznosítására (pl. az eladás vagy felújítás megkezdésének időpontjáig). Ugyanilyen módon célszerű a folyamatosan használaton kívüli, az önkormányzat tevékenysége szempontjából funkcióval nem rendelkező ingatlanok hasznosítása. Hasonló módon lehet eljárni más olyan eszközök, erőforrások esetében (pl. gépkocsi, hangtechnikai és informatikai eszközök stb.), amelyek időszakosan hasznosíthatóak, és azokkal úgy termelhetünk mások számára értéket, hogy az önkormányzat számára nem jelentkezik közvetlen költség. Ezzel a jólét pusztán javításán felül többek között támogatható a stratégia megvalósítását is segítő, de önmagukban is jelentőséggel bíró kulturális vagy közösségi értékek létrejötte.

Az önkormányzatnak a tulajdonában álló ingatlanokat céljai és feladatai megvalósításához alkalmazható eszközöknek kell tekintenie. Ennek tükrében lehetősége van eladói és szabályozói pozíciójával élve – de nem visszaélve – bizonyos ingatlanok eladását vagy hasznosításba adását olyan feltételekhez kötni, amelyek az önkormányzat által ellátandó feladatok megvalósítását garantálják (pl. játszótér építése a beruházó által használatba vett területen vagy más közterületen). Kölcsönös előnyök esetén célszerű a PPP konstrukciók alkalmazása, ami biztosítja a magánbefektetések hatékonyságát, az önkormányzati likviditás megőrzését és az önkormányzat pénzügyi forrásainak szabadabb felhasználhatóságát.

7.2 Az integrált stratégia megvalósításával kapcsolatos szervezeti elvárások

Nyírmada Város Önkormányzata szervezeti hierarchiájában a városfejlesztés általános irányvonalainak meghatározása a képviselőtestület feladata, tehát a testület, a jegyző és a polgármester együttesen alkotják a stratégiai menedzsmentet.

A stratégiai menedzsmenten belül a Pénzügyi Bizottságot előkészítő, véleményező, javaslattevő, ellenőrzési feladatokkal ruházták fel:

- véleményezi az együttműködési és társulási megállapodásokat;
- véleményezi az önkormányzati rendelet-tervezeteket;
- véleményt nyilvánít a város általános és részletes rendezési tervéről;
- javaslatot tesz az éves út- és járdaépítési és felújítási terv összeállítására;
- vizsgálja a város ivóvíz ellátásának helyzetét, figyelemmel kíséri a hálózatfejlesztés megvalósítását;
- javaslatot tesz a szennyvízcsatorna-hálózat fejlesztésére;
- javaslatot tesz az önkormányzat tulajdonában lévő forgalomképes ingatlanok elidegenítésére;
- kezdeményezi és részt vállal a város fejlesztési, környezetvédelmi és idegenforgalmi koncepciójának kialakításában és szükség szerinti módosításában;
- előkészíti és véleményezi a képviselő-testület hatáskörébe tartozó környezet- és természetvédelmi tárgyú döntéseket;
- megvizsgálja és rangsorolja az intézmények felújítási igényeit;
- javaslatot tesz a város idegenforgalmi létesítményeinek – az önkormányzat pénzügyi lehetőségeitől függő – megvalósítására;
- javaslatot tesz idegenforgalmi szervezetekkel történő együttműködésre;
- véleményezi az önkormányzati beruházások elvégzésére kötött szerződésekben meghatározott határidők módosítását,
- dönt a külön önkormányzati rendeletben átruházott hatáskörébe utalt ügyekben.

Emellett a többi bizottság is rendelkezik a városfejlesztéssel összefüggő jogkörökkel, amelyek esetében felmerülnek döntési, ellenőrzési és jóváhagyási feladatok is. A bizottságok saját szakterületükön közreműködnek a városfejlesztési tevékenységeket megalapozó dokumentumok tervezésében, véleményezésében, figyelemmel kísérik a fejlesztések megvalósítását, felügyelik a feladatkörükhöz kapcsolódó önkormányzati intézmények működését. A városfejlesztési tevékenységekben a jegyző is kiemelt szerepet játszik, ő végzi, irányítja, szervezi és koordinálja az önkormányzati rendeletek, tervek, koncepciók, programok és pályázati projektek előkészítését.

A városfejlesztési programok operatív megvalósítása – tehát az operatív menedzsment – az ügyvitelt ellátó, település-fejlesztési iroda feladata, melynek hatáskörébe az önkormányzat

Szervezeti és Működési Szabályzatának ügyrendje szerint a városfejlesztési feladatok tartoznak. A település-fejlesztési mellett, a bizottságokhoz hasonlóan, a többi iroda is közreműködik valamilyen formában a városfejlesztési tevékenységekhez, azok megvalósításához.

Emellett Nyírmada város tulajdonában több olyan szervezet is van, amelyek tevékenysége valamilyen módon kapcsolódik a városfejlesztéshez, a városrehabilitációhoz:

- a Madavíz Víz- és Csatornaművek Üzemeltető és Szolgáltató Kft. biztosítja az ivóvízelátást, -kezelést, és elosztást, végzi a szennyvízszolgáltatást Nyírmadán és a szomszédos Pusztadoboson;
- a MADA-KOMM Kht. végzi többek között a városüzemeltetési feladatokat, a közterületek tisztántartását valamint a kegyeleti szolgáltatást a településen;
- a városmarketing eszköze a **madai hírek**, amely Nyírmada Város elektronikusan és nyomtatott formában kéthavonta megjelenő ingyenes közéleti lapja.

7.2.1 A városfejlesztés tervezett szervezeti rendszere

A városfejlesztés jelenlegi formájában, szervezeti rendszerében is jól működik, így alkalmas a jövőben a városrehabilitációval kapcsolatos tevékenységek átgondolt ütemezett és eredményes megvalósítására.

29. táblázat: A városrehabilitációban résztvevő szervezetek feladatai és kompetenciái

	Városfejlesztésben résztvevő szervezetek	Feladatkörök kompetenciák	
Stratégiai menedzsment	Képviselő testület	A városfejlesztés általános irányvonalainak meghatározása, befektetés-ösztönzés	PARTNERSÉG
	Bizottságok	Véleményezési, kezdeményezési, javaslattevési, közreműködési és/vagy felügyeleti jogkör saját szakterületükön, stratégiai tervezés	
Operatív menedzsment	Irodák	Döntés-előkészítés, városfejlesztési programok operatív megvalósítása: <ul style="list-style-type: none"> - pályázati források feltárása - projekt-generálás - projektmenedzsment - a fejlesztések pénzügyi egyensúlyának biztosítása - tájékoztatás, nyilvánosság 	
Fenntartásban közreműködők	Önkormányzati szervezetek	Közterület-fenntartás, közvilágítás, városi vízellátás, vagyongazdálkodás, ingatlanfejlesztés, városmarketing	

A szükséges **humán-erőforrás** tekintetében elsődleges szempont, hogy a városrehabilitáció projektmenedzsment-szervezetét olyan tapasztalt szakemberek alkossák, akik széleskörű projektmenedzsment ismeretekkel és gyakorlattal rendelkeznek. A városfejlesztési projektek megvalósításához legalább 1-1 fő pénzügyi, műszaki, településfejlesztési és jogi szakemberre van szükség, akik esetében a megfelelő végzettség mellett a releváns szakmai tapasztalat is alapvető elvárás.

Egy nagy volumenű városrehabilitációs projekt menedzselése Nyírmada Város Önkormányzat apparátusa számára jelentős többlet feladatokat jelenthet. A megfelelő szakmai tapasztalattal és kompetenciákkal rendelkező humán-erőforrás biztosítását, eseti jelleggel a város és a projekt megvalósítás érdekében külső szakértők igénybevitelével szükséges biztosítani.

7.3 Településközi koordináció mechanizmusai

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia, illetve az ahhoz kapcsolódó projekt elképzelések településközi koordinációja elsődlegesen a **Közép-Nyírségi Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társulás** keretein belül, a társulás tagtelepülései között valósult meg.

A Kistérségi Társulásnak kiemelt célja a települések területfejlesztési folyamatainak koordinálása, összehangolása. A kistérségen belül a Közép-Nyírségi Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társulás projektcsatorna funkciókat is betölt. Ez azt jelenti, hogy folyamatosan gyűjti a kistérségben az önkormányzati, gazdasági, és civil szervezetek, magánszemélyek fejlesztési programokkal kapcsolatos elképzeléseit, valamint a megfogalmazódó projektjavaslatokat. Az összegyűjtött információk mentén hatékonyabbá és eredményesebbé válik a település közti koordináció, amely az önkormányzati együttműködésekén túl a privát szférán belüli, illetve az önkormányzati és privát szféra közös fejlesztési irányainak megvalósítását is elősegíti.

A településközi koordinációban aktív szereplőként részt vesz az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség. Az Ügynökség a vonatkozó pályázati kiírás elbírálásával, a tevékenységek befolyásolásával biztosítja a fejlesztések regionális összhangját, segít az egymást gyengítő hatások kiküszöbölésében. A potenciális versenytársak és együttműködők (azonos méretű és adottságú települések) közötti párbeszéd a régióon belül – hasonlóan a többi régióhoz – kevésbé jellemző. A települések közötti együttműködés terepe elsődlegesen a kistérségi szint, azon belül is a kistérségi társulás.

A mikrotérségi szerepköréből adódó alapfeladatokat Nyírmada képes ellátni, és mint a környező térség gazdaságának meghatározó területe és jelentős foglalkoztatási bázisa, képes gazdasági-társadalmi fejlődést generálni az érintett településeken. Egyértelműen leszögezhető, hogy a városnak nem érdeke a pontszerű, elszigetelt fejlődés, hiszen ha nagy a fejlettségbeli kontraszt a város és környéke között, akkor az negatívan befolyásolhatja a város egészének gazdasági-társadalmi fejlődését. A város és a kistelepülések közötti szoros egymásrataltság alapja az erősségeket építeni és a gyengeségeket megszüntetni kívánó gondolkodásmód és a funkciók ésszerű megosztása.

Nyírmada és mikrotérsége, valamint a Baktalórántházai kistérség egységes fejlődéséhez elengedhetetlen, hogy a térség képessé váljon arra, hogy problémáit és szükségleteit közösen megfogalmazza, majd ezeket integrált programokká, komplex projekteké alakítsa. A párhuzamos kapacitások elkerüléséhez, valamint a város és környéke közötti esetleges konfliktusok (pl. szelektív migráció, párhuzamos kapacitások) megelőzéséhez tehát nemcsak Nyírmada, hanem a környező települések fejlesztési igényeit is pontosan ismerni kell.

A fejlesztési igények és potenciális fejlesztési területek felmérése 2008-ban történt meg, a „Komplex felzárkóztató programok készítése a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben” című program részeként. A program során összegyűjtésre került a kistérség településeinek jelenlegi fejlesztési igényei. A kistérség számára a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2476 millió Ft forrást állapított meg. A forrás megszerzéséhez a kistérségnek kistérségi tervdokumentumot és projektcsomagot kellett összeállítani, melyet a Közép-Nyírségi Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társulásnak (települési önkormányzatok polgármesterinek tanácsa) és a Kistérségi Fejlesztési Bizottságnak (kistérségben tevékenykedő vállalkozások, civil szervezetek, kisebbségek képviselői, legnagyobb és legkisebb települések polgármesterei alkotta bizottság) el kellett fogadnia. Ezen projektcsomag részét képezte többek között Nyírmada településfejlesztési, humánerőforrásfejlesztési pályázata is. A folyamat eredményeként mind Társulás Tanácsa, mind a Fejlesztési Bizottság megismerte Nyírmada fejlesztési elképzeléseit, és lehetőség nyílt a konzultációra.

A városi rangú települések (pl. Nyírmada és Baktalórántháza) saját vonzáskörzetük kibővítésére és megerősítésére törekednek. Ennek eléréséhez a jelenlegi pályázati kiírásoknak megfelelően több olyan program kidolgozása is várható, amelyek jellegükben hasonlóak Nyírmada városrehabilitációs projektjéhez.

Mivel az oktatási és szociális fejlesztések esetében – a szakpolitikai irányvonalaknak megfelelően – a magas kapacitáskihasználtság és a társulási forma ösztönzése kiemelt szerepet játszik, ezért az várható, hogy a térségben racionalizálódni fog a nevelési-oktatási intézmények rendszere. Hasonló folyamatok prognosztizálhatók a szociális és az egészségügyi intézmények fejlesztésénél is azzal a különbséggel, hogy a szakellátások esetében a hiányterületekre (pl. járóbeteg ellátás nélküli kistérségek) koncentrálnak a forrásokat. Nyírmadán a térségben betöltött szerepe és intézményrendszere alapján a szociális szolgáltatások kistérségi centruma alakulhat ki.

Kiemelt jelentőséggel bírnak a **közlekedési feltételek javítására** irányuló fejlesztések is. A felmerülő igények között a közúti fejlesztések mellett megjelennek a közösségi közlekedést érintő, valamint a kerékpárút-hálózatot érintő fejlesztések is.

A tervezett fejlesztések településközi koordinációjában a Kistérségi Munkaszervezet, és a Kistérségi Koordinációs Hálózat is részt vesz, aktívan együttműködve az érintett települések önkormányzataival.

Összességében megállapítható tehát, hogy Nyírmada Integrált Városfejlesztési Stratégiával a környező térség **fejlesztési elképzeléseinek területi szintű kölcsönhatása pozitív mérleget mutat**, a hatások szinergikusan kiegészítik, felerősítik egymást. Felesleges, párhuzamos kapacitásokat létrehozó, egymást kioltó fejlesztések nem valósulnak meg. A fejlesztések eredményeként **az ellátott funkciók optimalizálására kerül sor** az Európai Unió egyik legfontosabb alapelveinek, a szubszidiaritás elvének figyelembevételével.

7.4 Ingatlangazdálkodási koncepció

A helyi önkormányzat tulajdona az önkormányzati feladatok ellátását és az önkormányzati célok megvalósítását szolgálja. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. Törvény szerint a vagyon két főcsoportba (törzsvagyon, egyéb vagyon) és három alcsoportba sorolható, ami a rendelkezési, hasznosítási lehetőségeket is meghatározza. A törzsvagyonba a forgalomképtelen és a korlátozottan forgalomképes, az egyéb vagyonba a forgalomképes vagyonelemek tartoznak. A forgalomképesség korlátozására azért van szükség, hogy az önkormányzat kötelező feladatainak ellátásához szükséges vagyon az önkormányzat tulajdonában maradjon.

7.4.1 Az önkormányzat belterületi ingatlanvagyonának áttekintése

Nyírmada Város Önkormányzatának tulajdonában jelenleg 131 belterületi ingatlan van, melyek könyv szerinti értéke 999 952 000 Ft. A belterületi önkormányzati tulajdonú ingatlanok összesen 437 112 m² területen helyezkednek el. Ezek közül 44,6%-a (58 darab) forgalomképtelen, 32,3%-a (42 darab) forgalomképes, és csak 23,1% (30 darab) korlátozottan forgalomképes. A legmagasabb értéket a forgalomképtelen ingatlanok képezik, valamivel megelőzve a korlátozottan forgalomképes ingatlanokat. Az előbbiekhöz viszonyítva a forgalomképes ingatlanok becsült könyv szerinti értéke alacsony, csupán a belterületi ingatlan összsvagyon értékének 9%-a.

7. ábra: Önkormányzat tulajdonában lévő belterületi ingatlanok típusai

Ingatlan típusok	Ingatlanok száma (db)	Területe (m ²)	Könyv szerinti bruttó érték (ezer Ft)
Forgalomképtelen	58	264 809	477 722
Forgalomképes	42	91 787	90 127
Korlátozottan forgalomképes	31	80 516	432 103
Összesen	131	437 112	999 952

A forgalomképtelen, vagy korlátozottan forgalomképes ingatlanok között közterek, parkok, utak, szobrok és egyéb köztéri létesítmények mellett a közigazgatási és közszolgálati funkciókat (oktatás, egészségügy, sport stb.) kiszolgáló épületek és ingatlanok találhatóak.

A forgalomképes ingatlanok csoportjába soroljuk többek között az önkormányzati tulajdonú lakásokat, telkeket, eladható és/vagy fejleszthető területeket.

7.4.1.1 Az önkormányzat belterületi törzsvagyon

7.4.1.1.1 Forgalomképtelen ingatlanok

A forgalomképtelen vagyon nem értékesíthető, gazdasági társaságba nem vihető be, nem apportálható, nem idegeníthető el, nem lehet követelés biztosítéka, tartozás fedezete. Ezek a vagyonelemek nem használhatók fel olyan célra, ahol a vagyon működtetését már nem az önkormányzati feladatellátás, hanem az eredményszerzés motiválja.

Forgalomképtelen vagyonnak minősülnek

- a közutak és műtárgyaik,
- a közterek, parkok, a vizek, a közcélú vízi létesítmények,
- rendeltetésszerűen az önkormányzatok irattáraiba tartozó levéltári anyagok,
- valamint mindaz, amit az önkormányzat rendeletében annak minősít.

Az önkormányzat tulajdonában összesen 259 432 m² területű belterületi közút, utca és egyéb út van. Ezek minősége és állapota változó, elsősorban a szélességgel és a burkolattal kapcsolatosan jelentkeznek problémák.

Közterületek közé 2 vagyonelem (közpark) tartozik, amelyek összes területe 719 m². A fentiek mellett a forgalomképtelen vagyontárgyak közé tartoznak a csapadékvíz felszíni elvezetésére szolgáló árkok (2 866 m²), egy fúrt kút (18 m²) és egy csatorna (1 774 m²).

7.4.1.1.2 Korlátozottan forgalomképes ingatlanok

Korlátozottan forgalomképes vagyontárgyakról a törvényben vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott feltételekkel lehet rendelkezni. A korlátozottan forgalomképes vagyonkörbe tartoznak:

- az intézmények, a középületek,
- a műemlékek, a védett természeti területek, a muzeális emlékek,
- mindazok az ingatlanok és ingó dolgok, amelyeket az önkormányzat rendeletében korlátozottan forgalomképesnek minősít.

Közigazgatási és közszolgáltatási funkciójának ellátásához az önkormányzat a következő épületeket használja:

- Az önkormányzat a hivatali és **közigazgatási intézményi funkciói** ellátását biztosító Polgármesteri hivatal (906 m²) épületében végzi, melynek könyv szerinti értéke 5 250 ezer forint.
- A legtöbb épületet az **oktatási funkció** igényli. Az óvodai ellátás 1, az általános iskolai oktatás 2 épületben történik.
- A városban a **közbiztonsági** feladatok ellátására Rendőrség működik a Honvéd utcában.
- A **kulturális tevékenységeknek** a Városi Művelődési Ház (6 986 m²-en) szolgál otthonául.
- A **szociális ellátórendszer** 2 saját tulajdonú épületben működik. A családsegítő és gyermekjóléti feladatokat az Önkormányzat a Kossuth u. 49. szám alatti ingatlanon látja el. A város az egészségügyi alap- illetve szakellátást a Kálvin téren található Központi Rendelőben (3 454 m²) biztosítja. A Szociális Ápolási és Gondozási Központ a Nyírfa utca 2. szám alatt található.
- Az önkormányzat tulajdonában és fenntartásában áll a város 1 312 m² alapterületű önkéntes tűzoltószertára.

A korlátozottan forgalomképes ingatlanok egy részén a gazdasági jelleg is megjelenik:

- **Sportolási tevékenységet** az önkormányzat Sugár utcai ingatlanán (20 012 m²) végezhetnek a lakosok.
- Az önkormányzat tulajdonában van a Víztorony (7 531 m²), és a MADA-KOMM Kft. is.

A fentiek mellett a korlátozottan forgalomképes ingatlanok között szerepel játszótér, szikkasztó gödör (522 m²), közös használatban lévő utak (6 912 m²), valamint fúrt kutak is.

7.4.1.2 Az önkormányzat belterületi egyéb vagyona

7.4.1.2.1 Forgalomképes ingatlanállomány

Forgalomképes vagyontárgyak körébe tartoznak mindazok az ingatlanok és ingó dolgok, amelyeket a törvények vagy rendeletek nem sorolnak a törzsvagyonba, valamint ebbe a kategóriába kell sorolni azokat a vagyontárgyakat, amelyek csak ideiglenesen kerültek az

önkormányzati tulajdonba. Az ingatlanok a vagyonrendelet alapján nyílt pályázat útján vagy egyéb formában értékesíthetők.

Az önkormányzatok kötöttségek nélkül rendelkeznek a forgalomképes (vállalkozói) vagyon felett, amelyek közé a következők tartoznak:

- bérlakások,
- nem lakás céljára szolgáló helyiségek,
- saját forrásból épített lakások,
- vegyes rendeltetésű épületek, építmények,
- részesedések és értékpapírok,
- egyéb vagyon.

Az önkormányzat 90 127 ezer Ft értékű belterületi forgalomképes ingatlanállománnyal rendelkezik, ezek között a beépítetlen terület és a kert kategóriák a legjellemzőbbek:

- Az önkormányzat tulajdonát képezi 4 **lakóház, udvar** kategóriába tartozó ingatlan. Az ingatlanok alapterülete 5 317 m², könyv szerinti értékük 4 443 ezer forint. A lakásállomány összetétele vegyes a méretet, az elhelyezkedést és ebből kifolyólag az értéket tekintve egyaránt.
- A forgalomképes vagyon jelentős részét alkotják a **telkek és a beépítetlen területek** (44 db., 13 131 m²), amelyek értéke 142 270 000 forint.

Az önkormányzat 1 darab, 77 658 000 forint értékű beépített területe a 4 tantermes iskola, összesen 3 674 m²-en terül el.

A fentiek mellett kert, anyaggyödör, és mocsár is megjelennek összesen 1 281 000 forint értékben.

Fontos megemlíteni, hogy Nyírmada Város Önkormányzat tulajdonában lévő **külterületi ingatlanok** összes területe 977.889m², amelynek körülbelül 1/2 része **forgalomképes szántó, szőlő, legelő, vagy kert**. Ezeknek a területeknek a hasznosítására – a kevésbé jóminőségű homokos talaj miatt – leginkább erdőgazdálkodás alkalmas.

7.4.2 Az ingatlangazdálkodás alapelvei és stratégiai irányvonalai

- A vagyongazdálkodás távlati célja az önkormányzat vagyonából származó jövedelmének növelése, és ezzel párhuzamosan a fejlesztési források megteremtése, gyarapítása. Ennek érdekében az alábbi alapelvek érvényesítése szükséges:
- Továbbra is **az önkormányzat vagyonának megtartására, növelésére, de legfőképp gazdaságos hasznosítására kell** koncentrálni. Különös figyelmet kell továbbá fordítani az esetleges vagyonfeléléshez vezető folyamatok kialakulásának megakadályozására.
- Az önkormányzati gazdasági programban szereplő vagyongazdálkodási alapelvnek megfelelően **a vagyonhasznosításból származó hozam nem fordítható a működési költségek fedezésére**, a hasznosítás bevételeit mérhető, jövedelmet termelő újabb befektetésekbe kell visszaforgatni („vagyonért vagyont” elv).
- A vagyonösszetétel javítására vonatkozó elv alapján az egyes vagyonelemek cseréjét úgy kell végrehajtani, hogy
 - szolgáltatási vagyon esetében a közszolgáltatás színvonalát javítsa, a közfeladatellátás feltételeit jobban biztosítsa;
 - üzleti hasznosítású vagyon esetében lehetőleg tartósan – több hozadékot – termeljen;

- a fenti két csoport közötti átsorolás esetében mérlegelni kell, hogy az átsorolás az önkormányzat várospolitikai céljainak megfelelően;
- minden vagyonelemnél törekedni kell a rossz hatékonyságú, nagy költségráfordítással üzemeltethető vagyonelemek hatékonyságának növelésére, amennyiben ez nem lehetséges, megoldást jelenthet az értékesítés vagy a hatékonyabb vagyonelemekre történő csere.

Nyírmada Város Önkormányzata számára több eszköz is rendelkezésre áll ahhoz, hogy meglévő ingatlanjainak állapotát és értékét javítsa:

- **„pótlás” jellegű beruházás** a funkció ellátására való alkalmasság biztosítására (pl. leromlott állagú iskolaépület vagy lakás felújítása az eredeti állapotának való visszaállítás céljával, rossz közmű és kátyús útfelület felújítása);
- **„fejlesztés” jellegű beruházás** az adott funkció magasabb minőségű ellátásához (elkerülő, tehermentesítő út építés, iskolai infrastruktúra-fejlesztés, komfort nélküli lakás komfortosítása, park növényzetének megújítása);
- **„funkcióbővítő fejlesztés”** az eredeti rendeltetéshez képest további funkcióknak való megfelelés biztosítására (pl. multifunkciós közösségi terek kialakítása, közintézménynek otthont adó épület utcai frontján üzlethelyiségek kialakítása);
- **„funkcióváltó fejlesztés”** az eredeti rendeltetéshez képest új funkcióra való alkalmasság megteremtése (pl. korábban oktatásra használt iskolaépület átalakítása közösségi házzá, zöldfelületek kialakítása területrendezéssel, használaton kívüli épületekben szociális bérlakás kialakítása).

A „fejlesztés” kategóriába soroljuk az olyan beruházásokat, amelyek arra irányulnak, hogy adott funkció alacsonyabb költséggel legyen ellátható azonos vagy magasabb szinten (pl. középületek vagy lakások energiatakarékossági célú felújítása), valamint ebbe a típusba tartozik az épületek akadálymentesítése is.

A nem, vagy korlátozottan forgalomképes ingatlanok – funkciójuktól függően – lehetnek csak kiadásokat generálók (pl. óvodai épület, szociális szolgáltató létesítmények), vagy egyszerre jelenthetnek fenntartási költségeket és hozhatnak bevételt is (pl. művelődési ház, uszoda, múzeum).

A forgalomképes ingatlantípus folyamatos jövedelmet (pl. bérleti díjat) generálhat az önkormányzat számára, vagy értékesítéséből származó bevételekkel (pl. építési telkek eladási ára) járulhat hozzá egyszeri alkalommal az önkormányzati költségvetéshez.

A felvázolt ingatlangazdálkodási alapelvek és irányvonalak alapján részletes stratégiai tervet kell készíteni, amely kiemelt figyelmet fordít az önkormányzat és a vagyongazdálkodás belső helyzetének elemzésére az erős és gyenge pontok szembeállításával. Az önkormányzat vagyoni helyzete, a normatív állami támogatások csökkenése és a helyi adók emelésének korlátai egyre inkább szükségessé teszik az önkormányzati vagyonnal való hatékony gazdálkodást, amely hosszú távon úgy lehet eredményes, ha az önkormányzatnak **rendszeres jövedelmet biztosító vagyonelemei** vannak. Emellett elengedhetetlen az **ingatlanpiaci folyamatok**, a kereslet és a kínálat, valamint az árak **folyamatos nyomon követése és értékelése** az önkormányzati ingatlanok, az értékesítés és a tulajdonszerzés szempontjából. Az alapvetően közcélokat szolgáló vagyongazdálkodás hatékonysága érdekében intenzív befektetés-ösztönző tevékenységet kell folytatni.

Mindezek segítségével az önkormányzat **meghatározza** és rendszeresen felülvizsgálja a rövid, közép és hosszú távon **értékesítendő, megtartandó, illetve fejlesztendő ingatlanok körét**.

7.4.2.1 Az önkormányzati ingatlanvagyon hasznosításának, fejlesztésének módja

7.4.2.1.1 A forgalomképtelen és a korlátozottan forgalomképes ingatlanok hasznosítása, fejlesztése

Az önkormányzati tulajdonú, forgalomképtelen épületállomány szükséges pótlási és felújítási feladatai több éves terv mentén valósulnak meg, amelyeket az ingatlanokban működő intézményeket felügyelő önkormányzati irodák és az ingatlanvagyon felügyelő igazgatási illetve pénzügyi csoport együttműködve állít össze és valósít meg. Önkormányzati intézmények, szervezetek által használt, kezelt, működtetett épületek esetében a pótlási és fejlesztési munkálatok költségeinek fedezetét a város éves költségvetése, más intézmények és szervezetek esetében – szerződésben szabályozott kötelezettségvállalás mellett – azok költségvetése biztosítja.

Az önkormányzati közművagyon kezelése, állagmegóvása és fejlesztése – vagyonkezelői szerződés keretében – az önkormányzat szakosodott vállalatának feladata, ezzel analóg a közterületek és létesítmények fenntartása és fejlesztése. A köztéri műalkotások és műemlékek állagmegóvása a közterületek fenntartásához kapcsolódó feladat.

A hasznosítási és fejlesztési lehetőségek és alternatívák vizsgálata során figyelembe kell venni, hogy a forgalomképtelen, illetve korlátozottan forgalomképes ingatlanok – funkciójuktól függően – lehetnek csak kiadásokat generálók (pl. óvodai épület), vagy a fenntartási költségekkel szemben bevételt is hozhatnak (pl. művelődési ház). A forgalomképtelen ingatlanállomány hasznosítására és fejlesztésére vonatkozó döntések meghozatala előtt ezért meg kell vizsgálni azok hasznosításának további alternatíváit, ami lehetőséget teremt költséghatékonyság érvényesítésére a hasznosítással, fejlesztéssel kapcsolatos döntések meghozatalakor.

7.4.2.1.2 A forgalomképes ingatlanok hasznosítása, fejlesztése

A forgalomképes ingatlanok az önkormányzati bevételek jelentős forrásai (egyszeri, eseti, vagy folyamatos bevételeket generálhatnak), így hasznosításuk esetében mindig figyelembe kell venni bevé尔特ermelő képességüket. Költséghatékonysági és/vagy bevéte maximalizálási megfontolások miatt kívánatos adott forgalomképes ingatlan esetében a hasznosítási lehetőségek széles körének vizsgálata, valamint a kívánt hasznosítási mód alternatíváinak vizsgálata is a forgalomképes ingatlanok hasznosítására vonatkozó döntések meghozatala előtt.

7.4.3 Az akcióterületeken található önkormányzati ingatlanok

Az akcióterületeken megvalósuló ingatlangazdálkodás fő irányvonalait – illeszkedve az integrált városfejlesztési stratégiában megfogalmazott célokhoz és elvekhez – az önkormányzati fejlesztések koordinálásáért felelős az ügyvitelt ellátó csoport, azon belül is a település-fejlesztési iroda, valamint az önkormányzat gazdálkodásáért felelős pénzügyi csoport együttesen jelöli ki. A célok megvalósításában és a fejlesztések lebonyolításában az fejlesztések végrehajtásáért felelős menedzsment a polgármesteri hivatal illetékes csoportjaival együttműködve végzi tevékenységét.

7.4.3.1 Belvárosi akcióterület (funkcióbővítő városközpont fejlesztés)

A belvárosi akcióterületen található az összes belterületi forgalomképes önkormányzati ingatlan 16,7%-a (7 darab), értékét tekintve azonban ennél jóval nagyobb az akcióterület részesedése (98,6%). Az összes belterületi forgalomképtelen ingatlan 22,4% (13 darab), érték szerint pedig 44,2%, ezen az akcióterületen helyezkedik el. A korlátozottan forgalomképes ingatlanok 41,9%-a (13 darab) esik a belvárosi akcióterületre, könyv szerinti értékben pedig 97,9%.

8. ábra: Önkormányzati ingatlanok a belvárosi akcióterületen

Ingatlan típusok	Ingatlanok száma (db)	Területe (m ²)	Könyv szerinti bruttó érték (ezer Ft)
Forgalomképtelen	13	112 025	211 262
Forgalomképes	7	19 085	88 846
Korlátozottan forgalomképes	13	63 431	423 075
Összesen	33	194 541	723 183

A **forgalomképes ingatlanok** értéke a településen belüli kedvező elhelyezkedés ellenére is alacsony 88 846 000 Ft. A forgalomképes, illetve a korlátozottan forgalomképes ingatlanok hasznosítása az eddig gyakorlatnak megfelelően elsősorban a közintézmények elhelyezésével történik.

A **forgalomképtelen vagyonelemek** jelentős hányadát az **utak** teszik ki, valamint jellemző még a **közterületek** magas aránya.

A városközpont a településszerkezeti funkció által indokolt jármű, kerékpár és gyalogosforgalom kiszolgálására nincs felkészülve. Az egyre növekvő egységjármű terhelés kezelése érdekében indokolt a gépjármű illetve a kerékpáros és gyalogos forgalom szétválasztása, valamint a **közlekedési útvonalak** felújítása, megerősítése. Ezen túlmenően a gépjármű forgalom csökkentése és a belváros tehermentesítése érdekében jelenleg nem indokolt újabb utak, közlekedési folyosók kialakítása.

A **gyalogos** forgalomban elsőrendű feladat az iskolások és óvodások biztonságos közlekedési feltételeinek megteremtése. A belváros fejlesztése során törekedni kell arra, hogy a megújuló közterületek kialakítása ezen csoportok igényeinek figyelembe vételével történjen.

Zöld területek és különleges intézményi területek növelése a mély-fekvésű és településszerkezeti kedvező pozícióban elhelyezkedő területek rendezésével, a közterületek további fásításával, rendezett állapotának megtartásával valósítható meg. A közsztéra funkciókat szolgáló intézményi infrastruktúra ki- és átalakítása során hozható létre.

Az akcióterület rövid távú fejlesztése a jelenlegi ingatlanvagyon racionális hasznosításával történik majd. Újabb ingatlanok megvásárlása illetve a meglévők értékesítése nem szükséges a jelenlegi tervek megvalósításához.

7.4.3.2 Középtávú fejlesztésre kijelölt akcióterületek

A középtávú fejlesztésekre kijelölt további akcióterületeken értékes forgalomképes ingatlannal nem rendelkezik az Önkormányzat. A korlátozottan forgalomképes, illetve a forgalomképtelen ingatlanvagyon jelentős részét a közlekedési, illetve közmű infrastruktúra hálózat elemei alkotják.

Az ingatlanvagyon hasznosítása középtávú a saját kezelésben való megtartással illetve városfejlesztési célokra történik. Értékesítésük nem indokolt. Újabb ingatlanok megvásárlására, illetve ingatlan cserére mindhárom akcióterület esetében sor kerülhet, ám ennek szükségessége, valamint konkrét helye és jellege a beruházások részletes kidolgozása folyamán kerül meghatározásra.

A Szociális városrehabilitációs akcióterületen különlegesen nehéz feladatnak tűnik a magán tulajdonban lévő ingatlanok tulajdonviszonyainak, illetve a bennük lakók jogviszonyainak tisztázása.

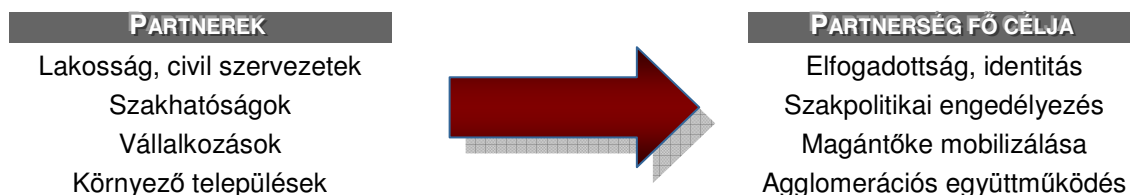
Az Ipari, kereskedelmi és logisztikai fejlesztési akcióterületen a fejlesztések szintén jelentős mértékben igénylik majd a környező területek tulajdonosainak együttműködését. Ezen a területen a tulajdonviszonyok alapvetően rendezettek. Az akcióterület fejlesztése során a legnagyobb kihívásként a tulajdonosok fejlesztésekben való érdekeltté tétele jelentkezik. A tulajdonosokkal való partnerség különösen fontos annak érdekében, hogy a barnamezős területeket érintő akcióterületen modern, vonzó és versenyképességet segítő vállalozási környezet alakulhasson ki.

A rekreációs és turisztikai akcióterület tekintetében szintén a környező területek tulajdonosainak partneri szerepvállalásával, egyéni érdekeik összehangolásával történ ingatlanfejlesztés látszik szükségesnek.

8 Partnerség

Nyírmada a partnerség alapú tervezést szem előtt tartva kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a helyi társadalmat intenzíven bevonja az Integrált Városfejlesztési Stratégia kidolgozásába és az abban foglaltak megvalósításába egyaránt. Amellett, hogy az önkormányzaton belül folyamatos volt a különböző szakterületek képviselőinek konzultációja, a tervezés folyamán megtörtént a legfontosabb **partnerségi csoportok** azonosítása és a partnerség céljainak meghatározása.

9. ábra: Fő partnerek a városfejlesztésben és a partnerség céljai

A folyamatos partnerségi együttműködés elősegítéséhez az alábbi eszközöket alkalmazzuk, (részletesebb bemutatásukra az egyes partnerségi csoportok jellemzésénél kerül sor):

- Igény- és szükségletfelmérés (kérdőíves felmérések, szakértői interjúk);
- Projekt-előkészítő és tervező munkacsoportok;
- Szakmai egyeztető workshopok, konzultációk;
- Vállalkozói fórum;
- Civil fórum;
- Tájékoztatás és nyilvánosság (rendezvényeken, városi honlapon);

8.1 Nyilvánosság biztosítása: lakossági tájékoztatás és együttműködés a civil szervezetekkel

A helyi lakosság a projekt elsődleges célcsoportja, ezért esetükben a folyamatos tájékoztatás és a rendszeres konzultációs, véleménynyilvánítási lehetőség a projekt sikerességének alapvető feltétele, mivel a lakosok annak függvényében, hogy milyen mértékben, formában és területen érintik a fejlesztések, eltérően reagálhatnak az egyes tervezett projektekre.

Annak érdekében, hogy a fejlesztések a lakosság igényeinek megfelelően kerüljenek kidolgozásra a tervezés szakaszában kérdőíves felmérésre került sor. A kérdőíveket on-line vagy nyomtatott formában lehetett kitölteni 2009. augusztus 27-től szeptember 27-ig. A kérdőíves felmérés eredményei beépítésre kerültek mind a helyzetelemző, mind a koncepcionális fejezetekbe. (A kérdőívek kiértékelő dokumentációját a melléklet tartalmazza.)

A város honlapja (www.nyirmada.hu) nem csak a kérdőíves felmérésnek biztosított felületet, hanem a fórumok szervezésében és a lakosság informálásában is folyamatosan közreműködött. A honlapnak továbbra is nagy szerepe lesz, mert az integrált városfejlesztési stratégiai teljes terjedelmében letölthető lesz róla, illetve a további lakossági egyeztetések és a városfejlesztés terén történt eseményekről készülő beszámolók is elhelyezésre kerülnek rajta.

A lakosság tájékoztatása az on-line médián kívül a nyomtatott sajtón keresztül is folyamatosan zajlott, mégpedig a helyi ingyenes, kéthavonta megjelenő **madai hírek**-ben.

Az integrált városfejlesztési programmal kapcsolatos lakossági tájékoztatások a jövőben is megmaradnak és kiegészülnek a megvalósításról szóló tájékoztatással.

A tájékoztatáson túlmenően fontos elemét jelentette a stratégiaalkotásnak a lakosság és civil szervezetektől érkező visszajelzések kiértékelése és feldolgozása.

A civil szervezetek a lakossághoz hasonló módon, formában és rendszerességgel kerültek tájékoztatásra. A civil szervezetekkel való kapcsolattartásra, a fórumra történő meghívásra Nyírmada Város Polgármesteri hivatalának civil adatbázisa alapján került sor. Ennek köszönhetően a 2009 szeptemberben illetve 2010 januárban tartott városfejlesztési partnerségi fórumon számos civil szervezet képviseltette magát, és járult hozzá véleményével az Integrált Városfejlesztési stratégia kidolgozásához. A civil fórum egyben lakossági fórumszerepét betöltötte, hiszen a város legaktívabb lakosai vállalnak szerepet a civil szervezetek működésében. A civil egyeztető fórum jelenléti íve mellékletek között kerül bemutatásra.

A civil fórum keretében több javaslat is érkezett a városfejlesztés során megvalósítandó tevékenységek körére. Ezek jelentős része az infrastruktúra hálózat fejlesztésére, a közösségi, oktatási, egészségügyi intézmények felújítására, munkahelyteremtésre és megtartásra, valamint a térségi kapcsolatok kiterjesztésére és a meglévő kapcsolatok hasznosítására irányult.

8.2 Szakhatósági egyeztetés

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia a város hosszú távú fejlesztési tevékenységeihez rögzít egyfajta koncepcionális és megvalósítás-orientált szakmai keretet. A tervezett fejlesztések komplexitása, illetve a jogszabályi előírások is megkövetelik, hogy az érintett (építészeti, rend- és katasztrófavédelmi, környezet- és természetvédelmi, munkaügyi stb.) szakhatóságokat előzetesen és folyamatosan tájékoztassák a tervezés és a megvalósítás folyamatáról, a tervezett projektelemek tervi előkészítési folyamatairól. Ez a folyamat biztosítja az adekvát, szakpolitikailag megalapozott és elfogadott városrehabilitációs programok végrehajtását.

Az egyes fejlesztési elképzelések műszaki tervezése során több hatósági egyeztetés is történt (pl., Művelődési Ház felújítása, Polgármesteri Hivatal kialakítása, sétálóutca kialakítása, kerékpárút hálózat, útfelújítások, stb. esetében). A szakhatóságok a benyújtott műszaki tervdokumentumok alapján döntöttek, döntenek a fejlesztési elképzelések jóváhagyásáról.

Kiemelt jelentőséggel bír az állami főépítész, aki hozzájáruló nyilatkozatával ismeri el a fejlesztés szükségszerűségét és megalapozottságát.

8.3 Vállalkozói egyeztetések

Az integrált városfejlesztésben érintett vállalkozói kör alapvetően a helyi kis- és középvállalkozók csoportjából áll.

A helyi kis- és középvállalkozások inkább a fejlesztések célcsoportjának tekinthetők, de partnerként is részt vesznek a város rehabilitációjában például saját üzlethelyiségeik, vendéglátóhelyeik felújításával. Esetükben a legfontosabb partnerségi eszköz a szükségleteik pontos felmérése, valamint a folyamatos tájékoztatás többek között a lehetséges pályázati forrásokról.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia készítése során a vállalkozói, gazdasági kör megkeresése megtörtént. A helyi vállalkozások a lakossággal együtt, azokkal azonos médiumokból tájékozódhattak a városfejlesztés előkészítéséről. E mellett 2009. szeptemberben és 2010. januárban szervezett városfejlesztési, partnerségi fórum keretében interaktív véleménycserére is sor került. (A fórumra meghívottak és megjelentek teljes körét tartalmazó jelenlét ív a mellékletben található.)

8.4 Együttműködés a környező településekkel

Nyírmada, mint mikrotérségi központi település funkciójánál fogva aktív kapcsolatot tart fenn a környező településekkel.

A környező településekkel, valamint a Baktalórántházai Többcélú Kistérségi Társulással való partnerséget a 7.3 Településközi koordináció mechanizmusai c. fejezet részletezi.

8.5 Érdekcsoport elemzés

Az IVS elkészítése és a városrehabilitáció megvalósítása kapcsán kirajzolódó partnerségek, együttműködések vizsgálatához az érdekcsoport-elemzés módszertanát is alkalmazzuk. Az alábbi táblázat azokat a fő partnerségi csoportokat jellemzi, amelyek valamilyen formában érintettek a városrehabilitációs tevékenységek előkészítésében és végrehajtásában. Ezekkel az érdekcsoportokkal évek óta folyamatos és intézményesült kapcsolattartás.

30. táblázat: Nyírmada Integrált Városfejlesztési Stratégiájának érdekcsoport elemzése

Érdekcsoport	Fontosság	Elemzési szempont			Akcióterv	
		Szaktudás, erőforrások, hatalom	Érdekek és elvárások	Akadályozó tényezők és problémák		Előkészítésben, végrehajtásban betöltött szerep
Helyi lakosság	Magas	- városfejlesztési szakismereteik nincsenek; - érdekérvényesítő képességük közepes	- a lakókörnyezet és az életminőség fejlesztése; jobb és bővülő szolgáltatási kínálat; munkahelyek növekvő száma;	- az anyagi hozzájárulás lehetősége korlátozott; - álláspontjuk könnyen befolyásolható, ezért ingadozó; - viszonylagos érdektelenség; - bizonyos fejlesztések esetében ellenérdekeltség (pl. akcióterületeken kívüli városrészekben az ingatlanárak relatív csökkenése)	- szükségleteik és elvárásaik pontos megfogalmazása segíti a városrehabilitáció előkészítését	- kérdőíves felmérés - helyi sajtókampány - lakossági fórum az akcióterületi fejlesztésekről
Civil szervezetek, Kisebbségi Önkormányzat	Magas	- tapasztalat projektek megvalósításában - viszonylagos szervezethez való kötődés városi szinten	- állandó szakmai együttműködés a várossal; - nyitottság a város részéről;	- forráshiány;	- ESZA-típusú projektek előkészítése, megvalósítása; - lakossági elfogadottság növelése;	- Civil Fórum - Vélemény alkotás városfejlesztési kérdésekben
Helyi kis- és középvállalkozók	Magas	- tőkeszegény kkv-k erőforrásai és érdekérvényesítő hatása közepes;	- az üzleti tervezést lehetővé tevő stabil gazdasági környezet; - kereskedelmi forgalom növekedése;	- forráshiány; - bizonyos fejlesztések esetében ellenérdekeltség;	- lehetséges partnerek	- vállalkozói fórum; - támogatás, segítségnyújtás;
Nagyobb vállalkozások, beruházók, ingatlanfejlesztők	Magas	- jelentős mobilizálható tőkével és lobbierővel rendelkeznek	- az üzleti tervezést lehetővé tevő stabil gazdasági és szabályozási környezet; - hasznosítható, beépíthető, közművesített ingatlanok, ipari területek;	- telekspekuláció; - telephelyek közötti verseny	- jelentős saját forrást igénylő, Jövedelemtermelő városrehabilitációs tevékenységek megvalósítása	- potenciális akcióterületi befektetők feltárása; - Vállalkozói Fórum;
Szakhatóságok	Magas	- Stabil szaktudás; - engedélyezési szerepkör;	- jogszabályoknak és szakpolitikai irányvonalaknak megfelelő fejlesztések végrehajtása;	- Szakpolitikai irányvonalak változásai; - a vonatkozó jogszabályok rugalmatlan értelmezése az egyes fejlesztések kapcsán;	- Koordináló, jóváhagyó szerep; - szakmai kontroll;	- Folyamatos egyeztetés; - szakmai véleménykérés;
Környező települések	Közepes	- Magas együttműködési hajlandóság; - kereslet a város szolgáltatásai iránt;	- A települések igényeit kiszolgáló intézményrendszer; - elérhetőség; - munkahelyek növekvő száma;	- esetleges ellenérdekeltség bizonyos intézményi fejlesztések esetében;	- fejlesztési elképzelések összehangolása;	- rendszeres egyeztetés;

8.6 Partnerségi együttműködés Nyírmada Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának megvalósításában

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia előzetes egyeztetései során több szervezet is jelezte, hogy partnerként támogatja a Stratégia megvalósítását, illetve az önkormányzattal közös fejlesztési programokban való részvétellel hozzá is kíván járulni a városfejlesztés sikeréhez.

Ezek a következő szervezetek:

- Nyírmadai Cigány Kisebbségi Önkormányzat
- A Mi Kis Falunk Helytörténeti és Községépítő Egyesület
- Nyírmadai Gazdálkodók, Kertbarátok Közhasznú Egyesülete
- Nyírmadai Polgárőr Egyesület
- Nyugdíjasklub Nyírmada
- Romák Nyírmadáért Egyesület (bejegyzés alatt)
- Csokay Aranyhorog Horgászegyesület
- Nyírmada Sportja Támogatásáért Közalapítvány
- Nyírmada-Beregszász Magyar-Ukrán Segítőkéz Közhasznú Alapítvány
- Nyírmadai Egyetértés Vadásztársaság
- Nyírmadai Ifjúsági Sportegyesület
- Nyírmadai Nyelv- és Zeneoktatási Közalapítvány
- Nyírmadai Szabadidő és Sport Egyesület
- Tolerancia 2004 Alapítvány
- Madavíz Víz- és Csatornaművek Üzemeltető és Szolgáltató Kft.
- MADA-KOMM Nonprofit Kft.
- **madaihírek**
- Közép-Nyírségi Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társulás
- Autonómia Alapítvány
- Habitat for Humanity
- Mikrohitel Zrt.
- Soros Economic Development Fund
- Levi Strauss Alapítvány
- Open Society Institute
- SolarField Kft.
- Nyír-Flop Kft.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia véglegesítését és társadalmasítását követően az együttműködő partnerek köre várhatóan tovább fog bővülni.

9 Az IVS eredményeinek nyomon követése (monitoring) és az IVS rendszeres felülvizsgálata, aktualizálása

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiához kapcsolódó monitoring a megvalósítás során kettős értelemben valósul meg:

- Egyfelől az elérendő célokhoz kötődő, magát a reálfolyamatot mérő, jórészt kvantitatív, objektív output-, eredmény- és hatásindikátorok, valamint a forrásallokációs rendszeren keresztül a fejlesztési támogatásokhoz kötődő fejlesztési érték, illetve a városrészekre, az adott konkrét fejlesztési cél alapján allokálásra kerülő népszerűgarányos támogatás alapján. Ezen indikátorok értékének mérése az Operatív Menedzsment Csoport feladata.
- Másfelől szükséges a célrendszert elemei összességében is vizsgálni, valamint az egyes célokhoz rendelt beavatkozások kölcsönhatását, hatékonyság-, kapacitás- és hatásvizsgálatát is elvégezni. A komplex elemzések alapján mérhető az egyes célok területfejlesztési hatása. Kiemelten kell kezelni a fejlesztési támogatásokhoz kötődő kapacitásbővülések elemzését a társadalmi elvárások, a valós szükségletek és a költségvetési korlát oldaláról is, különösen a közjavak fejlesztése esetén. Ekkor a méretgazdaságossági indikátorok alkalmazása szükséges.
- A teljesség érdekében a monitoringot szolgáló áttekintés során figyelembe vételre kerülnek a közmeghallgatások visszajelzései, a városfejlesztési partnerségi fórum eredményei, az elkészült ágazati stratégiák, a jogszabályi, szabályozási környezet változása, valamint a megvalósult illetve elmaradt fejlesztések hatásai is.

Nyírmada Integrált Városfejlesztési Stratégiájának végrehajtását és eredményeit a város képviselőtestülete évenként értékeli. A beszámoló tartalmazza

- a stratégia keretein belül megvalósuló projektek és azok végrehajtottságának rövid áttekintését,
- a stratégia keretein belül megvalósuló projektek finanszírozási információit (projekt költségvetése, források összetétele),
- városrészenként és tematikus célonkénti áttekintést a stratégia végrehajtásának kezdete óta megvalósult fejlesztésekről és azok eredményeiről,
- a stratégia indikátorrendszere alapján mért előrehaladást, az indikátorok kiinduló és célértékeinek, valamint azok aktuális értékének feltűntetésével.

A stratégia végrehajtásának és eredményeinek nyomon követését az átfogó cél, valamint és a tematikus célok és a városrészi mellé rendelt indikátorrendszer biztosítja. Az indikátor rendszer alapját a város egészére és a városrészekre megfogalmazott célkitűzések megvalósításának mérésére meghatározott mutatók alkotják.

A hatékony monitoring rendszer jellemzője a stratégiához kapcsolódó beavatkozások és tartalmi összefüggések figyelése egységes elvek és integrált szemlélet mentén. Emellett szükséges az egyes beavatkozásokhoz kapcsolódó adattartalmak (pl. vállalt kötelezettségek) egzakt definiálása, időszakos összegyűjtése, rendszerezése és elemzése. Az indikátorok segítségével a stratégia egyes céljai számszerűsíthetők és ezáltal mérhetők lesznek.

Az éves áttekintés kizárólag kisebb korrekciók végrehajtására alkalmas. A korrekciókat, beleértve a korrekciót kiváltó okokat, megfontolásokat rögzíteni és nyilvánossá kell tenni.

Célszerű az Önkormányzat által elkészített módosítási tervezet megvitatása a városfejlesztési partnerségi fórum keretében, majd ezt követően az érintett bizottságok, illetve a képviselő testület által történő megtárgyalása és elfogadása.

Az önkormányzati választásokat követően az új önkormányzat gazdasági programjának készítése során az IVS célrendszerét, beavatkozási logikáját is célszerű áttekinteni, a két dokumentumot egymással összhang hozni.

Részletesebb, a helyzetelemzést, a stratégiai célokat és beavatkozásokat érintő aktualizálásra, felülvizsgálatra – ha lényeges változás nem történik a külső környezetben – általában 3-5 évente van szükség. Ezen alkalmakkor célszerű az IVS „hatás” jellegű indikátorai értékének figyelembe vétele, az elért eredmények ezek alapján történő értékelése.

A célokhoz rendelt számszerűsített hatás és eredmény indikátorok jelen Integrált Városfejlesztési Stratégia *6.2.3 Számszerűsített városfejlesztési célkitűzések* fejezetében került bemutatásra.

10 Mellékletek

10.1 KSH, Népszámlálás 2001. adatok és igazolás

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
Népességstatistikai főosztály

Ikt. szám: 5930-343/2/2009

I g a z o l á s

Ezen igazolást a Központi Statisztikai Hivatal Népességstatistikai főosztálya a „Városrehabilitáció 2007-2013-ban” című Regionális Operatív Program céljára adta ki. Igazoljuk, hogy a mutatók a megrendelő kérésének megfelelően a 2001-es népszámlálási adatállományból leválogatott adatokat tartalmazzák.

Budapest, 2009. december 15.

Waffenschmidt Jánosné
főosztályvezető

1024 Budapest, Fényes Elek u. 14-18. ☒ 1525 Budapest, Pf. 51.
☎: (361) 345-6582 📠: (361) 345-6098
e-mail: nepstat@ksh.hu Internet: <http://www.ksh.hu>

Nyírmada - városrész adatok IVS
Forrás: 2001. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	Nyírmada összesen				1. Belváros (Bem J. u. – Jókai M. u. – Kalona J. u. – Kossuth L. u. – Hunyadi J. u. – Rákóczi F. u. – Szabolcs u. – névtelen utca, Belleület határa – Bem J. utca)	2. Nyugati kertváros (Petőfi S. u. – Hunyadi J. u. – Rákóczi F. u. – Szabolcs u. – Belleület határa – Petőfi S. u.)	3. Keleti kertváros (Bem J. u. – Jókai M. u. – Kalona J. u. – Kossuth L. u. – Petőfi S. u. – Földtől (Toldi Miklós u. végéig), Gárdonyi u. végéig, Vörösmarty u. végéig) – Vasút vonal – Vasvári P. u. – Ady E. u. – Belleület határa – Bem J. utca)	4. Ipari, kereskedelmi, logisztikai zóna (Belleület határa nyugaton – Belleület határa északon – Ady E. u. – Vasvári P. u. – Vasútvonal – Földtől (Toldi Miklós u. végéig), Gárdonyi u. végéig, Vörösmarty u. végéig) – Belleület határa dényugaton – Belleület határa nyugaton)
	Nyírmada összesen	1. Belváros	2. Nyugati kertváros	3. Keleti kertváros				
Lakónépesség száma	4 615	657	1 100	2 825				
Lakónépességen belüli 0-14 évesek aránya	22,7	20,2	26,7	21,7				
Lakónépességen belüli 15-59 évesek aránya	60,9	63,2	61,5	60,3				
Lakónépességen belüli 60- x évesek aránya	16,4	16,6	11,8	18,1				
Legfejlebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	51,8	31,6	66,3	50,9				
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	4,3	13,4	1,8	3,0				
Lakásállomány (db)	1 490	233	297	946				
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	29,6	20,6	35,0	29,2				
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	68,9	59,8	73,7	69,1				
Legfejlebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	43,6	26,3	54,7	43,3				
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	28,9	38,2	24,6	28,5				
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	59,2	49,1	59,1	61,4				
Állandó népesség száma	4 802	699	1 133	2 937				

A kiválasztott terület népessége 0 fő, ezért erre a területre nem tudunk adatot szolgáltatni.

Nyírmada - városrész adatok IVS
Forrás: 2001. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	Külterület	1. szegregátum (Arany J.u. - névtelen u. - településhatár - vasúti pálya)	2. szegregátum (Rákóczi u. - településhatár - Ady lakótelep - Ady E. út - településhatár - Vasvári P. út - Ady E. út)	3. szegregátum (településhatár - Szabócs út - Kisvárdai út - Árpád út mindkét oldala - településhatár)	4. szegregátum (Vásár tér - településhatár - Petneházi út - Kisvárdai út)
Lakónépesség száma	33	67	1 264	564	164
Lakónépességen belüli 0-14 évesek aránya	27,3	7,5	28,4	28,6	33,5
Lakónépességen belüli 15-59 évesek aránya	54,5	44,8	57,6	64,5	58,5
Lakónépességen belüli 60. x évesek aránya	18,2	47,8	14,0	6,9	7,9
Legfejlebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belüli	66,7	63,3	68,4	73,1	83,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	9,5	0,0	3,1	0,4	0,0
Lakásállomány (db)	14	30	363	131	34
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	92,9	43,3	46,0	38,9	32,4
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belüli	77,8	66,7	81,0	76,7	78,1
Legfejlebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belüli	61,1	50,0	63,1	61,0	69,8
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	21,1	25,0	17,6	22,4	20,4
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	83,3	75,0	70,7	57,5	61,0
Állandó népesség száma	33	74	1 286	586	167

Nyírmada - Indikátorok a szociális városrehabilitációhoz
 Forrás: 2001. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	1. szegregátum (Arany J.u. - névlelen u. - településhatár - vasúti pálya)	2. szegregátum (Rakóczi u. - településhatár - Ady lakótelep - Ady E. út - településhatár - Vasvári P. út - Ady E. út)	3. szegregátum (településhatár - Szabolcs út - Kisvárdai út - Árpád út mindkét oldala - településhatár)	4. szegregátum (Vásár tér - településhatár - Páternázi út - Kisvárdai út)
Legfejlettebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	63,3	68,4	73,1	83,3
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	0,0	3,1	0,4	0,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	70,0	48,2	70,6	85,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	83,6	81,6	68,3	73,8
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	9,1	40,3	52,5	51,2
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	9,1	18,5	29,1	23,3
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	33,3	33,7	30,8	36,5
A komfort nélküli, félkomfortos és szükségjelások aránya a lakott lakásokon belül	41,4	43,8	38,8	32,4
Az egyszerű lakások aránya a lakott lakásokon belül	17,2	7,1	7,0	5,9

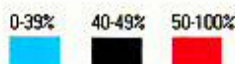

[Handwritten signature]

Tisztelt Partnerünk!

Az integrált Város Fejlesztési Stratégia részeként el kell készíteni az anti-szegregációs tervét, melynek keretében le kell határolnia a város leromlott részeit, szegregátumait. A lehatárolás a Városrehabilitációs Kézikönyvben meghatározott ún. szegregációs mutató alapján történik. A Kézikönyvben foglaltak szerint azon területek nyilvánulnak szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. (A szegregációs mutató a 2001-es népszámlálási adatokból állítható elő)

Munkájuk megkönnyítésére megküldünk Önöknek egy kartogramot, mely jelzi, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak (vagyis ahol a szegregációs mutató 50%, illetve a fölötti értéket vesz fel). A térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40 % feletti, tehát még nem éri el a szegregációs mutató küszöbértékét, de erősen leromlott területnek számít. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0-39% = türkizkék, 40-49%=fekete, 50-100%=pink)

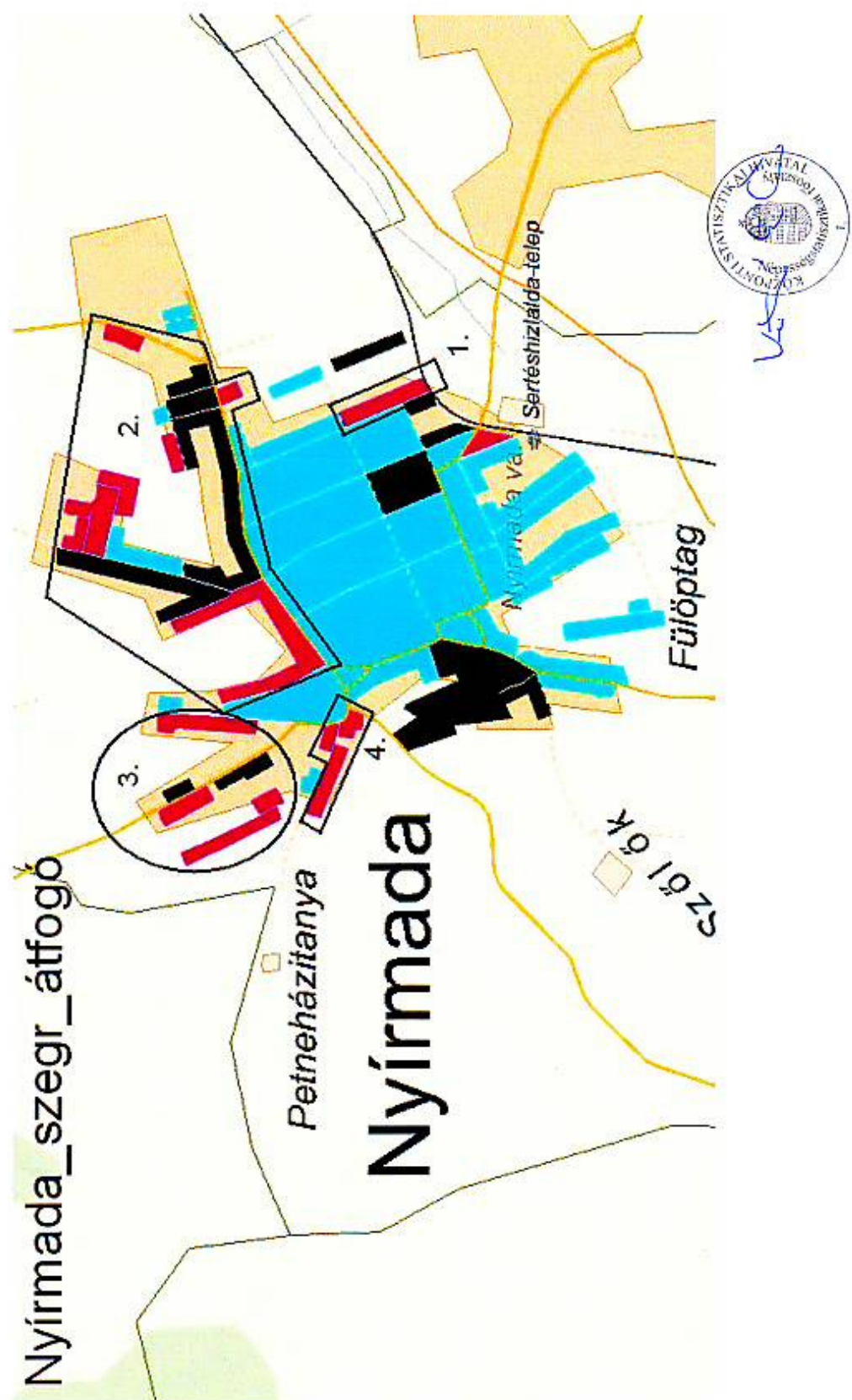

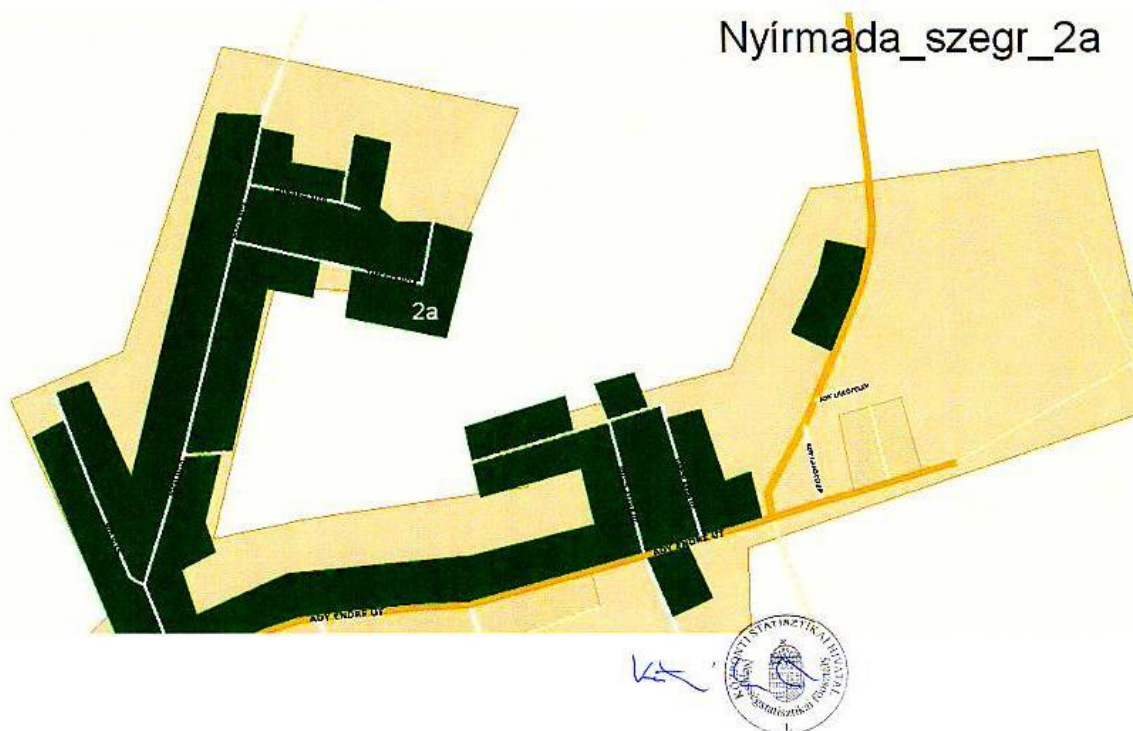
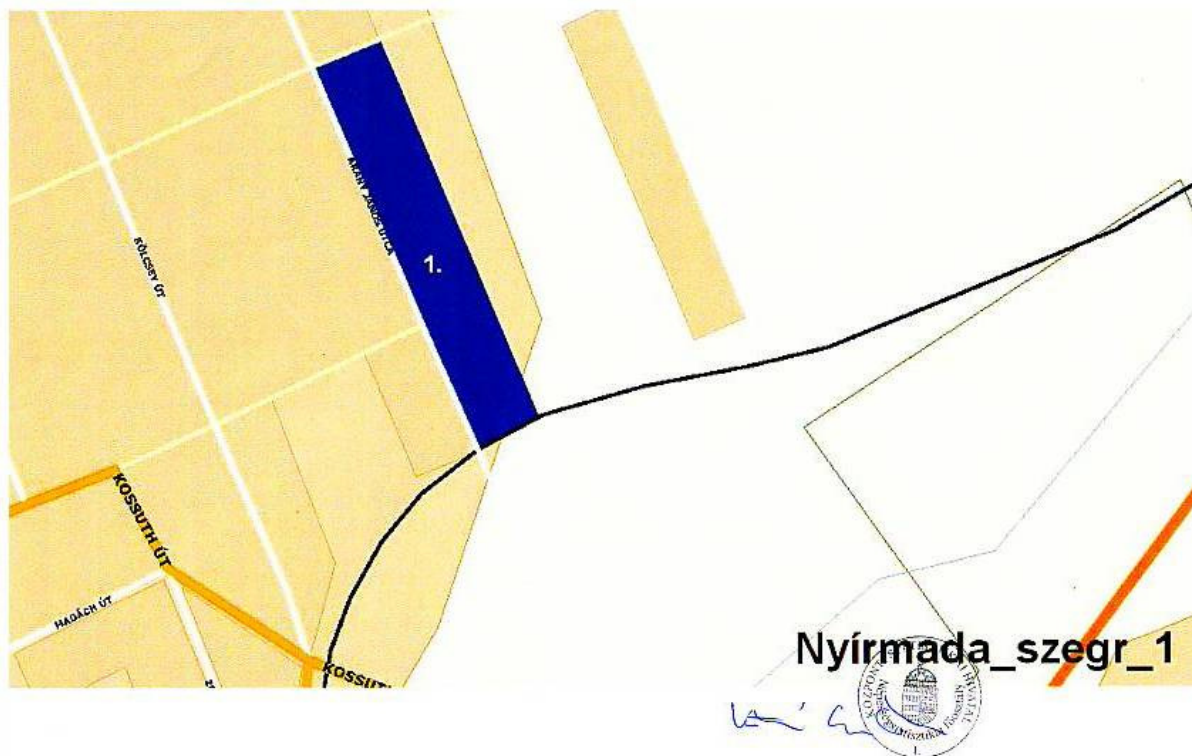
A kartogram olyan területeket is megjelöl, melyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak. A megküldött térképen megjelöltük azokat a területeket, melyek 50 főnél nagyobb lakosságszámmal bírnak. Így remélhetőleg hatékony segítséget tudunk nyújtani Önöknek, hogy pontosan lehatárolhassák azon szegregátumaikat, amelyek a részletes adatokat igénylik.

A város szegregátumait tartalmazó térkép megküldésre kerül az anti-szegregációs mentor számára is, hogy munkája során kellő információval rendelkezzen.

Üdvözlettel

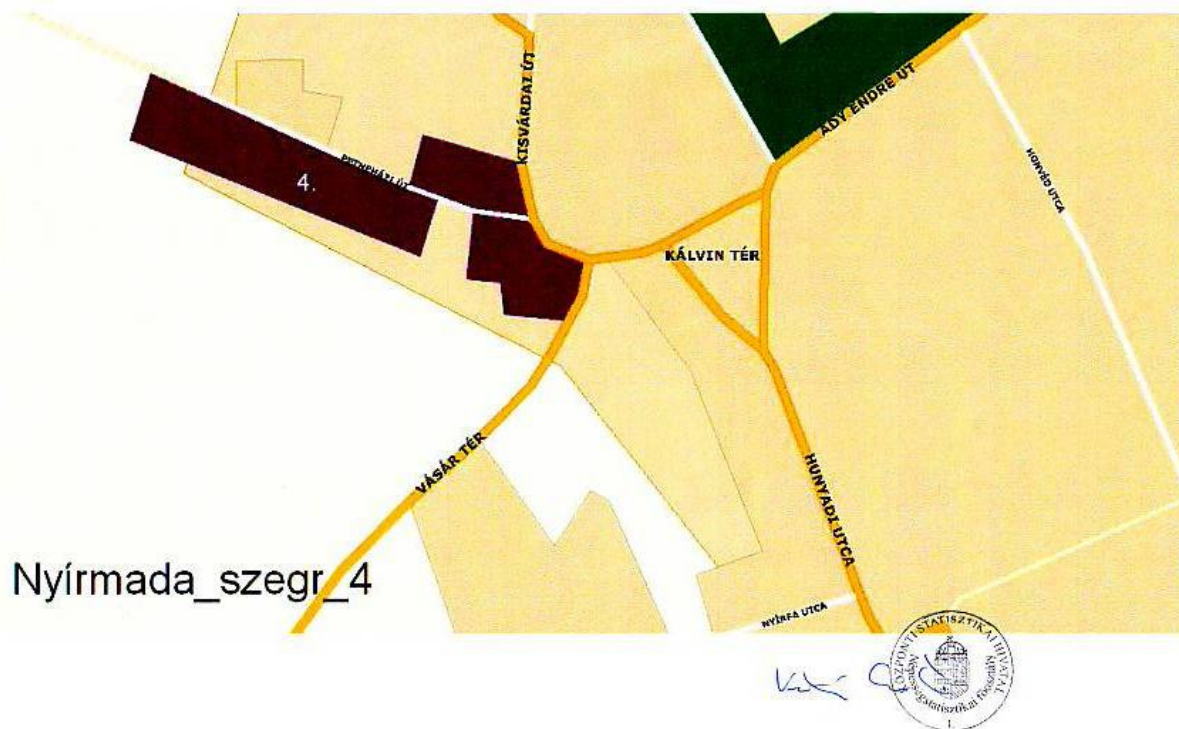

Nyírmada_szegr_2b_3

Nyírmada_szegr_4

10.2 Városfejlesztési kérdőív

NYÍRMADA – VÁROSFEJLESZTÉSI KÉRDŐÍV

„...*hogy ne csak városunk múltja, de jelene és jövője is figyelemreméltó legyen ...*”

Tisztelt Hölgyem, Uram!

Jelen kérdőív különösen fontos eszköze **Nyírmada további városi fejlesztéseit** – kiemelten az Integrált településfejlesztés további ütemeit – megalapozó kutatásnak.

A kérdőíves felmérés 2009. augusztus 27-től szeptember 27-ig tart. Célunk olyan aktuális információk gyűjtése, amelyek a település fejlődésének folyamatát, valamint **a lakosság által kívánatosnak tartott fejlesztési irányokat** tükrözik.

Együttműködésére mindenképpen számítunk, hiszen a helyi lakosság és gazdasági szereplők tapasztalatai, elképzelései, ismeretei nélkül nem lehetséges a helyi igényeknek megfelelő fejlesztések előkészítése.

A **gyorsabb feldolgozás érdekében** arra kérjük, hogy **interneten** töltsse ki a kérdőívet. **Amennyiben ez nem lehetséges, akkor a papíron kitöltött kérdőívet** Nyírmada Város Polgármesteri Hivatala illetve a Művelődési Ház portáján elhelyezett **gyűjtő dobozba szíveskedjen bedobni** 2009. szeptember 27-ig. A később beérkezett kérdőíveket sajnos nem áll módunkban figyelembe venni.

Véleményét, aktivitását ezúton is köszönöm!

Üdvözlettel:

Kálmán Béla

Nyírmada polgármestere

1. Ön szerint mi Nyírmada legfőbb erőssége, amely megkülönbözteti a többi Magyarországi várostól? (Kérjük röviden, a legfontosabb sajátosságokat említve válaszoljon!)

.....

2. Mit szeret leginkább Nyírmadában? (Kérjük röviden, a legfontosabb 1-3 dolgot említve válaszoljon!)

.....

3. Melyek voltak Ön szerint a település jövője szempontjából a legjelentősebb fejlesztések az elmúlt 5 évben? (Kérjük, nevezze meg a legfontosabb 3 fejlesztést!)

1.
2.
3.

4. Melyek lennének a következő 5 év legfontosabb, legmeghatározóbb fejlesztései Ön szerint? (Kérjük, nevezze meg a 3 legfontosabbat!)

1.
2.
3.

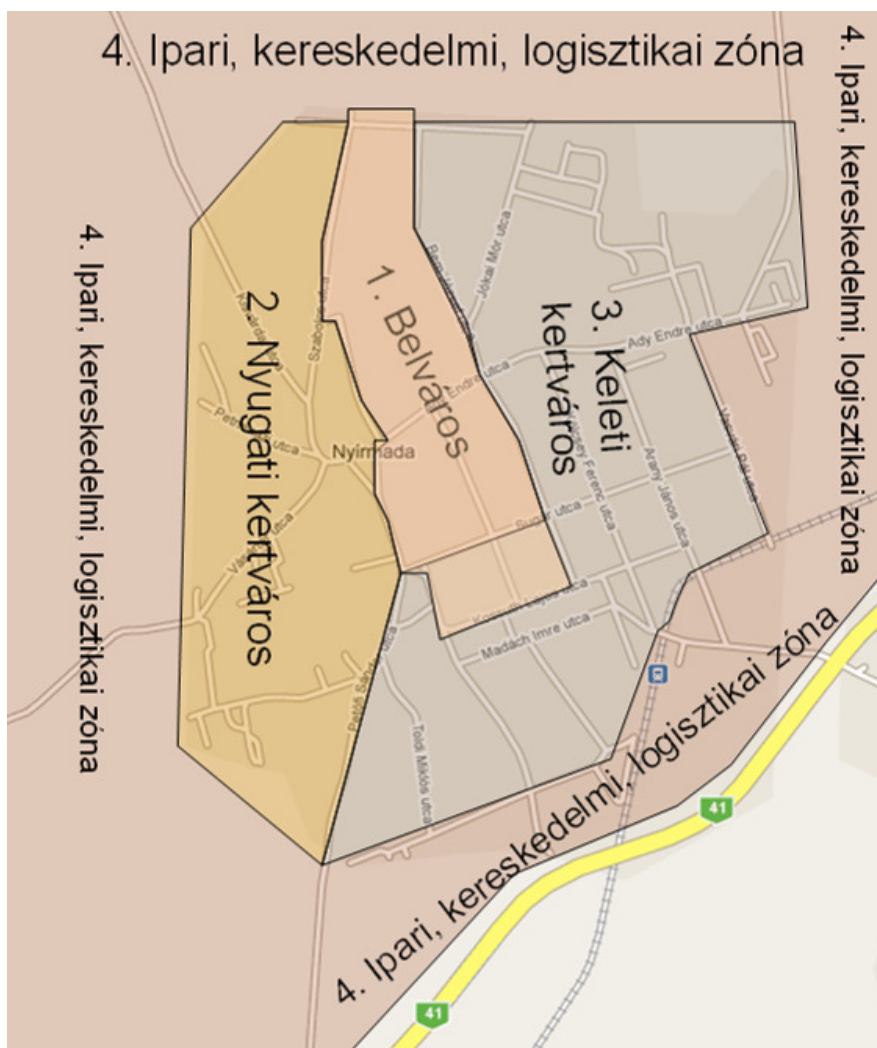

5. Véleménye szerint az alábbiakban felsorolt tényezők tekintetében milyen a helyzet jelenleg Nyírmadán? (Kérjük, X-szel jelölje választát!)

Tényezők	kiváló	jó	elfogadható	rossz
1. Belterületi utak állapota	☐	☐	☐	☐
2. Belterületi járdák állapota	☐	☐	☐	☐
3. Munkahelyek száma	☐	☐	☐	☐
4. A hatósági ügyintézés hatékonysága	☐	☐	☐	☐
5. Közmű infrastruktúra kiépítettsége	☐	☐	☐	☐
6. A közmű infrastruktúra műszaki állapota	☐	☐	☐	☐
7. A közmű infrastruktúra korszerűsége	☐	☐	☐	☐
8. Egészségügyi intézmények műszaki állapota	☐	☐	☐	☐
9. Az egészségügyi ellátás színvonala	☐	☐	☐	☐
10. Oktatási intézmények műszaki állapota	☐	☐	☐	☐
11. Az oktatás színvonala	☐	☐	☐	☐
12. Kulturális és szabadidős lehetőségek színvonala	☐	☐	☐	☐
13. Kulturális és szabadidős létesítmények műszaki állapota	☐	☐	☐	☐
14. Sportolási lehetőségek elérhetősége	☐	☐	☐	☐
15. Sportlétesítmények műszaki állapota	☐	☐	☐	☐
16. Kereskedelmi szolgáltatások színvonala	☐	☐	☐	☐
17. Szálláshely száma	☐	☐	☐	☐
18. Szálláshelyek műszaki állapota	☐	☐	☐	☐
19. Az idegenforgalmi szempontból jelentős látványosságok műszaki állapota	☐	☐	☐	☐
20. Szociális ellátás színvonala	☐	☐	☐	☐
21. A szociális létesítmények műszaki állapota	☐	☐	☐	☐
22. Hulladékgyűjtés szervezettsége	☐	☐	☐	☐
23. Szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása	☐	☐	☐	☐
24. Parkok, közterek száma a településen	☐	☐	☐	☐
25. A parkok, közterek állapota	☐	☐	☐	☐
26. Pénzügyi szolgáltatások elérhetősége	☐	☐	☐	☐
27. Helyi vállalkozási feltételek	☐	☐	☐	☐
28. A város külső közúti megközelíthetősége	☐	☐	☐	☐
29. A város tömegközlekedéssel való megközelíthetősége	☐	☐	☐	☐
30. A város kerékpáron való megközelíthetősége	☐	☐	☐	☐
31. A tömegközlekedési rendszer működése	☐	☐	☐	☐

6. Kérjük, az alábbi térkép segítségével jelölje meg, hogy legjellemzőbben Nyírmada melyik részén végzi az alábbi tevékenységeket! (Több választ is megjelölhet!)

Tevékenység	1. Belváros	2. Nyugati kertváros	3. Keleti kertváros	4. Ipari, Ker. zóna	Más település
1. Hatósági ügyintézés	☐	☐	☐	☐	☐
2. Pénzügyek	☐	☐	☐	☐	☐
3. Egészségügyi ellátás	☐	☐	☐	☐	☐
4. Munkahely, munkavégzés	☐	☐	☐	☐	☐
5. Kikapcsolódás, szórakozás	☐	☐	☐	☐	☐
6. Sport	☐	☐	☐	☐	☐
7. Iskolába, óvodába járás	☐	☐	☐	☐	☐
8. Tanfolyamra járás	☐	☐	☐	☐	☐
9. Bevásárlás	☐	☐	☐	☐	☐
10. Vállalkozási ügyintézés	☐	☐	☐	☐	☐
11. Tömegközlekedés	☐	☐	☐	☐	☐
12. Étkezés (vendéglátóhelyen)	☐	☐	☐	☐	☐
13. Tartós fogyasztási cikk szerviz, javítás	☐	☐	☐	☐	☐

7. Melyek lesznek Ön szerint a legfontosabb fejlesztések az elérés alatt lévők közül? (Több válaszlehetőséget is megjelölhet!)

☐ 1. Integrált településfejlesztés I. ütem	☐ 9. Utak felújítása
☐ 2. Piac fejlesztése	☐ 10. Temető felújítás
☐ 3. Művelődési ház felújítása	☐ 11. Szabadidős tó továbbfejlesztése
☐ 4. Közigazgatási szolgáltatások fejlesztése	☐ 12. Új polgármesteri hivatal, városháza építés
☐ 5. Településkép fejlesztése	☐ 13. Uszoda építése
☐ 6. Kerékpárút kialakítása	☐ 14. Sportcsarnok építése
☐ 7. Sugár u. építése	☐ 15. Az új iskola bővítése
☐ 8. Járdák felújítása, építése	☐ 16. Óvoda bővítése

8. Mennyire elégedett Ön a városfejlesztés irányával? (Kérjük, csak egy választ jelöljön meg!)

1. Fontosnak tartom a városfejlesztését, teljesen egyetértek az irányokkal, elképzelésekkel **(100%)**
2. Fontosnak tartom a városfejlesztést, nagy mértékben egyetértek az irányokkal, elképzelésekkel **(80%)**
3. A fejlesztési irányokkal egyetértek, az elképzeléseket jónak tartom **(60%)**
4. Részben egyetértek a város fejlesztési irányával, az elképzeléseket elfogadhatónak tartom **(40%)**
5. Részben egyetértek a fejlesztés szükségességével, az elképzeléseket és irányokat részben elfogadhatónak tartom **(20%)**
6. Nem szükséges a városfejlesztés, nem értek egyet annak irányával **(0%)**

9. Kérjük, értékelje hogy mennyire fontosak a város fejlődése számára a következő fejlesztési elképzelések! (Tevékenységenként csak 1 választ jelöljön be x-szel!)

Fejlesztési elképzelés	Nagyon fontos	Fontos	Szükséges	Nem fontos
1. Piac fejlesztése	☐	☐	☐	☐
2. Egészségügyi ellátás modernizálása	☐	☐	☐	☐
3. Hatékonyan működtethető közigazgatási rendszer	☐	☐	☐	☐
4. Művelődési ház felújítása	☐	☐	☐	☐
5. Rendezett közterek és parkok kialakítása	☐	☐	☐	☐
6. Oktatási intézmények felújítása	☐	☐	☐	☐
7. Ipari-gazdasági terület infrastruktúra fejlesztése	☐	☐	☐	☐
8. Tanácsadási szolgáltatások biztosítása a helyi kis- és középvállalkozásoknak	☐	☐	☐	☐
9. Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése	☐	☐	☐	☐
10. Családbarát önkormányzati működés kialakítása	☐	☐	☐	☐
11. Befektetés-ösztönzési program indítása	☐	☐	☐	☐
12. Szelektív hulladékgyűjtés rendszerének fejlesztése	☐	☐	☐	☐
13. Ivóvíz-hálózat felújítása	☐	☐	☐	☐
14. Belterületi és kistérségi kerékpárutak építése	☐	☐	☐	☐
15. Közintézmények akadálymentesítése	☐	☐	☐	☐
16. Járdák felújítása, építése	☐	☐	☐	☐
17. Rekreációs és szabadidős lehetőségek fejlesztése	☐	☐	☐	☐

10.3 A városfejlesztési kérdőíves felmérés eredményei

1. Ön szerint mi Nyírmada legfőbb erőssége, amely megkülönbözteti a többi Magyarországi várostól? (Kérjük röviden, a legfontosabb sajátosságokat említve válaszoljon!)

- A mezőgazdaság, faipar, léalma feldolgozás, gumigyártás
- Az emberek összetartóak.
- Az itt lakó emberek egyedisége, kreativitása.
- Az részesül aki a tűzhöz közel áll, nincs különbség mindenütt ez megy!
- Az utóbbi idők töretlen fejlődése, az összefogás a sport szeretete a tiszta szép virágos város központ.
- Bármely irányból jól megközelíthető a település
- Dolgos törekvő emberek lakják. A várost érintő fontos kérdésekben képesek a kreatív együtt gondolkodásra.
- egyre több a parkosított környezet
- Falu volt és város lett
- gyors ütemű fejlődés, az évente megrendezésre kerülő agrár fórum és szüreti nap
- hogy nem olyan mint a többi város még annyi minden sincs
- Itt születtem, itt nőttem fel, ide kötnek a gyökerek.
- Jó a földrajzi fekvése közlekedés szempontjából
- Jót nem tudok
- Kedvező fekvése.
- Könnyen bármelyik irányból megközelíthető a település.
- Mindenféle támogatást megkap
- Nagy a munkaerő kapacitás, főleg betanított munkára. Nem elöregedő város.
- Nem igazán tudok ilyet mondani. Hacsak nem az, hogy van egy énekes (Ciki), aki több fórumon is népszerűsíti a települést. Na és ma nyert a Mada a magyar kupában...
- nem tudok ilyet. Korábban a jonathán alma volt.
- Semmi
- Sajnos jelenleg ismereteim alapján nincs Nyírmadának olyan erőssége ami megkülönböztetné a többi magyarországi várostól. Volt régen ilyen, amit úgy hívtak hogy növény termesztés, és állattenyésztés, de ez már megszűnt. Halvány reményt látok, amiben mégis csak egyedi a kis városuk, az első úttörő kezdeményezésként a saját termék házhoz szállítása, mint például a tej árusítása. Ez kiváló kezdeményezés, melyet folytatni kell egyéb más saját termék forgalmazására.
- Sok a zöldövezet, kevés a gyár ami szennyezné a levegőt.
- Szép környezet. Könnyen megközelíthető a település
- Újjá született a városság nyilvánítás óta
- Ukrán-román határ közelsége révén piaci lehetőségek

2. Mit szeret leginkább Nyírmadában? (Kérjük röviden, a legfontosabb 1-3 dolgot említve válaszoljon!)

- 1. Életem egy részében itt éltem, ide jártam iskolába, óvodába.
- 2. Itt voltak az első barátok, ismerősök.
- 3. Szüleim, rokonaim jelenlegi lakóhelye.
- 4. A jó levegő, a sok erdő, fa, virág.
- A munkahelyem itt van.
- A nyugodt életet, a közös programokat s a fejlődést.
- A szép virágos utcákat
- A történelmi múlt. A lakosok mentalitása.
- Autóval könnyen meg lehet közelíteni a környező városokat.
- Az oktatás jó színvonala
- Az, hogy munkahelyet biztosít a számomra.
- Azt, hogy a szülőfalum, és érzelmileg kötődöm máig.

- Csendes, rendezett jó fekvésű város. A várost folyamatos fejlődés jellemzi, amit az utcák arculata is egyre inkább tükröz.
- csokaj
- Ide köt a családom.
- Itt kaptam munkalehetőséget immár 30 éve.
- Itt születtem, ezért maradtam, s ezt szeretem.
- Játszóteret, és a rendezvényeket
- Kulturális programokat
- Lendület, kitartás
- Majdnem mindent el lehet intézni:,posta, orvos ,hivatalos dolgok stb.
- Mindig gondoskodnak a szép programokról pld. szüreti felvonulás és bál, gyermeknap, majális.
- munkahelyem helyben van
- semmit
- Szüreti felvonulás
- Tiszta a levegő és rendezett a környezet.
- vendégszeretet, kiépített intézményi struktúra, közösségi szellem

3. Melyek voltak Ön szerint a település jövője szempontjából a legjelentősebb fejlesztések az elmúlt 5 évben? (Kérjük, nevezze meg a legfontosabb 3 fejlesztést!)

Legfontosabb:

- az iskola felújítása
- Az óvoda felújítása, bővítése
- Csatorna építés, kábel tv,
- felnőtt képzés az iskolában
- fő utca (Ady) karbantartása
- iskola-felújítás
- kábeltévé és internet kialakítása
- Közúthálózat javítása
- munkahelyteremtés
- Munkahelyteremtő beruházások (Rauch, Helix, Carbon Black)
- Nem tudom
- óvoda bővítés, fejlesztés
- óvoda, iskola felújítás
- öregek otthona felújítása
- Parkosítás, területrendezés
- szennyvíztisztító telep építése és csatornázás

2. legfontosabb:

- A foci pálya felújítása
- Az Internetes hálózat
- az orvosi ügyelet
- családsegítő központ
- futball fellendítése
- Ipari létesítmény beköltöztetése
- iskola építés, sport támogatása
- játszótér építés
- Kiépült az infosztráda
- Óvoda és Iskola felújítások
- öregek otthona felújítása
- parkok, játszótér építése
- Piac tér létrehozása
- Rauch léalma üzem működése
- sétáló utca építése
- település központ korszerűsítése
- utak építése, korszerűsítése

3. legfontosabb

- A sétáló utca létrehozása
- A város központ kialakítása
- Az iskola felújítása
- csatornahálózat (szennyvíz) kiépítése
- Faluközpont kialakítása
- intézmények korszerűsítése: idősok otthona, óvoda, iskola)
- játszótér felújítása
- kábeltévé és internet kialakítása
- óvoda felújítása
- öregek otthona
- piac tér korszerűsítése
- szociális ellátás fejlesztése
- település központjának fejlesztése
- Települési fejlesztések (Piaci elárusítóhelyek építése, településközpont rehabilitációk, szabadidős tó építése.

4. Melyek lennének a következő 5 év legfontosabb, legmeghatározóbb fejlesztései Ön szerint? (Kérjük, nevezze meg a 3 legfontosabbat!)

Legmeghatározóbb

- Az iskola felújítás
- az orvosi ügyelet
- Az utak állapotának rendezése.
- Főútca kiszélesítése, új aszfalt készítése, mellékutcák rendberakása, felújítása, egységes rendezési terv készítése, értem ezen a falu arculatára vonatkozóan.
- Középiskola és bölcsőde építés
- közösségi területen: kultúra, szórakozás, mozi, könyvtár
- Munkahelyteremtő fejlesztések
- okmányiroda kialakítása
- Óvodai csoportok bővítése
- Sugár út rendbetétele, szilárd burkolattal ellátása
- Szükség lenne legalább 1 olyan útvonalra, amelyen 2 autó egymás mellett elhaladva vesekölerázás nélkül be tud jutni a településre és el tudja hagyni azt. A jó minőségű utak lehet, hogy munkahelyteremtő beruházásokat is hoznának magukkal...
- tanuszoda építése
- További munkahelyteremtő beruházások ösztönzése, létrehozása, megvalósítása
- utak, járdák
- útburkolat javítása
- vállalkozások fejlesztése
- városközpont fejlesztés

2. legmeghatározóbb

- A járdák állapotának rendezése.
- Az Ady Endre utca mentén a nagyobb telkek értékesítése (régii temető, Állami Gazd előtti terület, ilki kanyar utáni terület) nagy cégek részére, mint bevásárló központ, üzemanyag töltő állomás, étterem, stb. Több bevétel az önkormányzatnak, több munkalehetőség a lakosságnak.
- Az utak állapotának javítása
- fiatalbarát szórakozási lehetőségek
- Infrastruktúra fejlesztés
- járdák utak rendbetétele
- Képzetlen munkaerőt felszívó beruházások
- Kerékpárút építése, járdák felújítása és építése, utak felújítása és szélesítése.
- legyen éjjle-nappali bolt
- Munkahely teremtés

- művelődési ház felújítása
- okmányiroda
- orvosi ügyelet
- OTP bank
- Óvodai csoport bővítés
- óvónői létszámok visszaállítása (csoportonként 2 fő), a nagy létszámú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében
- télen nem a természetre kellene bízni a síkosság mentesítést,
- Településre bevezető utak felújítása/folyamatos karbantartása
- új városháza épület
- uszoda
- üzletek,

3. legmeghatározóbb

- A közintézmények felújítása.
- Az álláskereső munkához segítése
- Egészségügyi centrum létrehozása
- éjjel-nappali gyógyszertár
- fiatalok itt tartása a városban (munkahely, iskola, lakás)
- fiatalok számára kulturális lehetőség nyújtása
- ha már közmunkásokat fizet a település, jó lenne ha azok dolgoznának is és valaki ellenőrizné az elvégzett munka minőségét
- Iskola bővítése, szakközépiskola létrehozása
- kórház kialakítása
- Kulturális-sportolási-szórakozási-pihenési lehetőségek fejlesztése
- munkahely-teremtés
- Munkahelyteremtő projektek, a lakossági támogatások átértékelése, (Isd. Monok)
- Oktatási beruházások
- OTP bank
- tanuszoda létrehozása
- Utak, járdák rendbetétele
- vasútállomás felújítása,korszerűsítése

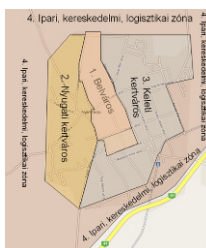
5. Véleménye szerint az alábbiakban felsorolt tényezők tekintetében milyen a helyzet jelenleg Nyírmadán? (Kérjük, X-szel jelölje választát!)

Tényezők	kiváló	jó	elfogadható	rossz
1. Belterületi utak állapota	2,4%	9,8%	46,3%	41,5%
2. Belterületi járdák állapota	0,0%	17,1%	41,5%	41,5%
3. Munkahelyek száma	0,0%	4,9%	29,3%	65,9%
4. A hatósági ügyintézés hatékonysága	7,3%	39,0%	36,6%	17,1%
5. Közmű infrastruktúra kiépítettsége	7,3%	53,7%	34,1%	4,9%
6. A közmű infrastruktúra műszaki állapota	2,4%	51,2%	41,5%	4,9%
7. A közmű infrastruktúra korszerűsége	4,9%	26,8%	61,0%	7,3%
8. Egészségügyi intézmények műszaki állapota	2,4%	34,1%	53,7%	9,8%
9. Az egészségügyi ellátás színvonala	2,4%	34,1%	36,6%	26,8%
10. Oktatási intézmények műszaki állapota	10,0%	37,5%	52,5%	0,0%
11. Az oktatás színvonala	17,1%	48,8%	34,1%	0,0%
12. Kulturális és szabadidős lehetőségek színvonala	4,9%	31,7%	31,7%	31,7%
13. Kulturális és szabadidős létesítmények műszaki állapota	0,0%	24,4%	31,7%	43,9%
14. Sportolási lehetőségek elérhetősége	4,9%	39,0%	36,6%	19,5%
15. Sportlétesítmények műszaki állapota	15,0%	42,5%	22,5%	20,0%

Tényezők	kiváló	jó	elfogadható	rossz
16. Kereskedelmi szolgáltatások színvonala	4,9%	56,1%	26,8%	12,2%
17. Szálláshely száma	0,0%	2,4%	24,4%	73,2%
18. Szálláshelyek műszaki állapota	2,6%	0,0%	21,1%	76,3%
19. Az idegenforgalmi szempontból jelentős látványosságok műszaki állapota	0,0%	17,9%	59,0%	23,1%
20. Szociális ellátás színvonala	17,1%	43,9%	26,8%	12,2%
21. A szociális létesítmények műszaki állapota	5,1%	30,8%	53,8%	10,3%
22. Hulladékgyűjtés szervezettsége	30,0%	42,5%	22,5%	5,0%
23. Szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása	12,2%	41,5%	17,1%	29,3%
24. Parkok, közterek száma a településen	17,1%	36,6%	43,9%	2,4%
25. A parkok, közterek állapota	14,6%	48,8%	31,7%	4,9%
26. Pénzügyi szolgáltatások elérhetősége	4,9%	29,3%	46,3%	19,5%
27. Helyi vállalkozási feltételek	4,9%	17,1%	51,2%	26,8%
28. A város külső közúti megközelíthetősége	9,8%	58,5%	12,2%	19,5%
29. A város tömegközlekedéssel való megközelíthetősége	7,3%	48,8%	22,0%	22,0%
30. A város kerékpáron való megközelíthetősége	2,4%	46,3%	22,0%	29,3%
31. A tömegközlekedési rendszer működése	2,4%	46,3%	22,0%	29,3%

6. Kérjük, az alábbi térkép segítségével jelölje meg, hogy legjellemzőbben Nyírmada melyik részén végzi az alábbi tevékenységeket! (Több választ is megjelölhet!)

Tevékenység	1. Belváros	2. Nyugati kertváros	3. Keleti kertváros	4. Ipari, Ker. zóna	Más település
1. Hatósági ügyintézés	67,4%	4,3%	4,3%	2,2%	21,7%
2. Pénzügyek	67,4%	4,7%	4,7%	0,0%	23,3%
3. Egészségügyi ellátás	65,9%	2,3%	9,1%	0,0%	22,7%
4. Munkahely, munkavégzés	47,8%	17,4%	6,5%	4,3%	23,9%
5. Kikapcsolódás, szórakozás	34,9%	4,7%	4,7%	0,0%	55,8%
6. Sport	37,2%	4,7%	14,0%	2,3%	41,9%
7. Iskolába, óvodába járás	73,2%	9,8%	0,0%	4,9%	12,2%
8. Tanfolyamra járás	50,0%	2,3%	6,8%	4,5%	36,4%
9. Bevásárlás	45,8%	6,3%	2,1%	2,1%	43,8%
10. Vállalkozási ügyintézés	41,0%	5,1%	7,7%	0,0%	46,2%
11. Tömegközlekedés	40,0%	12,0%	16,0%	6,0%	26,0%
12. Étkezés (vendéglátóhelyen)	37,0%	13,0%	6,5%	0,0%	43,5%
13. Tartós fogyasztási cikk szerviz, javítás	24,5%	4,1%	16,3%	0,0%	55,1%

7. Melyek lesznek Ön szerint a legfontosabb fejlesztések az elérés alatt lévők közül? (Több válaszlehetőséget is megjelölhet!)

Utak felújítása	74,4%
Polgármesteri hivatal, városháza kialakítása	72,1%
Járdák felújítása, építése	69,8%
Művelődési ház felújítása	67,4%
Sugár u. építése	60,5%
Közigazgatási szolgáltatások fejlesztése	55,8%
Uszoda építés	41,9%
Iskola bővítése	34,9%
Kerékpárút kialakítása	32,6%
Sportcsarnok építés	32,6%
Integrált településfejlesztés I. ütem	27,9%
Óvoda bővítése	27,9%
Településkép fejlesztése	23,3%
Temető felújítás	23,3%
Piac fejlesztése	20,9%
Szabadidős tó továbbfejlesztése	14,0%

8. Mennyire elégedett Ön a városfejlesztés irányjaival? (Kérjük, csak egy választ jelöljön meg!)

Fontosnak tartom a város fejlesztését, teljesen egyetértek az irányokkal, elképzelésekkel (100%)	35,00%
Fontosnak tartom a városfejlesztést, nagy mértékben egyetértek az irányokkal, elképzelésekkel (80%)	22,50%
A fejlesztési irányokkal egyetértek, az elképzeléseket jónak tartom (60%)	12,50%
Részből egyetértek a város fejlesztési irányjaival, az elképzeléseket elfogadhatónak tartom (40%)	12,50%
Részből egyetértek a fejlesztés szükségességével, az elképzeléseket és irányokat részből elfogadhatónak tartom (20%)	17,50%
Nem szükséges a városfejlesztés, nem értek egyet annak irányjaival (0%)	0,00%

9. Kérjük, értékelje hogy mennyire fontosak a város fejlődése számára a következő fejlesztési elképzelések! (Tevékenységenként csak 1 választ jelöljön be x-szel!)

Fejlesztési elképzelés	Nagyon fontos	Fontos	Szükséges	Nem fontos
1. Piac fejlesztése	4,9%	19,5%	51,2%	24,4%
2. Egészségügyi ellátás modernizálása	61,0%	29,3%	7,3%	2,4%
3. Hatékonyan működtethető közigazgatási rendszer	46,3%	46,3%	0,0%	4,9%
4. Művelődési ház felújítása	36,6%	31,7%	26,8%	4,9%
5. Rendezett közterek és parkok kialakítása	17,1%	65,9%	14,6%	2,4%
6. Oktatási intézmények felújítása	58,5%	22,0%	12,2%	7,3%
7. Ipari-gazdasági terület infrastruktúra fejlesztése	63,4%	4,9%	26,8%	4,9%
8. Tanácsadási szolgáltatások biztosítása a helyi kis- és középvállalkozásoknak	14,6%	26,8%	46,3%	9,8%
9. Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése	26,8%	51,2%	22,0%	0,0%
10. Családbarát önkormányzati működés kialakítása	26,8%	46,3%	17,1%	9,8%
11. Befektetés-ösztönzési program indítása	22,0%	29,3%	43,9%	4,9%
12. Szelektív hulladékgyűjtés rendszerének fejlesztése	29,3%	51,2%	17,1%	2,4%
13. Ivóvíz-hálózat felújítása	46,3%	24,4%	24,4%	2,4%

Fejlesztési elképzelés	Nagyon fontos	Fontos	Szükséges	Nem fontos
14. Belterületi és kistérségi kerékpárutak építése	29,3%	29,3%	29,3%	12,2%
15. Közintézmények akadálymentesítése	34,1%	39,0%	24,4%	2,4%
16. Járdák felújítása, építése	58,5%	29,3%	9,8%	2,4%
17. Rekreációs és szabadidős lehetőségek fejlesztése	26,8%	36,6%	26,8%	9,8%

10. Neme:

Nő	65,85%
Férfi	34,15%

11. Legmagasabb iskolai végzettsége:

Általános iskola	7,50%
Szakiskolai, szakmunkásképző bizonyítvány	15,00%
Középszintű érettségi	27,50%
Egyetemi, főiskolai oklevél	50,00%

12. Életkora (betöltött évek alapján):

Átlag (év)	36,73
Szórás (év)	12,07

13. Lakóhelye:

Nyírmada	71,43%
Rohod	0,00%
Vaja	0,00%
Pusztadobos	4,76%
Vásárosnamény	9,52%
Ilk	4,76%
Gemzse	0,00%
Gyulaháza	0,00%
Nyírkarász	0,00%
Petneháza	0,00%
Nyírájkó	0,00%
Baktalórántháza	0,00%
Egyéb település	0,00%
Debrecen	2,38%
Nagykálló	2,38%
Budapest	4,76%

14. Foglalkozási kör (válassza ki az Önre legjellemzőbb válaszlehetőséget):

Köztisztviselő	8,33%
Közalkalmazott	61,11%
Fizikai foglalkozású alkalmazott	8,33%
Szellemi foglalkozású alkalmazott	2,78%
Vállalkozó	2,78%
Álláskereső	11,11%
Diák	5,56%

10.4 Városfejlesztési fórumok jelenléti íve, emlékeztetője

Városfejlesztési fórum 2009. szeptember 30

VÁROSFEJLESZTÉSI FÓRUM JELENLÉTI ÍV

Téma: Városfejlesztési Stratégia és Funkcióbővítő városközpont fejlesztés (ÉAOP-511/G)

Nyírmada Művelődési Ház (Ady Endre u. 9.), 2009. szeptember 30.

Sor-szám	Képviselt szervezet neve /ha van ilyen/	Cím	Részvevő neve	e-mail cím	Hozzájárulok, hogy az önkormányzat és megbízottai elérhetőségomat kapcsolat felvétel céljára felhasználják:	Aláírás
1.	NYISE	Nyírmada Jugos utca 7.	Rovás János		Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	<i>Rovás János</i>
2.	Pályázati Kisebbségi Nyírmada	Nyírmada Vörösmarty u. 2-3.	Némethi András	horan@madros.hu	Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	<i>Némethi András</i>
3.	NYISZASE	1569 Nyírmada Görög P. u. 39.	Szojma Péter	sojma.peter@nyise.hu	Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	<i>Szojma Péter</i>
4.	Mi is Földünk Egyesület	Nyírmada, Ady E. u. 2.	Kálmané Balogh Katalin		Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	<i>Kálmané Balogh Katalin</i>
5.	Jellemző munkások és szervezetek MADP-KÖZM Nonprofit KFT	Nyírmada, Ady E. utca 16.	Horváth János	horvath.janos@nyise.hu	Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	<i>Horváth János</i>
6.					Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	<i>[Handwritten signature]</i>
7.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	
8.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	
9.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	
10.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	
11.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	
12.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	
13.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	
14.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	
15.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	

1

MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda
Development Consultants
Az M&E Cégcsoport Tagja

www.megakom.hu

H-1024 Budapest, Mergl krt. 5/a. III/1.,
Tel./fax: +36-1-413-0239

H-4400 Nyíregyháza, Kőlcsey u. 28.,
Tel.: +36-42-409-482, fax: +36-42-500-976

mailto:mailbox@megakom.hu

► EMLÉKEZTETŐ

Projekt: Nyírmada IVS - ATT

Tárgy: Városfejlesztési fórum

Helyszín: Művelődési Ház

Időpont: 2009. szeptember 30.

Jelen vannak (név + cég): Lásd az eseményen készült jelenléti íven

+ civilek és vállalkozók a jelenléti ív alapján

Attekintett témák:

- Nyírmada Város Polgármesterének köszöntése
- Róka László prezentációja
- Polgármester úr részletezte a város terveit:
 - i. LHH programban szereplő projektek:
 - Városhablitációs projekt
 - Iskola felújítás
 - Kerékpárút építés
 - Foglalkoztatási programok
 - ii. Egyéb tervek
 - A kerékpárút-hálózat kiépítésére vonatkozóan a város beadott pályázattal rendelkezik
 - az ipari övezet területén
 - egy vállalkozói csoport nyújtott be pályázatot, az eredmény még nem ismert
 - belvízrendezés – a város egy részén megoldott, de vannak olyan területek, ahol problémát okoz

A polgármester úr elmondta, hogy a város igyekszik a vállalkozások számára vonzóvá és élhetővé tenni a várost azáltal, hogy az alapvető infrastrukturális feltételeket biztosítja. A turizmus szempontjából kiinduló alapot jelent, hogy a város területén a szabadidős tó. Emellett potenciális lehetőséget látnak a horgász és vadász turizmus fejlesztésében.
- Hallgatóságtól érkezett hozzászólások:
 - i. Az egészségház felújítása is megtörténik?
 - Az eredetileg is átmeneti állapot megszüntetése kerül. Az intézmény új helyet kap.
 - ii. Városközpont rehabilitációjába nem tartozik bele az étkeztetés idegenforgalmi szempontból, szállás kapacitás, szórakozási lehetőségek bővítése?
 - Művelődési Ház felújítása kerül, amit ki kell tölteni vonzó tartalommal, programokkal
 - Étkeztetés vállalkozói tevékenység, nem az önkormányzat feladatköre
 - A városhablitációs fejlesztés lehetővé teszi, hogy az önkormányzat által felújított városközpont vonzóvá váljék a vállalkozások számára
 - iii. Munkahelyteremtés fontossága, sajnos az önkormányzat a legnagyobb munkáltató,

MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda
Development Consultants
Az M&E Cégcsoport Tagja

www.megakom.hu

■ H-1024 Budapest, Margit krt. 5/a. III/1.,
Tel./fax: +36-1-413-0239

■ H-4400 Nyíregyháza, Kőlcsey u. 28.,
Tel.: +36-42-409-482, fax: +36-42-500-976

mailbox@megakom.hu

munkahely nincs, vállalkozók nehéz helyzetben vannak

- Az önkormányzat a közszolgáltatások minőségével tud hozzájárulni a vállalkozások létehez és a népesség megtartásához, gazdasági helyzetre nincs ráhatással
 - Jobb feltételek biztosításával vonzóvá válik a város és ide telepednek az emberek
 - M3 autópálya nyomvonalának kiépülése, hol érinti a várost, hol várható lehajtó építése – az autópálya kiemelt fontossága
- iv. Emberi tényező fontossága, szakemberek hiánya, szakképzés nem megfelelő, mert csak papírt kapnak, de tudást nem
- Bővíti a felnőtt képzés palettáját
-

Városfejlesztési fórum 2010. január 19

VÁROSFEJLESZTÉSI FÓRUM JELENLÉTI ÍV

Téma: Városfejlesztési Stratégia és Funkcióbővítő városközpont fejlesztés (ÉAOP-511/G)

Nyírmada Művelődési Ház (Ady Endre u. 9.), 2010. január 19.

Sor-szám	Képviselet szervezet neve /ha van ilyen/	Cím	Résztevő neve	e-mail cím	Hozzájárulok, hogy az önkormányzat és megbízottai elérhetőségaimmel kapcsolatfelvételt céljára felhasználják.	Aláírás
1.		4564 Nyírmada, Borsos P. u. 24.	SZOBANA GYÖRSY		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Szajma György
2.		4564 Nyírmada, Borsos P. u. 24.	SZOBANA HÁSDOLNA		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Szajma József
3.		4564 NYÍRMADA KATONA J. U. 3.	KECSKÉS Tünde		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Kecskés Tünde
4.		4564 NYÍRMADA KATONA U. 3.	KECSKÉS LÁSZLÓ		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Kecskés László
5.		4564 Kőrösi új köz. KATONA J. U. 3.	VICSES ZSÓFI		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Kecskés József
6.		4564 NYÍRMADA KATONA J. U. 3.	KECSKÉS LÁSZLÓ		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Kecskés László
7.	Pályázatról: Mindet Nyírmada	Nyírmada, V/2 4. 7-9.	Németh dr. Kovács Andrea	korova@mail.eu.hu	Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Németh
8.	Nyírmada U. 0.	Nyírmada, Ádám E. u. 16.	SZOBANA PÉTER	szobanapeter@t-online.hu	Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Szajma Péter
9.		Nyírmada, Toldi utca	GPETKO ANDRÁS		Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Gyetta Elek
10.		Nyírmada, Nagy János utca 12.	FÁBIÁN TÍMEA		Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Fábián Tímea
11.		Nyírmada, Toldi utca 13.	Tamási Zoltán	tamasi.zoltan@freemove.hu	Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Tamási Zoltán
12.		Nyírmada, Gárdonyi u. 57.	Bacskai Zoltán Melinda		Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Bacskai
13.	Nyírmada U. 0. utca, melynek Ady E. u. 16.	Gyurcsák	Bárdi Zoltán		Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Bárdi Zoltán
14.		Nyírmada, Kőrösi új köz. 9.	Siklósi Zoltán		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Siklósi Zoltán
15.		Nyírmada, Kőrösi új köz. 29.	Kőrösi János		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Kőrösi János

VÁROSFEJLESZTÉSI FÓRUM JELENLÉTI ÍV

Téma: Városfejlesztési Stratégia és Funkcióbővítő városközpont fejlesztés (ÉAOP-511/G)

Nyírmada Művelődési Ház (Ady Endre u. 9.), 2010. január 19.

Sor-szám	Képviselet szervezet neve /ha van ilyen/	Cím	Résztevő neve	e-mail cím	Hozzájárulok, hogy az önkormányzat és megbízottai elérhetősegímet kapcsolatot felvével céljára felhasználják	Aláírás
16.		4564 Nyírmada Zrínyi u. 11.	Jakovics Zoltán		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Jakovics
17.	Nyírmada Város Önkormányzata	4564 Nyírmada Ady E. u. 16.	KALAIKÓ ZOLTÁN	kalai@nyirmada.hu	Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Kalai Zoltán
18.	Pályázó Nyírmada	4564 Nyírmada Ady E. u. 16.	Györi Ferenc		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Györi Ferenc
19.	Művelődési Ház	4564 Nyírmada Ady E. u. 9.	Tóth Judit	judi@cs@gmail.com	Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Tóth Judit
20.	MADA-KOMM KFT.	4564 Nyírmada Ady E. u. 16.	ELES ROBERT	er0519@freemove.hu	Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Eles Robert
21.	Művelődési Ház	4564 Nyírmada Ady E. u. 9.	MÉRZSŐS ATTILIA		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Mérzős Attilia
22.	Művelődési Ház	4564 Nyírmada Ady E. u. 9.	TOBÉLY-SZABÓ LÉNY ZSUZSANNA		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Tobély-Szabó Lény Zsuzsanna
23.	Művelődési Ház	4564 Nyírmada Ady E. u. 9.	Mészáros	meszaros@nyirmada.hu	Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Mészáros
24.	Jakovics Zoltán	4564 Nyírmada Ady E. u. 16.	Mészáros	meszaros@nyirmada.hu	Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Mészáros
25.	Eles Robert	4564 Nyírmada Ady E. u. 16.	Eles Robert		Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Eles Robert
26.	Mada-Komm KFT	4564 Nyírmada Ady E. u. 16.	Orosz Csaba		Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Orosz Csaba
27.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	
28.	Mada-Komm KFT	4564 Nyírmada Ady E. u. 16.	Orosz Csaba		Hozzájárulok: ☒ Igen ☐ Nem	Orosz Csaba
29.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	
30.	Szilves Magda	4564 Nyírmada Kőrös u. 43.	Lőrinc Magdolna		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Lőrinc Magdolna

2

VÁROSFEJLESZTÉSI FÓRUM JELENLÉTI ÍV

Téma: Városfejlesztési Stratégia és Funkcióbővítő városközpont fejlesztés (ÉAOP-511/G)

Nyírmada Művelődési Ház (Ady Endre u. 9.), 2010. január 19.

Sor-szám	Képviselet szervezet neve /ha van ilyen/	Cím	Résztevő neve	e-mail cím	Hozzájárulok, hogy az önkormányzat és megbízottai elérhetősegímet kapcsolatot felvével céljára felhasználják	Aláírás
31.	Kapri István	Nyírmada Ady E. u. 50	Kapri István		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Kapri István
32.	Reis István	Nyírmada Kőrös u. 43	Reis István		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Reis István
33.	Lajtos István	Nyírmada Kőrös u. 77	Lajtos István		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Lajtos István
34.	Reis István	Nyírmada Kőrös u. 76	Reis István		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Reis István
35.	CZIFRA SÁNDOR	Nyírmada Kőrös u. 71	CZIFRA SÁNDOR		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Czifra Sándor
36.	Julia Beatalov	Nyírmada Csigy u. 48	Julia Beatalov		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Julia Beatalov
37.	Julia Beatalov	Csigy u. 48	Julia Beatalov		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Julia Beatalov
38.	Julia Zoltán	Kőrös u. 6	Julia Zoltán		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Julia Zoltán
39.	Kádár Miklós	Kőrös u. 56	Kádár Miklós		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Kádár Miklós
40.	Kádárné Korty Éva	Kőrös u. 56	Kádárné Korty Éva		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Kádárné Korty Éva
41.	Mátyók Éva	Kőrös u. 56	Mátyók Éva		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Mátyók Éva
42.	Tóth Judit	Ady E. u. 9.	Tóth Judit		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Tóth Judit
43.	Tóth Árpád	Ady E. u. 16.	Tóth Árpád		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Tóth Árpád
44.	Szilves István	Nyírmada Kőrös u. 43.	Szilves István		Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	Szilves István
45.					Hozzájárulok: ☐ Igen ☐ Nem	

3

11 Források

- Nyírmada várossá nyilvánítási kezdeményezés előterjesztése, 2009
- Nyírmada Város honlapja: www.nyirmada.hu
- Nyírmada nagyközség önkormányzat képviselő-testületének Gazdasági programja 2007-2010.
- Nyírmada Közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terve 2008-2013
- KSH Népszámlálás 2001. hivatalos adatszolgáltatás
- KSH Népszámlálás 2001. statisztikai kiadványok
- KSH Statisztikai évkönyvei: Szabolcs-Szatmár Bereg megye 2000-2007
- KSH internetes adatbázisa: www.ksh.hu
- Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapja: www.nfu.hu
- Beszámoló Nyírmada Nagyközség 2008. évi bűnügyi- közbiztonsági helyzetéről, 2009
- Nyírmada Nagyközség önkormányzat képviselő-testületének 2/2004./IV. 13./ÖK Rendelete A település igazgatási területére vonatkozó Helyi Építési Szabályzatának megállapításáról
- Nyírmada Nagyközség önkormányzat képviselő-testületének 1/2009.(I.12.) rendelete Helyi építési szabályzatának változásáról és a szabályozási tervek elfogadásáról
- Nyírmada Nagyközség önkormányzat képviselő-testületének 4/2009.(V.04.) Rendelete az Önkormányzat 2008. évi költségvetésének végrehajtásáról
- Nyírmada Város önkormányzat képviselő-testületének 14/2009.(XII.18.) Rendelete az önkormányzat 2009. évi költségvetéséről szóló 3/2009./II.26./ rendeletének módosításáról
- Nyírmada Város önkormányzat képviselő-testületének 12/2009. (IX.30.) Rendelete a Szervezeti és Működési Szabályzatáról
- Nyírmada Város önkormányzat képviselő-testületének 13/2009.(IX.30.) Rendelete a vásárokról és a piacokról
- Önkormányzati ingatlanvagyon-kataszter
- Integrált településfejlesztés Nyírmadán II. projektadatlap, 2009
- Lakhatási programleírás - Autonómia Alapítvány, a Habitat for Humanity és a Mikrohitel Zrt., 2010
- Baktalórántházai kistérség LHH tervdokumentum és projektcsomag, 2009

12 Záradék

